

NEW
EDITION

Buddhist Pilgrimages

in India

དོ་བདག་གིས་ཚོག་མཆན་མེད་པར་ཚོགས་སྡེ་དང་མི་སྒྲིལ་སྤྱི་ཁྱབ་དེབ་
འདི་ཆ་ཚང་ངམ། དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་བསྐྱར་དཔར་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཚོག

Compiled, Edited by Kyisar Ludup

First Published by Kyisar Ludup

Second Published by Kyisar Ludup

Copyright: ©2009 Kyisar Ludup

ISBN: 81-902360-2-4

Cover Design: Gyamtso

Typesetting: Nyimon Educational Computer Centre.

First Edition: 2009

Second Edition: 2010

First Printed Copy: 1000

Second Printed Copy: 2000

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright owner.

Great care has been taken in the compilation, update and validation of information, and every effort had been made to ensure that all information is as up-to-date as possible at the time of going to press.

The publisher would be happy to receive suggestions and corrections for inclusion in the next edition. Please write to

kyisar1981@gmail.com

དེབ་འདི་མངག་ཉོ་གནང་མཁན་ཚོས་ཁ་བྱང་འདིའི་ཐོག་འབྲེལ་བ་བྱེད་རོགས།

Nyimon Educational Computer Centre.

McLeod Ganj-176219 Dharamsala H.P.INDIA

E-mail: nyidhon@yahoo.com

Ph: 01892-221882 / Fax: 01892-220807

Mobile: 91+9418143778 / 9816811836

Printed at : Vee Enn Print-O-Pac #011-66605040

vnprints@rediffmail.com

གསལ་འདེབས་སྟོན་ཆོག་བདེན་པའི་རྩ་སྒྲ།

༣༡། མཁྱེན་བཅའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཀྱན་རྫོགས་ཤིང་།
 བད་དཀར་ལྷར་བསྐྱགས་ཡིད་ཅན་ཀྱན་གྱི་མགོན།
 ཉེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་སྤྱག་ཀྱན་གཞིལ་མཛད་པའི།
 རྣམ་འདེན་ཤུག་སེལ་གྱི་ཐོས་མཆོད།
 ཁྱོད་བསྟན་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་འགྱུར་ཞེས།
 རི་ལྷར་དཔལ་གྱི་མགུར་ནས་དབྱུགས་དབྱང་ལྷར།
 ལ་བའི་ལྷོངས་སུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་བྱབ་སྟེ།
 འཛམ་གླིང་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་སྐལ་བ་བཟང་།
 དེ་ལྷ་ན་ཡང་དཀར་མིན་ལས་དབང་གིས།
 དེང་འདིར་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་ཤིང་སྟོད་བཅུད་ཀྱན།
 སྤྱག་ཟད་འཇིག་ཉིའི་ཉམ་ངའི་ངང་ཚུལ་འདི།
 བཅེ་ཆེན་ཐུགས་རྗེས་སྦྱོབ་པའི་དུས་ལ་བབས།
 དེ་སྤང་བདག་ཅག་གངས་ལྷོངས་ལྷ་མི་ཀྱན།
 ལྷག་བསམ་དད་གདུང་དག་པོས་ཉེར་བརྒྱུམས་ཏེ།
 བདེ་གཤེགས་མཆོན་བཟང་གཙུག་ཏྟར་གསེར་སྦྱངས་ཏྟག །

དང་སྒོ་སྒོ་མཆོག་རྩ་སྒྲིག་གོས་བཟང་བཅས། །
 ལུལ་བའི་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་གང་མཆིས་དང་། །
 གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་དགེ་ཆོགས་ཀྱན། །
 ལྷ་བཅས་འགྲོ་བའི་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས། །
 རྒྱལ་བསྟན་མི་རྩལ་ཡུན་དུ་གནས་ཕྱིར་བསྟོ། །
 མཁའ་ཁྲབ་ལུས་ཅན་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་དུ། །
 འཛམ་བུའི་སྐྱུ་བསྟན་སྤིང་འདིའི་སྟེ་འགྲོ་ཀྱན། །
 བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་སྦྱོར་གོང་འཕེལ་ནས། །
 འབྲུགས་ཚོད་གཞོན་འཆོ་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་ཤོག། །
 དབུལ་པོངས་ཉམ་ཐག་བཅན་གཞོན་མནར་གཅོད་དང་། །
 སྒོ་དྲུག་རྒྱ་རྒྱ་པས་ནད་ཡམས་འབྱུང་འབྲུགས་སོགས། །
 ཕྱི་ནང་འགལ་རྒྱུ་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་ཞི་ནས། །
 ཐམས་ཅད་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་རྟག་རྩལ་ཤོག། །
 རིས་སྲུ་མ་ཆད་ཕྱི་ནང་ཆོས་ཚུལ་ལ། །
 རྟགས་ཀྱན་པན་ཚུན་གཉེན་གཤིན་འདུ་ཤིས་ཀྱིས། །
 དག་སྤང་འོར་བུའི་འོད་དང་མི་འབྲལ་བར། །
 གཅིག་དུ་འགྲོ་པན་བྱ་བ་ལྷུ་ལེན་ཤོག། །
 ལྷག་པར་བསེལ་ལྷན་ལྷོངས་སྲུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །
 ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཞིང་། །
 ཆོས་སྤྱི་རང་དབང་བདེ་སྦྱིད་གསར་པ་ཡིས། །
 བོད་འབངས་འཕལ་ཡུན་འདོད་དོན་ལྷུ་འབྱུང་ཤོག། །
 གངས་ཅན་ཞིང་གི་ཆོས་སྤྱི་བའི་གདུགས། །
 འདེགས་པའི་སྤྱི་ཁྱུར་གཏོགས་པའི་སྟེ་བོ་ཀྱན། །
 ལྷག་བསམ་ནམ་དཔྱོད་དཔུང་བ་རབ་བརྟན་ཅིང་། །
 སྟེ་ཀྱན་ཕྱག་ན་པསྒོས་རྗེས་གཟུང་ཤོག། །
 ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཆོས་མིན་ཉེས་སྦྱོད་ཆོགས། །
 ཆོས་ཀྱིས་ཞི་ཞིང་ཆོས་སྤྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན། །
 ཆོས་ལྷན་ཡིད་བསམ་ཆོས་བཞིན་ལྷུ་འབྱུང་ཤོག། །
 ཆོས་ཀྱི་བདེན་པས་ཆོས་མིན་མཐར་བུད་ཤོག། །

ཅེས་པ་འདི་བཞིན་ཤུག་ཏུ་དགེ་སྤྱོད་རྒྱ་ལའི་སྐྱེ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༡༡
 ཤིང་སྤེལ་སྐབ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྟེ་སྤོས་བསྟན་འགྲོའི་
 ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་གནས་ཆེན་རྗེ་རྒྱུ་ལྷ་མཆོག་སྟེ་སྤོས་གསལ་བ་བཏབ་པ་དེ་དེ་
 བཞིན་དུ་འབྱུང་པར་གྱུར་ཅིག། །

ཐུགས་ཐེ་ཆེ་བླ།

ཐུགས་ནང་པའི་གནས་ཡིག་ཅེས་པའི་དེབ་ཚུང་འདི་ཉིད་ཙྏམ་སྒྲིག་
དང་། དཔར་འདེབས་སོགས་ཀྱི་ཐད་དངོས་ཐུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཕྱག་
རོགས་གནང་མི་ཚང་མར་གྲུས་པའི་སེམས་གཏིང་ནས་ཐུགས་ཐེ་ཆེ་བླ་ཐུ་
ཡིན།འདིར་ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དཀར་པའི་ཕྱག་རོགས་གནང་མི་ཚང་མའི་
མཚན་གསལ་འདོན་མ་བྱས་པ་ནི།དེབ་འདི་བོད་དུ་འཁྱེར་བདེའི་ཆེད་སྐབས་
བསྟུན་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལུགས་དགོངས་འགལ་མེད་པར་བླ།

གཞན་ནོར་སྤང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་
འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་བྱབ་ཙྏམ་སྒྲིག་པ་གྲོགས་མཆེད་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་
གིས་ཁུ་དག་གི་གཞུགས་འདེགས་གནང་བ། འཕགས་ལུ་ཀེ་རྟེ་འཁྱེར་བ་
གྲུ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོ་སྐྱེ་ཞབས་སྒོ་བཟང་མདོ་སྐྱགས་དང་། ར་
ལུ་མེ་འུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱི་སྐས་མོ་མེ་འུ་
མགོན་པོ་མཆོ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་ངེས་རོགས་རམ་པན་ལུས་ལྷན་པ་གནང་
བར་བཀའ་ངིན་སྤྲོ་མེད་དུ་ཆེ་བླ་ཐུ་དང་། ད་དུང་ཉི་མོན་སྒྲིག་ཁྲད་ཐེ་
ཆེན་གྱིས་དེབ་འདིའི་མ་ཡིག་སྒྲིག་ཁྲད་ནང་འཇུག་ཐུ་དང་། ལུས་འགོད་
སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དཀར་པའི་ཕྱག་རོགས་གནང་
བ་དང་། སྤན་གྱི་གྲོགས་དམ་པ་ཅ་མ་བསྟན་འཛིན་བསོད་ནམས་གྱིས་
སྤན་ལ་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་གནང་བ་བཅས་སུ་ཐུགས་ཐེ་ཆེ་བླ།

དེ་མིན་སྤན་གྱི་མི་ཆེའི་རིན་ཐང་དང་རང་འགལ་གྱི་ལུས་སྟོབས་
གསོ་སྦྲོང་གནང་མཁན་གྲུས་པའི་པ་དམ་པ་སྒྲིས་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱམས་
བཅེའི་གཅེས་སྦྲོང་དང་། རིན་བྲལ་གྱི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་
ངིན་ནི་མི་ཆེ་འདིའི་ནང་ནམ་ཡང་བརྗེད་མེད་ཡིན་ལ། གྲུས་པས་མི་ཆེ་
འདིར་སྤྱི་ཆོགས་ལ་པན་པའི་ལས་རིགས་ཅུང་ཙམ་ཞིག་གཉེར་ཐུབ་ཆེ་དེ་ནི་
པ་དམ་པ་དེའི་བཀའ་ངིན་ཉག་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་བླ་ཐུ་བཅས་ཙྏམ་སྒྲིག་
པས་སྤེལ།

གཡུ་མདོག་རྣམ་པར་བཟླ་བའི་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྤང་སྤྲངས་
སུ་རྟ་འོར་ལུག་གསུམ་གྱི་སྐར་ཆོགས་ཐང་མར་བརྒྱལ་ནས་ཡོད་
པའི་སྤང་བརྟན་དེ་ཡིད་ངོར་འཆར་ཐངས་རེ། རང་དབང་མེད་
པར་ངག་ནས་ས་ཡུལ་དང་། ས་མ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དག་ཤོར་འགྲོ་
བ་ནི། ང་རང་ས་ཡུལ་ལ་ཞེན་དགས་པ་དང་། ས་མ་ལ་དུང་དགས་
པས་ཡིན་ངེས། ད་ཆ་འདས་དུས་ཀྱི་བྱང་བར་ཕྱིར་བལྟ་བུས་ཆོ་
རང་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་ནི་ས་མ་སྤྱན་མཆེད་དང་། མཆེད་གྲོགས་དག་
ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དྲན་པར་འོས་
པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གུས་པའི་བསམ་སྟོའི་
གཤེན་སར་ཤེས་ཡོན་གྱི་མེ་ཏོག་འདེབས་མཁན་རྩ་ཡུལ་གི་རྟི་དགོན་
དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་དང་། འཕགས་ཡུལ་གི་རྟི་འཁྱེད་པ་གྲ་
ཆང་གཉིས་ཡིན་པས་གུས་པའི་སེམས་གཏིང་ནས་བཀའ་དྲིན་གྱི་
ཆ་རྣམས་དུས་རྟག་དྲན་བཞིན་ཡོད་ལ་འབྱུང་འཁྱུར་ཡང་བརྩེད་
མེད་ངང་གནས་ངེས་ཡིན། དེ་མིན་གུས་པའི་རིག་གཞུང་གི་ལས་
དོན་ཅུང་ཅམ་གཉེར་རིགས་དེ་ཆོར་དུས་རྟག་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་
མཁན་ས་ཡུལ་གྱི་ནང་མི་གཉེན་ཉེ་ཆང་མར་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་
གིས་སྤྲུགས་རྩི་ཆེ་བྱ་རྒྱ་བཅས་སོ།

དཀར་ཆག

ལམ་ཡིག་འདིའི་ངོ་སྟོན་གླེང་ཚལ།	༡
ཚུམ་སྒྲིག་པའི་གདམ།	༥
སྟོན་པའི་སྐྱབས་ལྷན་པའི་ལྷན་སྐྱོང་།	༦
སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛེད་ནམ།	༡༡

སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱད་གིས་ ཟིན་པའི་གནས་ཆེན་བཞི།

ལུས་ཤིང་ཆལ།	༡༡
རྩི་རྩི་གདན།	༡༥
སྐྱ་རྩ་ཆ་སྒྲི།	༥༡
རྩ་མཆོག་གྲོང་།	༦༩

བདེ་གཤེགས་མཆོད་ཉིན་བརྒྱད་དམ་གནས་ ཆེན་བརྒྱད།

ལུས་ཤིང་ཆལ།	༡༩
རྩི་རྩི་གདན།	༡༧
རྒྱལ་པོའི་ཁབ།	༢༩
སྐྱ་རྩ་ཆ་སྒྲི།	༥༥
མཉན་ཡོད།	༦༧
སྐྱ་བབས།	༧༥
རྒྱལ་ལྷ།	༩༩
རྩ་མཆོག་གྲོང་།	༡༠༡

སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཕེབས་བཀུགས་ གནས་རྒྱུད་བའི་གནས་ཆེན་གཞན་ཁག་ཅིག

སེར་རྒྱའི་གྲོང་།	༡༥
མཆོད་ཉིན་ནམ་དག་བྱུང་།	༡༩
རྒྱ་པོ་ལྷ་རྒྱ།	༩༩
ཀློག་མ་ལྷ།	༧༩
བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རི།	༦༡
ཡངས་པ་ཅན།	༦༥

རྩིས་འབྲུག་མཁས་བྱའ་རིམ་བྱོན་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག

བླ་ར་བཀའ།.....	༡༠༥
འཇམ་མཁའ་ལྷོ་ལ།.....	༡༠༩
ཨོ་དུ་ཕུ་རི།.....	༡༡༡
རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་།.....	༡༡༣
འབྲུག་སྤངས་མཆོད་རྟེན།.....	༡༡༧
སྟོ་བྱུགས་དཔལ་རི།.....	༡༡༧
སུ་ཅི།.....	༡༡༧
ཨ་ཇུ་འེ་བྲག་ཕུག།.....	༡༤༣
ཨ་ལོ་རའི་བྲག་ཕུག།.....	༡༤༧
ཀན་ཏེ་རའི་བྲག་ཕུག།.....	༡༥༡
རྒྱ་རམ་ས་ལ།.....	༡༥༥
བཅོམ་བཞུག།.....	༡༥༩
མཆོ་བསྐྱེ།.....	༡༦༡
མཆོག་བྱང་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ།.....	༩༩
ཏེལ་ཏ་རའི་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་།.....	༩༧
ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཤོ་ཀའི་རྩོམ་སྟེང་།.....	༡༦༥
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞབས་རྩིས་སྟེང་།.....	༡༦༩

ལམ་སྟོན།

ཀ	ཐུགས་སྦྱང་གནང་དགོས་རིགས།.....	༡༧༡
ཁ	གནས་སོ་སོར་ཐེབས་ཚུལ་གྱི་འགྲེམ་འབྲུལ་རེའུ་མིག།.....	༡༧༥
ག	གནས་སོ་སོར་མགོན་ཁང་སོགས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་རེའུ་མིག།.....	༡༧༩
ང	དཔེ་དེབ་མཆོམས་སྟེང་།.....	༡༩༦
ཅ	སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་མཆོམས་སྟེང་།.....	༡༩༩

བྱར་ཐུང་།

ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་གསལ་བའི་རྒྱ་གར་ས་བཟ།

ÁhPFGmPÁÇ+qÁHä/4üü
 3/4GqTVßA¹/4pAq³/4pÄüü
 ÇK³/4#ÜGÁGmÜæZ¹/4GdÜü
 3/4mzPÄAqVÜÜhmöüü

ལྷགས་རིང་འདི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷ་ལི་ནང་ཁྲལ་གྱི་(Qutb Minar)ཞེས་པར་ཡོད་
 ལ། འདིའི་ཐོག་གི་ཡི་གེ་སྐྱིད་ཡིག་གཟུགས་བཅད་སྟོང་བྱས་ཤིང་། བྱུང་རི་རྒྱལ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲ་བ་སྤྲས་པ་ཕྱི་མའི་སྤྲེའུ་བས་བཅོས་ཚུལ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷགས་རིང་
 འདིའི་རྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཆ་གོ་བརྒྱུད་ཅུ་ལྷགས་ནག་རང་གིས་བཅོས་སྤྲེའུ་བས་བཅའ་མི་
 རྒྱག་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཤོད་ཀྱིན་འདུག་ཡང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་
 གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་བཅེར་དཀར་པོའི་ནང་། ལྷགས་རིང་འདི་དུས་
 རབས་བདུན་པ་ཡས་མས་སུ་བོད་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀྱིས་དམགས་འཁྲུག་བྱས་
 བས་མཐར་ཆུ་བོ་གང་གླེང་ཁར་ལྷགས་ཀྱི་ཀ་བ་བཙུགས་ཏེ་ས་མཚམས་བཅོས་ཚུལ་
 གསལ་བའི་ལྷགས་རིང་དེ་མིན་ནམ་སྟམ་ཞེས་དོགས་སྟོང་ཡང་བྱས་ཡོད།

ལམ་ཡིག་འདིའི་ངོ་སྟོན་སྒྲུང་མེལ།

དོ་རྩེ་དབང་ཕུག

ཉེ་བའི་ཟླ་ཤས་རིང་། དུས་ཀྱི་ཁོམ་པ་ནམ་བུ་ལ་མར་པ་ལོ་རྩ་པ་
ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིམ་དང་། རྩེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པ་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་རས་ཆུང་ཞི་བ་
འོད། ར་ལོ་རྩ་པ་དོ་རྩེ་གྲགས་བཅས་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཞིབ་མཇུག་ཞུས་ཤིང་། ནམ་
ཐར་དེ་དག་གི་ནང་། རང་རེའི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་གཞི་ཁག་ནང་
མ་གསལ་བའི་དོན་གནད་མང་པོ་ཞིག་འདུག་པ་ནི། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་
དང་ཆོས་རིག་གནས་བབ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་པར་མ་བཏུས་མི་རུང་གི་དབྱེད་ཡིག་
གལ་ཆེའི་གས་སུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་དོན་གནད་ཁག་ཟུར་འདོན་གྱིས་
བསྐྲགས་ཐོ་རྒྱས་པ་ཞིག་བཏབས་ཏེ། གལ་ཆེའི་ཡིག་སྟོན་ནང་བཅུག་པ་ཡིན།

དེ་རྩེས་ཅམ་ལ་ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་དང་། ཐང་སན་ལམ་ཡིག་
སྟོན་གྱི་ལམ་ཡིག་དག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཡིག་དང་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་
གིས་མཆོན་པའི་རྒྱ་གར་གནས་བཤད་ཁག་ཅིག་བསྐྲགས་ཏེ། བོད་དང་རྒྱ་
ནག་གི་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་ནས་གནའ་རབས་དང་ཉེ་རབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་
ནང་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་འབྲིམས་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་གཞིགས་
སྟངས་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ངོས་བསྟོགས་ནས་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་རིག་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོར་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཐོ་འགོད་ཐུབ་པ་
བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ངེད་རང་ལ་ཕྱིར་ཆོར་དང་ཉམ་པ་ཞིག་སྤྱིས་བཅུག་པ་
ནི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁུར་རྩི་ཅོག་ཞིབ་མཇུག་དུས་ཁོམ་དང་མཐུན་ཞུན་
འདྲིམས་པ་ཡིན་ན། རང་པའི་གནས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་དང་མཁས་གྲུབ་རིམ་
བྱོན་མང་པོ་ཞིག་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་ཡིག་ཆ་གས་ཤིག་བསྐྲིག་ཐུབ་པར་
འདུག་ཨང་སྟམ་པའི་སེམས་ཆོར་ཁ་ཡར་བྱུང་། དེ་ལྟར་ནའང་། དེ་འདྲ་ནི་
བདག་དང་བདག་འདྲ་བ་ནམ་པར་དབྱེད་པའི་རྒྱལ་སྟོབས་ཀྱི་ན་མ་བ་ཞིག་
གིས་སྟོགས་པ་ཞིག་མིན་པར་སྟམ་སྟར་ཡང་། མཁས་པ་དག་གི་གསུང་གིས་
ཡིད་དབང་འཕྲོག་ནས་ཉམ་སེམས་དེ་འདྲོར་མ་ཐུབ། གནས་སྐབས་འདི་
འདྲ་ཞིག་སྟེ། བདུན་ཕྲག་འགའི་ཟླ་རོལ་དུ། གནས་ཡིག་འདིའི་ཆོམ་སྤྱིག་
པའི་ཐུགས་རེ་བཞིན་ཞུས་དག་དང་མཉམ་དུ་ཐེངས་གཅིག་བསྐྲགས་པ་ཡིན།

འདི་ནི་ངས་འདི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བཞགས་
པས་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཚོམ་པ་པོར་སྒྲོམ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་སེམས་ཚེར་ཁོ་
ན་རི་མོར་པབ་པའི་དེབ་གཞི་དེ་ཚོ་ནི་བཞགས་ཚར་བ་དང་གད་སྤྲེགས་སུ་
གཡུག་པ་ལས་དཔེ་སྒྲོམ་ནང་འཛོག་པའི་ཡི་ག་འགག་འགྲོ་ཐེངས་རེར་དུས་
ཚོད་བཏང་བར་འགྱེད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འོང་བ་དག་དང་བསྐྱར་ཐབས་མེད་
པའི་ཚེར་བ་ཞིག་སྟེན་སོང་ལ། ཐིག་ཐེང་གཉིས་གསུམ་གྱི་བཞགས་ཐོ་ལས་
འདེབས་རིན་མེད་པའི་དེབ་དག་དང་ཡེ་མི་འདྲ་བའི་ཚེར་བ་ཞིག་སྟེས་སུ་
བཅུག་དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་སྟོག་བཞིན་པའི་དེབ་འདི་རེད།

ཡང་གོང་ཁྱས་སྟེང་ཚེར་ལ་འདུས་ཏེ་བཤད་ན། གནས་སྐབས་དེ་
འདྲ་ཞིག་ལ། རིགས་པའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ལ་རང་གི་སྟེང་ཚེར་སྐོར་སྟེང་མོལ་
ཁྱས་པར། ཁོང་གིས་ནི། སེམས་ཚེར་ཡོད་སྟེས་གྱི་སྐབས་འདིར་ལྟོ་བརྒྱད་
གནས་བརྟན་སྟེ་པས་གསུང་རབ་གྱི་མཆོག་དམ་པར་བཅི་བ་ཆོས་གྱི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་
གིས་བྱང་བརྒྱད་གཞི་ཡོད་སྟེ་བའི་སྟེང་ཁོང་ལ་ཆུ་བཞག་གིས་བསྐྱར་
ནས་ཡོད་པ་དེ་ཞིབ་མཁལ་ཁྱེད་ལ་ཆེན་ཡིན་པའི་དྲན་སྐུལ་གནང་
དོན་བཞིན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཆགས་པོས་ཐེངས་གཅིག་མཁལ་བ་བཅས་གྱི་དོན་
མདོར། རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་སྟོན་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ་
སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཟིན་ཐོ་ཞིག་འདེབས་པའི་སྟོབས་གདོང་ཇི་ཆེར་གྱུར་
པའི་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ། གནས་ཡིག་འདི་ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་པོ་གྲོགས་
མཆེད་ཀྱི་སྐབས་ལགས་གྱི་ཐུགས་རེ་ལྟར་ཁྱས་དག་ཐེངས་གཅིག་གི་ལས་དོན་
བྱས་ཤིང་། ཁྱས་དག་ཟིན་པ་དང་ཡང་བསྐྱར་ཆར་གཅིག་བཞགས་པ་ཡིན།
འདི་ནི། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་དེབ་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ཁྱས་དག་བགྱིས་རིམ་
ནང་། ཁྱས་དག་ཐེངས་གཅིག་ཟིན་པ་དང་བསྐྱར་སྟོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
པའི་དེབ་གཞི་མང་གཉིས་པ་དེ་ཆགས་སོང་།

ངའི་བསམ་ངོར་ལམ་ཡིག་འདི་ནི་ད་ཕན་གྱི་ལམ་ཡིག་རྒྱས་བསྟུས་
མང་པོ་ཞིག་གི་སྟིང་དོན་འདུས་ཤིང་། དེ་བས་ཀྱང་གནའ་བོའི་གནས་བབ་
དང་དེང་གི་གནས་སྟངས་གཉིས་ཀ་གསལ་འཁོད་གནང་ནས་འདུག་སྟབས།
ཉམས་ཞིབ་གནང་མཁན་ཞིག་ལ་མཆོན་ནས་བཤད་ན་ནི། རིན་ཐང་བྲལ་
བའི་ཡིག་ཆགས་ཤིག་མཁོ་འདོན་དང་། གནས་སྐོར་བ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན།
དེང་རབས་འགྲིམ་འགྲུལ་མཐུན་སྟེན་ཚུན་གསལ་བཤད་དང་། དེ་འབྲེལ་

གྱི་དཔར་རིམ། ས་ཁ་བཅས་ཞིབ་འགོད་གནང་ནས་འདུག་པ་འདི་ནི། རྣམ་
པ་གསར་པ་ཞིག་དང་། མངོན་སྟོན་བྱེད་སྤངས་གསར་པ་ཞིག་རེད་ལ། འདི་
ནི་བོད་ཡིག་ནང་བཀོད་པའི་དེང་རབས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་བསྒྲིག་སྤངས་
སམ་རྣམ་པ་ཆ་ཆང་ཤོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་བས་ཀྱང་། དེད་རང་
གིས་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་རྣམ་ཐར་ཁག་ཅིག་དང་། གསུང་ཚུམ་ཁག་ཅིག་
མཇུག་པའི་མཐའ་དོན་དུ་ཉམས་ཞིབ་ཟིན་བྱིས་ཤིག་འདེབས་སྟོའི་ཐད་སྟོ་
སྟེད་གང་འཆམ་ཐོབ་པར་གྱུར། འདི་ནི་ང་རང་གིས་སྟོགས་ངོས་འདིར་དོ་
སྤང་ཆེ་སྤང་འདི་ལྟར་ཞིབ་སྟོག་བགྱིས་པའི་སྟུང་བ་ཙམ་ཡིག་ལམ་དུ་བཀོད་
པ་ལགས་མོད་ཀྱང་། གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་དེབ་གཞི་འདིར་རིན་ཐང་དང་ཁྱད་
ཆོས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཆད་གཞི་ནི། ཤེས་ནས་སྟོག་མཁན་ཆོས་ངོས་འཛིན་ཡང་
དག་བྱ་རྒྱུར་བརྟེན། འདིར་དེད་རང་ནས་དེབ་གཞི་འདི་ལྷུས་དག་དང་
བསྐྱར་སྟོག་གི་སྟུང་ཆོར་བྱིངས་ལས། ཁྲོམ་པར་བསྒྲགས་འོས་ཀྱི་རིགས་ཉུང་
དུའི་ཆོག་ཏུ་བསྟར་བ་ཙམ་ལགས།

མདོར་ན། ད་ལྟའི་ལམ་ཡིག་འདི་བཞིན་གང་ན་ཁུངས་སྤུབ་ཏུ་བལྟ་
བའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་མཛད་པའི་
ལམ་ཡིག་རྒྱས་བསྟུས་སྣ་ཆོགས། དེ་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་ས་གནས་ས་ཐོག་
ཏུ་ཆེད་བསྟེད་ཀྱིས་བསྟར་ཞིབ། དཔར་ལེན། དེང་དུས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོར་ལག་
དེབ་སྣ་ཆོགས་བཅས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་བསྟུ་ལེན་དང་། ལྷག་དོན་ངོ་བོ་རྗེའི་
གདན་ས་བིལ་མ་གྱི་ལ་དང་། རྒྱལ་རྒྱའི་སྟོར་ལྟ་བུ་ད་པན་བོད་རིགས་སུ་གང་
གིས་མ་ཐོན་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྟིང་དོན་བསྟུས་འགོད་ཤིན་ཏུ་ནས་དོན་ཆེ་
གནད་བསྟུས་གནང་འདུག་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་བསྟུགས་པའི་ཡུལ་
ཆད་སྤུབ་ཏུ་བདག་མཐོང་།

མཇུག་དུ་ཚུལ་འདིར་ཞིབ་ཀྱིས་འཇུག་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་ན་རྒྱས་ཤིང་།
སྟོ་བ་དང་ཡང་ལྟན་པ་དག་གིས་ནི། བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པས་རྒྱ་གར་
ཡུལ་སུ་འགྲིམས་པའི་ལམ་ཡིག་དང་གནས་བཤད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་གས་
ཁག་དང་། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལའང་ཞིབ་མཇུག་རེ་ཅིས་
ཀྱང་གནང་རོགས་ཞེས་ཀྱང་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཁྱའོ། གང་གིས་ན། དེ་ཆོའི་
ནང་ང་ཆོས་ཤེས་དགོས་ངེས་ཀྱི་དོན་གནད་མང་དུ་འདུག་པར་མཐོང་ངོ་།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལྷག་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན།

རྟོ་རྗེ་དབང་ལྷུག་གིས།

སངས་རྒྱུ་གྱི་གནས་ཆེན་ལག་གི་གནས་ཡིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་
 དགོས་དམིགས་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་ན། གཅིག་ནས་རང་གི་གྲས་བཅི་
 དང་དགའ་ཞེན་བྱེད་སའི་ལྟ་སྒྱུད་གསར་བཏོད་གནང་མཁན་ཁོང་གི་
 མཛད་རྗེས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཆེན་ནམས་མང་ཚོགས་ལ་མཆོམས་
 སྦྱོར་བྱེད་རྒྱ་དང་། གཉིས་སུ་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་
 དང་། ཁོང་གི་ཆོས་ལུགས་ལ་བཅང་བའི་བཅེ་སེམས་དེ། ཚོངས་དད་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཤེས་རྟོགས་རང་བཞིན་གྱི་དད་མོས་ཤིག་དང་། དགའ་
 ཞེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རེའི་དེབ་འདི་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ངས་ནི་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་ཡོད་མིན་དང་། ཐར་བ་དང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་མིན། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་བསལ་རུང་ཡིན་མིན་སོགས་ནི་མི་ཤེས་པས། ཆོས་ལུགས་ལ་
 དད་པའི་དད་སེམས་མི་ཆེ་ཞིང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ལ་རེ་བའི་མི་
 ལམ་དེའང་མེད་ལ། ལྷག་ཏུ་གྲུབ་ཐོབ་དང་། རྣམས་པ། སྤུལ་པའི་སྒྲོས་
 གར་པའི་མིང་འཛིན་པ་ནམས་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་མེད་མཁན་
 ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལྟ་བུ་ཆེན་འབྱུང་དང་། སྦྱོད་པ་འཆོ་བ་མེད་པ་ཞེས་
 པ་འདི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས། དེ་འདོམས་པར་
 མཛད་མཁན་གྱི་སྦྱོར་བུ་ཆེན་པོ་ཁོང་ལ་སེམས་གཏོང་ནས་གྲས་འདུད་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད།

སྦྱོར་སར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས།

ཙམ་སྒྲིག་པའི་སྒྲེང་མཉམ་པ།

ཆོས་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བསམ་ན།རང་གི་སྒོ་སྒྲུབ་འབྲིང་བྱེད་
གྱི་བསྟན་པ་དང་།བསྟན་པ་དེ་འདྲོམས་པར་མཛད་མཁན་གྱི་སྟོན་པའི་གནས་
ནམས།རང་ཉིད་ལ་ཆོས་ལུགས་དེ་ཅི་ཙམ་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་བསྟན་པ་དར་ས་
དང་།སྟོན་པ་བཞུགས་ས་དེ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས།
དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། སངས་རྒྱས་སྐུ་
བལྟམས་པ་ནས་མཐར་སྐྱུ་མ་གཤེགས་པར་མཛད་པ་ཅི་རིགས་བསྟན་པའི་
གནས་ཆེན་ནམས་གྱི་བྱུང་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེར་གནས་མཇལ་ཞུ་
རྒྱ་སོགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་གྱི་བྱེད་སྒོ་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྱི་བྱུང་རབས་ནམས་སུ་སངས་
རྒྱས་རང་གི་ཞལ་ནས་མ་འོངས་པར་སངས་རྒྱས་རང་གི་གནས་ཆེན་ལག་ཏུ་
མཇལ་སྒྲོར་ལ་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་སྟབས།དེ་སོ་སོར་སངས་རྒྱས་གྱི་གནས་
ཆེན་ནམས་སྟོན་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་འཁོད་འདུག།

དེ་མིན་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་
བསམ་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་རིག་བང་
མཛོད་ནང་གི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་
འདྲའི་འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ཆོས་བཀུར་བར་འོས་པའི་
ལྷན་ཆེན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་གི་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་བྱ་གཞག་ཚོམ་
ས་དེ། འཛམ་གླིང་འདྲིའི་སྒྲིམ་བུ་ནམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་དགའ་གུས་
ཡི་རང་ངང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

བགྲང་བྱ་ ༣༥༠༠ ཡར་སྟོན་ཤར་གླིང་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཁོངས་སུ་བྱུང་
བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ངམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གུབ་པའི་ཆད་མཐོའི་ལྟ་གུབ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱམས་བཅེའི་
དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་འཆོ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་དེ་
ད་ཆ་མཇལ་ཐུབ་ཐབས་མེད་རུང་། ཁོང་གི་ཟབ་བརྒྱིང་གི་དགོངས་བཅུད་

གྲིས་ཕྱག་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་དང་། ཁོང་གི་སྒྲུབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་ཅི་རིགས་བསྟན་པའི་གནས་མཆོག་འབྲུལ་མེད་རྣམས་དངོས་མཇུག་བྱེད་རྒྱ་བྱང་བ་ནི། ཆོས་དང་ལོ་རྒྱུས་གང་ཐད་ནས་སྒྲུབས་ཆེན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་དྲན་གསོ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ལྷག་དོན་ཁ་གསལ་གྱིས་བཤད་ན། ཆོས་ལུགས་ག་གེ་མོའི་སྟོན་པར་གྲགས་པ་པལ་མོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་འདིར་བྱུང་ཚུལ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཅུང་། དོན་དམ་ཡང་སྙིང་ཤོད་སྟོལ་མང་པོ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་ཡང་། དེ་ཆོ་འདིར་བཤེར་བགྲང་བྱེད་རྒྱར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ཡིན་ཡང་ལྷ་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོན་པ་འཆོ་བ་མེད་པའི་ལྷ་སྟོན་གྱི་དེད་དཔོན་སྤྱན་ནང་མཆིས་པ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་བསྟོན་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་སམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གློ་ཏམ་ཞེས་པ་ཁོང་ནི་སྐྱེ་གང་དུ་འབྱུངས་པ་ནས་མཐར་སྐྱེ་མ་གཤེགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་ས་གནས་ཁག་རྒྱན་བཟོ་དང་རྟོག་བཏགས་ལྷ་བྱ་མིན་པར། དངོས་སུ་མཇུག་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་གློ་ཏམ་འཆོས་ལུགས་དང་། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་ཆད་ལྷན་ཞིག་བྱུང་བར་བགྲང་ཆོག གློ་ཏམ་སྐྱེ་གཤེགས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ལ་དོ་རྩེ་གདན་དང་། ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྱི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བཅས་སུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་མགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཙམ་གྱི་བར་སྤྱ་མཐུད་ཁོང་གི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ལྷ་ཁང་དང་། མཆོད་རྟེན་གང་མང་བཞེངས་ནས་གནས་ཀྱི་སྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གྲགས་ཁར། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་བ་དང་བདུན་པ། བརྒྱ་གསུམ་པ་སོགས་སུ་བོད་རྒྱའི་ལོ་པ་ཏཱ་ལྷི་སྟེན་ཅིག་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་ཡིག་ཐོག་བྲིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཇི་བཞིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱར་དཀའ་ངལ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཆགས་འདུག དཔེར་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པར་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྤྱ་ལྷན་དང་། ཐང་སན་ཙང་། ཡི་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཆག་ལོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་གིས་འདི་འབྲེལ་ཉམས་ཞིབ་སོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཨ་མདོ་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ལྟའི་ཡིག་རྙིང་ཆད་ལྡན་ལག་
 ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་བཅུ་མས་པར་བརྟེན། ཏུས་སྐབས་
 རེས་ཅན་ཞིག་གི་རིང་། རང་རེ་བོད་མི་ཆོར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།
 ད་ལན་གུས་པས་རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཡིག་ཅེས་པ་འདི་ཉིད་ཚྭ་སྒྲིག་
 བྱེད་སྐབས་ཀྱང་དེ་སྤའི་ཡིག་རྙིང་ལག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཚྭ་སྒྲིག་བྱས་
 ལས། ལམ་ཐག་རིང་བྱུང་གི་སྤྱི་ལའི་ཆད་དང་མགོན་ལང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་གུས་
 རང་ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་འདེབས་དགོས་རིགས་
 གསར་འདེབས་བྱས་པས། གནས་ཡིག་འདིའི་ནང་གི་གནས་ཆེན་སོ་སོའི་
 འགྲེལ་བཤད་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ་ལམ་སྟོན་གང་ཅིར་ཡིད་རྟོན་འཕེར་རེས་
 ཀྱི་རམ་འདེགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ལག་གི་གནས་
 ཡིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅོམ་རྒྱུའི་དགོས་དམིགས་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་ན།
 གཅིག་ནས་རང་གི་གུས་བཅི་དང་དགའ་ཞེན་བྱེད་སའི་ལྟ་སྦྱོང་གསར་བཏོད་
 གནང་མཁན་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཆེན་རྣམས་མང་
 ཆོགས་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱ་དང་། གཉིས་སུ་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་དང་། ཁོང་གི་ཆོས་ལུགས་ལ་བཅང་བའི་བཅེ་སེམས་དེ། རྒྱུང་ས་
 དད་ཅུ་མ་ཡིན་པར། ཤེས་རྟོགས་རང་བཞིན་གྱི་དད་མོས་ཤིག་དང་། དགའ་
 ཞེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རེའི་དེབ་འདི་ཚྭ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ངས་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཡོད་མིན་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་མིན། རྒྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
 བསལ་བྱུང་ཡིན་མིན་སོགས་ནི་མི་ཤེས་པས། ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་དད་
 སེམས་མི་ཆེ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་རེ་བའི་ཕྱི་ལམ་དེའང་མེད།
 ལྟག་ཏུ་གྲུབ་ཐོབ་དང་། སྤྲུལ་པའི་རྣོས་གར་པའི་མིང་འཛིན་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་། སྦྱོང་པ་འཆོ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་འདི་ཡིད་
 འཕྲོག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས། དེ་འདོམས་པར་མཛད་མཁན་གྱི་
 རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོ་ཁོང་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་གུས་འདུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅས་
 ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡ ཉིན་ཚྭ་སྒྲིག་པ་རྒྱུས་སར་ཁུ་སྐྱབ་ཀྱིས་གུས་
 འདུད་བཅས་སུ།

སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་བཟོ་ལྷགས་སྒོར།

སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་ལ་ནི་
 གྲགས་ཆེ་བ་དྲི་ཟའི་ལྷགས་བྱ་བ་
 དང་། གྲུལླའི་བཟོ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད། སྐུ་
 བརྙན་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ཡང་དབྱེ་
 བ་གཉིས་ཀ་ན་གཟན་གཡོགས་ནས་
 ཡོད། དྲི་ཟའི་བཟོ་རྒྱུ་ལས་
 བྱེད་དམར་སྐུ་ལས་བྱས། གྲུལླའི་
 ལྷགས་ལ་ན་བཟའ་མཐའ་ཆགས་
 ཅམ་ལས་གཉེར་མ་ཡི་མེད་པའམ་
 ཡང་ན་ཆུ་རིས་ཅུང་ཟད་ཅམ་དང་།
 དབྱ་སྐྱ་རྒྱུ་མཆོམ་བྱ་བྱུག་གི་པ་རང་
 རེའི་སྐུ་བརྙན་དང་འབྲེལ་ཆེ། དྲི་ཟའི་
 ལྷགས་ནི་ན་བཟའ་ལ་རས་དངོས་ཀྱི་
 གཉེར་མ་ལྟ་བུ་ཡོད། དབྱ་སྐྱ་འཛིངས་
 པའི་རྒྱུ་པར་བྱས་ཤིང་། ཞལ་རས་
 མའི་རྒྱུ་པ་ཆེར་གསལ་བ་དག་
 འདུག སྐུ་བརྙན་དེ་དག་ཁྱད་དུ་ལྟ་

སྐུ་བརྙན་འདི་བྱི་མོའི་དུས་རབས་དང་
 མོའི་ནང་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དགོ་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲི་ཟའི་
 ལྷགས་ཀྱི་བཟོ་རྒྱུ་མཆོམ་བྱེད་ཅིག་
 ཡིན། དེ་སྐུ་ལ་ཉོར་ནས་རྟེན་སྟོན་བྱུང་
 རེས་ལྟེ་ལའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲེམས་སྟོན་
 ཁང་དུ་བཤམ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

གསུང་འབྱོན་ནམ་སྐམ་པ་ལྟ་བུ་མཆིས། ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་མི་རྩའི་བཟོ་ལ་
 བྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་མང་པོ་རྟོ་ལ་བསྐོས་ཀྱང་དེའི་ཁྲོད་ན་སངས་རྒྱལ་
 གྱི་སྐུ་བརྟན་ནི་ཡེ་མེད། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ལ་དགེ་སྲོང་ལྟ་དང་། བྱི་དང་
 གཏུགས་རྣམས་ལས་ཁྲིའི་སྟེང་ན་སངས་རྒྱལ་བཞུགས་པ་ལ་དེ་སྟོང་པར་ཡོད།
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ཁྲི་རིང་པོ་དང་། ཤིང་ས་ལ་བྱུང་དང་། དགེ་སྲོང་
 ཏུ་བའི་གཞུགས་བརྟན་རྣམས་བྱས་ཀྱང་ཁྲིའི་སྟེང་སྟོང་པར་ཡོད་ཅེས་དགེ་
 ཆོས་ཀྱིས་གསེར་ཐང་ནང་གསུངས། སྤྱིར་རྒྱ་གར་ན་སྐུ་བརྟན་བཟོ་ལུགས་
 གཉིས་ལས་མེད་པ་མིན་ཡང་། ཞོང་གསལ་དེ་གཉིས་ཏེ་ཅང་གྲགས་ཆེ་བ་ཡིན།
 དེ་མིན་གཤམ་གསལ་གྱི་སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་རིར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 སྐུ་བརྟན་དེའང་། ཕྱོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་གསུང་འབྱོན་མི་ཡོང་ངམ་སྐམ་པ་
 ཞིག་ཡོད་པས་དད་པ་དང་ལྟ་སྐོར་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་ཡིན་ཏུ་བྱས་ཆོད་གཏོང་
 སྐབས་ཀྱན་ལ་ཐུགས་སྣང་ཞིག་གནང་ན་དགེ་མཚན་ཆེ།
 རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་བཟོ་ལུགས་
 ཐམས་ཅད་མིའི་རྣམ་པ་ལས་རིང་
 ཏུ་བརྒྱལ་བ་ཤི་སྟག་སོང་སྟབས་
 བཟོ་བ་ཆོས་ལེགས་ཆ་ལེན་
 གལ་ཆེ་སྐམ་མོ།

སྐུ་བརྟན་འདི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་
 པའི་ནང་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དགེ་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་ཀྱི་
 ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ཆལ་མཚོན་བྱེད་ཅིག་
 ཡིན། སྐུ་འདི་མ་སྤུ་ར་སྟེ་རང་རེར་
 སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་ས་ཡུལ་
 ཏུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་བཅོམ་བརྒྱལ་གི་
 གནའ་ཡུལ་ནས་རྟེན་སོན་བྱུང་རྗེས་ས་
 གནས་དེ་རང་གི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཏུ་
 བཤམ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཕྱ་ནེ་ནི་མཛད་ནམ།

སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཕྱ་ནེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་རང་གི་ནང་གསུང་
ཚུལ་ལྟར་ན་བསྐལ་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཐོག་
མར་གསར་བཏོད་མཛད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་བྱས་ན་ཡང་
དེང་གི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་གསར་བཏོད་མཛད་མཁན་
ཡིན་པར་ཚིན་པ་གང་ཡང་མེད། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ཐད་རྒྱ་
གར་དང་། རྒྱ་ནག་བོད་བཅས་སུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ན་
ཡང་། ཤོད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་ཉེ་ལམ་མི་མཐུན་པས་
འདིར་མ་བྲིས། དེང་དུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་གནས་བཟན་སྟེ་བའི་
ལུགས་(B.C.625—544)ཡིན། དེ་སྟོན་རང་རེའི་མཁས་པ་མང་པོས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་འདས་ལོ་ཅི་ཚུལ་ཐད་དབྱད་པ་མང་པོ་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་དེང་
དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཞིབ་པ་ནམས་ཀྱི་གནང་སྟངས་ལྟར་ཞིབ་ཆགས་དང་
ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་གཟིགས་མ་ཐུབ་པའི་ཆ་མེད་དམ་སྟམ།

དེ་མཚུངས་རང་རེ་མི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཚུལ་ཐད་ལ་ཡང་།
ཆོས་ལུགས་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པའི་བར་ལྟ་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་། འདིར་ལོ་
རྒྱུས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་དང་ཐོག་ཐུན་མོང་སྤང་ཆོད་ལྟར་
ཁྱེས་ན། སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཕྱ་ནེ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤུག་འེ་རིགས་རྒྱུད་
ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་ཡབ་ཤུག་འེ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ནི་བྱ་རམ་
ཤིང་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེཌ་འབྲུམ་ལ་བྱ་ཟས་གཙང་དང་། ཟས་དཀར་།
བདུད་ཅི་ཟས་ཐེ་བོ་ཟས་དེལ་བྱ་ཟས་ཏེ་བྱ་ལྷ་དང་། བྱ་མོ་བདུད་ཅི་མ་དང་།
དཀར་མོ་གཉིས་བཅས་བདུན་ཡོད་པ་ལས། ཟས་གཙང་གིས་ལྷས་བསྟན་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཨ་རྟོན་འེ་བྱ་མོ་སྐྱེ་འཕུལ་མ་སྟེ་ཡུམ་སྐྱེ་མ་ལྟ་མཛེས་དང་། སྐྱེ་འཕུལ་
ཆེན་མོ་གཉིས་ཀ་བཅུན་མོར་བསུས་པས་སྐྱེ་འཕུལ་མར་སྐྱས་རྒྱལ་བྱ་དོན་
འབྲུབ་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྐྱེ་འཕུལ་མ་ཆེན་མོར་གཙུང་དགའ་པོ་སྐྱེ་
འཁྲུངས། གནས་བཟན་སྟེ་བའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན་འདི་ལོ་བྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་
དགུ་ལོ་ནས་ཡར་བཅིས་པའི་བགང་བྱ་༡༧༩༥ པ་དང་། བྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་

༤༣༥ པ་མེ་སྤྲེལ་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བདུན་ཉིན་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཟུག་གཙང་གི་པོ་བྱང་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྤྲིའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤྲི་ལེ་ལྷའི་སར་ཡོད་པའི་སྤྲུ་འཕུལ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ཨཱ་ནའི་བཙུན་མོ་ལུ་ཐིམ་ཞི་ཞེས་པའི་བྱིམ་དུ་བཅའ་པར་ཕེབས་སྐབས་ལམ་བར་ནས་ལུ་ཐིམ་ཞིའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་སྤྲུན་མཛད་ཅིང་མིང་ཡང་མོ་རང་གི་མིང་བཏགས་པའི་ལུ་ཐིམ་ཞིའི་སྤྲུང་ཆ་ལ་ནས་སྤྲུ་འཕུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་བྱིམ་དུ་བཞུགས་ནས་རིག་གནས་ལྷ་དང་། སྤྲུ་རྩལ་བཙོ་བརྒྱད་ལུ་སྤྲེགས་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ལ་ལས་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་བྱིམ་དུ་བཞུགས།

དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་པ་ཡང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་ཐོག་ཡིན་ཟེར། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བྱས་ན་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་བཙུན་མོ་བཞེས་པའི་དུས་

ལ་སྤེབས་སྐབས། ཤྲུ་ལེགས་པ་རབ་སང་དང་། བདུད་ཅི་མ་གཉིས་ཀྱི་བུ་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྤྲུ་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཟེར་བའི་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པའི་བུ་མོ་སྤྲུ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བཙུན་མོར་བཞེས་ནས་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་བདུན་གཅིག་གི་

ནོར་དང་འབངས་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་རྒྱལ་སྲིད་དང་། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱུང་མ་རྣམས་སློབ་གཏོང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ཆིབས་པ་བསྒྲགས་ལྷན་ཟེར་པའི་འགྲོས་མགྲོགས་པ་ཞིག་ཞོན་ནས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ནས་གསང་ཕེབས་མཛད། པོ་བྱང་ནས་ཐོན་ཁར་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མས་རང་གི་པར་དུ་སྤྲུ་གཙང་འཛིན་བཟུང་སྟེ་གཉིད་དུ་ཡུར་ནས་ཡོད་པ་རྒྱལ་བུ་དོན་འབྱུང་གིས་གཟིགས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་འཁྲིང་བའི་རྣམ་པ་མཛད་སྟེ། དེ་ལྟའི་བྱང་རབས་ལ་བསམ་ན་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་སྤྲུ་གཞོན་ཏུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་དམ་སྙམ།

རྗེས་སུ་ཕོ་བྲང་ཕྱི་རོལ་དུ་སློབ་འབྲས་ལ་ཕེབས་སྐབས་མི་ཁ་ཤས་སུ་གུ་སྟེ་མ་
 ཐུབ་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་སྟེང་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཤིང་འཁོགས་པར་
 གྱུར་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱང་འདེགས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་པ། ཁ་ཤས་
 བད་ཀྱིས་མནར་ནས་ཟུག་དུ་དག་པོས་གཅོས་ནས་ཡོད་པ། ཁ་ཤས་རང་གི་
 བད་མི་ཤི་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་ནོན་པ། དེ་བཞིན་ཁ་ཤས་ལུས་དགེ་སྟོང་གི་
 བ་བཟས་མཛེས་པར་བརྒྱན་ཅིང་སྟོད་ལམ་ཞི་དུལ་གྱི་རྣམ་པས་གཞན་ཡིད་
 འཕྲོག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མཐོང་སྟབས། ཁོང་འཁོར་བར་ཡིད་ཆད་ཞེན་ལོག་
 རྒྱགས་ཆེ་བུང་སྟེ་རྒྱལ་སྤིང་སྟོང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཤུགས་དག་ཅིང་བསྐྱོག་
 དུ་མེད་པ་སྟེས་ནས་དེ་ཉིན་གྱི་མཚན་མོར་ནོར་དང་འབངས་ཀྱིས་ཐུག་པའི་
 རྒྱལ་སྤིང་དང་། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་པའི་རྒྱུང་མ་རྣམས་སྟོས་གཏོང་ཆེན་
 བོ་བྱས་ཏེ་ཆིབས་པ་བསྐྱགས་ལྟན་ཟེར་པའི་འགྲོས་མཁྱེགས་པ་ཞིག་ཞེན་
 བས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་གསང་ཕེབས་མཛད། ཕོ་བྲང་ནས་ཐོན་ཁར་
 བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མས་རང་གི་པང་དུ་སྐས་སྐྱ་གཅན་འཛིན་བཟུང་སྟེ་
 གཉིད་དུ་ཡུར་ནས་ཡོད་པ་རྒྱལ་བུ་དོན་འབྱུང་གིས་གཟིགས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་
 འབྱེང་བའི་རྣམ་པ་མཛད་སྐད།

དེ་ལྟར་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཚོན་ཉིན་རྣམ་དག་དུང་ནས་
 རང་གི་སྐར་རང་གིས་བཅད་དེ་རབ་དུ་བུང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
 རང་གི་བད་རང་བུང་གི་སྟོམ་པ་ཟེར་དེ་ནས་སྐྱེ་གས་པའི་སྟོད་ལམ་ཟས་
 གཅོད་པ་དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ། མདུང་ཅེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཚོང་བ་སོགས་
 དཀའ་ལྷུང་དག་པོར་བཞེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལུགས་
 ལྟར་རྒྱ་བོ་ནི་རྟོན་འཛིན་འགམ་ནས་ལོ་དུག་རིང་ཉིན་རེར་འབྲུ་དྲིག་པོ་རེ་དང་
 རྒྱ་ཐིགས་པ་རེས་འཆོ་བ་བྱས་ནས་ལོ་དུག་བར་དཀའ་ལྷུང་གིས་ཉིང་འཛིན་
 བསྟོམས། མཐར་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པར་
 བཞེན། རང་གིས་རང་ལ་སྐྱུག་པོ་གཏོང་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྩ་བ་
 བས་མིན་པར་བསམ་སྟོང་ན་པ་དང་། སྟོད་ལམ་ངན་པ་ཡོང་སའི་རྩ་བ་དེ་
 ཉིད་རང་གཅོ་བོ་བྱེད་པའི་སྒྲེར་སེམས་དེ་ཡིན་པས་འདི་མེད་པར་བཟོ་
 ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་དེས་པར་དགོས་པའི་འདུན་པ་ཤར་ཚུལ་གསུངས། བུང་
 རབས་ཀྱི་སྟོས་འདི་རིགས་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་ལུགས་ལས་གཞན་མདོ་རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་བ་སོགས་སུ་རྒྱལ་བུ་དོན་བྱུང་གི་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ཚུལ་བསྟན་ཅམ་
 ལས་དོན་དངོས་སུ་ཕྱི་རོལ་སྐྱེ་གས་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ཡང་མ་དག་པ་
 ཡིན་པ་དོན་གྱིས་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་དུ་མར་

གཟེགས་ནས་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པར་འགྲེལ་པ་ཡིན། དེ་ནས་གྲོང་གི་
བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མ་དང་དགའ་སྟོབས་མ་གཉིས་ཀྱིས་བ་སྟོང་གི་འོ་མ་ཉིང་
ཁུར་བྱས་པ་ལྟལ་བ་བཞེས་ཏེ་སྐྱེའི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་མདངས་བཟང་
པོར་གྱུར། དགྲང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྩ་ཀུཤ་
འཆོང་མཁན་གྱི་བྱིའུ་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་པས་རྩ་ཀུཤ་མང་པོ་ལྟལ་བ་གདན་བྱས་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་ཞལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས་བསམ་གཏན་
སྟོམ་ཞིང་བཞུགས་པས། ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་ཐོ་རེངས་སུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། སངས་རྒྱས་ཟེར་པའི་དོན་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་སྒྲ་མེད་ཐུགས་སུ་ཆུབ་པ་སྟེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
པར་གཟེགས་པའི་དོན་ཡིན།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱུ་ཐུབ་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས། ཐུབ་དབང་། ལྟ་ཡི་ལྟ། ཀླང་གཉིས་མཆོག་སོགས་མཆན་གྱི་རྣམ་
གངས་རི་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཁྲོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་དུས་ཆོད་དེ་ནི་སངས་
རྒྱས་རྒྱུ་ཐུབ་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་སྟེ་ལ་བཏོད་རྒྱའི་
རྣམ་པ་གསར་དུ་རྟེན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པར་མཐོང་། དེ་ནས་རེ་ཞིག་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་མིན་བཟག་ཕྱིར་ཁོང་གིས། ཟབ་
ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་
རྟེན་ལྟ་སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རྣམ་པས། མི་སྒྲིབ་ནགས་ཀྱི་ཆལ་དུ་གནས་
པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ནས་ཉི་མ་ཞི་དགའི་རིང་ཆོས་མ་བསྟན་པར་བཞུགས་
པ་ན། ལུལ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་དངོས་པོ་སྟོན་ཆོགས་པ་ལྟལ་ནས་ཆོས་
གསུངས་པར་ཞུས་པས། དགྲང་ལོ་སོ་ལྔ་པའི་ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་
ལུལ་མ་ར་ཏ་སྟེའི་དང་སྟོང་ལྷུང་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་ཞེས་པར་
ཕེབས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་མའི་སྟོབ་མར་གྱུར་པ་འཁོར་
ལྟ་སྟེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས། དེ་ལྟར་
ཐེངས་དང་པོར་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུའི་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་
འདུལ་བ་ལྷུང་སྟེ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དགེ་བསྟེན་དང་། རབ་བྱང་། དགེ་ཆུལ་
པ་མ་དང་། དགེ་སྟོང་པ་མ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཁྱིམས་གཏན་འབེབས་མཛད།
དེ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལས་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་མདོ་མཛདས་སྟུན་དང་། མདོ་སྟེ་ལས་བརྒྱ་པ།
རྟོགས་བརྟུན་བརྒྱ་པ་སོགས་གསུངས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟེང་པོའི་

གཙུང་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཕྱིར་བསྟོན་ཆེད། གཟུགས་
 ཅན་སྟིང་པོས་རང་གི་གཙུང་པོར་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་གིས་ཞེས་ཡང་ནས་
 ཡང་དུ་བསྐྱལ་བར། གཙུང་གིས་ཕུ་པོའི་གཟུང་ངོ་མ་ཆོག་པར་ཐེངས་ཤིག་ཁོ་
 རང་གིས་དད་པ་བྱེད་སའི་མུ་སྟེགས་པ་དེ་ཆོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེ་
 ལྟན་དུ་གདན་དངས་ནས་གསོལ་སྟོན་ཕུལ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་
 ཅན་སྟིང་པོའི་གཙུང་གི་སྟོ་ཁ་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་ཆེད། རྩུ་འཕྱལ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་
 བས་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ཆོ་ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱེངས་བྱས་སྟབས། གཙུང་པོ་དེ་ཉིད་
 དུས་དེ་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དད་པར་གྱུར།

མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ཆོས་གོས་བྱས་ནས་སྤར་གོ་འུ་ཏ་མ་མེད་
 སྐབས་ཕུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རེར་འཆོ་བའི་མཐུན་
 རྟེན་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱར་ན་ཡང་། ད་ནི་རང་རེར་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་ཆུང་
 དུ་སོང་སྟབས། རང་རེས་རྩུ་འཕྱལ་འགན་ནས་གོ་ཏམ་ངོ་ཆོས་དམའ་འབེབ་
 པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ངན་གོས་བྱས་ཏེ། ཕུལ་སོ་སོའི་རྒྱལ་སྟོན་མང་པོར་ང་
 ཆོས་གོ་ཏམ་རྩུ་འཕྱལ་འགན་དགོས་པས་དུས་ཐོབས་ཤིག་ཅེས་ཡང་ཡང་
 བསྐྱལ་བར་བཞེན། རྒྱལ་པོ་མང་པོས་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེར་ཁྱས་པར་དེ་
 ལྟར་ཁས་སྲངས་ནས་གནས་ཡངས་ས་ཞིག་དུ་གོ་སྟོན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་
 སྟོབ་སྟོན་བྱས། དེ་ལྟར་དགྲང་ལོ་ང་དུག་ལ་ཐེབས་ཤིང་ཆོ་འཕྱལ་འགན་པའི་
 དུས་ལ་བབ་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་མང་པོ་དང་
 བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་ཐེབས་ཏེ། ལམ་བར་ཡངས་པ་ཅན། ཀོ་འུ་ཤམ་གྱི།
 ལྷ་ར་གྱི་ར་གི་ཅཤེ་རི། ལྷ་ར་ཏ་སྟེ། སེར་སྐྱ་བཅས་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 བརྒྱད་ནས་མཉན་ཡོད་དུ་ཐེབས། མུ་སྟེགས་པ་དེ་ཆོས་གོ་ཏམས་རྩུ་འཕྱལ་
 འགན་མ་རུས་པར་བློས་སོ་སྟམ་ནས་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཆང་མར་དེ་ལྟར་
 དེལ་བསྐྱགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྟེན་ནས་མཉན་ཡོད་དུ་སྟེབས་
 སྟབས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གོ་ཏམས་རྩུ་འཕྱལ་འགན་མ་རུས་པར་བློས་ཤིང་
 ད་ལྟ་ཕུལ་འདིར་རྒྱལ་སྟོན་ཆབ་འབངས་འདི་ལྟར་མང་པོ་ཡོད་པས་ཅིས་ཀྱང་
 རྩུ་འཕྱལ་འགན་པའི་དུས་ཐོབས་ཤིག་ཅེས་སྐྱལ་མ་བྱས་པར། རྒྱལ་པོ་གསལ་
 རྒྱལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེར་དད་དམ་གཡོ་བ་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས།
 གད་མོ་དང་བཅས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་
 བྱེད་ཆོ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཆོ་འཕྱལ་འགན་རུས་སམ་ཞེས་
 བཤད། ཡིན་ན་ཡང་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མུ་སྟེགས་པ་དེ་ཆོ་འཕྱལ་དགོས་པར་
 བསམ་ནས་ཁོང་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་མུ་ནེའི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་མུ་

སྟེགས་པ་དེ་ཚོ་འདུལ་དགོས་པའི་གསེལ་འདེབས་ཁྱས་པ་དང་། རྫོན་པོ་
ནམས་ལ་ཚོ་འཕུལ་འགན་པའི་གནས་སུ་གཙང་སྤྲ་དང་ཁྱི་བཤམས་ནས་
མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱེད་དུ་བཅུག

དེ་ལྟར་ཚོ་འཕུལ་འགན་པའི་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་
སྟེགས་པའི་རྫོན་པ་ནམས་ལེབས་ནས་དབྱིད་ཆེན་(ལོད་ཆེན་དང་གོ།) ར་བའི་
ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་རྒྱལ་པོ་སོ་སོས་ཉིན་རེ་རེའི་སྦྱིན་བདག་
བྱས་ནས་ཚོ་འཕུལ་མི་འདྲ་བ་ནམ་པ་བཅོ་ལྔའི་རྫོན་པ་རྫོགས་བྱེད་
སོགས་སུ་སྟེགས་པའི་རྫོན་པ་དུག་པོ་ནམ་པར་བདུལ་སྟབས། ལྷ་སྟེགས་
པའི་རྫོན་པ་དེ་དག་ངོ་ཚ་ནས་རང་གི་བརྒྱབ་ཁིང་སློབ་མ་རྟོང་ཕྱག་མང་
པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཁྱུགས་པ་སོགས་བྱུང་བར་དེང་སང་བོད་
ཆེན་དང་པོའི་ནང་ཚོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་ཞིག་འཚོགས་རྒྱ་ཡོད་པ་
འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ལྷ་ཞེས་མཉན་ཡོད་ནས་སུ་སྟེགས་པ་ནམས་
པམ་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་དེ་གསོ་ཁྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དགྲང་ལོ་ང་
བརྒྱད་ལ་ལེབས་སྟབས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡུམ་སྟོན་ནས་སྦྱ་
གཤེགས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྦྱེ་བ་སྤངས་ཡོད་པར་དྲིན་ལན་གསལ་བྱིར་ཆོས་
གསུངས་པར་ལེབས་ནས་ཆེན་བ་གསུམ་བཞུགས་ཏེ། བོད་ཆེན་དགུ་པའི་
ཆོས་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་ཡུལ་ནས་གོང་བྱིར་གསལ་ལྡན་ཀྱི་འགྲམ་དུ་བབ་
པར་མཛད་སྟབས། དེང་སང་དུས་ཆོས་དེའི་ཉིན་ལྷ་བབ་དུས་ཆེན་སྤང་
བཅི་བྱེད་པ་འདི་བྱུང་།

དེ་ནས་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་མ་སྟེབས་བར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་
གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གསུངས་ཤིང་བརྒྱད་ཅུ་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་
སྤང་པོའི་རི་ནས་ཤེར་བྱིན་མདོ་ཐོག་མར་གསུངས། དགྲང་ལོ་ཤུ་གཅིག་
པའི་དུས་སུ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་མཚོད་ཉེན་ནས་དུས་འཁོར་རྩ་
རྒྱུད་གསུངས། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་རྩ་མཚོག་གོང་ནས་སྦྱ་
གཤེགས། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ལྷ་ཞེ་བཤང་བྱ་གཅིག་རིང་

བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གི་སྐྱ་ཆེད་ཕྱིད་ཅམ་རིང་(1—35)ཅེད་འཛོད་དང་
 སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། དེའི་ལྷག་མའི་(35—80)བགྲངས་བྱ་ཞེ་ལཱའི་རིང་
 ཆོས་ཁོ་ན་གསུངས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཕ་ར་ཏ་སྤེ་ནས་ཆོས་ཐོག་མར་
 གསུངས་སྐབས་སློབ་མ་ལཱ་ཡོད་པ་ནས་སྐྱ་ཆེད་མཐར་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་།
 མེད་འགལ་གྱི་བྱ་འོད་སྤང་། ཀྱུན་དགའ་པོ་སོགས་དགེ་ཚུལ་སློང་འབུམ་
 སྤྲུག་གཅིག་མ་ལོངས་ཅམ་དང་། དད་ལྡན་རྒྱལ་སློན་དང་འབངས་མི་
 སེར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 པར་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་གྲུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་དང་། མཉན་ཡོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཅེབས་གྱི་འཕུར་ཆང་བྱིན་གྱི་སྤྲུལ་གསལ་རྒྱལ་དང་། འཕགས་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་འབྱུང་མཐའ་ཡས་གྱི་སྤྲུལ་རབ་སྤྱང་། ཀློག་མཁྱེད་པོ་རྒྱལ་པོ་
 དམག་བརྒྱུ་པའི་སྤྲུལ་ཤར་པ་བཅས་བཞི་པོ་སངས་རྒྱུས་ཤུག་ལྷ་ལྷེ་དང་
 ཏུས་མཉམ་ཏུ་སྐྱེས་ཞེས་རང་རེར་གྲགས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ཁོང་གི་
 སྤྱིན་བདག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་ཆོས་སངས་རྒྱུས་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཏུས་སུ་
 རྟོགས་སོ་སོར་དགེ་འདུན་པའི་བསྟོན་གནས་ཆེན་པོ་མང་པོ་བཙུགས་ནས་
 སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དགེ་ཚུལ་སློང་མང་པོར་འཆོ་
 བ་སྦྱར་བ་སོགས་བྱུང་བ་རེད། སངས་རྒྱུས་ཤུག་ལྷ་ལྷེ་དང་རྒྱུན་ནངས་སྤྱི་
 བར་བཞེངས་ཏེ་ཆོམས་ཤིང་གསོལ་(ཆོམས་འཁྱུ་བ།) ཅིང་ཁྱུས་མཛད།

དེ་ནས་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་ལ་ནང་ཏུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་
 བཞུགས། དེ་ནས་གསོ་ཆགས་མཛད་དེ་བསོད་སྟོམས་སུ་གཤེགས་ཤིང་།
 བྱིམ་དེ་ཉིད་ཏུ་ཆོས་སྟོན། སྤར་བྱོན་ཏེ་འབྱམས་སུ་བཞུགས་ནས་དགེ་
 སློང་རེ་རེ་བཞེན་བསོད་སྟོམས་རྟེན་མ་རྟེན་སོགས་ལ་གཟིགས་རྟོགས་
 མཛད། དེ་ནས་བཀའ་སའི་ཁང་པར་བྱོན་ཏེ་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བ་སོགས་
 མཛད། དེ་ནས་ཆ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་ན་ཡུན་ཐུང་ཏུ་ཞིག་སློབ་པ་བ་སྟེ་
 གཟིམས། ཕྱི་རོ་མཛལ་ཏུ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་སློ་དང་འཆམ་པའི་ཆོས་
 སྟོན། ཉི་མ་ཁྲི་པ་ན་སྐྱ་ལུས་བསལ་ཅིང་། དེ་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཐེ་

ཆོམ་བྱུང་བ་དག་གཅིང་ཅིང་། མཚན་གྱི་མེལ་ཆེ་དང་པོ་འདུལ་དེ་ལས་
 བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཆག་ས་ལ་བྱོན་ཏེ་འཆག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐུན་
 གཉིས་པ་འདུལ་ཐུན་གསུམ་པ་ལ་ཞབས་བརྟུས་ཏེ་གཟིམ། ཆར་རྫོགས་
 བས་ལྷ་བ་དགའི་ཡུན་ལ་ཡུལ་གྱི་གཞན་ནམས་སུ་སྤྲོངས་རྒྱ་ཁིང་འབྱོན།
 རྒྱང་གྲགས་བཅུ་འམ་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་ཉིན་རེའི་ཞག་མལ་མཛད་པ་སོགས་
 ཡིན་པར་བཤད། ཅིས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསེར་ཐང་དུ་བྱུང་བ་འདི་འང་ལེགས་
 བཤད་ཉིད་དུ་འཁུམས་སོ།།

སངས་རྒྱས་ཤུག་ལྷ་མོ་ཞེས་དད་པ་དང་གུས་བཅི་ཆེན་པོ་བྱེད་
 པའི་ཆོས་ལུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆའི་མཛད་པ་ནམས་མདོར་
 བསྟུས་ནས་ལེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་ནང་བསྟུས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་དགའ་
 ལྷན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པ་ཟེར་བ་འདི་གཉིས་
 མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བཅུ་པོ་སྐྱེ་འབྱུངས་ནས་མཐར་མ་གཤེགས་
 བར་གྱི་མཛད་པ་ཡིན་པས་རྟོག་བཏགས་མ་འདྲིས་པའི་དངོས་ཡོད་
 གནས་ཚུལ་ཐུན་མོང་གི་སྤང་ངོར་གྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
 མཛད་པ་དེ་དག་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཡུལ་གང་ནས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ཕྲ་ཞིབ་གསུངས་རྒྱ་ཡོད་སྟབས་སངས་རྒྱས་ཤུག་ལྷ་མོའི་
 མཛད་ནམ་ལ་སྟོབ་སྟོང་དང་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་བྱས་ན། རང་
 བཞིན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བྱད་པར་བ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད་
 པ་མ་ཟད། ཁོང་སྐྱེ་གཤེགས་ནས་ད་བར་གནས་བཟན་སྟེ་བའི་ལུགས་

དེའང་འདི་བརྒྱུད་དཔར་སྐབས་ཐོགས་འཇམ་དབྱངས་ལགས་ཀྱིས་སྟག་བསམ་
 རྒྱས་དག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་གནང་བར་བྱས་པས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 ད་དུང་ཆོམ་ཞིག་དང་ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཉ་ཅང་བྱུང་དཔར་གིས་འདིར་
 ཡིག་ནོར་ཤོད་བ་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ། བྱས་ཆོམ་ཞིག་པས་ཁྱེད་སྟོག་པ་པོ་ནམས་ལ་
 དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ལགས་ན་དེ་ལུགས་བཟོད་སྟོམ་བཞེས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

ལྷ་མོ་ལོ་ ༡༥༥༡ སོང་ཡོད་ན་ཡང་། ད་དུང་ཁོང་སླ་ན་མེད་པའི་
 བྱམས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཚུལ་
 དུ་ནམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིས་སུ་བཞུགས་ནས་
 ལམ་ནོར་ལྷོག་ཤེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གནང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཆོར་སྣང་
 དང་བཅེ་དུང་ཟབ་མོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་སྐྱེ་ངེས་པ་ཡིན།

འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ན་ཚུང་མ།

དེ་ན་བདག་གི་དགའ་མ་ལུས་སྤྲ་མདོག་མཛེས་གཉིས་སྦྲེས་བཟླ་བའི་སྤྲ་ལམ་མཚུ་དག་ནི།
 བེལ་བ་སྤྲིན་པ་རྒྱུ་བ་སྤྲ་ཞིང་འདྲེན་བྱེད་གཡོ་བའི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ལྟེ་བ་དམའ།
 རོ་སྤྲད་སློམ་ཞིང་དལ་གྱིས་འགྲོ་མཁས་འོ་མ་འཛིན་པ་དག་གི་བར་དག་མཚོག་དུ་མཛེས།
 ན་ཚུང་དག་གི་ཡུལ་ལ་བྱེད་པོ་ཆང་པས་དང་པོར་ཉིད་དུ་སྦྲོས་པ་ཉིད་དུ་ལྟར།

སློབ་དཔོན་ནག་མོ་ཞོལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྲིན་གྱི་ཕོ་ཉ་ལས་གནོད་སྤྲིན་ཀྱུ་བེ་རའི་མཛོད་གཉེར་གྱིས་རང་གི་དགའ་
 མར་སྐུལ་བའི་འཕྲིན་ལས་དངས།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུམ་ལྷ་མ་ལྟེ་ས་འདི་འདྲ་ཞིག་མིན་ནམ།

གནས་བཤད།

ལུས་ལྷན་ལྟེ།

ལུམྱེ་ནིའི་སྐྱེད་ཚལ་ནི་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན་ཁིང་། སྐྱེད་
ཚལ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་རང་གི་ཨ་ཕྱིའི་ཆེད་དུ་བཅོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཁར།
མིང་ཡང་ཨ་ཕྱིའི་མིང་ལུམྱེ་ནི་དང་། ལུམྱེ་ནིའི་སྐྱེད་ཚལ་ཞེས་གྲགས་པ་ཞིག་
རེད། དེར་དང་སང་ནང་བསྟན་དར་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་གིས་གསར་
བཞེངས་བྱས་པའི་དགོན་སྡེ་རེ་གཉིས་ཤིག་དང་། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྣམ་ཅན་
གྱི་དོ་སྐྱེད་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ངན་མེད་གྱིས་བཙུགས་པའི་དོ་རིང་ཏོག་མེད་ཅིག་
བཅས་ལས་མེད་ན་ཡང་། ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱའི་སྡོན་དུ་གནས་འདིར་
ཐེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་འདིའི་སྐོར་འགྲེལ་
བཤད་གསལ་འཕོད་ལྟར་ན།

རྒྱ་མིག་(མདའ་བའི་རྒྱ་མིག)དེ་ནས་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་རྒྱང་གྲགས་
 བརྒྱ་ཕྲག་དགུ་ཙམ་སོང་བ་ན་ལུ་ཕྱི་ནིའི་ཚལ་ཡོད་ཅིང་། དེར་ཤུག་ནམས་ཀྱི་
 ལྷས་རྗེང་ཡོད་པར་རྒྱ་བསིལ་ལ་དཀར་ཞིང་དྲངས་པ། མཐའ་སྐོར་འབྲས་བུ་
 ཅན་གྱི་ཤིང་དང་མེ་ཉོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གོམ་
 པ་སུམ་རུ་མ་ལོངས་ཙམ་གྱི་སར་ཤིང་ཨ་ཤུག་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟ་སྐམ་འདུག་
 །ཀྱང་འདི་སྟོན་པ་སྐྱུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ཡིན། འཁྲུངས་པའི་དུས་ནི་རྒྱལ་རྒྱ་
 བའི་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་བཙེ་ལྷ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་
 བརྒྱད་ཡིན། འཕགས་པ་གནས་བཟླ་བ་ས་རྒྱ་བ་མར་ངོའི་ཉ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་
 བ་གསུམ་པའི་བཙེ་ལྷར་ངོས་འདྲིན། སྟོན་པ་སྐྱུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཤར་
 འོས་སུ་བྱང་བྱེད་གཞོལ་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་
 པ་ཡིན། དེ་སྐུ་རྒྱལ་དགའ་པོ་ཉེ་དགའ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷས་གསོལ་བའི་གནས།
 དེའི་སྐལ་བས་སུ་ཡུམ་རྒྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཀྱི་མདུན་དུ་རྒྱ་མིག་གཉིས་བརྗོད་པ་ལས་
 གཅིག་ནི་བསིལ་བ། གཅིག་ཤོས་རྩོད་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་རྩ་འབྲས་པ་ལ་ལྷས་
 བྱས། དེའི་མདུན་ངོས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟོན་པ་
 འཁྲུངས་འབྲལ་ཀ་ཤིང་རས་ལ་བཟེད་ཏེ་བཟུང་བའི་གནས། དེ་དང་མི་རིང་

བར་མཚོད་རྟེན་བཞི་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིས་སྤྲས་པར་དུ་སྤངས་
 པའི་གནས། རྟེན་པ་ཡུམ་གྱི་མཚན་ནས་འཁྲུངས་པ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིས་
 པ་བརྗོད་ཅིང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པབ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ། ཨེ་མ་རྟོ་དེང་
 ལྷ་རྣམས་དགའ་བས་ཆོས་ན་མི་རྣམས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཟེར། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་
 བཞེངས་པའི་མཚོད་རྟེན་གྱི་ལོགས་སུ་མི་རིང་བར་དོའི་ཀ་བ་ཆེན་པོའི་སྤང་
 བ་རྟེན་གཟུགས་བཀོད་ཡོད་པ་ནི་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིས་ནག་
 པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱུ་ཞིག་གིས་སྤེལ་བ་སྟེ་ས་ལ་འགྲེལ་བ་དེའི་ཤར་སྟོའི་ངོས་སུ་
 མར་གྱི་ཚུ་མིག་ཏུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་རྟེན་པ་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ལ་རྒྱས་ཁྲུས་གསོལ་རྗེས་སུ་རྒྱུང་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱུམ་གྱིས་
 ཁྲུས་གསོལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིས་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྟེ་དེང་སང་ཡང་སྐྱུམ་
 གྱི་མདངས་ཡོད་པར་སྤྲང་ཞེས་གསུངས་པས་དེང་སང་གནས་འདིར་མཇུག་
 བར་ཐེབས་མཁན་ཆོས་འདས་པའི་བྱང་རབས་ལ་རྒྱུང་གཟིགས་མཛད་ནས།
 ལུས་ཤི་འཛིན་ཆལ་འདི་ཉིད་དང་ཐོག་བཙུན་མོ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་
 དང་། དེ་རྗེས་སྤྱིད་ཆལ་དེར་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་པ། ཕྱིས་སུ་སངས་རྒྱས་
 དང་དེའི་བསྟན་པར་དད་སྟོབས་ཆེ་བ་ཁག་གིས་མཚོད་རྟེན་སོགས་བཞེངས་
 བསྐྱུན་མཛད་པའི་ཆུ་ལ་རྣམས་རང་གི་དྲངས་པའི་ཡིད་ངོར་ཤར་བཙུག་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྗེས་སུ་བྲན་དགོས་པ་ལས། བྲ་བྲ་ཟང་ཟིང་མེད་ན་
 ཉོབ་སྤྲང་སྟེ་བ་སོགས་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་བར་སེམས།

ལུས་ཤི།

སྤངས་འཁོར།

མོ་རག་ཕུར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡༩ སོ་ན་ལི་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༧

རྩ་མཚོག་གོང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༧༦ སེར་སྐྱུ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༧༩

གནམ་ཐང་།

སྐྱུ་ཏུ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༧༡༩ ལྷ་ཏི་ར་མ་བལ་ཡུལ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩

Lumbini-Gorakpur-Sunauli-Kushinagar-Kapilvastu-
Varanasi- Bhairahawa.

གང་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་གཙུག་པོ་བྱེད་བཞུགས་ཆོ།
ས་ཆེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་སྟོན་ནས།
ང་ཉི་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུངས།
དེ་ཆེ་མཁས་པ་བྱེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

མེར་སྐྱེའི་གྲོང་།

ལུ་ཐིམ་ཞིའི་ཆལ་ནས་མི་རིང་བའི་སར། གྲོང་ཁྱེར་མེར་སྐྱེ་ཡོད་ལ། དེང་
སང་མིང་ལ་ཀམ་ལ་མ་སེ་ཏི་ཟེར། གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་
མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཁར། སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤུལ་འི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གཙུག་པོ་ཞིག་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལུམ་གྱི་
ལུམ་ས་སུ་བྱགས་ས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རོལ་བ་སོགས་མཛད་པ་མང་པོ་
ཞིག་གནས་འདི་ནས་བསྐྱར་པ་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་རིང་
བཅུགས་ལུན་རིང་ཤོས་ཀྱི་གནས་གཉིས་ལས། འདིར་པལ་ཆེར་བགྲང་བྱ་ཉེར་
དགུར་བཅུགས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་རིང་གི་བཅུགས་གནས་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ད་ཆ་འདིར་སྡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཅམ་ཞིག་ལས་
མེད་རུང་། ལོ་ཆིག་སྟོང་གི་སྡོད་གནས་འདིར་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟོར། བཅུན་པ་
ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། དེ་ནས་ཤར་ལྟོའི་མཆོམས་
སུ་རྒྱང་གྲགས་ལྷ་བརྒྱུན་པ་ན་མེར་གི་སེལ་མའི་ལུལ་ཡོད། དེའི་ཐ་གྲུ་ལེ་
བར་བཞི་སྟོང་ལྷག་པའི་ནང་གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་པ་བཅུ་ཕྱག་དུ་མ་ཡོད།

རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་ཡང་ཏ་ཅང་རྟིང་ཆེ་བས་མི་བྲིམ་ཡང་མེད་ལ་གང་
དང་གང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་རྟགས་ཅམ་ཡང་མི་གནས། ཐུན་མོང་ལ་དབང་
བའི་རྒྱལ་པོ་མེད་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་སེལ་བུ་རྣམས་ལ་བདག་པོ་སེལ་བུ་རྣམས་
འདུག ས་གཞི་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་འབྱུངས་པལ་ཆེར་འདེབས་པ། ཆ་གྲང་སྟོམས་

པ། ལྷ་ཁང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་ཅིན་པ། དཀྱིལ་མཁར་གྱི་མཐའ་
ལོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ལ་དགེ་འདུན་སུམ་ལྷོང་ལྷན་ཐེག་དམན་
གནས་བརྟན་སྟེ་བ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་སུ་ཁོང་ཚོའི་ལྷགས་སྐ་
ཆོགས་པ་འདྲེས་མར་གནས། དབུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་པོ་བྲང་གི་ལྷལ་
དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅེགས་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དེ་
དང་མི་རིང་བར་བཅུན་མོ་སྐྱུ་མ་ཆེན་མོའི་འདྲ་སྐྱུ་དང་བཅས་པ། དེ་དང་ཐག་
ཉེ་བར་སྟོན་པ་སྐྱུ་བལྟམས་པ་དང་བཞུགས་པའི་གནས་ཏེ། དེར་སྟོན་པ་ལྷམས་
སུ་ཞུགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྟེང་།

དེའི་བྱང་ཤར་མཆོམས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དྲང་སྟོང་ཨུལ་
རྒྱལ་བུའི་མཆོན་བཟང་བལྟས་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། རྒྱལ་པོ་
ཟས་གཙང་གིས་སྟོན་པ་སྐྱུ་བལྟམས་མ་ཐག་མཆོན་མཁན་མང་པོ་བསྐྱུས་ནས་
བལྟ་རུ་བཅུག་པས། མཆོན་དཔེ་སླ་ན་མ་མཆིས་པ་ལགས་ཏེ་བྱིམ་ན་གནས་
ཆེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་སླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏེ་མཆོན་
མཁན་དུས་པས། རྒྱལ་པོས་ཅི་ཞོངས་ཞེས་དྲིས་པར་དྲང་སྟོང་ཨུལ་སྐྱུས་པ།
བདག་ལྷའི་གནས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅ་ན། དེ་རིང་ལྷ་
རྣམས་དགའ་བས་བྲེལ། ལག་པས་གར་དང་། རྟ་པས་བྲོ་རྟུང་བཞིན་ས་ལ་
བབས་པ་མཐོང་སྟེ་དྲིས་པས། འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་གི་བྲར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཤུག་སེང་གི་སྐྱུ་འཁྲུངས་པས་བསྐྱུ་རུ་
འགྲོའོ་ཞེས་ཟེར་པ་ཐོས་པས་ངས་པ་རྟེན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བདག་ལོ་རྣམས་
པས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་མི་ཟིན་པས་སྐལ་བ་མི་འདུག་སྟུང་ནས་དུས་
པ་ལགས་སོ་ཟེར། ཁྱོང་ཁྱིམ་གྱི་ལྷ་སྟོའི་ཕྱི་རོལ་ན་སྟོན་པ་སྐྱུ་ན་གཞོན་དུས་
སྟུན་ཟླ་ཤུག་རྣམས་དང་སྟོབས་འགྲེད་པའི་གནས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་
རྟེན་ཡོད། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་རྒྱལ་བུ་ཁམས་སངས་སུ་
ཕེབས་བཞེད་པས་སྤང་པོའི་རྩི་པོ་ལ་སྤང་པོ་ཆེ་བྲིད་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་
ཆེན་འབྲིད་ནས་ཡོང་བ་ན། ལམ་དུ་ལྷས་བྱིན་དང་འཕྲད་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
དྲིས་པས་སྤང་རྩིས་རྒྱ་མཆོན་བསྟན། ལྷས་བྱིན་ཅལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེམས་པས་
སྤང་ཆེན་ལ་ཐལ་ལྷག་བསྐྱུན་པས་སྤང་ཆེན་གྱི་སྤང་རོ་ལམ་མཁར་འགྲེལ་ཏེ་
གནས་པ། གཙུང་དགའ་པོ་བྱོན་ནས་དྲིས་པས་སྤང་རྩིས་རྒྱ་མཆོན་ཞུས་པས།
གཙུང་གིས་སྤང་པོའི་མཇུག་མ་ནས་བབྲང་སྟེ་ལམ་གྱི་ལོགས་སུ་བོར་ཞིང་
ལམ་བཀག་པ་བསལ། གཞོན་ལྷ་འོན་གྱི་ཕེབས་ཏེ་དྲིས་པས་རྒྱ་མཆོན་རྣམས་

ལྷས་པས་རྒྱལ་བྱས་སྤང་པོའི་སྤྱ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོང་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱིར་བོར་བ་ནས་
 དེར་གཤོངས་བྱུང་བས་སྤང་པོའི་གཤོངས་ཞེས་གྲགས། དེའི་ལོགས་སུ་གཙུག་
 ལག་ཁང་ཞིག་ན་རྒྱལ་བུའི་སྐུ་བརྟན་དང་རི་དང་ཉེ་བར་གྲགས་འཛིན་མའི་
 གཟིམས་ཁང་གི་ཤུལ་དུ་ལྟ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། སྤྱས་
 སྐུ་གཙན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སྐུ་བརྟན་བཞུགས་པ་དང་། གཙང་ཁང་ཞིག་
 གྲང་འདུག་པ་ནི་སྟོན་པས་བཟོའི་གནས་ལ་བསྐྱབས་པའི་གནས་ཡིན། དེར་
 ལོ་རྒྱུས་དེ་དང་མཐུན་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྟན་ཡང་བཞུགས། གོང་ཁྱིམ་དེའི་
 ཤར་སྟོའི་མཚམས་སུ་གཙང་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ན་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྟན་དབྱར་
 རལ་པ་དང་། ཆིབས་རྟ་དཀར་པོ་བཅིབས་པ་ཞིག་སྤང་བ་དེ་ནི་བྱིམ་ནས་བྱིམ་
 མེད་པར་རབ་རྩ་འབྱུང་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཡིན། གོང་ཁྱིམ་གྱི་སྐོ་བཞི་
 གར་གཙང་ཁང་ཆེ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པར་གཞོན་ནུའི་སྐུ་བརྟན་རེ་དང་། སྐྱེ་མ་ན་
 འཆིའི་སྐུ་བ་བསྐལ་གྱིས་ཉེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་སྤང་བརྟན་
 དང་བཅས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་གནས་འདིར་མཇལ་སྒྲོར་བྱེད་མཁན་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། དེ་མཐུན་སྤར་གྱི་གནས་ཚུལ་
 རྣམས་བྲན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མཚོག་གོང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༩ མཉན་ཡོད་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༩

མེར་སྐུའི་གོང་།

རྒྱངས་འཁོར།

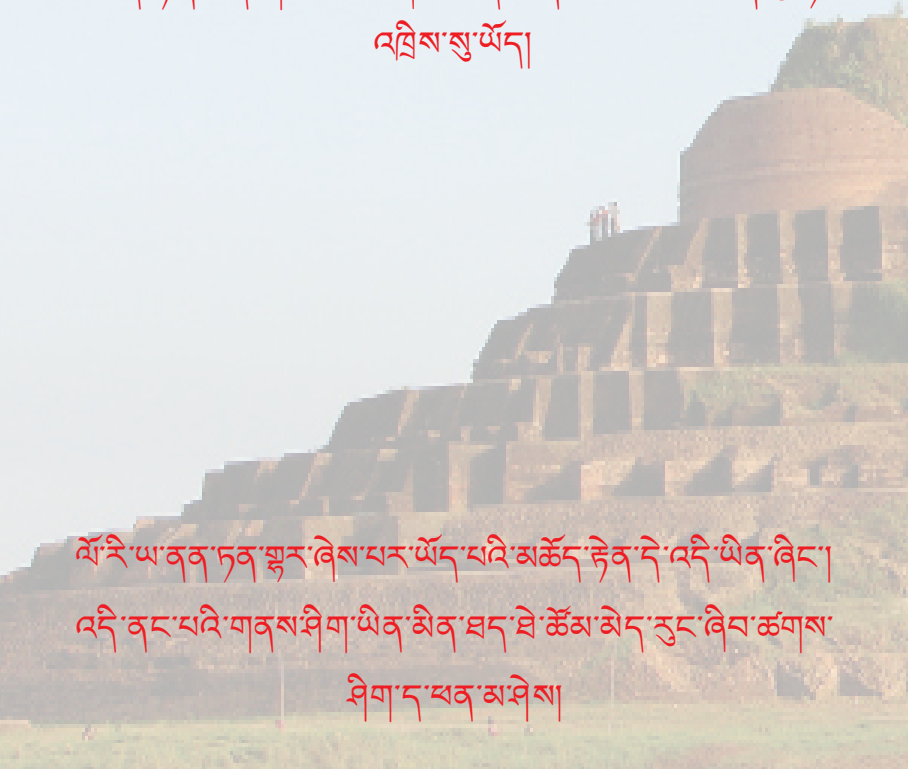
རྒྱ་མཚོག་གོང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༩ མཉན་ཡོད་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༩

ལུ་མེན་ནས་སོ་ན་ལེ་བཟུང་ན་སྤྱི་ལེ་ ༩༩

Kushinagar-Sravasti-Lumbini

མཚོད་རྟེན་འདི་གེ་ས་རི་ཡ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཉི་
འབྲིས་སུ་ཡོད།

ལོ་རི་ཡ་ནན་ཏན་ལྷར་ཞེས་པར་ཡོད་པའི་མཚོད་རྟེན་དེ་འདི་ཡིན་ཞིང་།
འདི་ནང་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་མིན་ཐད་ཐེ་ཚོམ་མེད་རུང་ཞིབ་ཚགས་
ཤིག་ད་ཕན་མ་ཤེས།

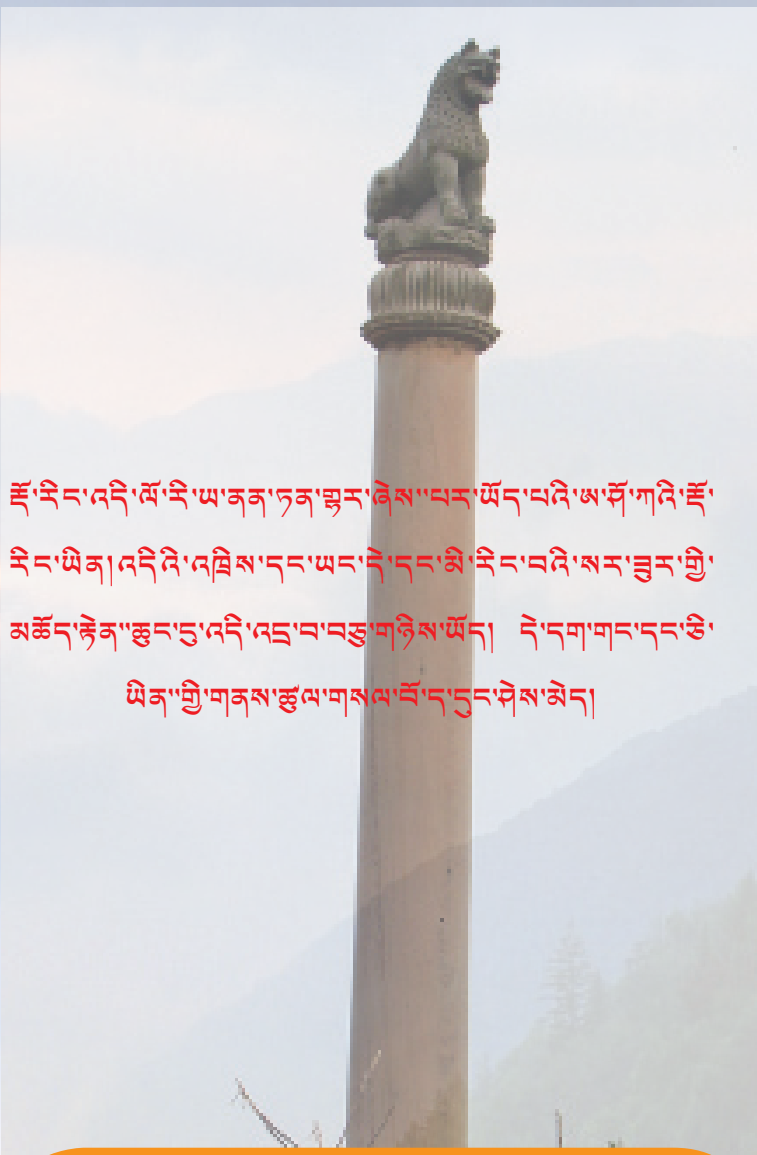

མཚོད་རྟེན་ནམ་དག་བྱང་།

སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚོད་པ་ཅི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་གནས་པལ་མོ་ཆེ་
ངོས་ཟེན་ན་ཡང་། དང་ཐོག་རབ་ཏུ་བྱང་ས་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་ད་ཕན་ངོས་
འཛིན་མ་ཐུབ་པར་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་གྲ་ཡའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་ཉིན་རྒྱུ་
ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་ལོ་རིམ་ནན་
ཏན་གླར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་གང་ལ་ཡང་ཁྲུངས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
མེད། ཡིན་ན་ཡང་། མཚོད་རྟེན་ནམ་དག་བྱང་མིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་
བྱེད་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ནི། གེ་ས་རིམ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་གེ་ས་རིམ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡང་དབུ་གཏུབ་ས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་རབ་ཏུ་བྱང་
སའི་གནས་ཡིན་ངོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཁར་དུས་ཕྱིས་ལམ་ཡིག་རྙིང་བ་ཞིག་
ལག་སོན་བྱུང་བའི་ནང་། དེ་ནས་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ན་གེ་ཤ་ལ། རྒྱལ་སྐས་
རབ་ཏུ་བྱང་བའི་གནས་དེ་ན། མཚོད་རྟེན་སྟོན་མང་དབྱིབས་ཅན་བང་རིམ་
གསུམ། ཀུན་ཀྱང་མཆུ་ཞེང་མཉམ་ཏེ་འདོམ་དུག་འཁོར། ལོགས་གསུམ་སྐབ་
པའི་རྩི་ལྷུ་འཛུགས་རེ་བ། ལུབ་ཀྱི་བུ་ག་མི་གཅིག་ཤོང་བའི་ནང་། རྩི་ལེབ་
ངོས་ལ་གནས་བརྒྱུད་འབྱར་དུ་གཏོད། དབུས་ཀྱི་སྐབ་དབང་མཐོ་རྒྱང་གང་
ཅམ་ཉིད། སུམ་པ་སུམ་དཀྱིས་གཉིས་ལ་འདོམས་བཞིས་འཁོར། བྲེ་ལ་ལོགས་
རྒྱང་གསུམ་གསུམ་བརྒྱ་གཉིས་ལོགས། འཁོར་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ཉོག་དང་བཅས་
པ་ཡི། ཉེ་འཁོར་མཚོད་རྟེན་སུམ་ཐུ་ལྷག་གིས་འཁོར། ཤར་ཕྱོགས་སྟན་རྩི་ལི་
གསུམ་སྟུན་རས་གཟིགས། འབྲམས་གཉིས་མགོན་པོའི་ཞག་མལ་གནས་སུ་
གདལ། ཞེས་བྲིས་པ་དེ་དང་དང་སང་གི་མཚོད་རྟེན་ཞིག་རོ་བཅས་ལ་ཕན་
ཚུན་ཞིབ་པར་བརྟག་ཆེ་གེ་ས་རིམ་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ཐག་གིས་གཙོད་
ཆོག་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་གནས་འདིར་དེ་སྟོན་ཐང་སན་ཅང་ཕེབས་
སྟོར་ཁོང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བ་དེ་ཉིད་རོ་བཅས་བྱངས་ན། དེའི་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་ནགས་མཐུག་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་ཅམ་སོང་བ་ན་
མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པ་སྟེ། སྟོན་པ་
དང་པོར་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ན་མཚན་ཕྱེད་ཅམ་དུ་རྟ་བསྟགས་
ལྟན་བཅིབས་ནས་གོང་བྱིར་ལས་ཐར་ཏེ་ཆིབས་ལས་བབ་པའི་གནས་ཡིན།
དེར་རྒྱལ་བུས་དབུ་རྒྱན་བསལ། གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྒངས་ནས་འདུན་པ་ལ་
གཏད་དེ་གསུངས་པ། བྱོད་ལོག་ལ་ཡབ་རྒྱལ་པོར་ཞུས་ཤིག་བདག་ནི་བྱིམ་ནས་
བྱིམ་མེད་པར་བྱུང་ངོ་། རྒྱུ་བའི་མཐའ་ཟད། འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ནས་ཐོན་

རོ་ཞེས་གསོལ་ཅིག་པར་བསྐྱོས་ཏེ་འདུན་པ་སྐར་བཏང་། དེའི་ཤར་དུ་འཛམ་
 བུའི་ཤིང་ལོ་འདབ་བྱལ་ཞིང་སྐམ་པའི་ཤིང་རོ་ད་དུང་ཡོད། དེའི་ལོགས་ཤིག་
 ར་མཚོད་རྟེན་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། གཞོན་རུས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལྷག་
 མ་ནམས་ཀྱིས་རྡོན་པའི་ལག་ནས་ཤ་བའི་པགས་པའི་གོས་དང་བརྟེན་པའི་
 གནས་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱས་ནི་གཞོན་རུའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཡབ་ལ་སྤིངས་
 གྲང་། ད་དུང་གོས་རྒྱན་ལྷག་མ་ནམས་ཏ་ཅང་མཚོར་པོར་འདུག་པས་རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མི་འོས་སྟམ་དུ་དགོངས་ཅ་ན། གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷས་
 རྡོན་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱལ་ནས་སྤྱིའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་པ་ན། གཞོན་རུས་རྒྱན་ནམས་ཕྱག་
 ཏུ་ཐོགས་ནས་འུ་ཅག་གཉིས་བརྟེན་བར་འདོད་དམ་ཞེས་པས། རྡོན་པས་དགའ་
 བའི་མདངས་བྱུང་སྟེ་འདོད་ཅེས་ཞུས་པས། གཞོན་རུས་གནང་སྟེ་བརྟེན་པས་
 ལྷས་སྤངས་ནས་ལྷ་གནས་སུ་སོང་། དེ་དང་མི་རིང་བར་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་
 པའི་མཚོད་རྟེན་ཡོད་པ་ནི། རྟོན་པས་དབུ་སྐྱ་གསེལ་བའི་གནས་ཡིན། དེ་ནི་
 མཚོད་རྟེན་ནམ་དག་བྱང་གི་ཤལ་རྟིང་ཡིན་མིན་བཟླ་ རྟོན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བའི་དུས་ནི་མདོ་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགྲང་ལོ་བཅུ་དགའི་ཐོག་ཡིན་ཟེར། ལ་
 ལས་ཉེར་དགའི་ཐོག་ཡིན་ཟེར། བཅུ་དགྲར་བཞེད་པ་དག་གིས་རྒྱལ་ལྷ་བའི་
 ཡར་ངོའི་ཉ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་ངོའི་
 ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་པ་འཐད། ཉེར་དགྲར་བཞེད་པ་དག་རྒྱལ་ལྷ་བའི་ཡར་ངོའི་
 བཅོམ་ལ་ངོས་འཛིན་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཉ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
 གཞོན་དེང་དུས་ལོ་རྒྱས་ལག་ཅིག་ཏུ་མཚོད་རྟེན་ནམ་དག་བྱང་ཞེས་པ་དེ་
 འབྲི་མ་ཤེས་པར་ནམ་དག་གྲོང་ཞེས་བྲིས་པ་ནི་ནོར་བུ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན་
 སངས་རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱུང་སའི་གནས་རང་བྱུང་གི་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་
 དེའི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཚོན་གྱིས་ནམ་དག་བྱང་ཞེས་གྲགས་པ་
 ཞིག་རེད།

རྗེ་རིང་འདི་ལོ་རི་ཡ་ནན་ཏན་ལྷར་ཞེས་པར་ཡོད་པའི་ཡ་ཤོ་ཀའི་རྗེ་
 རིང་ཡིན། འདི་འི་འཁྲིས་དང་ཡང་དེ་དང་མི་རིང་བའི་སར་བྱར་གྱི་
 མཆོད་རྟེན་ཆུང་ཏུ་འདི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་གང་དང་ཅི་
 ཡིན་གྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བོ་ད་དུང་ཤེས་མེད།

ཀེ་ས་རི་ཡ།

ཆུངས་འཁོར།

ཡངས་པ་ཅན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥

ལོ་རི་ཡ་ནན་ཏན་ལྷར།

ཆུངས་འཁོར།

རྗེ་རྗེ་གདན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༡༠ རྟེ་ཏི་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༠

མི་འཁོར།

པ་ཏ་རྒྱ་ནས་རྟེ་ཏི་ཡ་བར་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༥

གནམ་ཐང་།

པ་ཏ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༥

Kesariya-Varanasi-Lauriya Nandangarh-Bodh Gaya-Bettia-Patna.

དག་སྒྲོང་དག་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་འདི་སྒྲུ་བྱ་དེའི་ཆེའི་རྒྱལ་ཁྱེད་ཆེ་བ་སྒྲུ་བྱ་སེམས་
 པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། དེའི་ཆེའི་རྒྱལ་ཁྱེད་འདི་ཉིད་ཅམ་མོ། དག་
 སྒྲོང་དག་ངས་ཟས་སུ་རྒྱལ་ཁྱེད་འབྲུག་ཅིག་ལུ་ཁོ་ན་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟོས་
 པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་ཞིང་རིད་པར་གྱུར་རྟོ། དག་སྒྲོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་ན། ལྷུ་མ་བྱ་ཨ་སི་ཏ་ཀའི་ཆོགས་པ་དང་། ཀ་ལི་ཀའི་ཆོགས་པ་ཇི་འདྲ་
 བར་ངའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྩམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་རྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 དཔེར་ན། སྟོག་ཆགས་ཀར་ཀ་ཏ་ཀའི་ཆིབས་ལོགས་ཅི་འདྲ་བར་ངའི་ཆིབས་
 ལོགས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་རྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བཞོན་པའི་བྲེས་ཁང་
 ངམ། སྤང་པོའི་བྲེས་ཁང་རྟིང་པ་ངོས་གཉིས་ཞིགས་པ་ནི་གདུང་རྟེན་གྱི་བར་
 སྤང་ཞིང་མངོན་ནོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ངའི་ཆིབས་ལོགས་གཉིས་ཀ་ནས་ལུས་ཀྱི་
 བར་སྤང་ཞིང་མངོན་ནོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ལན་བྱར་ལྷན་པ་ནི་མཐོ་དམན་
 དང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པར་གྱུར་རྟོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ངའི་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱང་
 མཐོ་དམན་དང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པར་གྱུར་རྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
 ཀྱ་བ་ཁ་བོ་གཞོན་རྒྱར་བཅད་པ་ནི་རྟིས་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྟིས་པ་དང་རྩམ་
 བོར་གྱུར་རྟོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ངའི་མགོ་ཡང་རྟིས་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་རྟིས་པ་དང་རྩམ་
 རྩམ་བོར་གྱུར་རྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ། སོས་ཀའི་ལྷ་བ་ཐ་མ་ལ་ཁོན་པའི་སྐར་མ་དམའ་
 བར་སོང་སྟེ་ཆོགས་ཆེན་བོར་སྤང་བར་གྱུར་རྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བ་རའི་
 རྒྱང་པའམ་རྩ་མོའི་རྒྱང་པ་ཇི་འདྲ་བར་ངའི་མཆན་ཁུང་དང་སྟོ་དང་བྲང་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་རྟོ། དག་སྒྲོང་དག་དེ་ནས་ང་གང་གི་ཆེ་ལག་
 པས་སྟོ་བ་ལ་བྱུག་གོ་སྒྲུ་བྱ་སྒྲུ་ཆོགས་ཉིད་ལ་རེག་གོ། ལྷང་ངོ་སྒྲུ་བྱས་
 ལངས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྱུར་བོར་གྱུར་ཏེ་འབྲེད་དོ། ཤ་ཐང་སྟེ་ལངས་ནས་
 རུལ་གྱིས་ལུས་ལོག་པ་ལག་པས་བྱིས་པ་དང་བ་སྤྱུ་རུལ་བ་ཐམས་ཅད་ལུས་
 པས་ལྟགས་སོ། གང་སྟོན་ང་ཁ་དོག་མཛེས་ཤིང་འཇམ་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་སྒྲོང་བ་རྩུབ་བོར་བཏང་བས་མེད་པར་གྱུར་རྟོ།

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཆོན་བཤུ་བྱས།

ནེར་རྒྱུ་

ཁྱུ་གར་འདི་ཉིད་གནའ་དེང་གང་དུའང་། ཤེས་རིག་ཆེས་ཆེར་དར་
བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་སྟབས་ཡུལ་འདིའི་རི་ལུང་གཙང་པོ་བཅས་གང་
ཡང་རིག་གནས་བྱང་རབས་ཤིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཁར། ཁྱུ་གར་གྱི་ཤེས་
རིག་དར་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཡུལ་འདིའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་སྟོ་ཆོགས་རང་བཞིན་གྱིས་
ཁྱབ་གདལ་ཆེན་པོ་སོང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནེར་རྒྱུ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། དེའི་མཆོད་ཉིད་རིག་པའི་བསམ་སྒྲོས་ཁྱབ་
ཡུལ་གྱི་སྒྲེས་བྱ་མང་ཆེ་བའི་ཐོས་འདྲིའི་ཀྱི་བྱ་གར་སོན་པ་ཞིག་རེད། ཆང་
མས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་སྟབ་པའི་བསྟན་པར་བགྲང་བྱ་
ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། ནེར་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་མང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་བྱང་རབས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། རྟོག་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ས་ནས་པར་
སོང་ཆེ་གཙང་པོ་འདིའི་རྒྱབ་ཏུ་ཡང་བསྐྱར་གཙང་ཆུ་ཞིག་བཟུར་བཞིན་པ་
དེ་ནི་མོ་ཏ་ན་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། གཙང་པོ་དེ་ཉིད་ཉིན་རྒྱུ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི་
བྱང་རབས་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གང་ལྟར་
དེང་སང་ནེར་རྒྱུ་འདི་འབྲམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་སྤྱད་
མཛད་ཟེར་བ་ཙམ་ལས། གནས་འདི་དང་འདི་ནས་མཛད་པ་འདི་བསྟན་ཏོ་
ཞེས་ངོས་འདྲིའི་བྱེད་མི་སྟབ་ན་ཡང་། གཅིག་ནས་ནེར་རྒྱུ་འདི་གཙང་པོ་འདི་
ཡིན་པར་ཐག་ཆོད་པ་དང་། གཉིས་སུ་ལོ་ཤས་སྟོན་གནས་འདི་ནས་སངས་
རྒྱས་ལ་འོ་སྟག་སྟལ་བའི་གནས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་མིན་
ནམ་ཟེར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཤུལ་གསར་རྟེན་བྱང་བ་སོགས་
ལས་སྤྱིར་ནེར་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐད་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་དགོས་མེད་ཅུང་། ད་ལྟ་དེ་
ཙམ་ཞིག་ལས་མཇལ་རྒྱ་མེད་སྟབས་སྒྲེས་བྱ་དད་སྟོབས་ཅན་རྣམས་ལ་དད་

སེའི་གསེས་སུ་འགྱུར་རེས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་ཡར་སྟོན་གནས་འདིར་ཕེབས་པའི་
 བཅུན་པ་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བ་ཁག་འདིར་བྲངས་ན།
 རྩིང་བུ་དེའི་ཕྱི་སྒྲིབས་སྟེང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་པའི་ནང་སྟོན་པའི་སྐུ་
 བརྟན་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའི་ཚུལ་ཅན་ཞིག་སྟེང་།དེའི་ལོགས་
 ཤིག་ཏུ་སྟོན་པ་གཤེགས་བཅག་མཛད་པའི་གནས་བཅས་སུ་གོམ་པ་བདུན་ཅུ་
 ལྷག་ཙམ་ལོངས་པ།མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ལོགས་ནམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སྟོན་ཤིང་དུ་མ་
 ཡོད་ཅིང་།སྐུ་བོ་དམངས་ནམས་ལས་རུས་པ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་དག་གནས་
 དེ་དག་གི་སྐབ་པའི་སྐུ་བརྟན་ནམས་ལ་ངི་བཟང་དང་མར་གྱི་བྱགས་རྩིས་
 གསེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོ་ནད་དྲངས་པར་གྱུར་པ་མང་།སྐུ་ཤིན་ཏུ་རིད་པའི་ནམ་
 པ་དེ་ནི།སྟོན་པས་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྟུང་པའི་ཆོ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་བས་འབྲུ་
 རྟོག་གཅིག་ཙམ་དང་སྟན་འབྲུ་རྟོག་པོ་གཅིག་ཙམ་གསེལ་བའི་སྐུ་བས་ཀྱི་
 སྐུ་ཡིན། དཀའ་སྟུང་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོན་ཤིང་གི་ལོགས་ན་མཆོད་རྟེན་
 ཞིག་ཡོད་པ་ནི།ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ལྟ་སྟེ་བཟང་པོ་གནས་པའི་ཤུལ་རྟེང་
 ཡིན།དེའི་སྟོ་རྒྱབ་མཆོམས་ན་ནེར་རྒྱའི་འགམ་ནས་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་
 ཅིག་ཡོད་པ་ནི།སྟོན་པས་འོ་ཐུག་བཞེས་པའི་གནས་ཡིན།དེའི་ལོགས་ན་ཡང་
 མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཆོང་དཔོན་ག་གོན་དང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 སྤང་ཅི་དང་ནས་ཡོས་སུལ་བའི་གནས་ཡིན། དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་

རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་སྤོང་བཟེད་ཤུལ་བའི་གནས་ཡིན། ཡང་
 དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་པས་ཡུམ་སྐྱུ་མ་ཆེན་
 མོ་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་མཆོ་སྐམ་ཞིག་གི་
 འགུམ་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་པས་ཐོག་མར་རྩུ་འཕུལ་བསྟན་
 པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོགས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འོད་སྤང་མཆོད་
 གསུམ་བཏུལ་བའི་གནས་ཡིན། དེ་དག་གི་སྤོང་མ་ཉིས་བརྒྱ་ཡང་མཉམ་པོར་
 རབ་ཏུ་བྱུང་། གནས་དེའི་རུབ་བྱང་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་པས་
 ལྷ་མེ་འབར་བཏུལ་བའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་
 ནི། རང་རྒྱལ་ལྷ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ར་བའི་ཤར་སྒོའི་ཕྱིར་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་གསུམ་གྱི་
 སར་ལྷ་ཁར་མོའི་གནས་ཏེ། རྟེན་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་ཁར་
 ལྷ་དེའི་གནས་སུ་ལམ་ཁོར་བརྒྱུད་དེ་ཕེབས་ནས། རྟེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་
 ལྷའི་མིག་སྒོ་བྱར་དུ་གསལ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཡུལ་མཐོང་བར་གྱུར། བྱང་
 ཆུབ་ཤིང་གི་ར་བའི་ཤར་སྒོའི་ལོགས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྟེན་པས་
 བདུད་སྤིག་ཏོ་ཅན་བཏུལ་བའི་གནས་ཡིན། མཆོད་རྟེན་དེ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་
 བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དཀའ་
 ཐུབ་སྐྱུད་པའི་གནས་ཆུ་བོ་ནིར་རྒྱ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་
 འདི་ཡིན་ནོ།།

མཆོད་རྟེན་འདི་ཆུ་བོ་ནིར་རྒྱའི་འགུམ་ནས་གསར་རྟེན་བྱང་ཞིང་། ཡིག་རྟེང་
 ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཆེ་ལོགས་སྐྱེས་མའི་སངས་རྒྱུས་ལ་འོ་ཐུག་ཤུལ་བའི་གནས་
 མིན་ནམ་སྐམ་འདིར་མཇལ་བར་འགྲོ་ཆེ་རྟེན་སྐད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་སུས་ང་ཏ་ལྷར་
 (Sujata Ghar)ཞེས་འབོད་དགོས། དེའི་དོན་ནི་གྲོང་མི་ཆོས་གནས་འདི་
 ལོགས་སྐྱེས་མའི་བྱིན་ཤུལ་དུ་ངོས་འཛིན་པས་ལོགས་སྐྱེས་མའི་གྲོང་ཞེས་གྲགས།

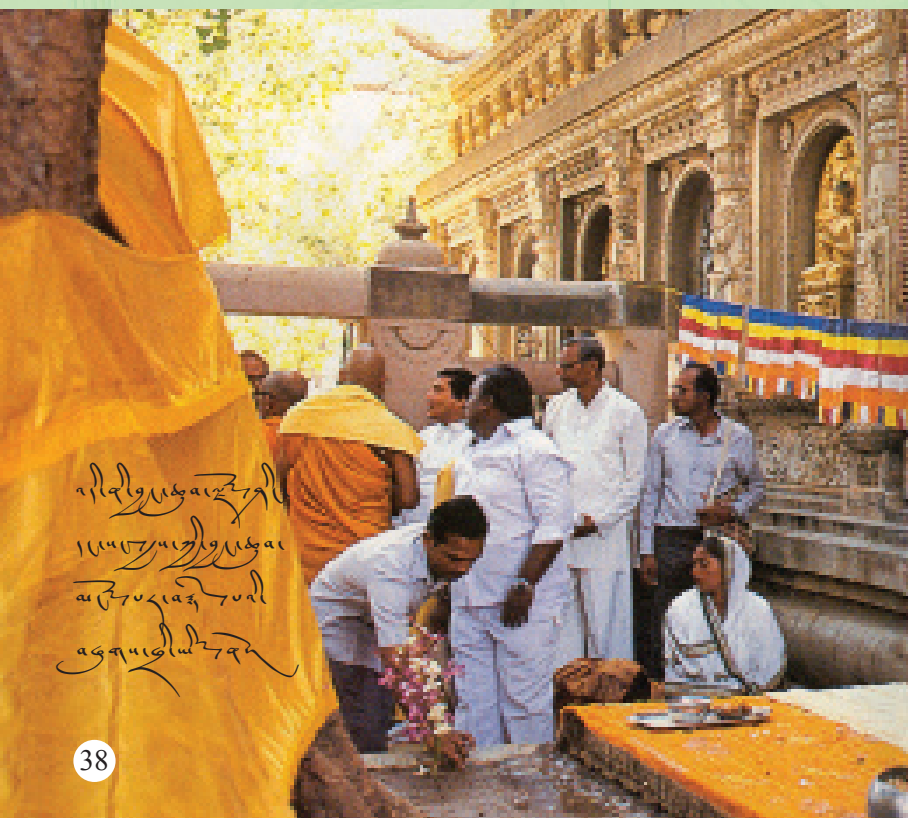

རྡོ་རྗེ་གདན།

རྡོ་རྗེ་གདན་ནི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་པར་སངས་རྒྱུ་
 པའི་གནས་ཡིན་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱུ་གི་གནས་ཀྱང་གི་ནང་ནས་གལ་གནད་
 ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ད་ཆ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྐབས་སངས་རྒྱུ་གིས་མཛད་
 ཆེན་ཅི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱང་གི་ནང་ནས་མཛུལ་སའི་རྟེན་
 བཟ། གནས་གཞན་ཇི་བཞིན་ཉམས་ཆག་ཤུགས་ཆེ་མ་བྱུང་བ་དེའང་གནས་
 མཆོག་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་འདིར་མཛུལ་སྒྲོར་བྱ་ཡེབས་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་
 བས་འདིའི་སྒྲོར་ཞིབ་རྒྱས་ཤིག་ཤེས་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེས་ན་འདིའི་
 སྒྲོར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གི་གནས་ཡིག་ནང་། དེ་ལ་རྡོ་རྗེ་
 གདན་ནི་གནས་འདི་ཀྱང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རྩང་ཙམ་ཞིབ་པར་བཤད་ན།
 དེ་ཡང་གན་རྩོལ་འདི་ཐོག་མར་བྲམ་ཟེ་མོ་ཇ་སའི་བྱ་མ་རྩུང་གིས་བཞེངས་
 གྱུར་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་འདྲུང་མེད་ཀྱིས་ཡིན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་བར་སྐབས་
 ཤིག་ན་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཆག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས། མ་ག་རྟེན་ཁྱིམ་བདག་འཆི་མེད་
 རྩ་བ་ཞིག་གིས་གསོས་བཀྱིས་ཏེ་ད་བར་ལོ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་སོང་། དེ་ནས་སྤར་
 ཡང་ཉམས་པ་ན། ལྷར་མའི་ཡུལ་གི་ནང་པ་རྣམས་ནས་ཞིག་གསོས་བཀྱིས་
 ཏེ་ད་བར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་སོང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་སྒྲོར་
 ཉིས་འབུམ་ལྷག་གི་འགྲོ་སོང་བཏང་སྟེ། ས་བསལ་ཅིང་ཞིག་རལ་བཅོས་ཏེ་ད་
 ལྟ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་སོང་། ད་དུས་གི་གན་རྩོལ་འདི་ཅེས་མཆོད་རྟེན་རྩུང་བྱ་དེ་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཞེངས་ཤིང་ནང་དུ་རྟེན་པའི་རིང་བསྐལ་བྲེ་གང་བཞུགས། ལྷ་

ཁང་སྒྲིང་འོག་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲིང་མ་དེའི་ནང་དུ་རང་རེའི་ལྷ་སའི་ཨོ་པོ་
 རྩོན་བཞུགས་པར་གྲགས། རྩོན་ལམ་གྱི་རྩོམ་བྱ་མིག་འདི་དག་ཀྱང་ཁྱུ་སྒྲིབ་
 གྱིས་བཞེངས། ག་དེ་དག་གི་སྒྲིང་ན་མགོན་པོའི་ཞལ་བརྒྱུད་དང་སྒྲོལ་མའི་
 ཞལ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་མི་གཅིག་གིས་དེ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་དངོས་གྲུབ་སྣ་རེ་
 ཐོབ་ཟེར། དེ་དག་ནི་པད་ཀོར་གྱི་དཀྱིལ་ན་མའི་གདོང་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་དེ་ནམས་
 ཡིན། དེ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་
 སྒྱུན་མི་འཛུམ་པར་བཞུགས་པའི་སྐུ་བརྟན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཐད་ཀྱི་མཆོད་
 རྟེན་དོས་ན་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བདུན་གཉིས་པར་དང་པོ་བཞེངས་པའི་
 རྒྱལ་དུ་ཞབས་རྗེས་ཆ་གཅིག་ དེ་ནས་གོམ་པ་འདོར་བའི་རྒྱལ་ཞབས་གཡས་
 གཡོན་ཡ་སྟེལ་བ་ལྷ་སྐར་ཡང་ཡུད་ཅམ་བཞེངས་སར་ཞབས་རྗེས་ཆ་གཅིག་
 བཅས་རྩི་བདུན་གྱི་སྒྲིང་དུ་ཡོད་པ་ལས་དང་སང་ཡ་གཉིས་དང་ཆ་གཅིག་སྟེ་
 གསུམ་ཅམ་ཡོད། དེ་ནས་ཞབས་འཆག་པའི་རྒྱལ་རྩོན་ལམ་བྱང་གི་སྟེགས་
 རིང་པོའི་སྒྲིང་ན་པར་མའི་ཕྱིང་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད། བྱང་དོས་བྱ་མིག་གི་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་མཆོད་རྟེན་ཆུང་ཆུང་བྱ་གཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་དགྲ་བཅོམ་མང་པོའི་
 གདུང་བཞུགས་ཤིང་སྐུ་སེན་སྟགས་དེར་འཕང་ན་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྐྱོ་ཁེགས་
 པར་བཤད།

འཕགས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་
 འཕགས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་
 འཕགས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་
 འཕགས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་

མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ར་བའི་འདབས་ན་དབུས་མ་དང་དབྱིབས་འདྲ་
 བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་པ་དང་པོར་བྱོན་སྐབས་དེར་
 བཞུགས་ཏེ་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྟོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དངོས་མ་མིན་པ་
 གཞན་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གན་རྩྭ་ལི་
 ཟེར། དེ་ལྟར་ཤིང་ཆོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སོལ་བ་སྤངས་པའི་སར་ཨ་ཀར་བོདྷི་བྱ་
 བའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞིག་སྟེན་པ་ད་ལྟ་བྱང་ངོས་སྐྱོར་ལམ་གྱི་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་དེ་
 ཡིན། ཤིང་དེའི་རྩར་ས་ཀྱི་ལའི་ཁྲོན་པ་ཡོད། དེའི་རྩ་སྟོན་པས་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་
 དངུལ་ཆུར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་འཕྲང་ན་ཕོ་ནད་དག་ཟེར། ཁྲོན་པ་མ་
 གུས་ཀྱང་ཁ་བྱེད་གསལ་བར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོ་ཤས་གོང་ནས་འདིའི་འོག་
 འདག་ཞལ་བྱས་ཟིན་འདུག་མཆོད་རྟེན་དབུས་མའི་སྟོ་ངོར་ས་སྟེགས་ཤིན་ཏུ་
 ཡངས་པ་ཞིག་ཡོད་ས་དེར་སྟོན་པའི་བཞུགས་གདན་གྱི་རྩ་རྣམས་བོར། དེར་
 སྟོན་མཆོད་རྟེན་དབུས་ཀྱི་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།

ར་བའི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྩོལ་བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་སྟོན་བསྐྱངས་རྩོམ་ཞིང་གདན་དུ་
 ཡོད་ཅེས་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། འདི་ཙམ་
 ཞིག་ཆག་ལོ་དང་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་གསུང་དང་ལེགས་པར་འབྱོར་བས་

ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཡིན་ལ་གཞན་མང་དུ་བཤད་པར་དཀའ་འདི་ཡང་ཆག་
 ཆོས་རྗེ་དཔལ་སོགས་བྱོན་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་
 ཡིན་ལ།དགེ་སློང་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་རྒྱུན་དུ་དཀོན་གཉེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་
 ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་རྒྱད་པས་གནས་གཞི་རྟེན་དང་བཅས་པ་མུ་
 སྟེགས་ཀྱི་རྡོ་གི་དག་གི་ལག་པར་ཤོར། མཆོད་རྟེན་གྱི་གསེབ་ཏུ་བྱེ་རོལ་པའི་
 ལྟ་ཁང་བཅིགས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དབང་ཕྱུག་གི་རྟེན་འཛུགས་པ་དང་
 བྲག་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་མི་འཆོམ་པ་དུ་མ་བྱས་པར་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ལ་
 ལས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་སྤྲོད་ཡང་ནང་པ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཐོབ་ཆེད་
 འབད་པ་ཆེན་པོས་ཁྲིམས་གཏུགས་སོགས་བྱེད་མུས་ལ་སྦྱོར་གཤེགས། ད་དུང་
 ཡང་སྤར་ཚོལ་དེ་ག་བྱས་དང་བྱེད་མུས་ལགས་ཀྱང་ད་བར་རེ་འབྲས་གཙང་
 སློན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བས། རང་རེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱན་གྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་
 རྣམས་ལས་དང་འདུན་པ་གཅིག་ངེལ་གྱི་སློན་པས། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཁོག་
 པའི་སྤྲོད་དང་འདྲ་བའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ཉིད་

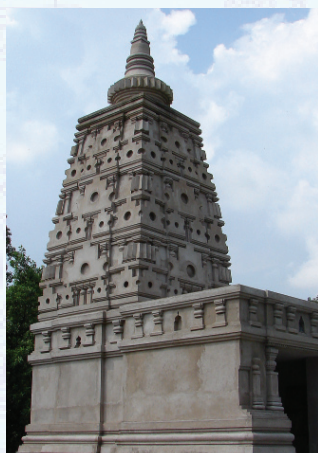
འོས་པའི་བདག་
 བོ་སངས་རྒྱས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་
 ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་
 ཞིག་ལ་ཅིས་ཀྱང་
 འབད་དགོས་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་
 དུས་ད་ལྟ་འང་
 གནས་བདག་རང་
 ལག་ཏུ་ཐོབ་མེད་
 སྟབས། དེའི་མད་
 རང་རྒྱས་གང་
 ཡོད་ཀྱིས་ཐུགས་
 རྒྱག་དགོས་པ་
 ཞིག་ཡིན།

ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་འཕགས་ཡུལ་དུ་མུང་འདས་རྗེས་དྲན་
 ཆེད་མེབས་སྐབས་རྗེས་གདན་དུ་གནས་མཇལ་ལ་མེབས་པ།

སྒྲོལ་མའི་སྒྲོལ་འདི་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྒྲོལ་
གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅིག་ངོས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཅིག་གིས་ངོ་བོ་རྗེར་གསུང་ཕྱོན་
མཁན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཟེ།

ཁ་གསལ་ཤིག་གིས་ངོ་བོ་རྗེར་གསུང་
ཕྱོན་མཁན་གྱི་སྒྲོལ་སྒྲོལ་འདི་ཡིན་ཟེ།
འདི་མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་གཡལ་པའི་
ལྷ་ཁང་ཆུང་བུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ནམ་ཐག་གྱི་ལྷ་ཁང་
ཆུང་བུ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་འོད་
ཟེར་འཕྲོས་པའི་གནས་སུ་བཞུགས་སྟབས་
འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གུན་རྩི་ལི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ཐོག་གི་ཆོས་
འཁོར་འདི་ཉིད་མགོན་པོ་སྐུ་སྟུབ་ཀྱིས་
བཞུགས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཟེ།

← མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ཉི་
འཁྲིལ་གྱི་མཚུ་བོ་སྐྱེའི་དགོན་པར་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་། སྤུངས་
སྤུངས་ཀྱི་བྱ་གཞུག་གི་རིང་བསེལ།

མཆོད་རྟེན་གྱི་རུ་བའི་ནང་ཡོད་པའི་དགྲ་
བཅོམ་པའི་གདུང་རྟེན་བཞུགས་པའི་མཆོད་
རྟེན། ལ་ཤས་ཤིག་གིས་སྤྲ་མེན་སོགས་འདྲིར་
འཕེན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་སྤྱི་སྤྱི་བ་དག་རྒྱུའི་
ཆབ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་བ་གསོག་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པས་
བྱིན་ཆད་མི་འཕེན་པར་བྱ། →

← མཆོད་རྟེན་གྱི་རུ་བའི་བྱ་རོལ་
ཤར་གྱི་རྩར་ཁྲོད་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་
སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱུས་ལ་ཤེས་གྱིས་རྩོལ་
བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་སྤོས་བསྐྱངས་རྗེ་
གདན་དུ་ཡོད་ཅེས་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་
ལས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནམ་ཟེམ།

ཞབས་རྒྱུས་འདི་ཉིད་མཆོད་རྟེན་རྒྱབ་རྩ་ཡོད་
པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཞབས་རྒྱུས་ཡིན་ཟེམ་བ་
དེ་ཡིན། འདྲིར་ཞབས་རྒྱུས་ཆ་གཅིག་དང་།
ལ་གཅིག་བཅས་བཞུགས། →

← ལྷུ་མ་རུ་འདི་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤོར་
ཡོད། སྤར་སངས་རྒྱུས་གྱི་བཞུགས་གདན་རྩ་
དུར་བ་བོར་བའི་གནས་ཡིན། འདྲིར་མཆོད་
རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བྱིས་སྤྱ་རྩ་ཁྲུ་
དཔག་གིས་གཏོར་བར་གྲགས།

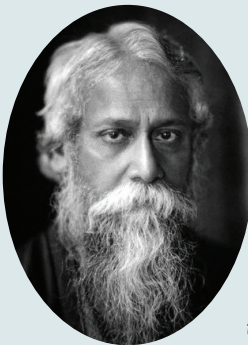
ཕྱི་ལྐུའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་ཕྱི་ལྐུའི་
གནས་མངལ་པ་རྒྱུས་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱི་
མཛད་རྩལ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བོ་མཆོམས་
སྤྱོར་གནད་བཞིན་པ། ཕྱི་ལྐུ་པ་རྒྱུས་
གནས་མངལ་པ་ཕེབས་ཆོ་རང་རེ་དང་ཡེ་མི་
འདྲ་བར་ཤ་མི་ཟ་ཞིང་། མཆོད་འབུལ་དང་
ཆོས་མཉན་པ་ཁོ་ན་བྱེད། →

བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་ཕོ་མོའི་ཤིང་གཉིས་ལས་
 ཕོ་ལ་བེམལ་དང་མོ་ལ་ཨ་ཤུ་ཟེར། ལོ་འདྲེན་
 སོགས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དང་བྱད་མེད་ཅིང་ལོ་
 མ་རྩོལ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་ཤིང་ནི་འདི་༼འདིའི་
 བར་རི་མོ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་ལ་ཆད་འདུག༽ཕོ་དང་འདི་མོ་
 ཡིན་པས་གཉིས་དག་མཉམ་དུ་བཅད་ནས་
 བཙུགས་པ་དགེ་བ་སྒྲུབས་ཆེན་དུ་བྱེད། ལུ་
 མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱོ་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད།
 ཤིང་འདི་ཉིས་ཀའི་ལོ་མ་ལ་ཕོ་མོའི་མཚན་
 མའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན། ཤིང་ཉིས་ཀ་གར་
 ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་སྟེགས་བུ་ཆེན་པོ་
 བཅེགས་པ་ལ་རབ་བྱང་རྣམས་ཉལ་བ་དང་།
 མཆོད་སྦྱོར་སོགས་བྱེད།

དགེ་ཚོས་ཀྱི་གསེར་མང་ནས།

ང་རང་དོ་རྩེ་གདན་དུ་ཐེངས་གཅིག་སོང་བ་ཡིན། དེ་སྐབས་
 འཛིག་རྟེན་འདིར་ཞབས་བཅགས་མ་ཐག་ནས་འཛིག་རྟེན་འོད་
 སྒྲང་གིས་ཁྱབ་པར་མཇོང་མཁན་ཁོང་དངོས་སུ་མའི་ཤ་ཚུགས་
 ཀྱིས་གནས་འདིར་ཐེབས་པ་དེ་རང་གི་བསམ་སྒྲོར་ཤར་སྐབས་
 བདག་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་འདར་སིག་རྒྱག་པའི་སེམས་
 ཆོར་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་བྱུང་།
 དེ་སྐབས་འདི་འདྲའི་སྒྲོ་གདུང་གི་ཡིད་སྦོན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྟེ།
 ང་རང་ཁོང་གི་སྒྲོ་དུས་སུ་མ་སྟེས་པ་གང་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་ང་དེ་
 སྐབས་སྟེས་ཡོད་ན་ཁོང་གི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་བྱིན་སྒྲུབ་དེ་ཁོ་བོའི་ལུས་
 སེམས་ཉིས་ཀར་དངོས་སུ་ཞུགས་ཡོད་ངེས་སྟེས་པ་བྱུང་།

རྩ་རྟེན་རྒྱ་རྩ་ཐེ་མེ་ ༧ ཀོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥

ཁོང་གི་མཚན་དོན་བོད་སྐད་ནང་བསྟར་ཆེ་ཉི་དབང་མགོན་པོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲུབས་ཆེན་
 མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལོར་སྟེ་ཐན་ཀ་ལི་སྟེ་གྲུ་ཐལ་སྐུར་མའི་སྟེན་ཚུལ་དེར་
 འཛམ་གླིང་སྟེང་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་ནོ་བེལ་ཚུམ་རིག་གི་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ། ཁོང་ལ་བཙམས་ཆོས་
 ཤིན་དུ་མང་ཞིང་། རེ་གཉིས་ཤིག་བོད་ཡིག་ནང་དུ་འདྲ་བསྟར་ཡོད།

གནས་ཡིག་རྩིང་རིགས་དང་། དེང་གི་ས་ཆའི་
 མིང་ཐོགས་སྐྱངས་བཅས་སུ་བསམ་ཆེ་ལྟའི་
 རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་གི་གནས་འདི་ཡིན།
 འདིའི་མིང་ལ་དེང་སངས་ལྷ་ཅ་རིམ་ཟེར་ཞིང་།
 དེ་ནི་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་གི་མིང་ནས་
 ཐོགས་པ་ཞིག་རེད། →

← ལ་ཤས་ཤིག་གིས་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་
 བཏང་བཟུང་གི་གནས་འདི་ཡིན་ཟེར་ཞིང་།
 དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟའི་གནས་པོ་གསུང་རྒྱ་མེད།
 དགེ་ཆོས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་རོས་
 འཛིན་བྱས་འདུག

མཆོད་མེ་དང་འཁོར་ལའི་སྐོར།

གཞུང་པོད་སོགས་ཀྱི་མིང་མི་དྲན་མོད། ཡིན་ཡང་སྤར་མཇལ་སྤྱིང་བའི་
 དཔེ་ཆ་ཞིག་གི་ནང་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གསལ། ཐེངས་གཅིག་རྒྱལ་
 པོ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོས་སངས་རྒྱས་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མར་
 མའི་མཆོད་པ་འབུལ་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་རང་རེ་ནང་པས་བྱེད་འོས་མིན་
 བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་གནང་བར་རིགས་པའི་བཀའ་ཐོབ། དེ་ནས་བཟུང་
 ནང་པ་ཆོས་ཀྱང་མར་མའི་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྒོལ་བྱུང་བེད།

དེས་ན་མར་མའི་མཆོད་འབུལ་གྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤངས་བཅོལ་ས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་།
 མར་མེ་སྤུལ་བའི་དོན་ཡང་མར་མེར་བསྐྱེད་པ་དེ་མཆོད་པ་སྤུལ་བ་ཞིག་
 མིན་པར། དེའི་འོད་མཆོད་པར་སྤུལ་བ་དང་། འོད་ཀྱིས་མཆོད་བྱ་ཡང་ཤེས་
 རབ་ཡིན་སྟབས། ད་ཆ་རང་རེའི་ཡུལ་དུས་གནས་བབ་དབང་གིས་མཐའ་
 གཅིག་དུ་མར་མེ་འབུལ་མི་དགོས་པར་སྒྲོག་མཆོད་འབུལ་ཆོག་ལ། སྒྲོག་
 མཆོད་སྤུལ་ཆེ་དགེ་བ་མེད་པ་དང་། མར་མེ་སྤུལ་ཆེ་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ལས་
 འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་གང་ནང་ཀྱང་རྟེན་མི་སྤིང་སྟམ་ལ། ལྷག་པར་དུ་
 མར་སྤུལ་མེར་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འདེད་བཟུབ་ན། འཛམ་
 སྐྱིང་འདིར་སྒྲེ་བོ་སྟོང་སྤྱག་མང་པོར་མར་སོགས་ཟས་གོས་ཀྱིས་ཐོངས་ནས་
 ཡོད་སར། རང་རེའི་སྒོལ་རྒྱན་ཅིག་ལ་འཐམ་ནས་མར་སྤུལ་མ་སྟོང་སྤྱག་
 དང་ཁྱི་སྤྱག་མེར་བསྐྱེད་པ་དེར་དགེ་མཆོད་ལས་གཞོད་སྟོན་ཆེ་བ་ཡོད་

དེས་ཅམ་མ་ཟད། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་འབྲིས་ནས་མར་
 མེ་སྟོང་སྤྲུག་དང་ཁྱི་སྤྲུག་སྤུལ་ཆོ། དེའི་དུ་བས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་སོགས་
 སུ་ནག་དྲེག་བཟོ་བ་མ་ཟད། མཆོད་མེའི་མར་ཁུ་སོགས་ལས་ཁོར་ཡུག་
 གི་ས་ཆ་མང་པོར་ངར་རྡོར་བཟོ་དེས་ལ་སོང་། ལྷ་ཚུགས་སྟོས་མར་མེའི་
 མཆོད་པ་འདི་འབུལ་རྒྱུའི་ཐད་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས། དེ་མཚུངས་རྡོར་
 གདན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ཁོར་ཡུག་ནང་བོད་གྱི་དར་སྟོགས་འདོགས་པ་
 དང་། བོད་གྱི་སྤྲ་མ་ཆོའི་མཆན་རྡོར་བཀོས་ཏེ་འདྲིལ་པ། དེ་མཚུངས་གསང་
 རྟེན་གྱི་གཟུངས་སོགས་དེར་འདྲིལ་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་གཅེས་སེམས་དང་
 སྒྲེར་སེམས་ཆེ་རྒྱ་མང་དྲགས་པས་ཡིན་སྟབས་ཕྱིན་ཆད་དེ་རིགས་ལ་གཟབ་
 བ་དགེ་མཆན་ཆེ། རྡོ་རྗེ་གདན་ནི་ནང་པ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
 སྟབས་དེར་རང་རེ་བོད་རིགས་ཆོས་ནང་པའི་ཡུལ་ལྷུང་གཞན་དག་དང་
 མི་མཐུན་པའི་བྱེད་སྟོལ་གནང་ན་ལེགས། བོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་བར་
 གནང་ཆད་ཆ་ཆང་འདི་ག་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་སུ་མི་འགོ་ཁར་བསྡེ་
 སྤྲད་ཅམ་དུ་ངོས་འཛིན་པས། མི་དགོས་
 སར་འཆང་ཀ་མ་བརྒྱབ་ན་ལེགས་སྟུམ།

གཞན་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་གྲུས་པ་
 རྡོར་གདན་དུ་སོང་སྐབས་སུ། མགོ་ལོག་
 སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། རྡོར་
 གདན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་འབྲིས་སུ་མ་
 ཁིའི་འཁོར་སྤང་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་ཐད་ཆོག་
 མཆན་ཁུ་བཞིན་ཡོད་ཚུལ་ཐོས། དེ་ལྟར་
 སྟོ་པམ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡང་།
 རང་ཉིད་ཉམ་ཚུང་བས་རྒྱས་པ་ཐོན་པའི་
 སྤྲད་ཆ་ཞིག་ཤོད་ས་གང་ན་ཡོད། འོན་
 །ཀྱང་འདིར་དེའི་ཐད་བསམ་ཚུལ་ཞིག་
 བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་སྤྱུ་ཟབ་
 ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས།
 བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྟོན།
 སུ་ལ་བསྟན་ཅིང་གོ་བར་མི་རྒྱས་པས།

→ མཚུགས་ཤོག་ངོས་ ༩༢ ལ་གཟིགས།

བོད་རིགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྐོར་ཞིག

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆག་གྲུག་རྣམས་བསྐྱེགས་ནས་
 མཆོད་རྟེན་འདི་ལྟ་བུ་མང་དུ་བཟོས་ཡོད་ལ།དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་སྐུ་
 བརྟན་མང་པོ་ཞིག་རྒྱན་ལག་དུ་མ་ཤོར་བ་ཡང་བྱུང་འདུག
 འདི་འདྲའི་ལས་བཟང་པོ་གཉིས་མཁན་དེ་རང་རེ་བོད་མདོ་སྟོད་ནས་ཡིན་
 པའི་གྲ་བྱར་ཆོས་མཛད་ཟེར་བ་ཁོང་ཡིན་འདུག ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁོང་གི་
 མཚན་ལ་ཆོས་མཛད་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཆོད། ཁོང་གི་འགོ་
 བློན་ནས་ཉི་ཤང་བ་རེ་གཉིས་དང་ལྟན་དུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་སྐོར་
 ལམ་ནང་མའི་རྩོུ་ཀ་མ་རི་དེ་བཏང་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་དོས་གྱི་སྐུ་
 བརྟན་རྣམས་ཞིག་གསོས་ལེགས་པོ་བྱས་པ།ལྷགས་རི་བྱི་མའི་བྱང་གི་སྐོ་
 ཆེན་དེ་བཟོས་པ།དེ་འབྲེལ་སྐོར་ལམ་བྱི་མའི་ལྟོ་སྟོགས་གྱི་ཟམ་པ་དེའང་
 ཁོང་གིས་བཟོས་པ་ཡིན་འདུག (རྩོུ་རིང་འབྲིས་གྱི་སྐོར་ལམ་ཟམ་པ།) ཁོང་གི་ཀུན་
 བཙུན་གྱི་ལས་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་མང་དུ་བྱས་སྐབས་གཤམ་གྱི་མཆོད་
 རྟེན་དེ་ཁོང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཞེངས་སྐལ་གནང་བ་རེད་ཟེར།
 དེ་མིན་ད་ལྟའི་སྐོར་ལམ་བྱི་མའི་རྩོུ་རྣམས་ལྟ་དགས་ས་རྒྱར་ཟེར་བ་ཞིག་
 གིས་བཟོས་ཟེར།ས་རྒྱར་ནི་འགོ་བློན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ།ཁོང་ལམ་བཟོ་རུ་
 ཁག་ཅིག་གི་འགོ་བ་ཡིན་སྐབས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་བཤད། རྩོུ་
 གདན་བོད་དགོན་གྱི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་གཟིམ་ཁང་དོ་དམ་པ་ཨ་མདོ་
 སྐལ་བཟང་ཁྱེ་བ་ཁོང་གིས་གསུངས་རྒྱུར། ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལ་གནས་

རྩོུ་གདན།

རྒྱངས་འཁོར།

གྲ་ལ་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༦ པ་ཏ་ན་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༡༥

རྩོུ་གདན་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བརྒྱད་ན་སྐུ་ལེ་ ༡༡༡

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༠

མེ་འཁོར།

གྲ་ལ་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༦ པ་ཏ་ན་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༡༡

གནས་ཐང་།

གྲ་ལ་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༡ པ་ཏ་ན་ནས་སྐུ་ལེ་ ༡༡༥

Bodh Gaya-Gaya-Patna-Jahanbad-Rajgir

འདིར་སླེབས་པ་ཡིན། དེ་སྐབས་དོར་གདན་མཆོད་རྟེན་གྱི་བདག་དབང་
ལྷ་སྟགས་ཇོ་གི་དག་གི་ལག་པར་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྗེས་བི་ཏར་མངའ་སླེས་
རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་དེ་ངོས་སུ་ཇོ་གི་འི་སར་སློང་བར་ཡོང་སྟབས་གཞི་ནས་རྒྱ་
གར་གཞུང་གི་ལག་པར་རག་པ་རེད་ཟེར། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་
ཞིག་གཞོས་ཅུང་ཙམ་བྱས་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཐུང་འདས་རྗེས་དྲན་གྱི་
མཛད་སྒོ་འཆོགས་ཏེ་རྒྱལ་བ་པཌ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་དེ་སྐབས་གདན་
འདྲན་ཁྱུས་པ་རེད་གསུངས། ད་ཆ་མཆོད་རྟེན་འདིའི་བདག་དབང་མཆོད་
རྟེན་དོ་དམ་ཆོགས་པའི་ལག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཆོགས་ཁོངས་སུ་ཉིན་རྒྱུ་པ་
གསུམ་དང་། རང་པ་གསུམ་བཅས་ཡོད་པ་ལས་རང་པ་རྒྱུང་བས་བྱུང་པ་
ཞིག་མིན་གསུངས། ད་ལྟའི་མཆོད་རྟེན་དོ་དམ་འཆོགས་པའི་ཆོགས་
གཙོ་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་སྤང་གསལ་དོ་རྗེ་ཟེར་པའི་བོད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཐོག་ངོས་ ༤༥ མཐུག། ↓

མི་སྣ་ནགས་ཀྱི་ཆོལ་དུ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སའི་གནས་འདི་
ལྷ་བྱ་ནས། རང་རེ་སྟེན་ཞིང་སྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཆོས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་དེ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་མི་བྱེད་པར། གཟུངས་སྟགས་སྣ་
ཆོགས་ཐུམ་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་པའི་སྟེན་ཆོས་དེ་ལྷ་བྱ་གནས་བྱུང་པར་ཅན་
འདི་འདྲར་འཛོག་པ་ནི་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་དེ་ལྟག་
གི་སྟགས་རྟགས་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། མཁྱེན་དཔྱད་ཡངས་པ་
ཆོས་འདི་འདྲའི་སྟེན་རྟགས་དེ་ཅིས་ཀྱང་འགོག་པར་བྱ་སྤྱིར་རིག་པའི་ཐོག་
ནས་ཁྱུས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གསར་བཏོད་གནང་སའམ་ཆོས་གསར་
རྟེན་བྱུང་སའི་གནས་འདི་ནས་རང་རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་ལ་
གོ་ཐུམ་དང་སྟགས་ཐུམ་བརྒྱུབ་ནས་འཛོག་པ་ནི་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟམ་པའི་ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་ཕན་བྱ་ཞིག་ཡོད་ན་ལས། གཞན་
རྣམ་དཔྱད་དང་ཁ་བྲལ་བའི་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅིག་ཡིན་སྟབས། ལས་འདི་
རིགས་གཉེར་བར། བོད་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ངོ་ཆ་དགོས་པའི་གནས་ཡིན།
ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་གཙོ་བོ་ལྷ་བའི་ཐོག་ནས་འཛོག་
དགོས་སྟབས། དེ་ལྟའི་བྱུང་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་
ཡོང་དགོས་པ་ལས། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་མི་ཡོང་བ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ།

མ་སྐྱེས་དགའ་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པའི་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་མ་སྐྱེས་དགའ་
 ལོ་མ་བདུན་པའི་རི་ཕྱག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སྒོ་བྱང་བསྟན་ཏུ་བཞེངས་
 པ་ལེགས་པར་བཅིན། འོད་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་རྒྱལ་
 བོད་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ཏེ་དེར་དབྱར་གནས་མཛད། དབྱར་དེ་གའི་གསོ་སྦྱང་
 གསུམ་པའི་སྐབས། བཙན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་བྱོན་ནས་བཀའ་བསྟུ་བའི་
 དབུ་བཙགས། གཙུག་ལག་ཁང་དའི་དབུས་སུ་སྟོན་པ་དང་། མཚོག་
 ཟུང་གི་ཁྲི་སྟོང་པ་གསུམ་རྒྱུ་གིས་སྤྱོད་ཏེ་བཀོད་པའི་མདུན་ན་གནས་
 བཟན་གྱིས་ཁཤར་ཏུ་བྱོགས་པ་བཞུགས་ནས། དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་
 ཉིན་གཉིས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། ཟུ་བལིས་བེད་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་
 རྣམ་བསྟུ་ཤིང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་ངེ་ལན་ཉིད་མཛད། ཆོས་བསྟུ་བ་
 རྒྱུགས་ནས་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་གཡོས་ཤིང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་
 རོ། ། གནས་བཟན་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་བྱ་བ་དག་བྱས་བཅིན་ནས་མི་
 རིང་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

རྒྱལ་བོད་ཁབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྤང་སོགས་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་གནང་སའི་གནས།

ཀླུ་པོའི་ཁབ།

ཀླུ་པོའི་ཁབ་ནི་སྟོན་སངས་རྒྱལ་ལུགས་པའི་དུས་སུ་གོང་
ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་ཅེས་གྲགས་པའི་ནང་གི་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དང་། གོང་ཁྱེར་ཀུན་
གྱི་དབུས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་སྟབས་མ་ག་རྩ་སྟེ་ཡུལ་དབུས་སམ་དབུས་འཁྱུར་
འཆང་ཞེས་འབོད་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀྲགས་གནས་
གལ་ཆེན་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོའི་ཀླུ་ས་དང་། དུས་
ཕྱིས་ཁོང་གི་སྐུ་མ་སྦྱོར་དབའི་ཀླུ་སའི་ལྟེ་བ་དེ་ཡང་ཡིན། གཟུགས་ཅན་
སྟོང་པོ་སངས་རྒྱལ་དང་དབྱང་ལོ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་མཁན་དང་། ལོ་ལྷས་
ཆུང་ཟེར་མཁན་ཁག་གཉིས་ཡོད། གང་ལྟར་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྦྱོན་བདག་དང་། སྟོབ་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡང་མེད།
རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲར་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོས་སྦྱོན་བདག་ལུས་ཏེ་
སངས་རྒྱལ་གདན་དྲངས་ནས་ཀླུ་པོའི་ཁབ་གཡམས་གཡོན་ནས་ཆོས་མང་
དུ་གསུངས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ནང་ལུས་དབྱེན་གྱིས་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བར་
དབྱེན་བསྐྱམས་མཛད་པས། དུས་ཕྱིས་ཀླུ་པོའི་ཁབ་ལ་དབྱེན་བསྐྱམས་པའི་
གནས་ཞེས་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཀླུ་པོའི་ཁབ་འདིའི་ནང་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཆོས་གསུངས་ས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་གནས་སྦྱི་བབ་ཅམ་ཞིག་སྟོར་ངེས་
པ་བྱེད་རྒྱུ་ལས། གཞན་ས་གནས་ཆུང་ཆུང་གཅིག་ཅམ་གྱིས་མི་ཆད་པ་ཡིན།
འདིའི་སྟོར་ལོ་སྟོང་ལྷག་ལྷག་གི་སྟོན་འདིར་ཕེབས་པའི་ཐང་སན་ཅང་གི་
ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བར། རྟོག་དེའི་ལོགས་སུ་ཤིང་གི་སྟེགས་ལམ་ཁོང་
ལ་གོམ་པ་བརྩ་དང་རིང་ཆད་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལྷ་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་ཀླུ་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་སྟོན་པར་རིངས་པར་མཇལ་འདོད་གྱིས་ལམ་སྟེགས་
འདི་ཉིད་གསར་དུ་བཅོས་ཟེར། རི་དེ་ནས་ཤར་དུ་རྒྱང་གྲགས་དུག་ཅུ་ལྷག་
ཕྱིན་པ་ན་ཀུ་ཤིའི་གོང་ཁྱེར་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩ་ཀུ་ཤི་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་
གྲགས་ཡུལ་མ་ག་རྩ་སྟེ་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་ཀླུ་པོ་རྩམས་གཏན་བཀྲགས་
མཛད་པའི་གནས་ཤི་བྲག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ར་བ་ལྟར་བསྐྱོར་བ། ཤར་རུབ་རིང་
ཁོང་སྟོ་བྱང་ཅུང་ཅམ་དོག་པ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྩ་ཐམ་
པ་ལོངས་པ། དེའི་ནང་ན་མཁར་རྟོང་པའི་རྒྱང་གཞིའི་མཐའ་སྟོར་དུ་རྒྱང་
གྲགས་སུ་མ་ཅུ་ལྷག་པ། ལམ་སྐང་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིང་ཀ་ནི་ཀས་ཡོངས་སུ་གང་
པས་སོས་ཀའི་དུས་སུ་མེ་ཏྲོག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱིས་གཏམས་ཤིང་། ཤིན་
ཏུ་མཛེས་པའི་མདངས་གྱིས་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་གོང་ཁྱེར་དང་ཁང་བྱིས་དུ་

མཐོང་ངོ། རང་གི་གོང་ཁྱིམ་གྱི་བྱང་སྒྲིའི་ཕྱི་ལ་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་
 བློ། ལྷན་བྱེད་དང་མ་སྒྲིལ་དག་གཞིས་མཛུལ་བར་གྱུར་ཏེ་བཤོས་ནས་
 གླང་པོ་ཞོར་སྒྲིང་བཏང་སྟེ་སྟོན་པ་ལ་ཅད་པས། སྟོན་པས་ཕྱག་བརྒྱའས་
 པས་ཕྱག་སོར་ལུ་ལས་སེང་གེ་བྱང་སྟེ་ཞོར་སྒྲིང་འབྲེལ་ནས་དྲན་མེད་
 དུ་གྱུར་པས་རེ་ཞིག་ན་དྲན་པ་རྟེན་དེ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་གྱུར་པའི་གནས།
 དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡང་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འཕགས་པ་
 ལྷ་རྩེའི་བྱ་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གནས།
 དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ལྷ་རྩེའི་བྱ་བྱིམ་ལ་གནས་ཤིང་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་
 གྲགས་པ་ཐོབ་སྟེ་སྟོབ་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་
 རྒྱགས་པ་ན། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་པས་ལྷ་རྩེའི་
 བྱས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་སྟེ་བོས་ནས་སྐྱུས་པ། བཅུན་པ་ལུས་སེམས་
 བདེ་བར་གནས་སམ། ཆོས་གང་ཞིག་ཐོབ་པས་བྱད་གཟུགས་ཀྱ་ལོ་མ་
 པར་གྱུར་པ་ལགས་ཞེས་ངོས་པར་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་ལན་བཏབ་
 པ། ཅི་ཚུད་ཀྱིས་མ་ཐོས་སམ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྲས་གཞོན་ལུ་དོན་
 གུབ་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ཏེ་སེམས་ཅན་རིགས་
 དུག་ལ་སྟིང་བཅེ་བས་ལོ་དུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པར་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེ་ནི་བདག་
 གི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན།

ཤིང་རྟེན་འཁོར་ལོའི་རྩེས་འདིའི་སྐྱར་
 ས་དེར་ལྷགས་ལེབ་ཅིག་གི་ངོས་སུ་
 གྲིས་འདུག་པ་ལྟར་ན། རྩབ་འདུག་
 གིས་ཤིང་རྟ་བཏང་བའི་སྐབས་ཤིག་རྩ་
 འཕྲུལ་གྱིས་བྱང་བར་བཤད་ལ། རང་པ་
 ཆོས་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་སངས་རྒྱས་
 ལ་མཛུལ་བར་ཐེབས་སྐབས་ཤིང་རྟེན་
 འཁོར་ལོའི་རྩེས་སའི་ནང་བྱག་པ་ཕྱིས་
 སུ་རྟོར་གྱུར་པར་བཤད། ཡིན་ཡང་ཞིབ་
 འདངས་བརྒྱབ་ཆོ་བཤང་བྱ་བྱི་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོན་གྱི་ཤིང་རྟེན་འཁོར་
 ལོའི་རྩེས་རིམ་བཞིན་རྟོར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད། འདིའི་ཐོག་ནས་ལོ་ངོ་
 བྱི་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོན་རྒྱ་གར་ལ་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་བཤད་ཐུབ་སྟམ།

མེད་པ་ཡང་མེན་པ། བཟོད་དུ་མེད་པ། བསམ་དུ་མེད་པ། སངས་རྒྱལ་
 ཉག་གཅིག་དང་། དེ་དང་མཉམ་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ལས་གཞན་
 ལུས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་དེ་སྐད་
 ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དོན་དེ་རྟོགས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གྱུར། དེ་དང་མི་
 རིང་བར་འོབས་ཟབ་མོ་ཡོད་པའི་ཉེ་ལོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་
 བོ། རྟོན་པས་སྤྲུལ་གྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས་བརྟལ་བའི་གནས་
 ཡིན། འོབས་དེ་ཡང་དཔལ་སྤྲས་ཀྱི་བྱིས་ཤུལ་གྱི་སྒོ་རྩ་ཡིན།

དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་དང་
 པ་ཞིག་ཡོད་སྐད། སྐབས་དེར་ཕྱི་རོལ་པ་ཞིག་གིས་དེང་སང་གློ་ཏམས་
 འཛིག་རྟེན་བསྐྱས་ཏེ་བདག་སོགས་ལ་རྟེན་བཀྱར་སྤྲུབ་ཏུ་སོང་བས་ཅི་
 རས་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་དེ་སུན་འབྲིན་པར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཤིང་བྱིས་
 བདག་ལ་སྤྲན་པ། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་རྩར་འོབས་ཟབ་པ་ཞིག་བྱས་ལ་མེ་སྲར་
 གྱིས་བཀྱང་སྟེ། བཟའ་བརྟུང་རྣམས་ལ་དུག་བསྐྱེས་ནས་དགེ་སྦྱོང་གློ་ཏམ་
 བོས་ལ་བཤོས་སུལ་ཅིག་དང་། མེ་འོབས་སུ་ལྷུང་སྟེ་མ་ཤིན་དུག་ཟོས་

སྐྱམ་གྱིར་འདིའི་མིང་ལ་ཁ་རྒྱ་ཟེར་ཞིང་བི་ཏར་ནང་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་
 མངར་ཟས་ཤིག་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་རྒྱལ་རྒྱའི་བར་ཡོད་པའི་སི་ལ་ཨོ་
 ཞེས་པའི་གྲོང་སྡེའི་ཁ་རྒྱ་ལྷག་པར་ཞིམ། ཁོ་ཆོའི་ཤོད་རྒྱན་ལ་སྲར་སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་རྒྱ་ནར་བུའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་སེབས་
 སྐབས་ནས་རྒྱན་ད་ལྷའི་སི་ལ་ཨོ་ཞེས་པར་བཞུགས་ཞག་དང་པོ་གནང་གི་
 ཡོད་སྐབས་ས་འདི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ཡིན་ཟེར།

ཕས་འཆིའོ་ཟེར་བ་ལྟར། དཔལ་སྤུས་ཀྱིས་ཀྱང་དེས་བསྟོ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་
 ལྟོན་པ་སྤྱད་ངངས་པར། ཕལ་མོ་ཆེས་བྱིམ་བདག་གི་བསམ་པ་ལ་ལོག་
 པར་རིག་ནས་བཀག་ཀྱང་མ་གནང་བ་ན། འགའ་ཞིག་ལྟར་མའི་བྱིར་
 འཆོགས། དེ་ནས་ལྟོན་པ་འཁོར་བཅས་དཔལ་སྤུས་ཀྱི་བྱིམ་དུ་གཤེགས་
 བས་སྟོ་ཐེམ་དུ་ཞབས་བཞག་མ་ཐག་མེ་འོབས་ཆུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 ལྟན་གྱི་རྩིང་བྱར་གྱུར་ཏེ་མེ་ཏོག་པད་མའི་ཆལ་གྱིས་ཁེབས་པ་དྲི་ངད་
 ལྟང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མེ་འོབས་དོན་མེད་པར་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་པ་
 ལྟར་བཤོས་ངངས་ཕས་ལྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་དལ་བྱར་བཞེས་ཟིན་
 བས། གླབས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པས་དཔལ་སྤུས་ཀྱིས་ལྟ་ལོག་
 བོར་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། འོབས་དེའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་
 བྱིར་གྱི་འགྲམ་ལོགས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འཆོ་བྱེད་གཞོན་
 ལུས་ལྟོན་པའི་དོན་དུ་མཆོད་ཁང་བཞེངས་ཏེ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་མེ་ཏོག་དང་
 བཟའ་ཤིང་གིས་བཀའ་བ་ལུལ་བའི་གནས་ཡིན། དེར་ཞབས་རྗེས་སོགས་
 ཀྱི་ཤུལ་རིས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་འཆོ་བྱེད་གཞོན་ལུའི་བྱིམ་
 ཤུལ་སྤང་། ཞེས་གསལ་བས་སྦྱིས་བྱ་དད་པ་ཅན་རྣམས་གནས་འདིར་
 སླེབས་གླབས་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འདི་
 བས་མཛད་པ་ཅི་བསྟན་གོང་ཞུས་རྣམས་ཡིད་ངོར་ངེས་པ་བྱས་ནས་
 སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱན་པ།
 དེ་ཉིད་སྦྱིས་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་
 འདུན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སོ་སོ་དང་དོ་རྩིག་རྟིང་གོག་
 ཅམ་ལས་ཅི་ཡང་མི་འདུག་སྟམ་ནས་གནས་མཇལ་གྱི་སྟོ་བ་བསྐྱགས་མི་
 རུང་བ་ཡིན་ནོ།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ།

སྤངས་འཁོར། པ་ཏ་ན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༠ རྩོ་རྗེ་གདན་ནས་
 སྤྱི་ལེ་ ༡༠ ལྟ་ལྟ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡

མེ་འཁོར། གྲུ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ པ་ཏ་ན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༠
 ལྟ་ཏེ་བྱར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༩

གནམ་ཐང་། གྲུ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༤༠ པ་ཏ་ན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༠

Rajgir-Patna-Bodh Gaya-Nalanda-Bakhtiyarpur

བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་མཛད་སའི་བྲག་ཕྱག་ངོས་ཀྱི་བཀོས་རིས།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལྷོ་སྒོའི་ཤུལ་དང་ལྷོ་ཕྱགས་ཀྱི་ལྷགས་རི་རྩིང་པ།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ད་ལྷའི་ལྷོ་སྒོ།

དོར་གདན་ནས་འདྲིར་སླེབས་ཆེ། ད་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་འབྱོར་སང་སྤམ་ཆོག་རང་རེའི་བཀའ་བསྟུན་སོགས་གཞུང་པོད་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་པའི་ནང་ཡུལ་དབྱུས་དང་། མ་གླ་ཞེས་ཡང་ཡང་བྱང་བའི་གནས་དེ་འདྲིའི་ཁུལ་ཡིན། སྤར་འདྲིར་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་གནས་འདྲིར་ཐེབས་ཐོང་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་པ། ད་ལྷ་ང་ཡང་འདྲིར་སླེབས་པ་བསྐྱལ་བ་བཟང་སྤམ་ཆོག་

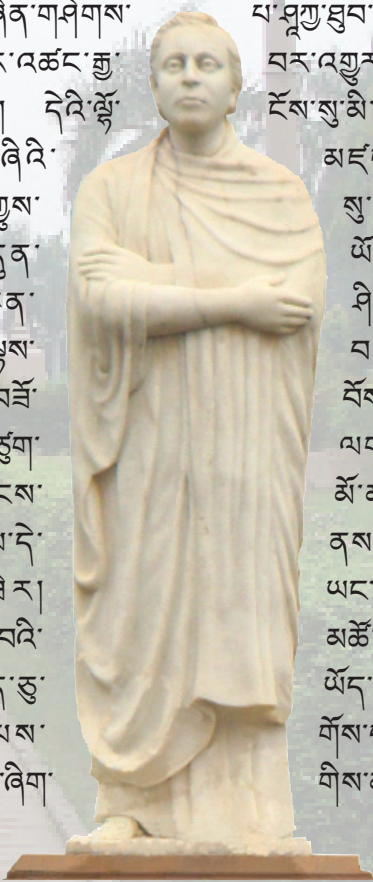
མཚོད་རྟེན་ཞིག་ལྟུང་གི་ཕྱི་མཚམས་ལ་འདི་ལྟར་ཨ་ཤོ་ཀམ་བཞེངས་པའི་མཚོད་
 རྟེན་གྱི་ལྟུང་ཡིན། གནའ་ལྟུང་ཞིབ་འཇུག་པས་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་དོན་ལྟར་ན་
 མཚོད་རྟེན་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ཟུར་གྱི་རིམ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཟེར་གཤམ་ཞུ་
 ད་ལྟར་མཇུག་ཏུ་ཡོད་པའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་གུལྟའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 ཞེས་པས་བཞེངས་ཟེར་དེའང་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལས་ཐོག་མའི་སྐབས་
 པ་ཏ་དང་སྐྱུ་བརྟན་མང་པོས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

ལྷ་རྒྱུ་ཆ་སྒྲིལ།

ལྷ་རྒྱུ་ཆ་སྒྲིལ་ནི་སངས་རྒྱུ་ལལ་བཞུགས་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་
 ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་ཆེས་ཆེར་གྲགས་པ་དེའི་ལ་གྲུལ་ཡིན་ཞིང་། ད་ཡོད་རྒྱ་གར་
 གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་རྣམས་ཤིང་ཡིན། གྲོང་ཁྱིམ་འདི་ཉིད་གཙང་པོ་ལྷ་རྒྱུ་དང་།
 ཆ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ཆགས་པས་མིང་ལ་ཡང་ལྷ་རྒྱུ་ཆ་སྒྲིལ་ཞེས་གཙང་
 པོའི་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན། གྲོང་ཁྱིམ་འདིའི་ཉེ་འཁྱིམ་སུ་དང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་
 དྲུགས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ནས་སྡོན་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བདེན་པ་
 བཞི་ལས་བརྟམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ཞིང་། གནས་འདིའི་
 སྐོར་ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་དེ་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བར།
 དེ་ནས་ནང་སྡེ་མ་བརྒྱད་དེ་རྒྱུ་གྲགས་ལྷ་བརྒྱུ་ཕྱིན་པ་ན་ལྷ་རྒྱུ་ཆ་སྒྲིལ་ཡུལ་
 ཡོད། དེའི་མཐའ་འཁོར་ལེ་བར་བཞི་སྟོང་ལྷག་ལྷེ་བའི་མཁར་ཆེན་ནི་རུབ་དུ་
 རྒྱ་བོ་གརྒྱ་ལ་གཞོལ་བ། དཀྱིལ་སུ་རྒྱུ་གྲགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་ཞིང་།
 ཁར་རྒྱུ་གྲགས་ལྷ་དྲུག་ཡོད། མི་ཁྱིམ་པལ་ཆེར་ཕྱག་འབྱོར་ལོངས་སྟོང་ཆེ་བ།
 རང་བཞིན་ངང་རྒྱུ་འཇམ་ལ་སྟོང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། སྟོབ་གཉིས་ལ་དགའ་བ་
 པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་པ་ལ་མོས། བཟའ་ཤིང་མོད་པ། གཏུག་ལག་ཁང་སུམ་ཙུ་ལྷག་
 པར་དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་ལྷག་པ་ཆང་མ་སྟེ་པ་གནས་བརྟན་པ་ཡིན། ཕྱི་པའི་
 ལྷ་ཁང་ལ་ཕྱི་པའི་མི་ཁྱིམ་ལྷག་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱག་པ་ཡིན། སྐྱ་
 འབལ་བ་དང་། གཅེར་བྱར་རྒྱ་བ། ལུས་ལ་ཐལ་བ་བྱུགས་ནས་ཐར་པ་འཛོལ།
 གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་ནི། ཤིང་ལོ་འདབ་
 ཤིན་དུ་སྐྱུ་པའི་ནགས་ཀྱི་ནང་སྤྱིད་དུ་སྤྱོད་བརྒྱུ་ཉེ་བའི་ལྷ་ཆེན་གྱི་གཟུགས་

ཏུས་གཅིག་ལ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བཅོམ་
 ལུན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒྱུ་ལྷོ་པོའི་རི་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་
 བ། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྟུན་པ། མ་འོངས་པའི་ཏུས་མི་རྣམས་ཆོ་
 ལོ་བརྒྱུད་ཁྱེད་གཅིག་འདས་ནས་ཆོ་ལོ་བརྒྱུད་སྟེ་མི་ལོ་བརྒྱུད་ཁྱི་པའི་ཏུས་
 བ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་བྲམས་པ་ཞེས་པ་ལུས་གསེར་བཅོམ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
 བཟང་དང་། དཔེ་བྱ་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
 སངས་རྒྱུས་ནས་ཤིང་ན་ག་གེ་སར་གྱི་བྱང་བྱ་ལན་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། བྲམས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩལ་རོལ་
 ཏུ་ཡང་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཆོ་ལོ་ཉིས་ཁྱི་པའི་ཏུས་སངས་རྒྱུས་འོད་
 སྤང་གིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་ལུང་བསྟན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་
 པའི་ཏུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རྟོགས་པར་འཛང་རྒྱ་
 པའི་གནས་ཡིན། དེའི་སྟོ་
 སངས་རྒྱུས་བཞིའི་
 བཅིགས་པ་དཀྱུས་
 སྤྱིད་ཏུ་ཁྱ་བདུན་
 སོ་སོའི་སྐྱ་བརྟན་
 པ་བཞུགས། ལྷ་ས་
 ཞིང་། རི་མོའི་བཟོ་
 ཞིག་སྤང་། གཙུག་
 མཆོ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་
 ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་
 བར་མཛད་ཟེར།
 ལྷང་བཟེད་བཟུ་བའི་
 བརྒྱ་དང་བརྒྱུ་ཅུ་
 སུ་ཡང་སྟོན་པས་
 པ་དེར་མི་འགའ་ཞིག་
 དང་ཕོར་བ་བཟུ་

པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་
 རོས་སུ་མི་རིང་བར་འདས་པའི་
 མཛད་ཀྱལ་རྩོམ་སྟོན་ལས་
 སུ་གོམ་པ་ལྷ་བརྩ་ཅམ་
 ཡོད་པའི་སྟེང་དུ། ལྷ་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དོད་
 བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་
 བོས་བསྐྱུན་པར་དཀའ་བ་
 ལག་ཁང་དེའི་རྩལ་ཏུ་
 མོ་མཐའ་འཁོར་གོམ་པ་
 བས་སྟོན་པས་ཞལ་བཟུ་
 ཡང་དེའི་རྩལ་ཏུ་སྟོན་པས་
 མཆོ་མཐའ་འཁོར་གོམ་པ་
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ལོགས་
 གོས་བཟུ་བའི་རྩིང་བུ་ཡོད་
 གིས་མ་གུས་པས་རྒྱང་ལག་
 བ་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་

ཨ་ན་རྟེ་རི་ཀ་རྟམ་པ་ལ་མཆོག་ནི་སྤེལ་རྒྱའི་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཆེན་གང་
 མང་ཉམས་གསོ་དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་ལུང་གང་སར་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་བརྟགས་ནས་ནང་བསྟན་
 ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་སོགས་མཛད་རྩིས་སྤྱོད་པ་བཞག་གནང་ཡོད་ཁོང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥
 ལོའི་རྒྱ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་འཁྲུངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལོའི་རྒྱ་ ༩ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།

སེའི་གསུམ་ཀག་ལངས་
 བྱས་པ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་
 ཀའི་རྒྱལ་རྟགས་ཡིན། ཨ་
 ཤོ་ཀ་ནི་ཐོག་མར་མི་
 གསོད་ཁྲག་སྦྱར་གྱི་ལས་ལ་
 རྟགས་པའི་གདུམ་པོ་ཞིག་
 ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་ནང་པར་
 རྟགས་ནས་ཆོས་བྱས་ཤིང་།
 དགེ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་
 གསོག་པར་གཙུག་ལག་
 ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་གང་
 མང་བཞེངས། སངས་རྒྱས་
 གྱི་གནས་ཀྱན་ཉམས་གསོ་
 དང་བདག་གཅེས་དཔེ་མེད་
 མཛད། རྒྱལ་རྟགས་འདི་
 དང་སྔོང་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་གྱི་
 ཆོལ་གྱི་འབྲིས་སུ་ཡོད་པའི་
 འབྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད་
 ལ། དེང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་
 རྟགས་སུ་ཡང་བེད་སྤྱོད་
 གིས་ཤོག་དངུལ་དང་གཞུང་
 གི་ལས་ཤོག་པལ་མོ་ཆེར་
 རྟགས་འདི་བཀོད་ཡོད།

སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལྷ་རྟེན་ཐོག་
 མར་མཛལ་བའི་གནས་འདི་ཡིན་
 ཟེར། ལྷར་འདིར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། རྩ་བའི་དམག་
 གིས་གཏོར། འདིར་ཆོས་འཁོར་
 བསྐོར་པའི་གནས་ནས་ལྷོ་ཕྱགས་
 སུ་ཐུང་ཙམ་འགྲོ་དགོས། མིང་ལ་ཐུ་
 ཁན་རྟེན་ཟེར། (Chaukhandi)

କାନ୍ତଲୋକେ ଶେଷାଦିକାନ୍ତଲୋକେ କାନ୍ତଲୋକେ ଶେଷାଦିକା
କାନ୍ତଲୋକେ ଶେଷାଦିକାନ୍ତଲୋକେ କାନ୍ତଲୋକେ ଶେଷାଦିକା

བྱ་ཚོད་སྤང་པོའི་རི།

བྱ་ཚོད་སྤང་པོའི་རི་ནི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བར་
བ་མཆོད་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། གནས་
འདིར་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ལོ་
མང་རིང་ཉིང་འཛིན་ལ་བཞུགས་པར་གྲགས། གནས་རི་འདིའི་མིང་ཐོགས་
སྤངས་ཐང་། ཁ་ཅིག་གིས་རིའི་དབྱིབས་བྱ་ཚོད་མང་པོ་འཆོགས་པའི་དབྱིབས་
དང་འབྲ་བས་དེ་སྐད་གྲགས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སྡོན་ལུལ་འདི་
ཉིད་དུར་ཁྲོད་ཡིན་སྟབས་ནམ་རྒྱུན་བྱ་མང་པོ་འཁོར་བར་བརྟེན་བྱ་ཚོད་སྤང་
པོའི་རི་ཞེས་གྲགས་པར་ཡང་གསུངས་མཁན་ཡོད། གང་ལྟར་གནས་རི་འདིའི་
སྐོར་ལོ་སྤྲོད་པུག་གི་སྡོན་དེར་སྟེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྟོན་པ་དང་། ཐང་
སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་བཅས་སུ་གསལ་བ་འདིར་དངས་ན། ཁྲོད་ཁྱིར་གྱི་བྱང་
ཤར་མཆོམས་སུ་རྒྱུད་གྲགས་བཅུ་པུག་བཞི་ལྟ་ཅམ་སོང་བ་ན། ཀ་ན་རི་ཀྱ་
ཏ་སྟེ་བྱ་ཚོད་སྤང་པོའི་རི་ཡོད། བྱང་རི་རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་ངོས་
གཅིག་ལྟ་བུ་འབྱར་དུ་དོད་པ་བྲག་རི་དེར་རྒྱུད་ནས་བལྟས་ན་བྱ་ཚོད་མང་པོ་
ཆོགས་ནས་སྤངས་པ་སྟོན་ཆོགས་པ་ལྟར་སྤང་བས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས། སྟེགས་
བུ་བྱ་སྦྱིབས་མདོག་སྡོ་ལྟར་སྟབ་མཐུག་འདྲེས་མ་སྟེ་སྟོན་པ་འཆོ་ཞིང་གཞིས་
པ་ན་རི་བོ་འདིར་ལོ་ལྟ་ལྟག་ཤེར་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་མང་པོ་གསུངས།
རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པའི་བྱིར་འབངས་མི་ཆེད་
མངགས་ཀྱིས་རྟོ་ལམ་ཐེམ་སྐས་རྒྱར་གོམ་པ་བཅུ་ལྟག་འགྲངས་སུ་རྒྱུད་གྲགས་
ལྟ་བུ་ག་ཅམ་དཀྱིལ་དུ་མཆོད་རྟེན་རྒྱུད་དུ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་ནི་རྒྱལ་པོ་
ཆེབས་ནས་བབས་པའི་གནས་དང་། གཅིག་ཤོས་ལོག་སྟེ་གཤེགས་པའི་གནས་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་པལ་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

རི་བོ་དེའི་སྟོན་ནི་ཤར་རྒྱབ་ཡངས་ལ། ལྟོ་བྱང་དོག་པ། སྦྱིབས་དབྱིབས་
ཅུང་ཟད་རྒྱབ་དུ་གཞོལ་བ། ཁྱོ་མོའི་ཕྱིང་ཁང་གི་ནང་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བརྟན་
ཆོས་འཁོར་མ་ཞིག་བཞུགས་པའི་དཔངས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོངས་དང་མཉམ་
ཟེར། དེའི་ཤར་དུ་རྟོ་ལོབ་ཆེ་ལ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པས་མདོ་སྟེ་པར་
དཀར་པོ་གསུངས་སའི་གནས་ཡིན། དེའི་སྟོ་ངོས་ཀྱི་བྱ་སྦྱིབས་ཀྱི་ལོག་དུ་རྟོ་
ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པ་དར་ཅིག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པའི་གནས་

ཡིན། རྒྱ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་པོས་སྤྱི་ཡོད་རྒྱ་ཁབ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། གུན་དགའ་པོ་
 བདུད་ཀྱིས་སྐྱག་པར་བྱས་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། གུན་དགའ་པོ་
 འདིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་བདུད་སྤྱིག་ཅན་བྱ་ཆོད་དུ་
 སྤྱུལ་ནས་སྐྱ་བསྐྱགས་པས། གུན་དགའ་པོས་སྟོན་པ་ལ་སེམས་གཏད་པས་སྟོན་
 པས་བྱག་གཡས་པ་བརྒྱུངས་ཏེ་མགོ་ལ་བཞག་ནས་དབུགས་དབྱུང་བར་མཛད་
 པས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་བ་ཐོབ། རྒྱ་ཁབ་དེར་བདུད་ཀྱིས་སྤྱུལ་བའི་བྱ་ཆོད་ཀྱི་
 ཀླང་རྩིས་ད་དུང་ཡོད། གཙང་ཁང་དེའི་ལོགས་གཡས་གཡོན་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་
 མང་པོ་ཡོད་པ་ནི། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་གནས་བཟུན་མང་པོ་
 དག་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་ཁྲོན་པ་སྐྱམ་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པའི་ལོགས་སྤྱི་ཡོད་ལེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་སྟོན་པས་ཆོས་གོས་ཉི་
 མ་ལ་བཀྲམ་པའི་རྩི་སྤྱད་རིས་རྣམས་བཀོས་པ་ལྟར་གསལ་བར་སྤྱང་། དེའི་
 ལོགས་ན་རྩི་ལེབ་ཅིག་ལ་སྟོན་པའི་ཞབས་རྩིས་ཏེ་ཅང་མི་གསལ་ཡང་འཁོར་
 ལོའི་རི་མོ་རགས་པ་ཅམ་སྤྱང་། རིའི་རྩི་མོར་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པས་
 ཞག་བདུན་དུ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་མ་ག་རྒྱའི་ཡུལ་གཟུགས་པའི་གནས་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ད་ཆ་བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རི་དེ་ཉིད་ཅམ་ལས་
 གཞན་སྐྱབ་བྱག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་མཇལ་དུ་མེད་སྟབས་སྤར་གྱི་གནས་
 ཚུལ་ཅམ་ཡིད་ངོར་ཤར་འཇུག་རྒྱ་གཡ་ཆེ་བར་སེམས་སོ།

གྲུ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ཡུགོང་ས་མཆོག་བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རིར་
 ཞབས་ཐང་གིས་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས་པ།

ཡངས་པ་ཅན།

ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ནི་སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ལི་ཙ་
བྱེད་རིགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡུལ་འདི་ནས་སངས་རྒྱལ་
ཀྱིས་བཀའ་མཐའ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བ་ཡིན། འདིའི་སྐྱོར་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བར། བེ་ཤུ་ལྷི་
སྟེ་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ནི། མཐའ་འཁོར་རྒྱུད་གྲགས་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་ལྷག་པ། ས་
གཞི་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ།ཤིང་རྟོག་ཨ་མ་དང་བྱར་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་ཤིང་
མོད་པ།ལོ་རྟོག་སྟེ་ཆོགས་འདེབས་རུང་བ།མིའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་ལ་སྟོང་པ།
པལ་ཆེར་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ།བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་དག་སྦྱང་མཉམ་པ།
གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་ཅམ་ཡོད་པ་གོག་པོ་ཁོ་ན་དང་།རེ་རེ་ལ་དགོ་
འདུན་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ལས་མེད། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལ་
ཕྱི་རོལ་པ་ལུགས་ཐ་དད་པ་འབྲེས་མར་གནས་སོ།

དཀྱིལ་མཁར་གྱི་ཕྱི་མཁར་ཁོར་ཡུག་དུ་རྒྱུད་གྲགས་བརྒྱུད་ཅུར་ཉེ་
བ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་མཁར་ནི་རྒྱུད་གྲགས་བཞི་ལྷ་ཅམ་ཡོད་པ། གྲོང་ཁྱེར་
ནས་རུབ་བྱང་མཆམས་ལེ་བར་ལྷ་དུག་ཅམ་གྱི་སར་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་
ལ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་དགོ་འདུན་ཉུང་ཤས་བཞུགས། དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་
མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།སྟོན་སྟོན་པས་མདོ་སྟེ་རི་མོད་གྲགས་པར་བསྐྱབ་
པའི་མདོ་གསུངས་ཤིང་། བྱིས་བདག་དེའི་བྱ་ཁྱེད་རིན་ཆེན་བཞེགས་ཀྱིས་
རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་སུལ་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་ཤར་འདབས་སུ་མཆོད་
རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།འཕགས་པ་ཤུ་རེའི་བྱས་མི་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་
གནས་ཡིན། དེའི་ཡང་ཤར་སྟོན་མཆམས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ། ཡངས་
པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོས་བཞེངས་པ་དཀར་ཆག་ན་མཆོད་རྟེན་དེའི་ནང་དུ་སྟོན་
གྱི་ལྷའི་རིང་བསྐལ་བྱེ་བོ་ཆེ་གང་བཞུགས་པ་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་ཁ་བྱས་ཏེ་བྱེ་
རྒྱུད་དགུ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྱེར་ནས་བྱེ་རྒྱུད་གང་འཆམ་ལུས་ཟེར། ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་པོས་སྐར་ཡང་བྱེ་བར་འདོད་ནས་ལས་མགོ་བརྩམས་པ་ན། ས་གཡོས་
པས་འབྲེགས་ཏེ་མ་བྱས་ཟེར། དེའི་རུབ་བྱང་མཆམས་སུ་མཆོད་རྟེན་གཅིག་
རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པ་བྱར་བཞིར་རྫོང་ཀ་བ་བྱར་བཞི་པ། སྟིད་དུ་
ཁྱ་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷ་དུག་ཅམ་སེལྟེའི་རྟོག་ཅན་ཞིག་སྦྱང་། དེའི་མདུན་རོལ་ན་
སྟེའུའི་ཆོགས་ཀྱིས་ས་བྱས་ནས་རྒྱ་བརྟན་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱེམས་སུ་སུལ་པའི་
རིང་བྱ་ཡོད། རིང་བྱའི་རུབ་རོལ་ན་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་སྟོན་

པ་འདིར་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ལོ་ཞིག་གིས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བཟེད་ཁྱེར་
 རྣམ་ཤིང་ལ་འདྲེགས་ཏེ་སྤང་ཅི་སྤངས་ནས་སུལ་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ནས་
 རུབ་བྱང་མཚམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་ལོ་དག་གི་གཟུགས་
 བརྟན་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་
 བཞི་ཙམ་གྱི་སར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ལི་ཙ་བྷི་དྲི་མེད་གྲགས་པའི་
 གནས་རྟེན་གི་ཤུལ་ཡིན། འགའ་ཞིག་དྲི་མེད་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་
 གཙང་མིང་ཙན་ཟེར་ལ་དྲི་མེད་དང་གཙང་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཁར།
 མིང་དང་གྲགས་པ་དོན་གཅིག་པས་འགྱུར་བྱུང་ཙམ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདི་
 ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་མདོན་མཚན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་དང་མི་རིང་བར་རིག་པའི་
 ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིབས་གྱི་མོ་བཅེགས་པ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དྲི་མེད་གྲགས་
 པ་བསྟན་ཚུལ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན། ཡང་དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་
 ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དྲི་མེད་གྲགས་པའི་བྱ་རིན་ཆེན་བཅེགས་གྱི་ཁང་ཤུལ་ཡིན།
 དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བྱ་མོ་ཨ་ཟའི་ཁང་ཤུལ་ཡིན།
 སུ་སྟེ་དགའི་བདག་མོ་སོགས་དགེ་སྦྱོང་མ་མང་པོ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 གནས་ཡིན་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་
 བཞི་ཙམ་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གཤེགས་
 ཁར་གནས་འདིར་རེ་ཞིག་ཞབས་བཅགས་པའི་གནས་སོ།།

དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པ་ཀུ་ཤའི་གྲོང་
 ཁྱེར་ལ་གཤེགས་པའི་སྟོན་དུ་དར་ཅིག་བཅགས་ཏེ་ཡངས་པ་ཙན་གྱི་གྲོང་
 ཁྱེར་ལ་གཟིགས་པའི་མཐའ་མ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་མདུན་དོས་སུ་
 ལྷིང་ཁང་ཆེ་བ་ཞིག་དང་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པས་

བདུད་མྱིག་རྟོ་ཅན་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཞལ་འཆེས་པའི་གནས་ཡིན།
 དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་སྟོན་སྟོན་པ་གནས་འདིར་བཞུགས་ཏེ་ཀུན་དགའ་པོ་ཞེས་
 བོས་ཏེ། གང་དག་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཆེ་ལོ་བསྐྱལ་
 ཆེན་གཅིག་གི་བར་དུ་འཆོ་ཐུབ་ལ། བདག་ལ་(དེང་བདག་ལ་ཆེའི་ལྷག་མ་ཅི་ཙམ་
 འདུག)ཆེའི་ལྷག་མ་ཅི་ཙམ་ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་
 དགའ་པོའི་ན་བ་བདུད་ཀྱིས་བཀའ་པས་ཅང་མ་གསོལ། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་
 པོ་སྟོ་བ་སྟེས་ནས་ལང་སྟེ་ནགས་ཆལ་ཞིག་ཏུ་སྟོ་སང་དུ་སང་བའི་བར་བདུད་
 མྱིག་རྟོ་ཅན་འོངས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ནི་ལྷ་ལས་ནི་བབས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་ནི་སངས་རྒྱས། བདག་ཅག་ཀྱང་
 བཏུལ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་བསྐྱོར། སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་དཔག་གིས་མི་
 ལངས་པ་ཡང་བཏུལ་བར་མཛད་མོད་ཀྱིས། ད་དུང་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་
 ཀྱི་བདེ་བ་ནི་མངོན་དུ་མ་མཛད། ད་ནི་དུས་ལ་བབས་སྣང་བས་མཁྱེན་པར་
 མཛོད་ཅིག་གསོལ་བ་དང་། སྟོན་པས་ཕྱག་སེན་གྱི་ངོས་སུ་སའི་རྩལ་ཉུང་ཏུ་
 ཙམ་ཞིག་བརྩུང་ནས་བདུད་མྱིག་ཅན་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ། ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་
 མང་ངམ་སེན་མོ་འདིའི་ཐོག་གི་རྩལ་མང་། གསོལ་བ། ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ཆེས་
 མང་སྟེ་ཕྱག་སེན་སྟེང་གི་རྩལ་ཉུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ།
 ངས་བསྟན་པས་གྲོལ་བའི་སེམས་ཅན་ནི་སེན་མོའི་སྟེང་གི་རྩལ་དང་མཉམ་
 ལ། མ་གྲོལ་བའི་སེམས་ཅན་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་མཉམ་མོད། འོན་ཀྱང་
 ལྷ་བ་གསུམ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བགྱེད་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།

དེར་ཀུན་དགའ་པོ་དབེན་པའི་ནགས་ཁྲོད་དུ་གནས་བཞིན་གཉིད་
 དུ་སང་བ་དང་མི་ལམ་ཡང་བ་ཞིག་མིས། མི་ལམ་ན་སྟོན་ཤིང་ཆེན་པོ་ཞིག་
 མེ་རྟག་དང་ལོ་མ་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་པ་དེའི་གྲིབ་བསེལ་
 ན་སྟེ་བོ་མང་པོ་ངལ་གསོ་བཞིན་གནས་པ་སྟོ་བར་དུ་རྩུང་དག་པོ་ལངས་ནས་
 ཤིང་དེ་རྩ་བ་ནས་བསྟེལ་ཏེ་བྱེར་སོང་བ་མིས་པས་སྤངས་ཏེ་སད་ནས་རིངས་
 པ་རིངས་པར་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་འོང་ནས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་ལགས་སམ། བདག་གིས་མི་ལམ་ངན་པ་
 འདི་ལྷ་བུ་མིས་སོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང་། བཀའ་བསྩལ་བ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ་
 ངས་ཁྲོད་ལ་ཡང་ཡང་བཤད་ཀྱང་ཁྲོད་ཀྱི་ན་བ་བདུད་ཀྱིས་བཀའ་པས་མ་ཆོར།
 ད་ལམ་བདུད་མྱིག་ཅན་གྱིས་ང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ནན་གྱིས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས། ངས་ལྷ་བ་གསུམ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཁས་སྤངས་ཡོད།
 ཁྲོད་ཀྱི་མི་ལམ་དེ་ནི་དེའི་ལྷས་སོ་ཞེས་གསུངས།

གནས་བརྟན་མོ་འགལ་གྱི་བྱ་
 ཆེན་པོས་གཙོ་མཛད་པའི་དགོ་
 སྟོང་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་སྟོང་ཕྱག་
 གཅིག་གིས་ངེ་ལྟར་གནས་བརྟན་
 འོད་སྟུང་དང་། དགའ་བོ་དང་།
 བྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་
 བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་
 སྟོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
 ཏེ། ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 བར་དུ་བྲགས་པས་བྱས་པར་བྱས་
 པ་འདི་ནི་བཀའ་བསྟུ་བ་གསུམ་
 པར་བྲགས།

གསེར་ཐང་ནས།

ཡངས་པ་ཅན།

རྒྱངས་འཁོར།

པ་ཏ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༦ ལྷས་ཟ་སྤར་བུར་ནས་

སྤྱི་ལེ་ ༩༦ ཏ་ངེ་བུར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༥

མེ་འཁོར་དང་གནམ་ཐང་། པ་ཏ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༦

Vaishali-Patna-Muzaffarpur-Hajipur

སྤྱི་བཞི་ལོ་སྐར་གྱི་གཏམ་བྱང་ཅུ།

དེ་ལས་ཀྱང་ཡ་མཚན་པ་ལུས་འཕགས་ཀྱི་སྐད་དོད་བེད་ཏེ་
ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱགས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་ཅིང་།
འདུལ་བ་ལུང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་དགའི་ཨ་མ་ཡངས་པ་ཅན་ནས་འོངས་པ་
དེ་ལ་ལུས་འཕགས་མ་ཞེས་གསུངས་སོ།།དེ་ནས་ཤར་ལུས་འཕགས་སྤྱོད་
ཅིག་ཉིད། བ་སྐང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་དོད་གོད་མརི་སྟེ་ད་ལྟ་ཡང་མིང་དེ་ཁོ་
ན་སྟེ་རྒྱ་གར་རུབ་དུ་ཡོད།ཕྱགས་དེར་བ་སྐང་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་བྱ་བའི་
ཆོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ལོ་བཞི་རེ་ན་འཛིན། རུབ་བ་སྐང་སྤྱོད་ཅིག་
ཀྱང་ཉིད། སྐ་མི་སྟན་ལ་ཀུའུ་སྟེ་སྐ་ངན་དུ་ཡང་བསྐྱར་ཅིང་། འདུལ་བ་
ལུང་དུ་བཤད་པའི་བཅུན་མོ་དཔེ་མེད་མའི་བྱང་བར་སྟོན་པ་སྐ་མི་སྟན་
ཀྱི་གོང་བཤལ་མེ་རུ་ཅི་ན་བཞུགས་སོ་ཞེས་ཀྱང་བསྐྱར་པས་ཀུའུ་ཁེ་
ཞེས་པ་བྱང་རང་ན་ཡོད་ཅིང་།མིང་ལ་ཡང་ཨུཏྲ་ཀུའུ་སྟེ་བྱང་གི་སྐ་མི་
སྟན་དུ་གྲགས། དེ་ན་སྐ་མི་སྟན་ཡང་བྱང་། འོ་ན་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞི་
ལ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་འབྲེད་པ་ལྟར། སྤྱི་བཞི་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་སོགས་
བྱེད་དགོས་པ་ཨ་ཡིན། གཏམ་དེ་ཆོ་ལ་བྱེད་ཅག་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་
མོད། སྤྱི་ཅམས་ཀྱི་སྐད་དོད་བེད་ཏེ། གོད་མརི། ཀུའུ་ཅམས་ཤེས་པར་
བྱས་ནས་ཨའུ་སོགས་རྒྱ་གར་རྒྱས་ཡོད་ཅིག་ལ་ངེས་ན་གསལ། སྤྱི་
བཞི་ལོ་སྐར་དོད་སྐྱོར་བམ་གཉིས་སུ་ཡང་དེ་ག་རང་དུ་མཛད་དོ།།དེ་
ལྟར་སྤྱི་བཞི་ག་ཕྱགས་ཀྱང་མ་འཛོལ་བར་རྒྱ་གར་རང་དུ་ཆ་ཆང་བ་
ཞིག་བྱང་བ་དོ་མི་མཚར་རམ།

གསེར་ཐང་ནས།

མཉན་ཡོད།

མཉན་ཡོད་ནི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་
ཀྱི་གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་གོང་ཁྱེད་ཀོ་ས་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་།
སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཆའི་རིང་གོང་ཁྱེད་སེར་རྒྱུར་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་
བཞུགས་པ་ལས། གཞན་གནས་ཆང་མའི་ནང་ནས་བཞུགས་ལུན་རིང་ཤོས་
མཉན་ཡོད་ཀྱི་གནས་འདི་ཡིན། མཉན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། སྡོན་ལུལ་
དེར་བྱང་སྟོང་མཉན་པ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་སྟེ་གནས་པས་ཆ་ནས་མཉན་ཡོད་
ཅེས་མིང་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ལུལ་འདིར་བདུད་བདུལ་བའམ། སྐྱེགས་པ་དག་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་པམ་པར་
མཛད་པའི་གནས་ཡིན། གནས་འདིའི་སྐོར་ལོ་ངོ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་གི་ཡར་སྡོན་
འདིར་ཐེབས་པའི་རྒྱའི་བརྩན་པ་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བར།
དེ་བི་སྐ་ཀ་མནས་བྱང་ཤར་མཆོམས་རྒྱང་གྲགས་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཕྱིན་པ་ན་ཤ་
ར་མ་སྟེའི་ལུལ་ཡོད། ཤར་མ་སྟེ་ནི་མཉན་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཁོར་ལུག་ཏུ་
རྒྱང་གྲགས་དྲུག་སྟོང་དང་། རྟེ་བའི་མཁར་ཆེན་པོའི་ཁོར་ལུག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་
ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཞིག་རལ་ཆེ། རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ནས་མེད་ཀྱང་མི་ཁྱིམ་ཐོར་
བྱ་ཡོད། ས་གཞི་གཤེར་ཆེ་བ་འབྲས་སོགས་འབྲུ་རིགས་འདེབས་པ། མིའི་རང་
བཞིན་དུལ་བ་དང་དབང་པོ་རྩོད་བཞུགས་ཀྱི་ལ་དགའ་བ། གཙུག་ལག་ཁང་
གོག་པོ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་དགེ་འདུན་
ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་བཞུགས་ཡོད། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་ལ་སྐྱ་
སྟེགས་པ་མང་པོ་གནས། དེ་ནི་སྡོན་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་གོང་ཁྱེད་ཡིན། ཐོ་བྱང་ནང་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཁང་
ལུལ་དང་། དེའི་གཡོན་རོལ་ན་སྟོན་པའི་ཆོས་ཁྲིའི་ལུལ་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་
ཕྱིས་སྐྱབ་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིང་པ་ཞིག་གི་
ལུལ་ནི་སྐྱ་སྟེ་དགུའི་བདག་མོའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཤར་
ལོགས་སྐྱ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་བཞུགས་ཁང་གི་ལུལ་དང་།
དེར་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་ཁང་རྩིང་གི་ལུལ་ཡོད།
དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་སོར་མོའི་འཕྲེང་བ་ལ་པན་པའི་མདོར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།
གོང་ཁྱེད་གྱི་ལྷོ་ངོས་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལྷ་ཅམ་གྱི་སར་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གྱི་ལུལ་
དུ། སྡོན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ད་ལྷ་ཞིག་རལ་གྱིས་ལུལ་ཅམ་
ལས་མེད། གོང་ཁྱེད་གྱི་ཤར་སྟོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ལོགས་གཉིས་སྐྱ་རྩིའི་ཀ་བ་

རེ་རེ་སྲིད་དུ་ཁྱུ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ངོས་བཀའ་ཤིས་པའི་རེ་མོ་བཞོས་
ཤིང་། གཤམས་མའི་སྟེང་ན་བ་སྒྲང་ཞིག་བཞོས་པ་སྤྲང་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ན་
སོ་པག་གི་ཁང་པ་ཤིག་དུ་ཆེ་བ་གཅིག་གི་ནང་ན་སྐྱུ་བརྟན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
པ་ནི། སྟོན་སྟོན་པ་ལྟ་ལས་བབས་བྱུང་བ་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
ལུ་ཏ་ཡ་ནས་ཅན་ཅན་རྩོད་པོའི་སྐྱུ་བཞེངས་པ་ཐོས་ཏེ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐྱུ་བརྟན་
འདི་བཞེངས་པར་བྱགས།

རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་
བ་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མདོ་སྡེ་མཛངས་སྤྱན་ན་གསལ། དེའི་ཤར་ལོགས་ན་
སྟོན་པས་དགེ་སྟོང་ནད་པ་ལ་ཁྱུས་གནང་བའི་གནས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་
རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་དགེ་སྟོང་ཞིག་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པས་འགྲལ་
སྟོད་མི་རུས་པ། བཅོམ་ལུན་འདས་དེའི་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་ཅི་ཉེས་ངེས་
པས། གསེལ་བ། བདག་བྱིས་པའི་དུས་ནད་ཀྱིས་སྐབས་པས་གཅོང་ཅན་ཞིག་
སྟེ། ལེ་ལོ་ཆེ་ཞིང་བྱག་རྩ་མི་བཟོད་པ་ལགས་ཏེ། རྟན་རོ་འཕར་བས་མི་བཟོད་
ཅིང་ནད་གཡོག་མེད་པས་སྤྱག་བསྐལ་བར་གྱུར་ཅེས་གསེལ་བ་དང་། བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་ན་སར་བྱག་གིས་མཉེས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ཞི་བདེ་
ཐོབ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ནད་པའི་མཆོན་འོག་ནས་བསྐྱོར་ནས་ཁང་པའི་
ཕྱིར་བཏོན་ཏེ་བཤང་གཅི་བྱེད་དུ་བརྟུག་ནས་ཡན་ལག་ལྔ་བཀྲས་ཤིང་གོས་
གསར་པ་བཞེས་ཏེ། བཀའ་བསྐུལ་པ། ཆོ་དང་ལུན་པ་བཅོན་འགྲུས་ཅོམ་ཤིག་
ཅེས་པའི་སྐུ་ཆོག་གནང་བས། དགེ་སྟོང་དེས་སྟོན་པའི་བཀའ་ངོན་བསམ་
ཞིང་བཀའ་འདོད་པས་སེམས་དགའ་ཞིང་གཟུགས་སྤང་བདེ་བ་ཐོབ། རྒྱལ་བྱེད་
ཆལ་གྱི་རུབ་བྱང་མཆོམས་ན། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུའི་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་སྤྱགས་རྒྱལ་
ཆག་པའི་གནས་ཡོད། དེར་མཆོད་རྟེན་ཆུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་
ནི། སྟོན་བཅོམ་ལུན་འདས་མཆོ་མ་རྩོས་པར་གཤེགས་པ་ན་འཁོར་ནས་
ཀྱང་ཕྱི་བཞིན་འབྲངས་ཏེ་དེར་སྐྱེབས་པར། སྤྱི་རིའི་བུ་མ་གཏོགས་སྐྱེབས་པས།
སྟོན་པས་སྤྱི་རིའི་བུ་བོས་ཤིག་ཅེས་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་བཀའ་བསྐུལ་པ་ལྟར་
བྱིན་ཏེ་བོས་པ་ན། སྤྱི་རིའི་བུ་གོས་ལ་ལྷན་པ་རྒྱག་བཞིན་འདུག་པས་རེ་ཞིག་
སྤྱགས་ཤིག་ལྷན་པ་རྫོགས་པ་དང་འགྲོའི་ཟེར་བས། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུས་བྱིད་
རིང་བར་མི་འབྱོན་ན། བདག་གི་རྩ་འཕྱུལ་གྱིས་རྩོ་ཁང་བཅས་བཏེགས་ནས་
འཁྱེར་རོ་ཟེར། དེར་སྤྱི་རིའི་བུས་མདུན་དུ་སྐྱེ་རགས་བཞག་ཡོད་པ་དེ་འཁྱེར་
ནས་སྟོན་ལ་སོངས་ཤིག་ཟེར་བ་ལྟར་སྐྱེ་རགས་བཏེགས་པས་བསྐུལ་བར་མ་
རུས་ཤིང་། དེ་དུས་ས་ནས་པ་བྱུག་དུ་གཡོས། དེ་ནས་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུའི་རྩ་

འཕྱུལ་གྱི་རྩལ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་རྩལ་གྱི་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ་བེར་ཞིང་། སྟོན་
 པའི་གམ་དུ་བྱིན་པ་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་སྤར་འོངས་ཏེ་སྟོན་པའི་བྱང་ན་འདུག་
 གླུ་ཅེས་སོགས་མང་དུ་བྲིས་འདུག་ཅིང་དེ་རིགས་བགྲང་བྱ་ཆེག་སྟོང་སྟོན་
 གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་སྟབས་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ད་ཆ་མངལ་དུ་མེད་རུང་།
 གནས་ལ་འཕྱུལ་བ་མེད་པས་བྱིན་སྟབས་ནི་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་བསོད་ནམས་
 དང་མཐུན་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལོ།

མཉན་ཡོད།
 རྒྱངས་འཁོར།
 མེ་འཁོར།
 གནས་མང་།

ལག་འོ་ནས་ལྷ་ཏ་ར་ཆེ་བརྒྱད་སྟེ་ལེ་ ༡༥༡ བེར་སྤྱོ་ནས་ལྷ་སྤར་ཏ་
 བརྒྱད་སྟེ་ལེ་ ༡༥༢ ལྷ་རྒྱ་ཏ་སྤྱོ་ནས་ལག་འོ་བརྒྱད་སྟེ་ལེ་ ༡༥༣
 ལྷ་རྒྱ་ཏ་སྤར་ཏ་སྤར་ཏ་ ༡༥
 ལག་འོ་ནས་ལྷ་ཏ་ར་ཆེ་བརྒྱད་ན་ ༡༥༤ ལྷ་རྒྱ་ཏ་སྤྱོ་ནས་ལག་འོ་
 བརྒྱད་ན་ ༡༥༥

Sravasti-Laucknow-Bahraich-Naugarh-Balrampur

འདི་སངས་རྒྱལ་ལས་བབས་པའི་གནས་སུ་ཨ་ཤོ་ཀལ་བཅུགས་པའི་རྫོང་མང་པོའི་རྟག་
 ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཆག་འཕྲོ་ཡིན། ཨ་ཤོ་ཀའི་རྫོང་པལ་མོ་ཆེའི་རྟག་ནི་སེལ་ཡིན་ཡང་།
 སྐབས་འགར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་དང་། གཞན་མི་དང་། ཉ། མང་པོ་སོགས་སེམས་ཅན་
 འང་མིན་ཡོད་འདུག་པ་ལས། འདི་ནི་མང་པོའི་རྟག་ཅན་ནོ།

ལྷ་བབས།

ལྷ་བབས་ནི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཡུམ་ལ་ཆོས་གསུངས་
པའི་ཆེད་དུ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མར་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པའི་གནས་ཡིན།
གནས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ལྷ་ཏར་པར་སྡེ་གི་ཞེས་པའི་ཁོངས་ཀྱི་ཆེན་མོ་
ཁ་ལྷན་དང་། པ་ཁ་ཏ་བཅས་ཀྱི་འཁྲིམ་སུ་ཡོད་ཅིང་། མིང་ལ་སན་ཀན་སི་ཡ་
ཟེས། དེར་དང་སངས་ལ་ཤོ་ཀའི་རྩིང་ཆག་དུམ་སྤང་ཆེན་གྱི་ཏྲོག་ཅན་ཞིག་
ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ན་ཡང་། འདི་ལོ་ནས་ཡར་འདེད་བྱས་པའི་བགྲང་
བྱ་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྟོན་གནས་འདིར་ཕེབས་པའི་རྒྱའི་བརྟན་པ་
ཆེ་ཤུག་གྱི་ལམ་ཡིག་ཟིན་བྲིས་ནང་གསལ་བར། དེ་ནས་ཤར་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་
དཔག་ཆད་བཅོ་བརྒྱད་སོང་ན། དེར་སི་གེས་དག་ཅེས་པ། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་སུ་མ་ཐུག་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཡུམ་ལ་ཆོས་གསུངས་ནས་དབྱར་
གནས་པ་རྒྱ་བ་གསུམ་བཞུགས་ནས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་དུ་བབས་པའི་གནས་དེ་
ཡིན། སྟོན་པས་ཐོག་མར་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་ཡུལ་ནས་
ཕེབས་པའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ། སྟོན་པའི་ཁུ་བོ་ཤུག་ཀྱི་ལྷ་པོ་བེ་བོ་ཟས་
ཀྱི་སྲས་དགེ་སྟོང་མ་འགག་པའི་ཤེས་ནས། གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་
སྟོན་པ་གདན་འདྲན་པར་མངགས་པས། མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་སྟོན་པ་འོངས་ཏེ། ད་
སྟོན་ཞག་བདུན་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྩི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་བྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་
ཞེས་བསྒྲགས་པས། དེའི་ཆོ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་མ་མཇལ་
བར་ཡུན་རིང་པོར་སོང་བས་ཡུས་ཏེ། ཞག་བདུན་པ་ལ་སྟེ་བོའི་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་དང་བྱིས་བདག་པོ་མོ་རྣམས་སྟོན་བཞེན་འདུ་བཤད་གེ་སྟོང་དག་བཅོམ་
མ་ལྷན་ལའི་མདོག་ཅན་གྱིས་མཐོང་ནས། རང་ལ་སྤྲས་པ། སང་ནངས་པར་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་སྟེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་མཇལ་བར་འོང་
གིས། ཁོ་མོ་བྱད་མེད་ཅིག་གིས་སྟོན་པའི་སྟེ་བོ་བར་མཇལ་དུ་མི་བརྟུབ་གྱིས།
དེ་བས་ཁོ་མོ་རང་ཉིད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོར་སྟེ་བོ་མཇུག་དུ་དོང་
སྟུམ་ནས་སོང་བ་ན། ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་རྒྱལ་པོ་འདི་སུ་ཞེས་
ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་ཏོ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་མ་ཐུག་གསུམ་གྱི་གནས་
ནས། རྩུ་འཕུལ་གྱིས་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བུ་ལས་བྱས་པའི་
དབུས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱེས་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་བྱོན་ཞིང་།

76

ལྷ་བབས་ལ་འགྲོ་ཆེ་ལྷ་ལི་ནས་སོང་ན་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་སྐྱ་ཁ་ལྷད་
 (Farrukhabad) གྱི་མེ་འཁོར་འབབ་ཆོགས་ལ་སྤེབས། དེ་ནས་ཞག་
 སྟོད་བྱེད་ཆེ་མགོན་ཁང་སྤྱ་ཆོག་ལ། ཡང་ཞག་སྟོད་མི་བྱེད་པར་ལྷ་བབས་ལ་
 མཇལ་ཅམ་བྱས་ནས་འགྲོ་ན་སྐྱ་ཁ་ལྷད་ནས་སྤེལ་བྱིད་དེ་ལྷ་བབས་ལ་
 མཇལ་ནས་ཕྱིར་ཡོང་ན་ཉིན་སྟོར་དུག་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག་སྟོད་དགོས། གཞན་
 པ་ཁ་ཏ་” Pakhana,,ནས་བབ་ན་དེ་ནས་ལྷ་བབས་ཀྱི་གནས་བར་གོམ་པ་
 རྒྱག་དགོས་ཁར། ལྷ་མཐུད་ས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་སྐངས་འཁོར་
 སོགས་རྟེན་དཀའ་བས་སྐྱ་ཁ་ལྷད་རང་དུ་བབ་ན་ལེགས། སྐྱ་ཁ་ལྷད་ནས་
 ལྷ་བབས་ལ་འགྲོ་ཆེ་སན་ཀན་སི་ཡ་ཞེས་བརྗོད་དགོས། དག་ནས་བཤད་པས་
 གོ་བདེ་མི་འཕྲོད་ན་དབྱིན་ཡིག་འདི་སྟོན། “Sankansya,,ཡང་ལྷ་བབས་
 ནས་ཡུན་རིང་ཅམ་འདུག་རྒྱ་ཡིན་ན། དེར་ཞི་ཆེན་མགོན་ཁང་སོགས་གནས་མཇལ་
 བའི་སྟོད་ཁང་རེ་གཉིས་ཡོད་པས་དེར་བཞུགས་ན་མཇལ་སྟོར་ལ་ལྷ་བབས་བདེ་བོ་ཡོད།
 བོད་ཁྲ་ཁྲ་ཟུང་ཟུང་ནས་ཡོང་བ་ཆོས་གནས་འདི་དག་ན་སོ་ཕག་ལས་མི་འདུག་མ་
 བསམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ནས་གནས་སྟོར་བྱེད་དགོས་པ་ལས། ད་ཆ་ལྷ་
 ཁང་བརྗོད་ཉམས་ཅན་ཡོད་མིན་ལ་བལྟས་ནས་སོང་ན་དོན་སྙིང་གང་ཡང་མེད། དེ་
 ལས་ང་ཁང་ཆང་ཁང་དུ་སོང་ན་སྟོབ་བ་ཆོ།

ལྷ་བབས།

སྐངས་འཁོར།

མེ་འཁོར།

གནས་མང།

སྐྱ་ཁ་ལྷད་ནས་སྤེལ་བའི་ ༡ ལྷ་ལི་ནས་སྤེལ་བའི་ ༡༥༥

སྐྱ་ཁ་ལྷད་ནས་སྤེལ་བའི་ ༡

ལྷ་ལི་ནས་སྤེལ་བའི་ ༡༥༥

Sankansya-Pakhana-Delhi-Farrukhabad

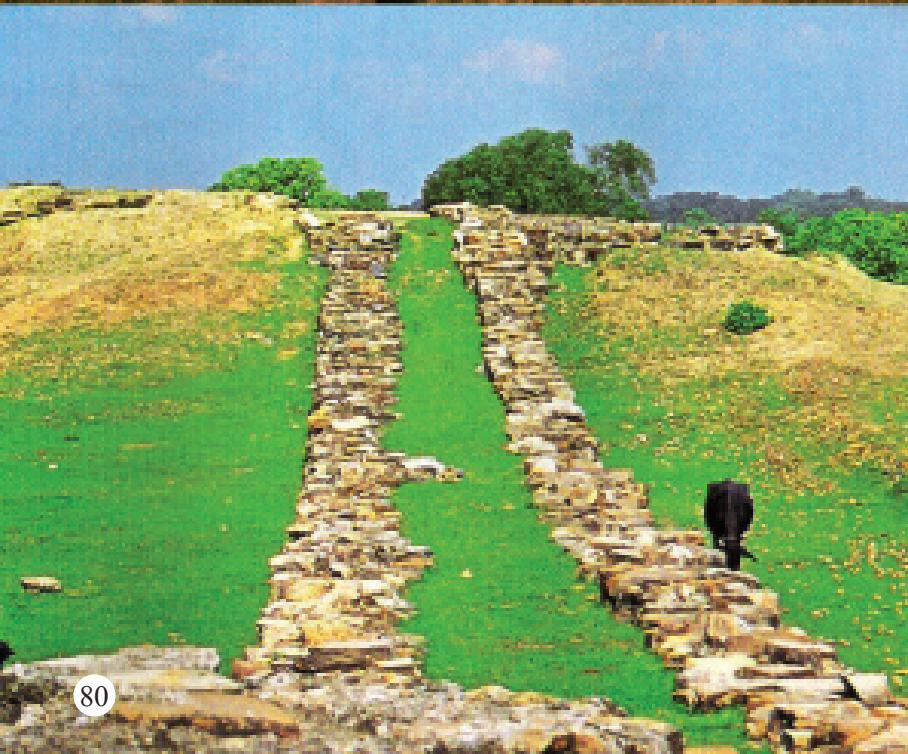

རྟོག་པོ།

ཡུལ་རྟོག་པོ་ཟེར་བ་ནི་སྤར་སངས་རྒྱལ་ཞུགས་པའི་བཀའ་སློབ་པོ་
གདངས་ཅན་ཟེར་བས་སངས་རྒྱལ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་བཀའ་སློབ་
པའི་གནས་ཡིན། ཡུལ་འདི་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེར་
སངས་རྟོག་པོ་ཡུལ་རྟོག་པོ་གི་ཡུལ་ཅམ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། མཁར་ཡུལ་དང་ཀུན་
དགའ་ར་བའི་ཡུལ་སོགས་རིབ་ཅམ་ལྷག་མར་ལུས་པ་དང་། ཏུས་ཕྱིས་ཨ་ཤོ་
ཀས་བཅུགས་པའི་རྩོལ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པ་ལས་དམིགས་བསལ་མཛུལ་
ཡུལ་ཆེར་མེད་ན་ཡང་། ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་གོང་གནས་འདིར་ཐེབས་པའི་བཅུན་
པ་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་ཅུང་ཅམ་གསལ་བ་དེ་འདིར་དྲངས་ན། དེ་
ནས་ལྟོ་ཟུབ་ཀྱི་མཆམས་སུ་ནགས་ཆལ་ཆེན་པོའི་ནང་སྤང་རྟོག་དང་སྟག་
གཟིག་དེམ་དེད་སོགས་སེམས་ཅན་མ་རུང་བས་གང་བཤི་ཉུང་ཏུས་རྒྱ་ལྷུ་
འགོ་འདུག་གིས་མི་རུང་བའི་གནས་ཤིག་འདུག་པ། དེ་ནས་ཡང་ཟུབ་བྱང་
ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཕྱིན་པ་ན་རྟོག་པོ་ཡུལ་ཡོད།

དེའི་ཁོར་ཡུག་ལེ་བར་དུག་སྟོང་ལྷག་ གཞུང་མཁར་ཆེན་པོ་ཁོར་
ཡུག་རྒྱང་གྲགས་སུ་མ་རུ་ལྷག་པ། ས་གཞི་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ། བམ་དབྱགས་ངོ་
བ། འབྲས་རིགས་གསུམ་དང་བྱར་ཤིང་མོད་པ། མིའི་རང་བཞིན་རྟོག་ཅིང་
གཏུམ་པ། རྩལ་མོད་ཆེ་བ། སྟོབ་གཉེར་ལ་དགའ་ཞིང་ཆོས་ལ་ཆེས་དགའ་བ།
གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་ཕྱག་གཅིག་ལྷག་ཅམ་ལ་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་
ཐེག་དམན་སྟོད་པ་ཤ་སྟག་གནས་ཕྱི་པའི་ལྷ་ཁང་ལྷ་བཅུ་ཅམ་ན་ཏུ་རྩྭ་ཤིན་
ཏུ་མང་པོ་འདུག་ ཁྱིང་ཁྱིང་གི་ནང་ན་ལྷིང་ཁང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དཔངས་སུ་ཁྱ་
དུག་ཅུ་ལྷག་ཅམ་གྱི་ནང་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྐྱབ་བརྟན་ཅན་ལས་
ཟུབ་པ་ཞིག་ཡོད། ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་སྐྱབ་འདེན་པར་འདོད་
པས་མི་མང་པོས་བཏེགས་ཀྱང་འདེགས་མ་རུས། དེ་ཡང་སྟོན་པ་སྐྱབ་བལྟམས་
ནས་ཞག་བདུན་གྱི་ཐོག་ཡུམ་སྐྱབ་མ་ལྷ་མཛེས་ཆོ་འཕྲོས་ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
པའི་ལྷ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གཤེགས་ནས། དེར་
མིའི་སྐྱབ་བལྟམས་པའི་བཀའ་སློབ་པར། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཉ་ཡ་ནས་སྟོན་པ་དྲན་པས་མ་
བཟོད་ནས་ཅན་གྱི་ཤིན་ལས་བཞེངས་པའི་སྐྱབ་བརྟན་ངོ་མ་ནི་ཅན་རྩོལ་པོའི་
ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། སྐྱབ་བརྟན་འདི་ནི་དེའི་ཆབ་ཡིན། བཞེངས་
མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མ་མཐོང་ཞེས་བྲིས་ཤིང་། ཡང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་

གྲིས། ཀློག་མཁུ་ལྟོ་ཕྱོགས་རྒྱང་རིང་པོ་ན་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཀྱང་གསལ་བར་
མཐོང་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་འཆོལ་མཐན་དག་གིས་རི་དེ་
ཡུལ་འདིར་ཡོད་པ་དགོངས་པར་འཇགས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པ་ནི། བཅས་སྒྲ་
 བར་བཞེངས་ཏེ་ཆོས་ཤིང་གསོལ་ཅིང་ཁྱུས་མཛད། དེ་ནས་
 གསོ་ཆགས་མཛད་དེ་བསོད་སྟོམས་སུ་གཤེགས་ཤིང་། བྱིམ་དེ་
 ཉིད་ཏུ་ཆོས་སྟོན། སྒྲ་ཕྱོན་ཏེ་འབྱམས་སུ་བཞུགས་ནས་དགེ་
 སློང་རེ་རེ་བཞིན་བསོད་སྟོམས་རྟེན་མ་རྟེན་སོགས་ལ་གཟིགས་
 རྟོག་མཛད། དེ་ནས་བཀའ་སའི་ཁང་བར་ཕྱོན་ཏེ་བསྐབ་པ་
 འཆའ་བ་སོགས་མཛད། དེ་ནས་ཆ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་ན་ཡུན་ཐུང་
 ཏུ་ཞིག་སྒོས་པ་བ་སྟེ་གཟིམ། ཕྱི་རོ་མཇལ་དུ་འོངས་པ་ན་མས་
 ལ་སྒོ་དང་འཆམ་པའི་ཆོས་སྟོན། ཉི་མ་ཁས་པ་ན་སྐབས་སུ་སྒྱུ་
 ལྷས་བསལ་ཅིང་། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་ན་མས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱུང་བ་
 དག་གཅོད་ཅིང་། མཆན་གྱི་ཐེལ་ཆེ་དང་པོ་འདལ། དེ་ནས་
 བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཆག་ས་ལ་ཕྱོན་ཏེ་འཆག་པར་མཛད་
 ཅིང་། ཐུན་གཉིས་པ་འདལ། ཐུན་གསུམ་པ་ལ་ཞབས་བརྒྱས་
 ཏེ་གཟིམ། ཆར་རྫོགས་ནས་ལྷ་བ་དགའི་ཡུན་ལ་ཡུལ་གྱུ་གཞན་
 རྣམས་སུ་ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་ཕྱོན་རྒྱུང་གྲགས་བརྒྱའམ་ཉི་ཤུའི་བར་
 དུ་ཉིན་རེའི་ཞག་མལ་མཛད།

དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསེར་ཐང་ནས།

རྟོག་སྒྲི།

རྒྱངས་འཁོར།

མེ་འཁོར་དང་གནམ་ཐང་།

ཨ་ལ་ཏ་རྟུང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩

ཨ་ལ་ཏ་རྟུང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩

Koushambi-Allahabad

གནའ་ཤུལ་ནས་རྟེན་སོན་བྱུང་བའི་<<རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
མོའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་>>ཞེས་འཁོད་བའི་ཕྱག་ཐམ།

५२५।

རྒྱལ་རྒྱུ་འོ་ར་ཞིབ་རྒྱས་ཤིས་ཏེ་ག་ཕྱིད་འདུན་ཡོད་པ་ཆོས་གྲས་པས་
 བཅུམས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུ་ཞིབ་འདུག་ཅེས་པའི་དེབ་ལ་གཟིགས་པར་སྒྲུལ་ཞིང་།
 འདིར་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། རྒྱལ་རྒྱུ་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་མགོ་
 སྟོན་ཙམ་ལ་གསར་དུ་བསྒྱུན་པའི་ནང་བསྟན་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་
 ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་ཡུལ་འདིར་མཆོག་བྱང་གཉིས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་དང་
 ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཅི་རིགས་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་མང་དུ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན་ལ། སྟོན་གྱི་བྱང་བ་
 རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་ཞེས་བཤད་འདུག གཙུག་
 ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་དང་། ཞི
 བ་ལྷ་དང་། རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཐོན་པ་ཡིན།
 འདིའི་སྐོར་ཐང་སན་ལམ་ཡིག་ནང་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་དངས་
 བ། དེ་(རྒྱལ་པོའི་ཁབ་)ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་སུ་མ་ཅུ་ཙམ་བཟོད་པ་ན།
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྒྱལ་རྒྱུ་སྟེ་སྤྱིན་པས་མི་ངོམས་པའི་དཔོན་པ་ཡོད།
 དེ་ཐོག་མར་ཨ་མའི་ནགས་ཆལ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་ཆོང་པ་ལྔ་
 བརྒྱས་རིན་གྱིས་ཉོས་ནས་སྟོན་པ་ལ་
 མས་པས་དཔྱད་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པ་

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷུང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབུས་པར་བྱབ་བཅུ་བདུན་ཐོགས་འཕགས་ལུལ་གྱི་
མཁས་བྱབ་བྱངས་ལས་འདས་པས་བརྩམས་པའི་མདོ་སྡགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཏ་ཅང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྩམ་ཏེ་དཔལ་རྒྱལ་དང་། བུ་མ་ཤུལ། ཏཱ་ཤུལ།
ཨོད་རྒྱལ་ལ་ཐོགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྩམས་ཀྱི་སྟེན་རྒྱུ་ཆོང་ལ་མ་ཁོར་པའི་རྒྱལ་པའི་
བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་བྱས་སུ་བྱར་པ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་བྱབ་ཆོས་ཀྱང་རྒྱལ་པའི་ལྷང་དང་
འཕགས་ལུལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པར་མཛད་པ་ལས་བསྐྱེད་མེད་པར་གནས་
ཞེས་ཡགོང་ས་རྟ་ལའི་བླ་མས་གསུངས་སོ།།

ཞིག་ཡིན། གནའ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་ཏེན་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཐེག་ཆེན་གཅིག་
 ལ་མོས་པ། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་མོས་ཆེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
 ཡུན་དུ་དར་བའི་ས་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་བཅའ་ཏེ་དགོན་པ་བཏབ་ནས།དགེ་
 འདུན་གྱི་ཆོས་གྲ་འཛུགས་པར་འདོད་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་ས་དཔྱད་མཁན་ལ་
 བཅོལ་ནས་བཅའ་བར།གངས་ཅན་པའི་ས་དཔྱད་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ས་འདི་
 རྟེན་ནས་ཞུས་པ།རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་གང་སར་འདི་དང་མཉམ་པའི་ས་ལེགས་
 པ་མེད། འདིར་དགོན་པ་བཏབ་ན་དགེ་འདུན་ཐུགས་མཐུན་ཞིང་སློབ་སྦྱོང་
 ལ་མཁས་པར་འགྱུར། དུས་རྒྱུན་དུ་ཆོང་པ་བཟང་པོ་མི་ཆད་པར་འདུ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ཁྱེ་ལ་
 གནོད་པ་མོག་པས།དགེ་འདུན་ལ་ཁྲག་སྒྲུག་པའི་ནད་མང་ཅམ་བྱུང་ཟེར།ད་
 བར་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་དང་ལོངས་སྦྱོང་ འཕེལ་རྒྱས་ལས། འགྲིབ་རྒྱུད་རྩེང་
 ཅམ་ཡང་བྱུང་མ་མྱོང་ཞིང་། ཁྲག་སྒྲུག་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པར་སྤང་། རྒྱལ་པོ་དེའི་ བྱ་བུ་ཁྱུ་ཞེ་སངས་རྒྱས་
 སྤྲས་པ་ཞེས་པས་སྤེད་སྦྱོང་ ཞིང་ལྷལ་བཟུང་། ཆ་པོ་ཏ་
 སྤྲ་ག་ཏ་གྲུ་ཞེ། དེ་བཞིན་ གཤེགས་པ་སྤྲས་པ་ཞེས་
 པས་སྤྲ་མཁོ་བཞིན་ གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
 དང་ར་བ་ཞིག་ རལ་དུ་གྱུར་པ་
 རྩམས་ལེགས་པར་ གསོས། དེའི་རྒྱལ་
 པོ་ཕྱི་མ་རྩུ་རྩེ་ ཇི་སྤེ་རྒྱ་མའི་ཉི་
 མ་ཞེས་པས་རྩུ་ ལ་རྩུའི་གར་ངོས་
 དང་།བྱང་གར་ ཕྱོགས་སུ་གཙུག་
 ལག་ ཁང་རེ་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་བརྟན་འདི་རྫོན་ག་གིས་བཞེངས་སྐབས་ཐུབ་པ་ནག་པོ་ཟེར། སྤྱུ་བརྟན་འདིའི་
 བདག་དབང་སྟོར་ལྷལ་རྩུའི་གནའ་ལྷལ་བདག་གཉེར་ཁང་དང་། ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་བར་
 ཆོད་པ་བྱུང་ཡང་།མཐར་གྲོང་གསེབ་པར་བདག་དབང་ཐོབ་སྐབས་ད་ཆ་རྒྱགས་རིའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་
 བཞུགས་ཡོད། ཉམས་འཛིན་མ་བྱས་ན་མངལ་རྒྱ་ལུས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐུགས་སྤང་གནང་
 རོགས། རྒྱ་གར་པར་སྐད་ཆ་འདི་དགོས་ཆེ་ (Kali Buddha) ཟེར་དགོས།

ལགོང་ས་མཚོག་གི་ཐུགས་བཀོད་བཞིན་གསར་བཞིངས་བྱས་པའི་ཐུབ་དབང་དང་པཎ་གྲུབ་བརྩ་
བདུན་གྱི་ཞལ་ཐང་།

རྫོགས་པར་བཞིངས་ཏེ། སྐྱེས་འཕགས་མཚོག་དམན་འཚོགས་ཏེ་རབ་གནས་
དང་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱེད་སྐབས་སྟོབ་དཔོན་འགས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པ། དེ་
རིང་གི་འདུ་བ་ལ་ཕྱོགས་གང་གི་མི་གང་དག་གཙོ་བོར་བྱེད་ཁང་བཅེགས་
བྱི་དོར་བགྱིད་ཅེས་ཞུས་པར། བཀའ་བསྩལ་པ། དགེ་འདུན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་
ཡུལ་ཐག་རིང་ནས་འོངས་པ་དག་གོ་གསུངས། སྟོན་སྟོན་མོའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་
པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཁང་བཅེགས་ལ་དབང་། ད་ནི་གོ་ལོག་ཏུ་མཛད་པ་ཅི་ཞེས་
ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་བར་གྱུར་པས། རྒྱལ་པོས་དཔེར་ན་རྒྱལ་སྤྱི་དྲུང་སྤྱི་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པར་བཅི་ཡི། རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་ལས་བབ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་པ་ལ་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་
མི་ཟེར་ཞེས་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ནས་ཡི་རང་བྱས། ཐང་སན་
བདག་ལ་ཡང་མ་རྒྱ་ཅི་ནའི་མཁན་པོར་འབོད་ཅིང་བདག་རྒྱུན་དཔེ་མེད་
བསྟུལ། བྱིས་སུ་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྤྱི་དྲུང་སྤྱི་ནས་རབ་བྱུང་མཛད། སྐས་བཟོ་
སྟེ་རྩི་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལུགས་ཡབ་མེས་
དང་མཚུངས། དབུས་ཀྱི་གཙང་ཁང་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་བརྟན་བཞུགས་པའི་རྩར་
དགེ་འདུན་བཞི་བརྩ་ཐམ་པས་ཉིན་བཞིན་སྤྱིན་བདག་གི་སྐྱ་རིམ་བྱེད་པ་
དང་། གཞན་པ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྱག་དུ་མས་སྟོབ་སྤྱོད་ལ་བཙོན་པ་ཡོད་ཅིང་།
ཕལ་ཆེ་བ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་རིག་གནས་དག་ལ་མཁས་པ་ཡིན། རྒྱ་ལམ་ལ་
མ་དད་པ་དང་། ཀུན་སྤྱོད་མི་གཙང་བ། ལེ་ལོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་ན་དེའི་
གྲིབ་མ་ལ་ཆད་པ་བཅད་དེ་ངོ་ཚབ་བྱེད་པ་ལས། དེས་སུ་དམའ་འབབས་
པ་སོགས་མེད། པཱེ་ཏུ་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་མཁས་ཤིང་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་པ་
དག་སྟོ་སྤྱད་ཏུ་བསྐོས་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཚོལ་འདོད་པར་འོངས་པ་རྣམས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ ཡལ་ཤོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་སྐབས་
 རྒྱ་ལྗང་ནས་སྤིང་སྟོན་ནི་ཉ་རུ་དང་ལྷན་མཛད་སྒྲོར་ཞུགས་པ།

བླ་ཆུང་མ་ཞུགས་གོང་
 སྐབས་ཚུན་བཀལ་ཏེ་རྒྱལ་
 བ་བླ་ཆུང་མི་གཏོང་བར་
 དེ་ཉིད་ནས་ལྷོག་ཏུ་འཇུག
 དེའི་བླ་ཆུང་གཏོང་འོས་
 པའི་རྒྱལ་བ་བཅུ་ལས་
 རེ་གཉིས་ཙམ་སྟེ་བརྒྱད་
 དགུ་ཙམ་ལྷོག་དགོས་
 པར་འགྱུར། གཞུག་ལག་
 ཁང་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ངོ་

མཚར་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཆེ་ལོང་ཙམ་
 བློ། དགོན་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་གཞུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་སྟོན་
 པས་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལྟ་དང་མའི་འཁོར་རབ་ཏུ་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྐྱོར་པའི་གནས། དེའི་མདུན་རོལ་གོམ་པ་བརྒྱ་ཙམ་ན་མཆོད་རྟེན་ཆུང་
 བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཡུལ་ཐག་རིང་ནས་འོང་བའི་བཅུན་པ་ཞིག་སྟོན་པ་འཁོར་
 བཅས་མཐོང་བའི་གནས་ཡིན།

དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཐག་རིང་ནས་འོང་བའི་བཅུན་པ་ཞིག་གནས་སྐྱོར་
 བྱེད་ཀྱིན་རིམ་གྱིས་འདྲིར་སྐྱབས་པ་དང་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་གཤེགས་པ་
 མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་དད་དེ་ཡན་ལག་ལྷ་ས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་
 ཞིང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་འདྲོད་ནས་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བཅོམ་
 ལུན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཏེ་བཀའ་བསྩལ་པ། བཅུན་པ་འདི་
 སྟོང་རེ་རྩེ། བཅུན་པ་འདི་ནི་ཆེ་རབས་མང་པོར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་
 ལས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ང་དང་མཇུག་ནས་ཐར་པ་འདྲོད་ན་མི་འགྲུངས་པར་གྲོལ་
 བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་འདྲོད་པ་ནི་སྟོང་
 རེ་རྩེ་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྟོང་རེ་རྩེ། འོན་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྷ་ས་ལ་གཏུགས་ཤིང་
 སྟོན་ལམ་བཟང་པོས་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེའི་སྟོང་ལོས་སུ་
 སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གི་བཞེངས་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འགའ་ཞིག་གི་
 མཐོང་སྣང་ལ་སྐྱེ་འདིས་སྟོས་པོར་བསྐྱམས་ནས་གཞུག་ལག་ཁང་ལ་གཡམས་སུ་
 བསྐྱོར་བ་མཛད་ཅིང་གཤེགས་པ་མཐོང་། དེའི་མདུན་རོལ་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་
 ཡོད་པའི་བླ་ཆུང་སྟོན་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་དབུ་སྐྱོད་དང་། ཕྱག་སེན་བཞུགས་

རྒྱལ་རྒྱུ་ལུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་གསར་པ་ན་བ་
 རྒྱལ་རྒྱུ་མཁུ་བེ་ཏ་ར་ཞེས་པ་
 རྣམ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་
 སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་
 མཆོག་ནི་རྣམ་རིགས་སྣ་མང་
 མཁུན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཡིན་
 པ་མ་ཟད། བཀའ་གདམས་ས་
 ཆོས་བྱ་ཆོས་དང་། བཀའ་ཐང་
 རྩེ་ལྷ་སོགས་དཔེ་ཆ་མང་
 པོ་ཉིན་རྒྱུ་ནང་པའ་བསྐྱར་
 གནང་ཡོད། ལྷག་པར་ཁོང་
 རང་པའི་གནས་ཆེན་ལག་གི་
 སྐོར་ལ་ཡང་མཁུན་རྒྱ་ཆེ།

ཤིང་ནད་པ་འགའ་ཞིག་གཡས་སྐྱོར་བྱས་པས་ནད་
 སེལ་བ་དག་མང། དེའི་ར་བའི་ཕྱི་ན་རྩིང་བྱ་ཞིག་
 ཡོད་པའི་ལོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།
 སློན་ཕྱི་རོལ་པ་ཞིག་གིས་བྱེད་ཞིག་བཟུང་ནས་འདི་
 ཤིང་མ་མཐི་ཞེས་སློན་པར་བྲིས་པའི་གནས་ཡིན།

དེའི་ཤར་སློབ་མཆོམས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་དུ་གོམ་པ་ལྷ་བརྩ་ཅམ་གྱི་ས་
 ན་ཤིང་རོ་མཆར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱི་དུ་ཁྱ་བརྩ་ཐག་བརྩུང་དགྲ་ཅམ་གྱི་
 སློང་ན་སྐར་ཡལ་ག་གཉིས་ཀྱིས། དེ་སློན་སློན་པའི་ཆོམས་ཤིང་ལས་འཁྱུངས་
 ཟེར་ཏེ། ལོ་ལྔ་དེ་ཅམ་སོང་ཡང་ཤིང་དེ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཟེར། དེའི་ཡང་
 ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྲི་གཙང་ཁང་ཆེན་པོ་དཔངས་སུ་འདྲོམ་བཞི་བརྩ་ཅམ་ཡོད་པ་
 ནི། སློན་སློན་པས་ལྷ་བ་བཞི་རིང་བཞུགས་ནས་ལྷ་དང་མི་ལ་དམ་པའི་ཆོས་

རྒྱལ་རྒྱུ་ལུག་ལག་ཁང་གི་གནའ་ཤུལ་ནས་བོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ལག་ཅིག་གིས་ཆོས་རྩོད་
 ཀྱིས་སློན་ལམ་འདེབས་བཞིན་པ།

བསྟན་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ནས་བྱང་ངོས་སུ་གོམ་པ་བརྒྱ་ཙམ་ཕྱིན་པའི་སར་
གཙང་ཁང་ཞིག་ཡོད་པའི་རྟེན་དུ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་ཡོད། དད་
ལྷན་ནམས་ཀྱི་སྤང་ངོར་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་
གཙང་ཁང་ཆེན་པོ་དཔངས་སུ་ཁྱ་སྟུམ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཚངས་པའི་
ཉི་མས་བཞེངས་པ་ཚད་དང་རྒྱན་བཀོད། རང་གི་རྟེན་སོགས་བྱང་རྒྱབ་ཤིང་
གི་གཙང་ཁང་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན། དེའི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་
སུ་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་སྟོན་པ་ཞག་བདུན་བཞུགས་ནས་ཆོས་
བཤད་པའི་གནས་ཡིན། དེའི་རུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་
བཞུགས་ཁྱིལ་ཡོད། དེའི་མདུན་ངོས་སུ་ར་གན་ལས་གྲུབ་པའི་གཙང་
ཁང་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མས་བཅོས་པ་ཅུང་ཟད་མ་རྫོགས་ཀྱང་
ཁྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སྤང་།

དེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་སོང་བའི་རུ་བའི་ཕྱི་
རོལ་དུ་ཁང་བཅེགས་དུག་ཡོད་པའི་ནང་ན། སྟོན་པའི་བཞེངས་སྐྱབ་གསེར་
ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་སྤིད་དུ་ཁྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་ཏེ། རྟེན་གྱི་བོངས་
ཚད་ནི་ཁང་པ་དུག་བཅེགས་ཀྱི་སྤིད་དུ་ལོངས་པ། རྒྱལ་པོ་ཤུཅ་མཆ་སྟེ་
གང་བའི་གོ་ཆས་བཞེངས་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་
གསུམ་ཙམ་གྱི་སར་སོ་ཕག་དང་གྱོ་མོའི་གཙང་ཁང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་
གི་ནང་དུ། རྟེན་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མའི་སྐྱབ་བརྟན་གྱི་བོངས་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད། ལྷལ་ཉེ་རིང་
དུ་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ། སྟེ་བོའི་རིགས་བཙུན་པ་ནམས་ཀྱིས་དྲི་ཞིམ་
པོའི་སྟོས་དང་། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས། རོལ་མོ། སིལ་སྟན་སྤྲོ་ཆོགས་
དང་། ལག་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་མཚོད་རྫས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཐོགས་ནས་
མཚོད་ཅིང་། ཉི་མ་བདུན་གྱི་རིང་མཚོད་ནས་ཕྱག་སྟོར་བྱེད་པ་ནི་ལོ་ལྟར་
གྱི་ལྷགས་ཡིན། དེའི་རུ་བའི་སྟོ་སྟོའི་ནང་དུ་ཁོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དེད་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟོམ་པ་དང་ཆ་གདུང་གིས་གཟིར་ནས་སྟོན་པའི་དུང་
དུ་རྒྱག་ཅིང་སྐབས་བཅུ་ལ། སྟོན་པས་མདུན་གྱི་སར་ཕྱག་མཛུབ་གཏད་པ་
ཙམ་གྱིས་རྒྱ་བྱང་བས་འཕྲང་ཞིང་ཁྱས་ངོམས་ངོམས་སུ་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་ཆོས་
བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་རྒྱུད་གྲོལ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།

དེང་སང་གནས་འདིར་གནའ་ཤུལ་དང་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དང་། ཉེ་
འབྲིས་སུ་རྒྱལ་རྒྱའི་སྟོན་བཞུགས་ཁང་གསར་པ། དེ་མིན་ཐང་སན་ཙང་གི་རྗེས་

དན་ཆོགས་ཁང་སོགས་མངལ་སྐོར་དང་ལྷ་སྐོར་བྱེད་ཡུལ་མང་པོ་ཡོད། དེར་
 བཞེན་གནས་འདིར་སླེབས་རྗེས་གཡས་བཞག་གཡོན་བསྐྱར་མི་གནང་བར་
 དད་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་གང་གི་ཆེད་ཡིན་རུང་རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་
 ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། གཞན་རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་མཆོ་
 རྒྱུ་ཞིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། གནའ་སྤྱི་མའི་རྒྱལ་རྒྱའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོས་སྐུ་བླ་
 གནང་ས་དེ་ཡིན་ལ། ད་ཆ་ཡང་མཆོ་དེ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གནས་ཡོད།

རྒྱལ་རྒྱའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སྤྱི་མའི་སློབ་
 གཉེར་ཁང་འདིར་བོད་ཡིག་གི་སློབ་ཆན་ཡོད་མོད། སློབ་གཉེར་
 བྱེད་མཁན་མེད་སྐབས་ད་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དམས་སུ་སོང་འདུག

རྒྱལ་རྒྱའི་གནའ་མུལ་གྱི་ཟུར་ཞིག

རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག

དཔལ་རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་དང་པུ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་རབས།

རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག

དཔལ་རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་དང་པུ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་རབས།

ཞིབ་འཇུག

ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་རབས།

སྐྱེས་སར་རྒྱ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་པུ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་རབས།

འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
 ཆེས་ཐོག་མ་དཔལ་རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཞིབ་རྒྱུ་མཉམ་འདྲེན་འདོད་
 ཡོད་ཆེ་ཕྱན་གྱིས་བྲིས་པའི་རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་
 ཅེས་པའི་དེབ་དེར་གཟིགས་ཆོ། རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་
 གྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཚུ་ལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ཉམས་
 ཞིབ་གང་ཐུག་བྱས་ཏེ་བྲིས་ཡོད་ལ། ད་པན་
 བོད་ཡིག་ནང་རྒྱལ་ཁྲུ་ཞིབ་འཇུག་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་པ་རྒྱས་
 མོས་དེའང་ཆགས་ཡོད་པས། ཁྱེད་ཀླམས་ལ་
 ཐུགས་པན་ཅུང་ཅི་མ་སོས་ངེས་ཡིན། དེབ་དེ་
 ར་རམ་ས་ལའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་
 དཔར་སྐྱབ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

www.ltwa.net

རྒྱལ་ཁྲུ་

སྐྱེས་སར་འཁོར་།

པ་ཏ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༠ རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡

རྫོ་རྫོ་གདན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༠

མེ་འཁོར་།

རྒྱག་ཏི་ཡ་ཐུར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༩

གནས་ཐང་།

པ་ཏ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༠ གྲ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༦༠

Nalanda-Patna-Rajgir-Bodh Gaya-Bakhtiyapur

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཆག་ལོ་ཆོས་མེ་དཔལ་གྱི་གསུང་ཟིན་
ཆ་བྱ་དག་བསྟེན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་སུ་
བཏབ་པ་ལས་བཟུས་པ།

དུས་གཅིག་ན་ན་ལེན་ང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ལམ་གཅིག་ན་ཨོ་ཏན་ཏའི་གཙུག་ལག་
ཁང་ན་གར་ལོག་གི་དཔོན་གཅིག་གིས་གཞིས་ཀ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་དེས། སྤྱི་མ་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་མ་
ངའི་ཡོན་བདག་རྩ་ཡ་དེ་སྤྱི་བཟའ་མི་གཉིས་དབང་མེད་དུ་བོས་ནས་སོང་བ་ཞག་འགའ་ལོག་
མ་བྱུང་། དེ་ནས་འགྲུལ་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྤྱི་མ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ལ། ཡོན་བདག་བྲམ་ཟེ་ན་
རེ། དེད་གར་ལོག་གིས་སྤྱི་མའི་སྤྱན་སྤར་མགོ་རྒྱུ་མ་མང་པོ་སྟོད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མང་དུ་
བྱས་ཟེར་ནས་བཟུང་། ད་སྤྱི་མ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱང་བཀོང་ངེས་པར་འདུག་པས། བྲོས་ཤིག་
ཟེར་བའི་འཕྲིན་བྱུང་བས། སྤྱི་མ་ལ་འོ་སྟོལ་རྣམས་གཤེགས་པར་ཁྱས་པས། བྱིད་རང་རྣམས་
བྲོས་ཤིག་ང་དགྲ་བཅུ་ལྷག་སོང་བས་ཐར་ཡང་མི་ཐར། འབྲོས་ཀྱང་མི་བྲོས་གསུངས། ཡང་
བྲམ་ཟེའི་འཕྲིན་བྱུང་ནས་སྤྱི་མ་ལ་ཁྱས་པས། སློབ་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་བྲོས། ཆོས་མེ་ལོ་རྒྱུ་
བ་གཅིག་ཕྱ་སྤྱི་མ་ལ་ཆགས་ནས་བཞུད་མ་མོད། སྤྱི་མ་ལ་གཤེགས་པར་ཁྱས་པས། བྱིད་བོད་
ཀྱི་མི་གཅིག་ང་ལ་ཆགས་ནས་སྟོད་པ་སྟེན། ཡུལ་མི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྲོས་པ་ལ་བྱིད་མི་
འབྲོས་པ་གསོད་ཡོང་གསུངས་ནས་བཀའ་བཀྱོན་ཏེ། མི་བཞུད་ན་ང་གསོད་ཀྱང་མི་འབྲོ་ཁྱས་
པས། མཉེས་ནས་དམ་ཆོག་ཅན་འོར་ཆེ། ད་འོན། བྱིད་ཀྱིས་ཁྱུང་ན་ཐེག་གམ། ཐེག་ན་ཁྱུ་ཅག་
གཉིས་འབྲོ་གསུངས། སྤྱི་མ་ཁྱུང་ནས་ཀ་བ་གཅིག་ལ་བསྟོར་པ་མཛད་པས། སྤྱི་མའི་ཞལ་ནས་
ཐེག་པར་འདུག་ཕྱ་རམ་རྒྱལ་པ་རྒྱུང་བ་གང་དང་། འབྲས་ཆོས་པ་གཅིག་དང་། དཔེ་གཅེས་པ་
འདི་ཆོ་ཡང་བྱིར་ཅིག་ཐག་རིང་པོ་མི་ཐར་ཏེ། ང་ལ་ཐབས་ཡོད་ཀྱི་གསུངས་ནས་སྟོ་རྒྱུ་པ་མཛད་
ན་མགོན་ཁང་ཡོད་ས་དེར་བྱོན་ཏེ། སྤྱི་མའི་ཞལ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་འདི་ནི། དུར་ཁྱོད་
བསེལ་བའི་ཆལ་དུ་རྩོལ་རང་བྱོན་དུ་བྱོན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ནས་
འདིར་སྤྱན་དྲངས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན། སྟོན་གར་ལོག་གིས་འདིའི་རྩོམ་མས་ཅད་
བྱིར། སྤྱི་ལ་སྤྱི་མ་བྱུག་པ་དང་། ཕྱག་འཆལ་བའི་དོད་པོར་མི་གཙང་བས་བྱུགས། ཐལ་བ་གཏོར།
འཕོངས་བསྟན་པས། མི་དེ་ཁོང་རང་ཨོ་ཏན་ཏུ་རིར་སྤེལ་ནས་སོ་བ་སྤྱང་ཐབས་ཀྱིས་དེ་
རྒྱུ་རང་ལ་ཤེ་ནས་སང་ནངས་པར་རྩོལ་འདི་མ་ཉན་པ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ཏེ། ཐེམ་པ་འདི་ཡར་
ལ་བསྐུལ་བ་ཡིན། དུས་དེ་ནས་དུ་རྒྱུ་ཀ་སྤྱི་མཉེགས་ཀྱིས་ཐོན་ཀོར་ཉེ་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་གསུངས་
སོ།། དེར་བཞུགས་པའི་ཤུལ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་དུ་རྒྱུ་ཀའི་དམག་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་མཆོན་ཆ་ཟིང་
ངེ་བ་བྱུང་སྟེ། བཀོང་ངེས་པར་འདུག་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་སྤྱོད་ནས་ལོག་སོང་ངོ།། ཡོན་བདག་
བཟའ་མི་གཉིས་སོ་ཞག་འགའ་ལྷགས་བཅུག་སྟེ། དེ་ནས་བཏང་བྱུང་ངོ།།

མཆོག་བྱུང་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ ཚུལ་ཁག་ཅིག

སངས་རྒྱུ་དང་། སྤྱི་རིེ་བྱ། མྱོ་ལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རིང་བསྐལ། འདི་རྩོམ་གདན་
མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་འཁྲིས་གྱི་ཕྱི་ལྗང་དེ་དགོན་པར་བཞུགས།

འདིར་རང་རེ་བོད་རིགས་རྒྱམས་ལ་ཕན་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་ཁྱ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ནི། དེང་ཁྱེད་རྒྱམས་གནས་མཆོག་རྩོམ་
གདན་སོགས་སུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་དང་། ཕེབས་པའི་ཁོར་དུ་རྒྱལ་རྒྱ་སོགས་
སུ་ཡང་ཕེབས་གྱི་ཡོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་རེ་བོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་
གནས་གཅིག་ལ་མཇལ་སྐྱབས་དེའི་ཉེ་འཁྲིས་གྱི་གནས་གཞན་མང་པོ་ཞིག་
ལུས་འགྲོ་གི་ཡོད་སྟབས། འདིར་གལ་ཆེན་གྱིས་ཁྱ་བར་བྱ་བ་ཞིག་ནི། ཁྱེད་
རྒྱམས་རྒྱལ་རྒྱ་ཕེབས་སྐྱབས་ངེས་པར་དུ་བརྗོད་མི་རུང་བ་དང་། ངེས་པར་
གལ་ཆེན་གྱིས་ཕེབས་དགོས་པའི་གནས་ཁག་ཅིག་ཁྱས་ན། རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་
ལག་ཁང་རྙིང་པའི་ཁ་གཏད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་༡༩མ་སོང་སར་སྤྱི་རིེ་བྱ་
སྤྱི་འཁྲུངས་སའི་གནས་ཡོད། དེར་གནས་སྤྱི་མོར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡོད་
རུང་། ད་ཆ་དེའི་ཅིག་མང་ལས་ལྷག་མེད། འོན་ཀྱང་ཞིབ་པར་བསམ་ན་ཅིག་
མང་ཙམ་ལྷག་ནས་རང་རེས་ངོས་འཛིན་སྐབས་པ་དེའང་སྐབས་ལེགས་སྟེ་ཤན་
པར་དེར་འགྲོ་དགོས་ཚུལ་ཤོད་སྐབས་སྤྱི་རིེ་ཅག་ཅེས་ཟེར་དགོས། གནས་
དེ་རྒྱལ་རྒྱའི་གནས་ཇུས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་རྒྱབ་དྲུ་ཡོད། ཀྱང་ལམ་དེད་ནས་
སོང་ཆེ་ཉམས་དགའ་བའི་ཆོར་བ་སྤྱི་ཆོགས་འབྱུང་ཁོང་། སྤར་གནས་འདིར་
སངས་རྒྱུ་དང་གང་གི་འཁོར་ཉན་ཐོས་བཅས་ཕེབས་པ་དང་། དེ་མཆུངས་

རང་རིའི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་།
 ཉི་མ་གྲགས་པ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗེ་གནང་ས་ཡང་འདིའི་ཡས་མས་ཤ་སྟག་
 ཡིན་ངེས་ཁར། བོད་ཀྱི་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཁ་རག་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སུ་
 མཁས་ཀྱི་འགྲན་ཚོད་ཡང་ཡང་བྱེད་ས་ཡང་འདིའི་ཉེ་འཁོར་ལས་མ་འདས་
 སྟབས་སྐར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་ཕེབས་ཆོ་དེ་བས་ཉམས་
 དགའ་བ་དང་སྟོ་སེམས་འཕེལ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ཡང་མཆམས་འདིར་ཤུ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ནས་ཆོག་
 འགའ་ཞུ་རྒྱུར། ཤུ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཡུལ་མི་སྟམ་རྟེ་པར་སད་ཅེས་
 (Brahmdeo Prasad)པའི་ས་ཁིང་ནང་ཡོད་སྟབས་ཁོང་གིས་བདག་པོ་
 གང་ཐུབ་ཞིག་བརྒྱབ་ཏེ་མཆོད་རྟེན་རྟེང་པའི་རྟེག་མང་འཁྲིས་སུ་ལྟ་ཁང་རྒྱང་
 རྒྱང་ཞིག་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་ཤུ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནས་རྟེད་པའི་རྩ་ཆས་
 དང་སྦྱེའི་ཆག་གྲུག་ནམས་དེར་བསྒྲིགས་འདུག དེ་ཙམ་མ་ཟད་མཆོད་རྟེན་རྟེང་
 པའི་རྟེག་མང་ཐོག་མཆོད་རྟེན་གསར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཅིས་ཀྱི་ལས་འགོ་
 བཟུང་རྗེས་ཁོང་གོངས་སྟབས་ལེགས་འབྱུང་བྱུང་མི་འདུག ད་ཆ་ཁོའི་བུ་སན་ཏོ་
 ཤི་ཀུ་སྐར་ཟེར་(Santosh Kumar)བས་སུ་མཐུད་པ་ལགས་ཀྱི་ལས་མཐུག་
 སྦྱོང་ཅིས་ཡོད་རུང་ལག་དངུལ་གྱིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ནས་བཞེངས་ཐུབ་ཀྱི་
 མི་འདུག་ཟེར།དེ་དང་མཉམ་དུ་ཁོའི་རེ་བར་བོད་རིགས་ལྟག་བསམ་ཅན་དང་།
 དད་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཆོས་རྟགས་རམ་བྱས་ཆོ་ཁོར་དག་ཁོང་ཡོད་
 པའི་ཤུ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ་འདིར་བདག་གཅེས་ལེགས་པོ་ཞུ་ཅིས་ཡོད་ཟེར་
 གྱི་འདུག་པས་དེ་ལྟགས་བོད་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་ཁག་དང་།དད་ལྡན་རྒྱ་འབྱོར་ཅན་ཆོས་
 དགོངས་བཞེས་གནང་རྟགས། དེ་ནས་རྒྱལ་ལྗོངས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་
 གསར་པ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡ ཙམ་གྱི་སའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཁིང་ཀའི་དཀྱིལ་དུ་མྱོན་ལ་

ཤུ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ། (Sarilchak)Birth Place of Sariputta

གྱི་བྱའི་འཁྲུངས་གནས་ཡོད། དེར་དང་སང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་རོ་དེའུ་འབྱར་ལྟ་
 བྱའི་སྟེང་ལྟ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་འདུག དེའི་ནང་གཤམ་གསལ་སངས་རྒྱས་གྱི་
 སྤང་བརྟན་ཕྱོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་དེ་བཞུགས། སྤྱི་དུང་ལྟོ་བརྟན་གཞན་དང་བསྐྱར་
 བ་ཆག་འཛིག་དེ་ཙམ་བྱུང་མི་འདུག ཕྱག་མཛུབ་སོགས་ལ་སྦྱོན་ཅུང་ཙམ་
 ཡོད་ཅུང་བཞུགས་ཁྱི་དང་སྦྱའི་རྒྱབ་ཡོལ་སོགས་ཆ་ཆང་བ་ཡོད།

ལྟར་གནས་འདིར་ཕེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྤྱི་དུང་། ཐང་སན་ཙང་
 ཁོང་ནམ་གཉིས་གྱི་ཟེན་བྱིས་ནང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། རྫོགས་གྱི་བྱའི་འཁྲུངས་
 གཤེགས་གྱི་གནས་ཆ་ཆང་འདི་ཡིན་པ་བརྟན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་གྲོང་གསེབ་
 ནང་མིང་རང་འཇགས་ལྟག་ནས་ཤུ་རིའི་ཅག་ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཤུ་རིལ་
 བྱི་མའི་མིང་ཡིན་ཞིང་དེའི་བྱ་ལ། ཤུ་རིའི་བྱ་དེའི་ར་ཟེར། རོན་ལ་ཤུ་རིའི་བྱ་ཟེར་
 བ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྫོགས་བྱ་བྱི་ཁ་ཤས་གྱིས་དང་སང་མ་རྟེ་ཡ་པར་རྟེ་ཤའི་རྒྱལ་ས་
 རྟོ་པལ་ནས་ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཁོང་སྤྱི་གཤེགས་ས་རྒྱལ་རྒྱ་ཡིན་སྟབས་མཆོད་རྟེན་
 དེ་ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་དུ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཆོད། གང་ལྟར་བྱུང་ནམས་རྒྱལ་རྒྱར་
 ཕེབས་སྐབས་ངེས་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཤུ་རྟེ་ཐུབ་པའི་དགེ་ལྷན་གི་མཆོག་དང་།
 རང་རིའི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུའི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ཁོང་ཆོའི་གནས་སུ་སྐྱེའོ་བས་ཐུབ་པ་
 བྱུང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཞིབ་པར་སྦྱོས་ཅི་དགོས།

དེ་ནས་རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གསར་པའི་མདུན་དང་།
 རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་རྩིང་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མཆོ་རྩིང་འདི་
 ཡོད་ལ། འདི་ལོ་རྒྱས་རྩིང་པ་ནམས་སུ་གནའ་སྤྱི་མོར་རྒྱལ་རྒྱའི་དགེ་འདུན་པ་
 ནམས་དབྱར་དུས་ཆ་རྩོད་ཆེ་སྐབས་འདིར་ཕེབས་ནས་སྤྱི་གཟུགས་དང་ན་
 བཟའ་འཁྲུ་བ་ཡིན་ཟེར་བས། བྱུང་ནམས་འདིར་སྐྱེའོ་བས་སྐབས་ལུས་པོ་དང་

རྫོགས་གྱི་བྱ་ཆེན་པོའི་འཁྲུངས་ལུགས། Birth Place of Maha Moggallana

ཁྱེད་གོས་ལུ་དགོས་མེད་རུང་ཞིབ་གཟིགས་
 ཤིག་གནང་ན་ལེགས་པ་ཡིན། མཁས་གྲུབ་བྱེ་
 བའི་གཙུག་རྒྱན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་
 དང་། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 གྲང་མཚོ་རྩིང་འདི་ནས་སྐྱུ་གཟུགས་ལུ་བ་
 སོགས་མཛད་ཡོད་ངེས་ལ། རང་རེ་བོད་ཡུལ་
 བསིལ་ལྷན་ལྷོངས་ནས་ཕེབས་པའི་ཆག་ལོ་
 ལྷ་བ་དང་མར་པ་ལོ་ལྷ་བ་སོགས་གྲང་གནས་
 འདིར་ཕེབས་སྐབས་ཚ་རྩོད་ཀྱིས་མནར་
 སྐབས་མཚོ་རྩིང་འདིར་ཕེབས་ནས་ཚུ་བཀལ་
 ཡོད་པར་ཐག་བཅད་ཆོག་སྟེ། དེས་ན་དེ་དག་ཀྱན་རྗེས་སུ་བྱན་ཆེད་དཔར་
 ལེན་པ་དང་། ཞིབ་གཟིགས་གནང་གལ་ཆེ་སྟེ།

རྒྱལ་རྒྱའི་གནའ་ཤུལ་འབྲིས་ཀྱི་མཚོ་རྩིང་།

Santosh Kumar
 Son of late Bhramdev Prasad
 Village Sarilchak
 Dist Nalanda 803111
 Bihar, India.
 Mob, 09534750088/09798601109
 ཤྭ་རིའི་བྱའི་འཁྲུངས་ཡུལ་བདག་པོ་རྒྱག་ཆེད་ཞལ་
 འདེབས་དང་རོགས་རམ་ཞུ་འདོད་ཡོད་མཁན་ཚོས་གོང་
 གསལ་ས་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས།

Anil Kumar (Approved Tourist Guide)
 Dist Nalanda 803111
 Bihar, India
 Mobeil: 09955236150

གནས་མཇལ་པ་ཚོ་རྒྱལ་རྒྱའི་ཕེབས་སྐབས་སྤྱི་ཤུན་པ་མཁོ་གལ་
 བྱང་ཆོ་ཁོང་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་ན་ཁོང་རྒྱལ་རྒྱའི་གནའ་ཤུལ་གྱི་
 གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་མཚམས་སྦྱོར་ལེགས་པོ་བྱེད་ཤེས་མཁན་ཞིག་
 ཡིན། ཁོང་ཚོ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མིན་རུང་། རང་གི་འཚོ་བ་
 སྐྱུལ་ཆེད་གནས་ཚུལ་འདི་རིགས་ཞིབ་ཚགས་སྦྱངས་ཡོད།

གནས་འདིར་འགྲོ་ཆེ་རྒྱལ་རྒྱ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༧ ལས་མེད་པས་རང་ལ་རྒྱང་ས་འཁོར་ཡོད་ན་
རབ་དང་། མེད་ཆེ་རྒྱལ་རྒྱ་ནས་རྒྱང་ས་འཁོར་གྲུས་ཏེ་འགྲོ་ཆེག་ སྤྱིར་བཏང་ད་ཆ་ས་ཞིབ་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐབས་ཡུལ་སྐོར་གྱི་སྤོ་བྱེས་ཡོད་མིན་སྐབས་ཐོགས་སུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་
གར་པར་ངོས་ན་ལེགས།

Nalanda-Bihar Sharif-Hilsa

ཏེལ་ཏ་ར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་། ཡང་སློབ་ནང་བསྟན་བྱུང་རབས་སྤོང་
སྟན་གྲགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་ནང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེ་ལག་
རྒྱལ་རྒྱ་དང་། ཨོ་ཏྲཱ་ཕུ་རི། བིག་མ་ཤི་ལ་སོགས་དེ་སྤྱོད་ནས་གསར་ཆེད་བྱུང་
སྟེ་ད་ཆ་བདག་གཅེས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། ཡང་བསྐྱར་རྒྱལ་རྒྱའི་
ཚོང་གཞིའི་སྤྱི་ཁྱབ་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱབ་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩ ས་ནས་ནང་པའི་
གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གཞན་ཞིག་གསར་ཆེད་བྱུང་ཡོད། དེའི་མིང་ལ་
ད་ཆ་ཏེལ་ཏ་ར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ཏེལ་ཏ་རའི་གྲོང་གསེབ་ནང་ཡོད་སྟབས་ཏེལ་ཏ་ར་གཙུག་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། ཏེལ་ཏ་རའི་གྲོང་གསེབ་ནི་
རྒྱལ་རྒྱའི་རྒྱབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏེལ་ས་ཞེས་པའི་གྲོང་རྒྱལ་གྱི་ནང་གསེས་གྲོང་
གསེབ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན། ཐོག་མའི་གནའ་ཤུལ་སྟོག་ཞིབ་བྱས་པའི་གསར་
ཆེད་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན་དང་རྩ་ཆས་ལ་བརྟག་ན། དངོས་རིགས་དེ་ཆོ་གུལ་འདི་དུས་
རབས་(དུས་རབས་ལྔ་པ)དང་། རྒྱུ་ཀྱི་པ་ལའི་དུས་རབས་(དུས་རབས་དྲུག་པ་དང་
བཅུ་པ)ཀྱི་དངོས་ཆས་ཤིག་སྟེ་ཡིན་འདུག ད་དུང་ས་ཞིབ་སྐབས་ཕྱིར་ཐོན་
པར་ཅིག་པའི་རིང་ཆད་སྤྱི་ཁྱི་ (meter) ༡༤ ཅན་གྱི་ཤག་གམ་ཁང་ཆུང་མང་
པོ་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཆེད་སོན་བྱུང་ཡོད།

ཅིག་ངོས་རྒྱ་ཆེ་ས་ལག་གི་ལྷང་གྱི་སྤིང་ཆར་སྐབ་དབང་གི་སྒྲུང་
བརྟན་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཡོད། ཡང་ཏེལ་ཏ་རའི་གནའ་ཤུལ་ནས་མཐོ་ཆད་
ཁྲི་ཙེ་ (feet) ༡༥༠ ཙམ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱང་ཁོག་སྟོང་ཞིག་ཀྱང་ཆེད་ཡོད་
ལ། དེ་ནི་རྒྱའི་བརྟན་པ་ཐང་སན་ཅང་དུས་རབས་བདུན་པར་འདིར་སྤེལ་ས་
སྐབས་ཀྱི་ཟེན་བྲིས་ནང་གནས་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་ཅིག་གསུམ་ཅན་
ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་དེའི་དཔང་རྟགས་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་
མཚུངས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་རོའི་ནང་ནས་སྐབ་དབང་གི་སྒྲུང་བརྟན་
རྩོ་སྟོན་གིས་བཞེངས་པ་ཁྲི་ཙེ་ (feet)བཞི་ཅན་ཞིག་དང་། ཡང་དེ་མིན་
ཀྱི་ས་རོའི་ནང་ནས་ཆོས་འཁོར་ཞིག་ཀྱང་ལག་སོན་བྱུང་འདུག་ལ། གཞན་
ཡང་ཞལ་ལའི་ཐོག་ངོས་སྟོམས་ཀྱི་བཞུགས་གདན་ལྟ་བུ་བཟོས་པ་ཡང་ཆེད་
ཡོད། དེ་ནི་དགོ་འདུན་པ་ཆོས་གསོལ་བ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ལུལ་གྱི་ཆོགས་

ཁང་ཡིན་ཚུལ་ཤོད་ཀྱི་འདུག ཉེལ་ཏ་ར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནི་ཐེ་
 ར་མ་རྒྱའི་སློལ་རྒྱན་གནས་ཡུལ་ཞིག་རེད། རྒྱལ་རྒྱ་སློག་ཞིབ་མ་བྱས་གོང་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཉེལ་ཏ་ར་འི་གནའ་བྱལ་འདིར་གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་སྡེ་ཆ་ན་
 གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད། དེ་སྐབས་སྐུ་ཞབས་ཨེ་ལེ་ཟན་ཏེར་ སུ་ཞེ་ཟུམ་
 (Alezander Cunnigham) ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོས་ ༥༩ བར་གཞི་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་སློ་ནས་ཞིབ་འཇུག་དང་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་གྲུབ་དོན་གང་མང་ཞིག་
 བྱལ་འདོག་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ཡང་དེ་སྐབས་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་ས་ཞིབ་
 བྱེད་རྒྱའི་ཆོག་མཆན་སྤྲད་མེད་སྟབས་ད་བར་ལུས་པ་རེད། དེ་མིན་བྱེད་
 དམར་པོས་བཟོས་པའི་བྱུང་དབང་སྤང་བརྟན་ཚུང་ཚུང་ཞིག་རྟེན་པ་དེའི་ཐོག་
 ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་དེ་སྡེའི་གྲུབ་ཉི་དུས་དུས་རབས་ལྔ་པའི་
 སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་ནན་ཏན་བྱས་ཡོད།

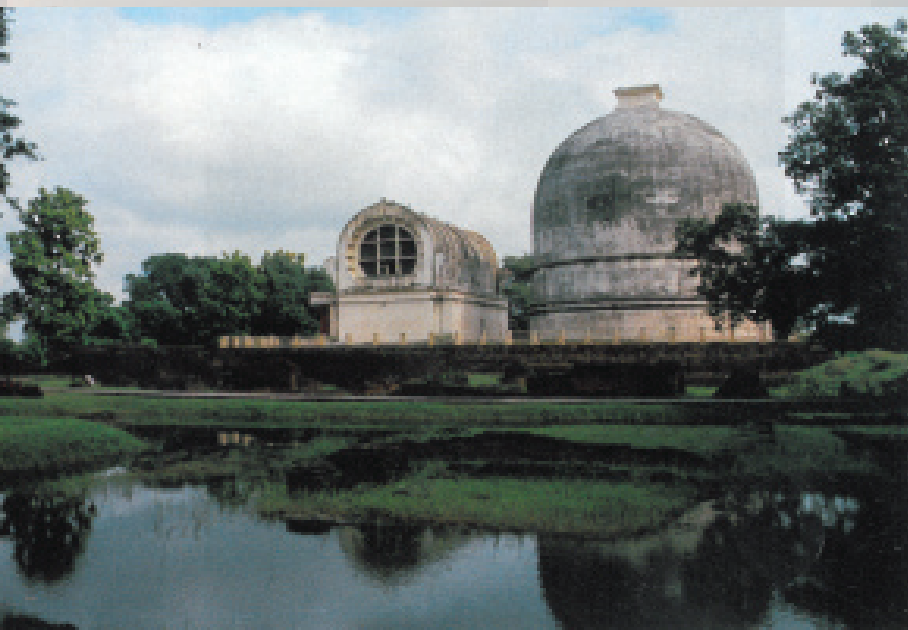
ད་དུང་རྗེ་ལེབ་འཇམ་པོའི་ངོས་སུ་ཡིག་ཐོང་བརྒྱད་ཅན་གྱི་རྗོ་རྟོས་
 ཡི་གེ་དང་། གཞན་རྗོ་ནག་གི་ཐོག་ཏུ་བརྟོས་པའི་ཉེ་ར་ཁོ་ཏའི་ཐམ་ཀ་ཡང་
 རྟེན་ཡོད། ཉེལ་ཏ་ར་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེབ་དེ་ནི་དེ་སྡེ་ན་ཁ་ཆེའི་དམག་མི་སྟོང་
 སྟག་མང་པོ་རྒྱ་གར་ནང་ཡོང་སྐབས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཞིག་གཞིས་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་
 ཞིང་། གྲོང་གསེབ་དེ་ནི་སྤར་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པར་(Turkish) ཏུར་གྱི་ཤི་
 སྟེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་སུ་ཏུ་རུ་ཁ་ཞེས་འབོད་པ་དེའི་སྤྱིག་གཞིའི་འོག་ནས་
 བྱུང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེའི་མི་སེར་སྟེལ་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འང་
 གྱུར་པ་རེད། ད་དུང་ས་ཆ་འདི་ཁ་ཆེའི་(Ain-i-Akbari) ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་ཏ་ལ་རྩ་ཞེས་པའི་ས་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་ཡང་བཤད་ཡོད།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་སློར་རྒྱའི་བརྟན་པ་ཐང་སན་
 ཅང་གི་ལམ་ཡིག་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར་པའི་དེབ་ཀྱི་བམ་པོ་
 བརྒྱད་པའི་ཤོག་ངོས་ ༡༩༩ ལོས་ ༡༩༩ བར་གསལ་ལ། མིང་ལ་སྟེ་ར་ཤུག་
 ཞེས་བྲིས་འདུག དེ་མཚུངས་ཐང་སན་ལམ་ཡིག་དབྱིན་འཁྱར་མའི་དཔེ་མང་པོ་
 བརྒྱད་པའི་ཤོག་ངོས་ ༡༠༡ ལོང་གསལ་ཞིང་མིང་ལ་ (Ti la da ka) ཉི་ལ་རྩ་ཀ་
 ཞེས་བཀོད་འདུག ཐང་སན་ལམ་ཡིག་དབྱིན་འཁྱར་མའི་དེབ་མིང་ནི། ལུབ་
 རྩོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱའི་ནང་བསྟན་ལོ་རྒྱུས་(Buddhist Records of Western
 World. By Samuel Beal) ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན་ཐང་སན་ལམ་ཡིག་བོད་
 ཡིག་མའི་ནང་ཡང་འདི་ལྟར་འཁོད་ཡོད་དེ། གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོ་ལུབ་མཆོམས་སུ་

ཀྱང་གྲགས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་ཞིག་གི་ཤུལ་གྱི་
ལོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ན་གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་སོགས་དུས་བབ་ལ་
འོད་འགྲེང་པ་དང་། མཆོན་མོ་སྟོན་མེ་འབར་བ་ཉི་རིང་མེད་པའི་མི་རྣམས་
འཆོགས་ནས་ཕྱག་མཆོད་བྱེད། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱི་སོགས་
མཛད་ཤུལ་ཡང་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་དེའི་སྟོ་ནུབ་མཆོམས་སུ་རྒྱང་
གྲགས་བརྒྱ་ཙམ་འདས་པ་ན་སྟེ་ར་ཤུག་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་པ་
ནི། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོའི་ཡང་ཆ་ཐ་མས་བཞེངས་པ། རྒྱང་ནས་
བལྟས་ཆེ་ཁང་བཅེགས་རིམ་པ་གསུམ་པ་མཐོ་ཞིང་མཛེས་པའི་བཀོད་པ་སུན་
སུམ་ཆོགས་པ། རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་ཐེག་ཆེན་དབུ་མ་པ་
ཤ་སྟག་ཡོད། གྲི་གཙང་ཁང་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྟེང་ན་གསེར་
གྱི་འཁོར་ལོ་དང་དྲིལ་བུ་འོག་ན་སྟེགས་བུ་མཐོ་བ་བུ་ཤུས་བསྐྱོར་པའི་དབུས་
མར་རྟེན་གསུམ་བཞུགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོན་པ་གྲོང་ཁྱེར་མ་སྲིད་དུ་འདོམ་
དུག གཡོན་ལ་རྩེ་བཅུན་མ་སྟོལ་མའི་སྐྱ་བརྟན་དང་། གཡས་ལ་སྐྱ་རས་
གཟེགས་དབང་ཕྱག་གི་སྐྱ་འདྲ་གསུམ་ག་གསེར་བཟངས་ལས་བྱུང་པ། རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་གཙང་ཁང་གསུམ་གར་སྟོན་པའི་རིང་བསེལ་བྲེ་
གང་རེ་བཞུགས་པ། དྲིན་བརྒྲབས་ཀྱི་མདངས་འཆར་བ་མདོན་སུམ་དུ་འོད་
འཕྲོ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་སྤང་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ནང་བསྟན་མཆོན་
ཉིད་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩིས་འཇུག་
མང་ཆོགས་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྱུང་གནས་འདི་ལྟ་
བུའི་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་སོགས་སུ་ལྟ་སྟོར་དང་། བདག་གཅེས། རོ་
སྤང་སོགས་བྱེད་གལ་ཆེ་བར་སྤང་དོ།

སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་མེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་གང་འཁོམ་ཞིག་གི་རིང་རྒྱ་གར་ནང་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་སྟེང་དེ་ཙམ་མེད་ན་ཡང་། དུས་ཕྱིས་སྐུ་བརྙན་འདྲ་མིན་
 དང་བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་སྟེང་ཕྱགས་ཆེན་བྱང་སྟབས། བྱང་འདས་གྱི་སྐུ་
 བརྙན་བཞེངས་སྟེང་ཆེས་ཆེར་དར་བ་དང་། དེའང་སྐུ་བརྙན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་བ་སོགས་
 བྱང་ཡང་། བོད་དུ་མཉམ་བཞག་དང་ཆོས་འཆད་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་ཤ་སྟག་ལས་བྱང་འདས་གྱི་སྐུ་
 བརྙན་དེ་ཙམ་དར་བྱབ་མེད། དེ་ནི་བོད་རྒྱལ་གྱིས་འཆི་བར་རྒྱལ་རྟོག་བྱེད་པས་མིན་ནམ།
 གང་ལྟར་གོང་གསལ་སྐུ་བརྙན་འདི་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་འདས་སྐུ་བརྙན་དེ་ཡིན།

རྩ་མཆོག་གྲོང་གི་བྱང་འདས་ལྷ་ཁང་།

རྩ་མཆོག་གོང་།

རྩ་མཆོག་གོང་ནི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དགུང་གངས་གུ་
གཅིག་པར་སྐྱུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཡིན། དེང་སང་གནས་འདིར་
དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་ཤུལ་དང་། སྐྱུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་
སའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་སོགས་ཀྱི་ཤུལ་ལས་གཞན་རྟེན་རྟེན་གས་ནི་མཇལ་
དུ་མེད་ན་ཡང་། དུས་ཕྱིས་གསར་བཞེངས་བྱས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་སྐྱུ་གདུང་
བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། རྒྱང་བསྟན་དར་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འགས་བཞེངས་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཁ་ཤས་བཅས་མཇལ་རྒྱ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། སྤར་ཐང་
སན་ཅང་གྱི་ལོ་ ༦༩༥ ལོར་གནས་འདིར་མེབས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པའི་ནང་གསལ་བར། དེའི་བྱང་ཤར་མཆོམས་ན་ནགས་
ཆལ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་པར་ལམ་བཟོད་དཀའ་བ་སྤང་རྟོན་དང་། འབྲོང་།
སྐྱག་གཟིག་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་གཅན་གཟན་དང་། ཇག་རྒྱན་སོགས་མའི་
གཞོན་པ་ཆེ་བས་རྒྱ་འབུལ་ཆད་ལ་ཁད་པའི་ནགས་འདས་པ་ན་ཀྱུ་ཤིའི་
ཡུལ་སྟེ་རྩ་མཆོག་གོང་ཡོད། འདི་ནི་གོང་ཁྱེར་རྟེན་པ་གོག་པོ་ཞིག་སྟེ་མཐའ་
འཁོར་དུ་རྒྱང་གཤགས་བཅུ་ཙམ་གྱི་ནང་བྱང་ཤར་མཆོམས་ན་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་
ཀས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཅུ་རྩལ་ཁང་རྟེན་གི་
ཤུལ་ཡོད། དེར་ཁྱོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་པ་ལ་ཞལ་ཟས་གསོལ་ཟིན་ནས་
བྱས་པ་ལ་བྱང་ཟེར་རྟེ་ལོ་ལྷ་མང་པོ་ཐལ་ཡང་ཆུ་ནི་དྲངས་ཤིང་བསེལ་ལ་
མངར། གོང་ཁྱེར་གྱི་རུབ་བྱང་ལེ་བར་གསུམ་བཞིའི་མཆོམས་རྒྱ་སྤང་གསེར་
ལྷན་བཀལ་བ་ན་ཤིང་ས་ལའི་ཆལ་ནི་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་
ཡིན། ཤིང་བཞི་པོ་ལྷག་པར་མཐོ་ལ་ཡལ་ག་ཟད་ཅིང་དུད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཤུན་པ་ཁ་དོག་སྟེ་སྐྱུ་ལོ་མ་ལ་སྐྱུ་མཆགས་པ་ལྟ་བུ། དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་
པའི་ལྷང་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མང་སྟེང་རྟེན་ཞིང་རལ་བ། འབྲུ་ཉིས་བརྒྱ་
ལྷག་ཡོད་པར་དེའི་ཀ་བར་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ལྷ་ཞལ་གསུམ་
བཞོས་འདུག་ཀྱང་རྟེན་པས་ཞིག་རལ་གྱིས་མི་གསལ་བར་གྱུར། ཞིབ་པར་
གཞིགས་པས་སྟོན་པ་མི་ཡུལ་དུ་ལོ་གངས་བརྒྱད་ཅུ་འཛོ་ཞིང་གཞིས་ནས་མུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་ཉིན། རྒྱལ་ལྷ་བའི་མར་དོའི་ཉ་ལ་མུ་ངན་ལས་འདས་
ཟེར་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཉ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། ཐམས་
ཅད་ཡོད་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལྟར་ན་སྟོན་དུག་ལྷ་བའི་མར་དོའི་ཉ་ལ་སྟོན་པ་མུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བ་དགུ་པའི་

ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སྤངས་ཤིང་སྟོན་པ་མཁའ་ལས་འདས་པ་
 རྣམས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་(བྱི་ལོ་ ༤༩༦ བར།)ལོ་ཟླའི་གྲངས་ཀྱང་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ལྷགས་མི་མཐུན་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཟེར། ལ་
 ལས་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་དགུ་བརྒྱ་མ་ལོངས་ཟེར་
 ལ། ལྷགས་སོ་སོས་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཆད་མར་འདིན། གཙུག་ལག་ཁང་དང་
 ཉེ་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྟོད་པ་ན། བྱ་
 བོང་མ་སྟེག་པའི་བྱ་གཅིག་མའི་འདིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པའི་གནས་ཡིན།
 དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་
 སྟོད་པའི་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་ཀུན་པ་ན། ཤ་བའི་བྱ་མའི་འདིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་ཕྱིར་སྟོག་
 འོར་བའི་གནས་ཡིན། མཆོད་རྟེན་དེའི་རྒྱབ་རྩལ་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་
 ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྒྱ་རྒྱ་རབ་བཟང་བདུལ་ཏེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་སྟོན་པ་
 མཁའ་ལས་འདས་པ་མཐོང་མི་ཤོད་ཟེར་ནས་མཁའ་ལས་འདས་པའི་གནས་
 ཡིན། དེ་དང་མི་རིང་བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པ་མཁའ་ལས་
 འདས་པ་ན་གཞོན་སྦྱོན་ལག་ན་རྟོ་རྟེས་སྦྱོ་ངག་འདོན་བཞིན་ལུས་འགྲོ་ལྷག་
 མཛད་པའི་གནས་ཡིན།

དེའི་ལོགས་ཤིག་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་སྤྱར་ཞག་བདུན་དུ་མཆོད་པ་བྱེད་བཞིན་པར་རེ་ཞིག་ཞུགས་མ་གསོལ་
 བའི་གནས་དང་། དེ་དང་མི་རིང་བར་ཡུམ་སྦྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ལྷ་ལས་བབས་
 ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བོས་ཤིང་སྦྱོ་ངག་གསོལ་བའི་གནས་ཡོད། བྱོང་བྱིར་
 གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཀྱང་བརྒྱལ་ནས་གོམ་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཕྱིན་པ་ན་མཆོད་རྟེན་
 ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པའི་སྦྱ་སྤྱར་ཞུགས་ལ་སྤུལ་པའི་གནས་ཡིན། དེར་ཡོད་
 པའི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ནག་སེར་འབྲེས་མར་འདུག་པས་གང་ཟག་དང་
 པ་ཅན་གྱིས་བཅའ་ན་རིང་བསྟེལ་ཡུངས་འབྱུ་འབྱེད་བ་ཡང་རྟེན་པར་འདུག་
 ཞུགས་སྤུལ་པའི་རྟེས་སུ་དབུ་ལོ་དང་ཆོམས་དང་སེན་མོ་རྣམས་མེས་འཆིག་
 མ་རྒྱས་པར་མ་ཟད་སྤར་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བཞུགས་པ་སྦྱོམ་དུ་བཅུག་སྟེ་
 མཆོད་ཡུལ་བྱས་ཤིང་སྤྱར་སྤྱངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལོགས་ཤིག་ན་མི་རིང་
 བར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་པས་སྦྱ་གདུང་གི་ཟ་མ་ཏོག་ནས་ཞབས་
 གཉིས་བཏོན་ནས་འོད་སྤང་ལ་གཏད་པའི་གནས་སོ། དེ་དང་མི་རིང་བར་
 རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་བརྒྱུད་
 གྱིས་རིང་བསྟེལ་བགོ་བཤའ་བྱས་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ཡང་ཆ་གསུམ་དུ་
 བགོས་ཏེ་ཆ་གཅིག་ལྷ། ཆ་གཅིག་ལྷ། ཆ་གཅིག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ། མི་ཡིས་

ཐོབ་པའི་ཆ་གཅིག་པོ་ཡང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པ་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆ་རེ་
 རེ་གདན་བྲངས། རིང་བསྐལ་བགོས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནས་ལྷོ་ལུབ་མཚམས་
 ལུ་རྒྱང་གྲགས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་པ་ན་གྲོང་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
 པར། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྷ་པུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ། རིག་པའི་
 གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ། ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པ། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རང་གི་ཁང་པ་དང་ཐག་མི་རིང་
 བའི་སར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྒྱན་བཀོད་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པས་མངོས་
 པ་ཞིག་བཞེངས་དེ་བཙུན་པ་གནས་སྒྲོར་པ་དག་དེར་ཕྱིན་པ་ན་གནས་བཏབ་
 ནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ནས་བདུན་བར་ཅི་རིགས་པར་སྤྱོད་ལམ་བཞིས་མཆོད་
 པ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཤུལ་བསྟན་པ་བསྐྱབས་པ་འཕྲོ་བཤོལ་བའི་སྐབས་ཤིག་
 དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གོང་རྒྱ་ཞིང་ཕྱོན་པ་ན། བྲམ་ཟེས་མཐོང་ནས་དགའ་སྡེ་ལྷུར་བ་
 ལྷུར་བར་བསུས་ནས་གདན་བྲངས་སྤྲུལ་བཞིན་མཆོད་དེ་འོ་ཐུག་གི་བཤོས་
 བྲངས་པས། དགེ་སྤྱོད་གིས་ཁམ་གཅིག་གསོལ་ནས་ཤུག་རིང་བཏོན་པས་བྲམ་
 ཟེས་ཞལ་ཟས་ངན་ངོན་དུ་གྱུར་རམ་ཡང་ན་སྐྱུ་ལ་མི་བདེ་བ་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་
 ཅིས་ཐུགས་མ་བདེ་ཞེས་ཞུས་པས། དགེ་སྤྱོད་གིས་ཟས་མཐོང་ནས་སྟོན་པ་
 བྲན་ནོ་ཟེར། བྲམ་ཟེས་འོན་ཆེ་དང་ལྷན་པས་སྟོན་པ་མཇུག་ལགས་སམ་ཞེས་
 དྲིས་པས། དགེ་སྤྱོད་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཐོས་སམ། སྐྱུ་གཙན་འཛིན་ཟེར་བ་
 དེ་བདག་ཡིན་ནོ་གསུངས་ནས་མི་སྤྲང་བར་གྱུར། དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་བྲམ་ཟེ་
 དེས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་རྒྱན་སྤར་བཞིན་ཚུགས་པར་བྱས་
 ཞེས་གྲགས་སོ།།

རྒྱ་མཆོག་གོང་།

རྒྱངས་འཁོར། ལྷོ་རག་ཕུར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡ ལུ་ལྷིན་ནས་ལྷོ་རག་ཕུར་བརྒྱད་ན་
 སྤྱི་ལེ་ ༡༨༤ ལེར་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༡

མེ་འཁོར། ལྷོ་རག་ཕུར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡

གནམ་ཐང་། ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྱི་ལེ་ ༡༩༠

Kushinagar-Gorakhpur-Lumbini-Kapilavastu-Varanasi

བླ་ར་ལྷ་ར།

བླ་ར་ལྷ་ར་ཞེས་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་
བྲག་རྩོག་སྟག་ལས་བྱུང་བའི་རི་རྒྱུད་ཅིག་གི་མིང་ལས་སྐྱབ་ཕྱག་ལ་སོགས་
པའི་མིང་གང་ཡང་མིན། འོན་ཀྱང་བྲག་རི་དེའི་ནང་སྐྱབ་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་
སྟབས་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་དེ་ཉིད་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཞིག་རེད། སྐྱབ་
ཕྱག་ཡོད་ས་དེར་ལྷ་སྟོར་ལ་འགྲོ་ཆེ་པ་ཏ་ཏ་དང་། གྲ་ཡ་གང་རུང་ནས་འགྲོ་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། པ་ཏ་ཏ་ནས་མ་ཁ་ཕུམ་ཕུར་བར་མེ་འཁོར་དང་། དེ་
ནས་རྒྱངས་འཁོར་ནང་འགྲོ་ཆོག དེ་མིན་གྲ་ཡ་ནས་སྟེ་ལ་བར་མེ་འཁོར་
དང་། དེ་ནས་རྒྱངས་འཁོར་ནང་སོང་ཡང་ཆོག དེ་ལྟར་སོང་ན་པ་ཏ་ཏ་ནས་
སྐྱབ་ཕྱག་ཡོད་ས་བར་སྟེ་ལེ་ ༥༥ དང་། གྲ་ཡ་ནས་སྐྱབ་ཕྱག་ཡོད་ས་བར་སྟེ་
ལེ་ ༥༥ ཡོད། དེ་མིན་འབྱོར་ལྷན་ཆོས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་བཞིན་རྩོར་གདན་
ནས་རྒྱངས་འཁོར་སྐྱས་ཏེ་འགྲོ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། གནས་ཡིག་འགར། ཕྱག་
པ་འདི་ཉིད་འོད་སྲུང་སྲུན་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག་
རུང་། དགོ་ཆོས་ཀྱི་གསེར་ཐང་ནང་། རྒྱལ་པོ་རང་གིས་རྩོམ་ཡིག་ལ་གསུངས་
པ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱན་ལ་ཡང་གུས་པར་མཛད་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ད་ལྟའི་
བར་གྲ་ཡ་དང་ཉེ་བ་བླ་ར་ལྷ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་ཐུ་སྟེགས་གཅེར་བྱ་བའི་སྟེ་
ཆོན་ལྷུང་འཛིན་པའི་བྲག་གི་ཁང་པ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཀྱང་བལྟར་ཡོད་དོ་
ཞེས་འཁོད་འདུག་འོན་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་ནང་ཡོད་པའི་ནང་པའི་གནས་ཡིག་
འགར་ཡང་། ནང་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚུལ་བྲིས་འདུག་པས་ད་ལན་འདིར་
གནས་ཡིག་ནང་བཅུག་ཙམ་བྲིས་མོད། ནང་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ཁ་
ཆོན་གཅོད་མ་ཐུབ།

ପ୍ରକାଶନୀୟତା

ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ

ପ୍ରକାଶନୀୟତା

བླ་ར་བླ་ར།

རྒྱུང་ལའོར། བར་ན་ནས་མ་ཁ་ཕུམ་ཕུར་བརྒྱད་ན་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ གྲ་ཡ་ནས་རྩེ་ལ་
བརྒྱད་ན་སྤྱི་ལེ་ ༥༥

མེ་ལའོར། བར་ན་ནས་མ་ཁ་ཕུམ་ཕུར་བར་མེ་ལའོར་དང་དེ་ནས་
རྒྱུང་ལའོར་བརྒྱད་ན་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ གྲ་ཡ་ནས་རྩེ་ལ་བར་
མེ་ལའོར་དང་དེ་ནས་རྒྱུང་ལའོར་བརྒྱད་ན་ ༥༥

གནམ་ཐང་། བ་ཏ་ན་ནས་ ༥༥ གྲ་ཡ་ནས་ ༥༥

Barabar-Patna-Makha Pumpur-Bela-Gaya

ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་རྩེ་ལ་ཞེས་པར་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ཁང་ནང་ལྷ་མོ་ནག་མོ་ཞེས་པ་ཞིག་
བཞུགས། ཁོ་ཚོས་བཤད་ན་འཕྲིན་ལས་ལྷ་ར་ཞིང་། དངོས་གྲུབ་མངོན་སུམ་དུ་གནང་
མཁན་ཞིག་ཡིན་ཟེར། སྤྱིར་ལྷ་མོ་ནག་མོ་ཞེས་པ་དེ་བོད་མི་ཚོས་གསོལ་མཆོད་བྱེད་
བཞིན་པའི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཟེར། དེས་ན་ལྷ་བཞེངས་སྐྱེངས་དང་
གསོལ་མཆོད་བྱེད་ཚུལ་ཙམ་ལས་བོད་རིགས་ལྷ་སྐྱེང་ལ་ཐུགས་དགུས་མཁན་ཚོ་
འགོ་ས་ཞིག་གསར་རྟེན་བྱུང་བ་ལྷ་བུར་གྱུར། འདིར་བོད་རིགས་འགོ་མཁན་ཡང་

མང་བས་འགོ་འདྲོད་ཡོད་རིགས་ལ་
ལམ་སྟོན་ཙམ་གྱི་ཆེད་འདིར་བཀོད་པ་
ལས། དེར་འགོ་ཁོས་མིན་དང་འཕྲིན་
ལས་ལྷ་ར་མིན་སོགས་གང་ཡང་ཁྱེད་
དགོས་མ་མཐོང་།

གཤམ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
 གྲུ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
 གཤམ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
 གྲུ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་

མ་གྲུ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་

མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ བིཊ་མཁུ་ལ།

ས་ཕྱོགས།

བིཊ་མཁུ་ལའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་བི་ཏར་
མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན། འཛམ་གླིང་གི་ས་བབ་འདི་དབང་
དུ་བྱས་ཆོས་སྐྱང་འདིའི་འཕྲེད་ཐིག་ ༡༧ ནས་ ༧ བར་དང་། གྲེན་ཐིག་
༡༧ ནས་ ༡༥ བར་གནས། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ཉིད་ལྷ་ལྷལ་ཕུར་
(Bhagalpur)གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་ ༥༠ དང་། ཀ་ཏལ་ལྷ་འོན་(Kahalgaon)གྱི་
བྱང་ཤར་སྤྱི་ལེ་ ༡༩ མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཨན་ཏས་ཅག་ཅེས་པའི་གྲོང་གསེབ་
ནང་ཆགས་ཡོད། ལམ་ཁར་མཆོན་ན་ལྷ་ལྷལ་ཕུར་ས་ཏེབ་ལྷན་ཇི་(Bhagalpur
Sahebganj)ཟེར་བའི་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ལྷགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་།
ཀ་ཏལ་ལྷ་འོན་(Kahalgaon)ནས་སྤྱི་ལེ་གཉིས་གྱི་མཚམས་སུ་ཨན་ཏའི་ཕུར་
ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ལམ་ཁ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྒྱུད་དེ་སོང་ན་སྤྱི་ལེ་
བརྒྱ་གཅིག་ནས་བིཊ་མཁུ་ལར་སླེབས་ཐུབ། བིཊ་མཁུ་ལའི་རྒྱབ་ངོས་གྱི་སྤྱི་ལེ་
གཉིས་ཅམ་གྱི་སར་ལྷན་ཇི་གཙང་པོ་བཟུང་བཞིན་ཡོད། བིཊ་མཁུ་ལའི་དགོན་
ལྷལ་ནི་གྲོང་གསེབ་གསུམ་གྱི་ནང་བྱུང་ནས་ཡོད། དེ་དག་ནི་ཨན་ཏས་ཅག་
མན་ཏི་ཏོ་རམ་ཕུར། ལྷ་རུབ་བཅས་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་མི་པལ་མོ་ཆེས་བིཊ་མཁུ་ལའི་འདི་ཉིད་ཨན་ཏས་ཅག་གི་
ནང་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བིཊ་མཁུ་ལའི་དགོན་
ལྷལ་གྱི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་ཨན་ཏས་ཅག་གྲོང་གསེབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ཞིག་རེད། གང་ལྟར་ཡང་བིཊ་མཁུ་ལའི་མིང་དེ་མ་འོངས་པར་ས་ཁུལ་འདིའི་སྤྱི་
མིང་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན།
བིཊ་མཁུ་ལའི་དགོན་གནས་ནས་སྤྱི་ལེ་ལྷའི་སར། མེ་འཁོར་འབབ་ཆོགས་ཤིག་
ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ། བིཊ་མཁུ་ལ་ཞེས་བཏགས་ཡོད་ལྟམས་མིང་དེ་ཡོངས་གྲགས་
རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཆགས་མགོ་བཙམས་ཟེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

གནས་བཤད།

བིགଁམཉེལ་ཞེས་པའི་མིང་འདིའི་ཐད་ས་ཁུལ་དེ་གའི་མེས་པོ་ཆོར་
ཤོད་སྟོལ་སྣ་མང་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་ས་ཁུལ་འདིར་གནའ་སྔ་
མོར་གདོན་འདྲེ་བིགଁམ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ས་གནས་འདི་རང་ནས་
བདུལ་སྟབས་དེའི་མིང་ས་ཆར་ཐོགས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བཞིན་པ་ཞིག་རེད།
བིགଁམཉེལ་ཞེས་པ་འདི་དེ་ལྟའི་གནས་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱལ་པོའི་གཙུག་ལག་
སྟོབ་གཉེར་ཁང་དེ་ལའང་མིང་དེ་བཏགས་ཡོད། དུང་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་
གིས་བིགଁམ་ཞེས་པ་ནམ་པར་གཞོན་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ། གཙུག་ལག་སྟོབ་
གཉེར་ཁང་འདི་ནས་སྟོབ་སྦྱང་ཐོན་མཁན་ཆོར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་
བསྟོད་ཀྱི་མཆན་གནས་སུལ་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ས་ཁུལ་འདི་ནས་དམ་
སྟག་ཁ་ཤས་གསར་རྟེན་བྱང་བ་དེའི་ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་ཡོད། བོད་མི་ཆོས་
གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་མིང་ལ་བིགଁམཉེལ་ཞེས་འབོད་པ་དང་།
རྒྱ་གར་ནང་ར་རྩ་ལྟེར་ཏེ་ཞེས་གྲགས་པ་ཞིག་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་ལུང་།

བིགଁམཉེལ་འི་སྐོར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་མེད་
སྟབས། འདིའི་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་དང་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་
ཞིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་
ལྟན་ཀྱི་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་དུས་རབས་
བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་མཇད་པའི་ཇོ་བོའི་རྣམ་ཐར་ལམ་ཡིག་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་
གནས་དང་། ཡང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་གོང་མཚུངས་དུས་རབས་
ནང་མཇད་པའི་ཇོ་བོ་ཇེ་ཨ་ཏི་ཤའི་རྣམ་ཐར་ཇོ་རྣམ་ཡོངས་གྲགས་མ་དང་།
གཞན་དུས་བྱིས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ན་ཐས་མཇད་
པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྲུང་བཅས་ཀྱི་ནང་ཚུང་ཅམ་གསལ་བ་དེ་ཞིབ་འཇུག་ཐད་
ཏ་ཅང་ཕན་ཆ་ཆེ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དེས་པར་ཁྱད་སྤངས་གཏུགས་བྱེད་ས་ཞིག་
ཆགས་ཡོད།

གང་ཡིན་ཞེ་ན། འབྲོམ་སྟོན་པ་དང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
གཉིས་ཀྱི་ཇོ་བོ་ཇེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཨ་ཏི་ཤ་ནི་བིགଁམཉེལ་འི་
གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་ལྷ་མིག་འཛིན་པ་དང་། གཙུག་ལག་སྟོབ་

གཉེར་ཁང་འདིའི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐབས་བོད་དུ་
 ཐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོང་རང་གི་སློབ་མ་ཚོས་བྲིས་པ་དེར་ཡིད་ཆེས་
 བྱེད་འོས་པ་ཡོད་ཁར། དུང་དམིགས་བསལ་ཞིག་ལ། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་འབྲི་
 མཁན་གཉིས་ཀས་ཇོ་བོ་རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་རྣམས་ཇོ་བོ་རང་
 ཉིད་དང་། ཁོང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་
 མཁན་ནག་ཚོ་ལོ་ལྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བར་བཀའ་འདྲི་ཡང་ཡང་ཞུས་ནས་
 མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ཨ་ཉི་ཤའི་རྣམ་ཐར་ནང་བཞུགས་ཤིང་སློབ་གསལ་
 ཆ་གང་འཆོམ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་མཚུངས་ཏཱ་ར་ན་ཐའི་ཚོས་འབྲུང་དེ་ཡང་
 རྒྱ་གར་ནས་ཐེབས་པའི་སློབ་དཔོན་ལག་གཅིག་གི་གསུང་སློབ་བསགས་ནས་
 མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་དེར་ཡང་བཞུགས་ཤིང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་འདིའི་གདན་རབས་སློབ་སྦྱོངས་གསལ་ཆ་རུང་ཅམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
 དེས་ན་ཁོང་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འདི་དག་དང་། དེ་མིན་གནའ་ཤུལ་
 བསྟོན་ཞིབ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་མང་ཐོན་པ་དེ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་
 གནད་སྟེ་མང་ཐད་འགྲེལ་བཤད་གཟབ་ནན་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་ལས་ཤེས་
 རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

གནའ་ཤུལ་ངོས་འཛིན།

ལོ་རྒྱུས་སློབ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་འགའ་རེས་པ་ཏ་ཎ་(Patna)དང་།
 ལྷ་ལྷལ་ཤུར་(Bhagalpur)ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པའི་ས་གནས་གཞན་ཁ་
 ཤས་ཤིག་བཞུགས་ཤིང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གནའ་ཤུལ་ཡིན་
 མིན་ཐད་དོགས་གཞི་དང་། དཔྱད་ཞིབ་ཡང་གནང་ཆུང་ཡོད། ས་གནས་དེ་
 དག་ནི། རྒྱལ་རྒྱའི་ཇོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སི་ལ་ཨོ་(Silao)དང་། ལྷ་ལྷལ་
 ཤུར་གྱི་ཇོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སུལ་ཏན་ལྷན་ཇི་(Sultanganj)། ལ་ཐར་གྲུ་

ྲ(Lathargata)། ཀེར་ལ(Kerla)སོགས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྱི་ཡན་ཆོད་ལ་
 ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་དང་། གནའ་ཤུལ་བསྟོག་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 བརྒྱད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བྱུང་བ་དོན་ནི། ཨན་ཏས་ཅག་ཅས་པ་དེ་ཉིད་
 བིག་མཐོལ་ར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གནའ་ཤུལ་འདི་ཉིད་
 བསྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཐེངས་གཉིས་པར་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གནའ་
 ཤུལ་འདི་ཉིད་བསྟོག་ཞིབ་ཐེངས་དང་པོ་བྱེད་མཁན་དེ་ཉིད་པ་ཏ་ནཱའི་(Pat-
 na)གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཆོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོ་སྟེ་
 ལོ་ ༡༩༦༩ ལོ་བར་བསྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོ་
 ལོ་ ༡༩༧༣ ལོ་བར་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་གནའ་རྫས་ཞིབ་འཇུག་
 ཁང་གིས་བསྟོག་ཞིབ་བྱས་པར་གནའ་བོའི་བིག་མཐོལ་འདི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་དེ་ད་ལྟ་ནི་དེ་སོན་བྱུང་བ་ཨན་ཏས་ཅག་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་
 གནའ་ཤུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

བིག་མཐོལ་འདི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༩༠ ལོ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་དུ་ཐེབས་པའི་རྒྱའི་བཅུན་
 པ་ཐང་སན་ཅང་གིས་བིག་མཐོལ་འདི་སློར་གང་ཡང་གསུངས་མེད་པ་དེ་ནི།
 སྐབས་དེར་ད་དུང་གསར་བསྟན་བྱ་རྒྱའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་ལྷ་
 ལའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་དྲེ་བ་ལྷ་ལའི་དུས་སྐབས་གསར་བསྟན་
 བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཏ་ཅང་གསལ། དེའང་རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་ཅུང་ཅམ་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་གསར་འཇུགས་བྱས་
 པ་ཞིག་རེད། ཏ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནང་བིག་མཐོལ་འདི་ཉིད་རྣམ་
 ལྷ་ལས་གསར་བཞེངས་མཛད་ཚུལ་བཤད་ན་ཡང་། ཏ་ལམ་ཆོས་འབྱུང་འདི་
 ལས་ཁྱུངས་དག་པ་དང་། ཆོས་སྤྱི་བའི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། པ་ཆབ་
 ལོ་ལྷ་བ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མདོ་དན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མཇུག་བྱང་
 དུ། རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲེ་བ་ལྷ་ལས་མཛད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ཆོན་པོ་བསྟན་པའི་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་བིག་མཐོལ་ལ་ནང་། ཞེས་གསལ་བར་
 གྲིས་པ་འདི་ལས་བིག་མཐོལ་གསར་བཞེངས་མཛད་མཁན་སྤྱི་ན་གསལ་
 བར་བསྟན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཁྱུངས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། པ་ཆབ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་
 མཆོན་ནི་པ་ཏ་ཆོན་ཨ་མུ་ཀ་རའི་སློབ་མ་དང་། ཁོང་འཕགས་ལུལ་དུ་ཐེབས་
 སྐབས་ལྷ་ལའི་རྒྱལ་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པ་ར་མ་ལྷ་ལའི་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༣༠
 ལོ་སྟེ་ལོ་ ༡༡༥༥ ཡིན། དེ་སྐབས་ད་དུང་བིག་མཐོལ་ཉམས་ཆགས་སུ་མ་

སྒྲིལ་བར་ཡོད་མཁའ་ཡིན་སྟབས། པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆན་ཡང་གཙུག་
 ལག་ཁང་ཆེན་པོ་འདིར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་དེར་བརྟེན་
 བིག་མཐོལ་གསར་བཞེངས་མཛད་མཁན་དེ་ཉིད། ཏཱ་ལའ་བཤད་པའི་
 རྣམ་པ་ལ་དང་། དགེ་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་པའི་གོ་བོ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་
 དེས། དེས་ན་དེ་བ་པ་ལའི་སྲིད་སྲོད་ལོ་དུས་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠ ལྷ་ས་ ༡༩༡༡ ཅུས་
 གྱི་རིང་ཡིན་པས་དེ་ལྟའི་དུས་སྐབས་ནང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོས་ཅི་
 ཡང་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གཞན་བཅན་པོ་ཞོ་མི་ཉན་གྱིས་འཛམ་གླིང་རྒྱས་
 བཤད་ཅིས་པ་ཞིག་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པར་མཛད་འདུག་པའི་ནང་གཞན་གྱི་
 ཟེར་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུ་བསགས་ནས་བྲིས་སྟབས་དོན་གནད་གང་མང་ཞིག་འོར་
 འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁོ་རང་གི་དུས་སྟུང་དུང་ཡོད་པར་བཤད་པ་
 དང་། ཡང་བིག་མཐོལ་བྲག་རྩོམ་ཞིག་གི་སྒྲིལ་ལ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་སོགས་ཤིན་
 ཏུ་མ་དག་པ་ཡིན་པས་ཡིད་ཉོན་མི་རུང་བར་དེས། དེས་ན་པ་ཚབ་ལོ་རྩ་བའི་
 གསུང་ལྟར་དུས་རབས་བརྒྱུད་པ་ནས་བཅུ་གསུམ་པའི་མགོ་སྟོན་ཅུམ་གྱི་རིང་
 སྟེ། ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ཅུམ་གྱི་རིང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་
 ལྷ་ས་མཐར་ཁ་ཆེའི་དཔག་གིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་སྟབས་ཆག་ལོ་ཆོས་རྩེ་
 དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་། ཆག་ལོ་ཆོས་རྩེ་དཔལ་གྱི་ཁུ་བོ་ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་
 རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་སྐབས་བིག་མཐོལ་ཡོད་ན་ཡང་། ལོ་ཤས་རྩེས་ཆག་ལོ་ཆོས་
 རྩེ་དཔལ་རང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་སྐབས་ཁ་ཆེའི་དཔག་གིས་ཀ་རྩོམ་ཆད་
 བཏོན་ནས་ཟིག་མེད་བཅོས་ཚུལ་གསལ་བ་དེ་ལས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་
 པའི་མགོ་སྟོན་ཅུམ་ལ་ཅུ་གཏོར་བཏང་བ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ་ཆག་ལོ་ཆོས་རྩེ་དཔལ་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ཅུས་ཐེབས་
 པ་ཡིན་པས་གསལ་ཉོགས་ཐུབ་དེས་སུ་འདུག

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

བིག་མཐོལ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གྲྲ་མཆན་སྟན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་སྐབས་མཆན་སྟན་
 ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་རྒྱལ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། ཞོ་དར་ཕུ་རིའི་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་དེས་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་
 རེད། གཙུག་ལག་སློབ་གྲྲ་འདིར་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་། གསང་སྟགས། ལྷ་
 ཐུབ། རྒྱུད་ཡིག་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱུང་རབས། ཆད་མ་ལ་སོགས་པ་སློབ་ཆན་
 མང་པོ་ཞིག་སློབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སློབ་ཆན་དེ་དག་ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་

གསང་སྤྲུལ་སྒྲོལ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བིག་མཁྱིལ་འི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་པལ་ཆེར་གསང་སྤྲུལ་གྱི་ཆོས་སྒྲོལ་ཆེད་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་ཐལ་མ་དྲགས་པ་འདྲ་ཞིག་རེད། ཡང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་འགས། གསང་སྤྲུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་། ཉིན་རྒྱུ་འི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་གྱི་སྤྱི་བཅུད་བསྟུ་རུབ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། གསང་སྤྲུལ་དར་བའི་དུས་ཆེད་དང་། བིག་མཁྱིལ་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་དུས་ཆེད་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་བར་འབྲེལ་བའི་ཆད་གཞི་ཏུ་ཅང་མཐོན་པོར་སྤེལ་བས་ཡོད་པ་གསལ་ཉོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཤོད་གྱི་ཡོད་ལ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་པ་ཆོས་གསང་སྤྲུལ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་ཅམ་མ་ཟད། དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་གསང་སྤྲུལ་གསང་སྤྲུལ་གྱི་སར་བཞག་པས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཡོངས་གྲགས་མ་ཆགས་པ་ཞིག་དང་། དུས་ཕྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དར་བྱུང་ཆེན་པོ་སོང་བས་ལེགས་ཉེས་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་མང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མང་པོ་ཐོན་པ་དང་། མཁས་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་གང་སར་ནང་པའི་ཆོས་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་ཆེད་དུ་གདན་འདྲན་ཡང་ཡང་ཞུས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཕྱོགས་གང་སར་ཕེབས་སྐབས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་མཚན་སྟན་ཀྱང་དར་བྱུང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་མཁས་གྲུབ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཐོན་པའི་དཔེ་མཚན་ལྟ་བུ་ནི། རྩ་བ་ཇི་ར། ཇི་ཏུ་རས། ཇི་ནན་གྱི་ནས་ཏུ་རས། རྩ་གཉི། རྩ་ཀ། ར། ཤན་ཏི་བ། ཨ་ཏི་ཤ། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་། དེ་འདྲའི་མཁས་གྲུབ་དེ་དག་ལས་ཆེས་བྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་མཚན་སྟན་གཞན་ལས་རྒྱས་པ་དེ་ནི། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་བོད་དུ་ཡང་གདན་དྲངས་པར་མ་ཟད། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མེ་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དང་སྐབས་དེ་དུས་བོད་དུ་གསང་སྤྲུལ་ལ་བསྟན་པའི་ཆོས་ལོག་ཇི་སྟེད་ཅིག་ས་དར་རྫོང་དར་དུ་ཆགས་བཞིན་པ་དག་ལ་དགག་གཞག་དག་ཐེར་གནང་བྱེད་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་བཀའ་སླེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་དོན་མཐའ་དག་གདམས་པ་སྦྱིས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་བྱུང་པར་ཅན་བསྟུལ་གནང་མཛད་པ་རེད། ཡང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་འགས་རྫོགས་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱི་མཐོང་གསར་བཏོད་མཛད་ཟེར་ཡང་།

ཕྱི་ཀླུ་གྱི་ཞིབ་འདུག་པ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་
 ལ་སྤྱོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་མིང་འདོགས་བྱེད་པ་དེ་ཕྱི་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་
 བལྟས་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དོན་ལ་མི་འདུག་ཚུལ་མཁས་དབང་
 ཏུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་(འདི་
 ཁོང་གི་གསུང་རྩིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ནང་གི་བོད་ག་པར་བཞུགས།)ནང་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
 གིས་དགག་གཞག་བྱས་འདུག་སྟབས་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཆོས་དེར་གཟིགས་
 བ་སྟོ་སྦྱེད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་།སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདིར་ཞུགས་མཁན་གྱི་
 སྟོབ་མ་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གཞན་དང་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཚུད་རྒྱལ་སྟོད་
 དགོས་ཤིང་།ཚུད་རྒྱལ་སྟོད་སྐབས་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་འོ་སྟོ་
 སྤང་མཁན་རྩེ་བར་པ་ཤ་ཆེན་ཞུ་བ་དེ་ཆོས་འདི་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 པ་ཤ་ཆེན་དེ་ཆོ་ནི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྦྱོར་བྱ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས། སྟོ་
 སྦྱོགས་ཀྱི་རྟོལ་བ་བསྟོན་ཆེད་སྟོ་སྤང་པར་བསྟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྟོབ་
 དཔོན་དེ་དག་ནི་ནང་པའི་བསྟན་པ་མདོ་སྟགས་གང་ལའང་། ཆགས་ཐོགས་
 མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལྟག་པར་རང་གིས་བསྟན་པའི་ཡི་དམ་གང་ཡིན་པ་
 དེའི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རིམ་པ་དང་། བསྟོད་རྟོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་ལ་
 མཉམ་བཞེས་གཏིང་ཟབ་གནང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁོང་རྣམ་པའི་མཁྱེན་
 ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་འགན་ལྔ་
 བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལག་སོན་
 བྱུང་རིགས་ནང་གསལ་ཚུལ་བྱས་ན་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་དག་འདུན་པ་
 ཆིག་སྟོང་དང་། པ་ཤ་བྱབ་བརྒྱ་ལྟག་ཅིག་ཡོད་པར་བཤད།

སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་སྟོབ་ཕྱག་ན་གཞོན་རེ་རེས་དགེ་རྒྱུ་
 བགྲེས་རེ་བསྟན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དགེ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དང་སྟོབ་ཕྱག་རང་གི་
 བར་སྤྱོད་སྟོབ་དང་། དགེ་རྒྱུ་དང་དགེ་ཕྱག་གི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཉར་དགོས་
 པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་དེའི་མིང་ལ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ནང་
 དམ་ཆོག་ཅེས་མིང་བརྟེན་པར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྟོབ་གཉེར་ཁང་འདིར་
 དགེ་འདུན་པའི་སྟོབ་སྦྱོང་ཐད་གཟིགས་རྟོག་མཛད་མཁན་གྱི་ཆོགས་སྟེ་དང་
 སང་གི་ཤེས་ཡོན་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།
 ཆོགས་པ་དེས་དགེ་རྒྱུ་ཆོད་སྟོབ་སྦྱོང་སྦྱོད་ཕྱོགས་དང་། སྟོབ་མ་ཆོས་རང་
 རུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྟོབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་གཟིགས་རྟོག་ནན་ཏན་
 མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གཟིགས་ཞིབ་ནན་ཏན་སྟོས་སྟོབ་སྦྱོང་བྱས་
 རྟེན། ལོ་རེའི་དུས་དྲན་མཛད་སྟེའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་རྣམས་

ལ་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཐོབ་རིམ་པར་སློང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སློབ་
 སློང་བྱེད་མཁན་སུ་དང་སུ་ལ་སློང་དགོས་མིན་སློབ་སློང་གཟིགས་རྟོག་ཆོགས་
 པ་དེས་ཐག་གཅོད་རྒྱ་དང་། མཆན་གནས་ཀྱི་གོ་ཐོབ་ངོ་མ་དེ་སྐབས་སོ་སོའི་
 རྒྱལ་པོ་དེས་གནང་སློབ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གཞན་བིག་མཐུལ་ལེ་གཙུག་ལག་
 སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་གཉེར་གཟིགས་རྟོག་གི་ཆོགས་སྡེ་དེས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཡང་
 གཟིགས་རྟོག་གནང་གི་ཡོད་སྐབས། སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོ་
 བན་ཡང་སྐབས་འགར་པན་ཚུན་བརྗེ་རེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་གཉིས་བར་དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་ཟབ་
 མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། སྤྱི་ལའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མང་ཆེ་བ་སློབ་གཉེར་ཁང་
 འདི་གཉིས་ཀའི་སྤྱིན་བདག་ཡིན་སྐབས་དེའི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱིས་ཆེས་ནང་ཆག་
 གི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་ལམ་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་བིག་མཐུལ་ལེ་
 སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་དགོ་བན་དང་། སློབ་ཕྱག་གི་འཆོ་བའི་འགན་ལེན་ཆ་
 ཚང་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གིས་གནང་བར་བརྟེན་དགོ་སློབ་སུ་ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་
 མེད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཕེབས་པའི་སློབ་གཉེར་པར་བཞུགས་
 གནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་གྲ་སྒྲིག་ཁྱང་ཡོད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནག་
 ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་འདེན་དུ་འགྲོ་སྐབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རྒྱ་བཙོན་འབྲས་སེལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས་
 གསལ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

གནའ་ཤུལ་བསྟོན་ཞིབ།

བིག་མཐུལ་ལེ་གནའ་ཤུལ་གྱི་ས་ཁྱོན་ད་ལྟ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཞི་
 ཀར་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དཀྱིལ་དུ་མཆོད་རྟེན་རྒྱང་གཞིའི་དབྱིབས་
 རྒྱ་ཁྲམ་གྱི་བཟོ་ལྷ་ཅན་དང་། དེའི་ཁར་མདུན་ངོས་ཀྱི་ལམ་ཁ་སྐར་ཏེ་ཐོག་
 བས་མར་བཞུས་ཆོ་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་པའི་ཆོས་རྟགས་རྒྱ་ཁྲམ་གྱི་དབྱིབས་ལྷ་
 སུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བཞི་བྱས་ནས་ལྷ་ཁང་གི་ཤུལ་དང་།

སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྟོ་ལུ་འོས་སུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཐོག་ཅེག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་
 ཞིག་གི་ཤུལ་ཡང་རྟེན་སོན་བྱུང་ཡོད། ད་ལྟའི་གནའ་ཤུལ་འདི་དང་། ཏཱ་ར་ན་
 ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནང་གི་བིཀ་མཁྱེལ་འི་དགོན་དེའི་བས་བཤད་པ་གཉིས་
 བསྟར་ན་པལ་ཆེར་གྲུབ་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ནི་དོ་མཆར་བ་ཞིག་ཡིན།
 དཔེར་ན། ཏཱ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནང་། དེ་ཡང་མ་ག་རྟེན་བྱུང་དོས་
 རྒྱ་བོ་ག་རྟེན་འབྲམ་རི་དེའུ་ཞིག་གི་ཆེ་ལ་དབུས་སུ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རྟོ་རྩེ་
 གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆོད་ཅམ་ཞིག་སྤྱོད་ཆོད་ཀྱི་ལྟ་ཁང་། མཐའ་སྟོར་དུ་
 གསང་སྟགས་ནང་གི་ལྟ་ཁང་རྒྱུ་དུ་དག་སྟུ་ལ། ལྟ་ཁང་དགྲུས་མ་ལུ་བརྒྱ་དང་
 བཞེ་སྟེ་ལྟ་ཁང་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བྱི་ལྟགས་རིས་བསྟོར་བ་བཞེངས་ཞེས་
 བཤད་པ་དང་། ད་ཆ་གསར་རྟེན་བྱུང་བའི་གནའ་ཤུལ་བར་རི་དེའུ་ཞིག་གི་ཆེ་
 ཞེས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་མི་མཐུན་པ་མེད་ན་ཡང་། རྒྱ་གར་ལུལ་དབུས་སུ་རི་
 ཏུང་བས་ས་རུང་ཅམ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ་རིའི་ཐ་སྟོན་སྟུར་བ་མིན་
 བམ་སྟུ་མོ།

འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་རྟེན་འོས་ ཡང་གཉིས་པ།

མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྟེན་གོ་རྟོགས་ཆོད་ཅི་ཅམ་མཐོ་རུ་སོང་བ་དེའི་
 ཆོད་ཀྱིས་རིག་གནས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཞིབ་ཆགས་ཤིང་། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 ཡང་ཞིབ་མོར་བྱས་ནས་དེ་བསྟར་གྱིས་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡང་རིགས་སྣ་ཆོགས་
 བྱུང་མོད། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་སློབ་ཆོན་དང་སློབ་གཉེར་ཁང་
 གཉིས་ཀ་སྟེ་ཆོན་ཁག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག དེ་ཡང་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་
 བྱེད་སའི་དགོན་སྟེ་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་གཞན་པའི་རིག་གནས་སྟེ་ཆོན་
 ཁག་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཡིན། དེ་ཡང་སློབ་གྲྭ་ལ་མཆོན་ན་

དམའ་རིམ་
 དང་འབྲིང་
 རིམ་སོགས་
 རིགས་མང་
 ཡང་འདིར་
 རང་རེའི་
 འཛམ་གླིང་
 ནང་ཆེས་

མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བྱང་བའི་ཆེས་ཐོག་མ་གང་ཡིན་ནས་
 མར་རྩུང་ཙམ་སྤྱིང་ན། ད་པན་མའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་
 བར་གཞིགས་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གཙོས་ཆོས་ལུགས་དང་། ལྷ་
 གུབ། གསེ་རིག་ཅིས་རིག་སོགས་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་སློབ་
 གཉེར་བྱེད་སའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་གླིན་ལྡན་ནི་འཛམ་གླིང་
 འདིའི་ནང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བྱང་བ་ཆེས་སྤོས་དེ་ཡིན། གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་གླིན་ལྡན་ནི་བྱི་ལོ་ ༡༧༠ ཙམ་ལ་དབུ་བརྟེན་ནས་
 བགྲང་བྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་རིང་གནས་ཡོད་ལ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་འདི་དབུ་
 བརྟེན་ནས་ད་པན་ལོ་ངོ་ ༡༧༧༩ ཙམ་སོང་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་འདིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཀུན་གྱི་
 མ་ལུམ་ལྷ་བྱུར་གྱུར་ཡོད། དེ་རྗེས་བྱི་ལོ་ ༡༧༠ ཡས་མས་སུ་ངོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་
 ཡུ་ཉི་ཤའི་གདན་ས་བི་ཀུམ་གླིལ་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་
 དབུ་བརྟེན་གྱིང་བགྲང་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་མ་བེན་ཙམ་རིང་གནས། གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་འདི་དབུ་བརྟེན་ནས་ད་པན་ལོ་ངོ་ ༡༧༧༩ ཙམ་སོང་སྟབས་ད་པན་
 རྟེན་སོན་བྱུང་བའི་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེས་
 རྩིང་ཤོས་ཡང་གཉིས་པ་དེ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཉིད་ཆགས་ཡོད།

དེ་མཚུངས་དཔྱིད་ལྷན་ཆོས་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་རྩིང་ཤོས་གཞན་ཁག་ཅིག་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོང་ཆེད་རྩོམ་ཙམ་ཞུས་ན། བྱི་
 ལོ་ ༡༧༧ ལོར་ད་ལྟའི་ཨ་སྤེལ་རི་ཀའི་སྤྱིང་ཆེན་ཁོངས་གཏོགས་ཨེ་ཤིབ་ཀྱི་གོང་
 རྒྱར་ཁ་རོ་ཞེས་པར་དབུ་བརྟེན་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཨལ་ཨ་རྩར་
 ཞེས་པ་དེ་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་རྩིང་ཤོས་ཡང་གསུམ་པ་དེ་ཡིན།
 གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་དེ་ཉིད་དབུ་བརྟེན་ནས་ད་པན་བགྲང་བྱ་ ༡༠༩༧ ཙམ་
 སོང་ཡོད། དེ་རྗེས་ཡོ་རོབ་སྤྱིང་ཆེན་ཁོངས་གཏོགས་ཨེ་ཤིབ་ཀྱི་ལོ་ནེ་ཡ་ཟེར་
 བར་བྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ལོར་དབུ་བརྟེན་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་དེ་འཛམ་གླིང་
 གི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་རྩིང་ཤོས་ཡང་བཞི་པ་ཆགས་ཡོད་ལ། ད་པན་བགྲང་
 བྱ་ ༡༩༠ ཙམ་སོང་ཡོད། དེས་ན་ད་པན་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཉེར་ཁང་རྩིང་ཤོས་དེ་སྤྱིར་ནང་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་
 དང་གུབ་མཐའ་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་
 དག་ཡིན།

དེ་ནས་གཞུང་དང་། ཡ་མུ་ནའི་བར་གྱི་ཡུལ་ཨ་རྒྱ་ར་རྟེ་དེའི་ཡུལ་དུ་རྒྱ་
 རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དགེ་སློང་འགའ་རེས་རྒྱལ་པོའི་
 སོ་ཉ་བྱས་པས་རྒྱུན་སྒངས་ཏེ། དེ་དང་རྟེ་ག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་
 དང་གཞན་ན་གནས་པའི་རྒྱ་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
 བསྐྱས་ཏེ་མ་ག་རྒྱའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱུང་སྟེ། ཨོ་ཏྲ་ཕུ་
 རིར་རབ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་བསད། དེ་དང་བིཀ་མཁྲིལ་གཉིས་ཆ་བཞིག་
 ཨོ་ཏྲ་ཕུ་བུ་རིའི་ཕྱལ་དུ་སྟག་གཟིག་གི་རྫོང་བཅས།
 རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནས།

VIKRAMSHILA

BIHAR in INDIA

བིཀ་མཁྲིལ།

སྐངས་འཁོར། བ་ཏ་ན་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༤ ཟླ་ལ་ཕྱར་ནས་སྟེ་ལེ་ ༥༠

ཀ་ཏལ་སྒྲ་འོན་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༠ གཡ་ལ་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༧

མེ་འཁོར། བ་ཏ་ན་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༤ གཡ་ལ་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༧

ཟླ་ལ་ཕྱར་ནས་སྟེ་ལེ་ ༥༠ ཀ་ཏལ་སྒྲ་འོན་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༠

བིཀ་མཁྲིལའི་འབབ་ཆོགས་ནས་སྟེ་ལེ་ ༩

གནས་ཐང་། བ་ཏ་ན་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༤ གཡ་ལ་ནས་སྟེ་ལེ་ ༡༧

Vikramshila - Patna - Bhagalpur - Kahalgaon -
 Bikaramshila

ཨ་དཱ་ཕུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནའ་ཤུལ།

ཨ་དཱ་ཕུ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཆགས་ཤུལ་ནི་བྲག་རི་འདིའི་སྤྲོང་
ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ལྡུང་འབྲུང་རོས་སུ་སྤྱི་ལེ་ ༡༥ ཙམ་གྱི་སར་གནས། ལྷ་ལྡུང་རྫོང་
གི་ལས་ཁུངས་ཆ་ཆང་འདིར་ཡོད་སྟབས། འདི་ནས་ལྷ་ལྡུང་རྒྱུ་མ་བཙེ་ལཱ་རིའི་
མཆམས་སུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་འགྲུལ་སྐྱེལ་སྤྲངས་འཁོར་ཡོད་པས་ཕན་ཚུན་བར་འགྲོ་
སྟབས་བདེ་བོ་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་སློབ་གཉེར་ཁང་ཨ་དཱ་ཕུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་
སྤངས་ནས་བཞེངས་པའི་བོད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཐོག་མ་བསམ་ཡས་དགོན་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་།

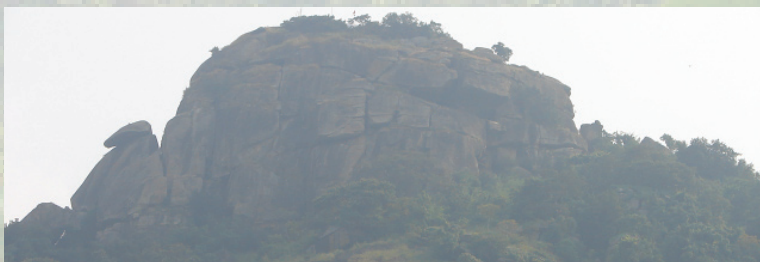
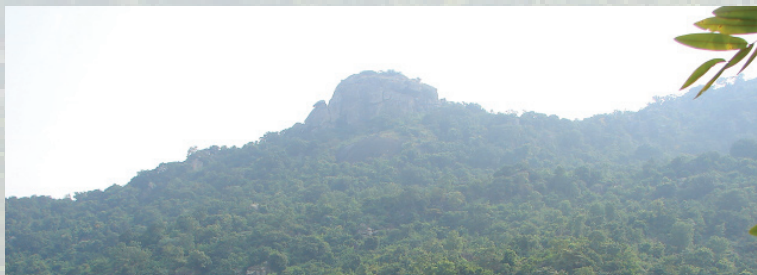
ཨ་དཀྱི་ཕུ་རི།

ཨ་དཀྱི་ཕུ་རི་ནི་ཕུ་ལའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཕུ་ལས་དུས་རབས་བདུན་
པའི་ནང་གསར་བཞེངས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་གཙུག་ལག་ཁང་
འདི་ཉིད་རྣམ་ཕུ་ལས་བཞེངས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་དེར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་ཅི་
ཡོད་དང་། དགོ་འདུན་པའི་གྲངས་སོགས་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅེས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གང་ཡང་རྟོག་སྐྱབ་མེད། རྒྱ་གར་དུ་ཕྱེབས་པའི་
རྒྱའི་བཙུན་པ་མཚན་སྟན་ཅན་གསུམ་གྱི་མཐའ་མ་ཡི་ཅིན་ཕྱེབས་སྐབས་
དང་། དེ་མཚུངས་རང་རེའི་མར་པ་ལ་སོགས་པ་འདིར་ཕྱེབས་སྐབས་གཙུག་
ལག་ཁང་འདི་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འདིའི་སྐོར་དམིགས་བསལ་གསལ་
འདོན་གནང་མེད་སྟབས་ད་ཆ་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་མོ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་ནའང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་
གྱི་གནས་ཡིག་ནང་གསལ་བར། པ་ཏ་ཏ་ནས་ར་ཇི་གི་རི་ལ་འགོ་བའི་ལམ་
དུ་བི་ཏར་ཤ་རའི་རྩེ་ཟེར་བའི་གྲུ་ཟན་ལ་སླེབས་ཤིང་། དེ་ནས་རུབ་ཏུ་བསྟན་
ན་བྲག་རི་ལེབ་མོ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཨ་དཀྱི་ཕུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་
ཡིན་ཟེར། སྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྒྱ་གར་ན་བྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་རང་
རེ་བོད་ཀྱི་བསམ་ཡས་ཀྱང་དེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པ་ཡིན། ས་འདི་ཡིན་
ཟེར་བ་ཙམ་ལས་གནས་ཀྱི་ཤུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་སྣང་རི་འདི་ནི་ན་རོ་པའི་
བཞུགས་གནས་སུ་ལ་ཏ་རི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མི་འདུག་སྟེ་ཆག་ལོའི་
རྣམ་ཐར་དུ་རྒྱལ་རྒྱའི་བྱང་པོས་ཆ་འཕོག་གཅིག་གི་ས་ན་རི་དེ་ཡོད་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱལ་རྒྱའི་བྱང་ན་རི་འདི་གཅིག་སུ་མ་གཏོགས་ཡེ་མེད་ལ། རིའི་དབྱིབས་
ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མགོ་བྲག་པ་ལྟར་ཡོད་པས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡང་
འགྲིག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེང་སང་རྒྱལ་རྒྱ་ནས་འདིར་སོང་ཆེ་སྟེ་
ལེ་བཙོ་ལུ་ཙམ་ལས་མེད་པས་ཐག་ཉེ། ལོ་ངོ་དགུ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་སྟོན་རང་
རེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཤོས་དང་། ཁ་རག་གཞོས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་
ཀྱིས་སུ་མཁས་སུ་ངར་གྱིས་ཕན་ཚུན་ཚོད་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པའི་གནས་ཀྱང་
འདིའི་ཉེ་འབྲིས་ཤི་སྟག་ཡིན་པས་མཚར་འདོད་དང་། དད་མོས་ཅི་རིགས་སྟོས་
གནས་འདིར་སླེབས་ཐབས་ལ་བཙོན་པར་རིགས།

Bihar Sharif: From Nalanda to 16 k.m.

ལོ་ངོ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་གི་སྟོན་གནས་འདིར་ཕེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྣ་གྲག་དང་
ཐང་སན་ཅང་ཁྲག་ལོ་རྩ་བ་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་ནང་རི་འདི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་
སྤང་གི་བཞུགས་གནས་དང་སྐྱབ་ཕྱག་ཡིན་ཚུལ་གསལ་མོད། ཡིན་ཡང་བོད་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་འགའི་ནང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རི་འདི་ནས་
བྱམས་མགོན་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་བྲིས་ཡོད་པ་རེད།

རི་བོ་བྱ་རྒྱང་ངམ་རྒྱ་གར་ནང་སྐར་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་རི་བོ་བྱ་རྒྱང་ཞེས་པའི་དོན་
ནི་བྱ་ཞིག་ཅོག་བྱར་བསྐད་པའི་ནམ་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། དག་ཆ་དང་མི་
མཐུན་པར་འདུག་སྐར་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཉའི་སྤྱི་འཇུག་པ་ལས་དོན་ལ་སྤྱི་མའི་
ཞབས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རི་ཟེར་པ་ཡིན་ཟེར།

རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིད་ལྟོ་

རང་རི་ནང་བསྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་ནམས་སུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ནས་མེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་སྐུ་ཚུལ་
གསལ་བའི་རི་དེ་ནི། དེང་སང་དོ་མེ་གདན་གྱི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་སྐུ་པ་
ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལས་མས་སུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་
སུ་ཕེབས་པའི་རྒྱའི་བཅུན་པ་སྐྱེད་པའི་ལམ་ཡིག་ཟིན་བྲིས་ནང་གསལ་བར།
དེ་ནས་སྐོར་ལེ་དབར་གསུམ་ཅམ་ན། གྲུ་རུ་པ་ད་ལར་(གྲུ་རུ་པ་ད་ལ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་
མའི་ཞབས་མེས་ཡོད་པའི་རི་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། མིང་གཞན་ལ་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཡང་ཟེར་སྟབས། ཐང་
སན་ལམ་ཡིག་ནང་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་བྲིས་ཡོད།)སྟེབས། དེར་གནས་བཟུན་འོད་སྲུང་
གི་མཆོད་རྟེན་བཞུགས། མོད་སྟོལ་ལྟར་ན་རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྲག་གཤགས་ནས་
མཆོད་རྟེན་དེར་སྐྱས་ཟེར་ཡང་། གཤག་པའི་ཤུལ་ནི་མི་སྤང་ཡང་། དེ་ནས་
རུང་ཟད་སོང་ན་བྲག་སྐྱིབས་མི་གཅིག་ཐར་ཅམ་གྱི་གྲིབ་ཁུང་ཞིག་འདུག
དེར་གནས་བཟུན་འོད་སྲུང་གི་བཞེངས་སྐྱེ་ཞིག་དང་། ཕྱག་གི་ཁྲུས་རྩེས་རྒྱ་ཚོ་
(Alum)ཞིག་འདུག་པ་ཡུལ་དེའི་མིས་མགོ་ན་བ་ལ་འཕྱར་ན་པན་ཟེར། དེར་
འོད་སྲུང་ཕྱོན་པ་ནས་བཟུང་དག་བཅོམ་མང་དུ་ཕྱོན་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ལ་མ་དད་
པ་མང་པོ་དད་པ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོ་ནམས་གྱིས་སྟོན་ལམ་འདེབས་
ཤིང་ཕྱག་མཆོད་བྱེད། རི་དེར་སྐྱར་ཀའི་རིགས་སོགས་ཤིང་འབྲས་དང་། སེའྲི་
དང་སྟག་དང་ཅེ་སྲུང་དང་། རི་དྲུགས་གྱི་རིགས་མང་། གནས་དེར་མཇལ་
བར་འགོ་སྐབས་བག་ཐོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་མཆིས་ཞེས་གསལ་
བ་དང་། ཡང་རྒྱའི་བཅུན་པ་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་། རྒྱ་ཁྲུང་ཆེན་
པོ་བཀལ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནགས་ཆལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ཐང་ལ་རྒྱང་
གྲགས་བརྒྱ་ཅམ་བཟོད་པ་ན། གྲུ་ཁྲུ་པ་སྐྱེ་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་རི་བོ་ཡོད།
རི་དེ་གཤམ་གཤོང་ཆེ་ཞིང་བཟོད་དཀའ་བ། བྲག་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་གསུམ་ཡོད་
པའི་དབུས་མར་འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་གདུང་བཞུགས་འོད་སྲུང་གི་
ཕྱག་ན་སྟོན་པ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱའི་བདག་མོས་སྐུ་པའི་ཆོས་གོས་ཐོགས་ཏེ་དྲན་
པ་ཉེ་བར་འཛིག་བཞིན་བཞུགས་པ། མ་འོངས་པ་ན་མེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་
འཛིག་རྟེན་དུ་ཕྱོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལན་གསུམ་བསྐོར་པའི་མཐར། རི་
ལ་འཛིགས་ཏེ་རི་གསུམ་པོ་དེ་སོ་སོར་བྱེ་སེ་གོལ་གྱི་སྐྱས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་

དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།

སང་པར་མཛད་ནས། འཕགས་པ་འོད་
སྤང་གིས་ཆོས་གོས་དེ་བྱམས་མགོན་ལ་
ཕུལ། ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་བྱས་ནས་ནམ་
མཁའ་འཕགས་ཏེ་རྩུ་འཕུལ་སྣ་ཆོགས་
བསྟན་ཅིང་སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་
ནམས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་ཏེ། ལྷག་མ་མེད་
པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཤིང་། རང་གི་
བསམ་གཏན་གྱི་མེས་རང་ལུས་སྤྱོད་སྒྲིད།
རི་བོ་དེའི་སྤོ་ལ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་
རྒྱུད་ནས་བལྟས་ཆེ་ཆེས་མདངས་གསལ་
བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཡང་། རི་ལ་འཛེགས་
པ་ན་ཅང་མི་སྤྲང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་

གསུངས་སོ། རྒྱ་གར་ན་གསུང་ཚུལ་འདི་ཉིད་གྲགས་ཆེ་བ་ལས་རི་དེ་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱམས་མགོན་སྐུ་བ་གནས་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་དེ་ཅམ་
མེད། སྤྱིར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་མཇུག་ནས་གཉིས་པལ་ཆེར་སྐྱུ་ཐོག་
མཉམ་སྟབས། དེ་སྐབས་མཆོན་སྟན་མ་རྒྱས་པའམ། ཡང་ན་སྐྱུ་གཤེགས་ཟེན་
པ་ཞིག་ཡིན་པེས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་ཐང་སན་ཅང་རྒྱ་གར་དུ་སྤེབས་སྐབས་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྤོ་ལ་བཏོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ནམ་གཞག་དར་བྱབ་ཆེ་
ཁར་ཐང་སན་ཅང་གི་དགོ་རྒྱུད་དང་། ཐང་སན་ཅང་རང་ཉིད་བཅས་ཆ་ཆང་
སེམས་ཅམ་པའི་སྤོ་ལ་འཛིན་པ་ཆགས་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འང་ཐང་སན་ཅང་གིས་
སེམས་ཅམ་པའི་སྤོ་ལ་དར་བར་བྱས། ཁོང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་སྒྲོར་
འབྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་ལ། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཐོགས་མེད་སྒྲོར་གང་ཡང་
མ་གསུངས་པ་འདི་ནི། པལ་ཆེར་རི་བོ་
བྱ་རྒྱུ་དང་ཐོགས་མེད་བར་འབྲེལ་བ་
མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅིག་ཏུ་འདོད་ཆོག་
པར་མཐོང་།

ད་ཆ་རི་དེའི་ཕྱོད་ལ་དྲགས་
གྱི་དགོ་སྤོར་ཨ་ནན་རྩ་པའ་རྩེ་ཞེས་
པས་བྱང་རྩུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཕུ་
ཁེ་ གཡ ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་བཞིན་པ་

དང་། ཡང་འོད་སྤང་དང་ཐོགས་མེད་
 སུའི་སྐྱབ་སྤྱག་ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱབ་
 སྤྱག་དེའི་ནང་མཐུ་ཀར་ཤ་པ་སྟེ་འོད་
 སྤང་ཆེན་པོའི་སྐྱ་བརྟན་བཅུགས་
 པའི་རྟེན་ཁང་ཚུང་ཚུང་ཞིག་གྲང་
 བཞེངས་འདུག དེ་ཙམ་མ་ཟད་དེར་
 གནས་མཇལ་ཆེད་ཕེབས་མི་ཚང་
 མས་བཀའ་ངིན་དྲན་དགོས་པ་ཞིག་
 བྱི། བཙུན་པ་ཨ་ནན་རྟ་པཎ་རྟེས་
 གནས་རི་དེའི་རྩ་ནས་རྩེ་བར་རྩོུ་
 རིང་པོ་ཞིག་བཅོས་ནས་ཀན་པོ་དང་།
 ནད་པ་རྩམས་གྲང་རི་རྩེར་ཕེབས་
 ཐུབ་པའི་གཞན་པན་གྱི་ལས་བཟང་
 པོ་གཉེར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

གང་ལྟར་འདིར་འགྲོ་མཁན་ཚོས་སྐུར་པ་
 ཞེས་འབོད་དགོས། རི་འདི་གྲ་ཡའི་རྫོང་
 ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གྲ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་
 ༥༥ ཙམ་ཡོད། མི་འཁོར་ནང་སོང་ན་རི་
 འདབས་བར་མི་འཁོར་འགྲོ་མཁན་ཡང་
 ཡོད། རི་འདབས་ནས་རི་རྩེ་བར་མི་ཉར་
 ༥༠༧ ཡོད་ཅིང་རྩོུ་ཀས་གང་ལེགས་ཡོད་
 པས་སྐྱ་ངལ་མེད།

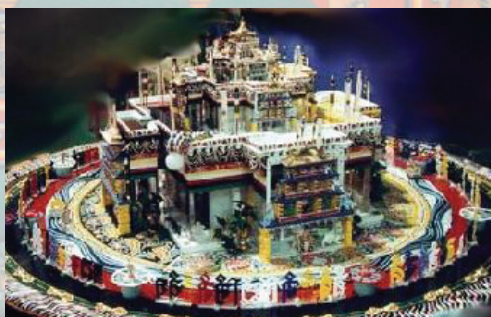
རི་བོ་བྱ་རྒྱང་།
 རྒྱངས་འཁོར།
 མི་འཁོར།
 གནས་ཐང་།

གྲ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ རྩོུ་གདན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༠
 གྲ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥
 གྲ་ཡ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥

Gurpa-Gaya-Bodh Gaya

དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུང་སའི་གནས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་
མཆོད་རྟེན་ནས་ཡུལ་ཁོར་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
དུས་དབང་ཐེངས་སུ་མ་ཅུ་པ་གནང་སྐབས།

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་སྒོས་བསྐྱངས།

དུས་དབང་ཐེངས་སུ་མ་ཅུ་པའི་གསུང་ཆོས་རྩ་བའི་ནམ་པ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན།

རང་རེའི་ཤོད་ཚུལ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་ནི་
དུས་འཁོར་ཙུང་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་།དེ་ནི་དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་
མངའ་སྡེ་ཨན་ཏྲ་ལྷོ་པར་རྒྱུ་ཤིའི་(Andhra Pradesh)ནང་ཡོད་ཅིང་།ལྷོ་ཕྱོགས་
དཔལ་རི་ནས་གནས་འདི་ལྷ་ཡང་ན་འདི་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་རིར་སོང་ཆེ་
ཆུ་ཆོད་གསུམ་གྱིས་སྤེབས་པ་ཡིན།གནས་འདིའི་སྒྲོར་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་
ཡིག་ནང་གསལ་བར། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་སྟོང་ཅམ་སོང་བ་ན།
ཨནྱ་ར་(Andhra)ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར་ན་ཀ་ཏ་ཀ་(Danakataka)ཡང་ཟེར་བའི་
ཡུལ་ཐ་གུར་རྒྱང་གྲགས་དུག་སྟོང་ཅམ། དབུས་ཀྱི་མཁར་ཆེན་རྒྱང་གྲགས་
བཞི་བརྒྱ་ཅམ། ས་གཞི་གཤིན་པ་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་ལྷ་བ་རེས་མོས་ཀྱིས་བསྟུང་
དེ་འདེབས་པ།མིའི་རང་བཞིན་གཏུམ་སྟོད་དཔལ་ལྷན་ཞིང་བྱད་བཞིན་
ནག་པོ་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དགའ་བ། གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ཤུ་ལྷག་
པར་དགེ་འདུན་སྟོང་ལྷག་གནས་བརྟན་སྟེ་བཤ་སྟག་ཡིན།

ཐུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་ཤིན་དུ་མང་པོ་གནས།
གོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཤར་རི་ལ་བརྟེན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་དང་།
རུབ་ཕྱོགས་སུ་རུབ་རི་ལ་བརྟེན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་པོ་སྤུ་མས་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བཞེངས། སྟོན་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གནས་
ཏེ། སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་འདས་པ་ན་ལོ་རེ་བཞིན་སོ་སྟེས་
དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་རེ་བཞུགས་ནས་དབྱར་གནས་དགག་དབྱེ་མཛད་དེ་
ཆང་མས་དག་བཅོམ་ཐོབ་སྟེ་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁར་འཕུར་ནས་མོད་ལ་
ཕྱིན།ཕྱིས་སུ་སྟེ་འཕགས་འདེས་མར་གནས་ཤིང་། ད་ལྟ་དགེ་འདུན་བཞུགས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གནས་འདི་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོར་ཡགོང་ས་
ཡསྟབས་མགོན་ཆེན་པོས་དཔལ་དུས་ཀྱིས་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གནང་

ཞིང་། མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་ནང་པའི་གནས་ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་
འདིར་ཐུབ་སྐྱེ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་སྐྱོན་ཡང་མཛད་པར་མ་ཟད། ད་
དུང་སློན་ཆེན་གྱིས་གནས་འདི་དང་། རྩོུགས་དཔལ་རི་གཉིས་ཀར་ནང་
པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་ཁུ་རྒྱའི་དམ་འབུལ་དང་། ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་མདུན་ནས་ལམ་སློན་བཀའ་སློབ་ཡང་ཁྱས་ཡོད་པ་རེད།

གནའ་བོའི་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཙོ་དབྱིབས།

གནའ་བོའི་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐུལ།

འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་ཉི་འཁྲིས་སུ་གསར་
བཞེངས་ཁུ་སྐྱས་གྱི་ཐུབ་དབང་སྤང་བརྟན།

ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གིས་དུས་འཁོར་གྱི་གར་འཆམ་འབྲས་བཞིན་པ།

དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཆེད་རས་བཅོས་གྱི་དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་།

འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན།

མེ་འཁོར་དང་རྒྱངས་འཁོར།

གནམ་ཐང་།

ཟུན་ཁོར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༩༠།

ཏེ་རྒྱུར་ཟུང་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༠

Amaravati-Guntur-Hyderabad

སངས་རྒྱུ་གི་བཞེངས་སྐྱེ་འདི་བཞིན་སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་རིའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་
 ཡོད་ཅིང་། གནའ་རབས་ཀྱི་བཟོ་ཆལ་བྱད་འཕགས་མངོན་པའི་སྐྱེ་བཟླ་བ་ཞིག་ཡིན།
 ཡགོང་ས་མཆོག་དེ་སྟོན་གྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོར་རྒྱ་གར་ནས་ཆེད་ཁྱུས་ལྷར་ཐུང་འདས་
 རྒྱུ་གི་ཆོགས་འདུར་ཐེབས་སྐབས་ཞོར་དུ་གནས་གཟིགས་མཛད་ནས་སྟོ་
 ཕྱོགས་དཔལ་རིའི་ཐེབས་སྐབས་སྐྱེ་འདིའི་མདུན་ནས་ཞབས་ཁུའི་དགེ་འདུན་པ་
 རྣམས་དང་ལྷན་དུ་དང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ཆར་གཅིག་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་གྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་གནས་འདིར་ཐེབས་ནས་ཆ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཞིག་ཀྱང་
 གནང་བར་མ་ཟད། ད་དུང་སྟོན་ཤིང་འདེབས་འཇུགས་ཀྱང་མཛད་པ་རེད།

ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི།

ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་རི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛམ་གྱི་མིང་འདྲིར་
ཉི་ལྔ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་
བཞུགས་གནས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ཨན་
རྒྱར་པར་རྟེ་ཤིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་།
མཐར་ཁོང་སྐུ་གཤེགས་ཡུལ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩུད་ཡིན་པར་ཚུད་པ་གང་
ཡང་མེད།དེ་སྔོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ནང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་
གནས་འདྲིར་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱིས་ས་འདྲིར་རྒྱ་བཀག་བསྐྱེལ་བྱས་མེད་
སྐབས་རིའི་ཅེ་ཤོད་ཀྱི་གནས་ཤུལ་ཁོང་མར་མཇལ་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། ཏུས་
ཕྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཡགོང་ས་སྐུ་ཕྱིར་བུ་བཞེ་པ་མཆོག་དང་། པཌ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྱིར་བུ་པ་རྣམ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ལྷང་འདས་རྗེས་བྲན་མཛད་
སྒོར་ཕེབས་ནས་ཁོར་དུ་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་སྐབས་རི་འདྲིར་རྒྱ་བཀག་
བསྐྱེལ་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་སྐབས་ད་དུང་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་སྟག་
སོགས་མཇལ་བྱས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ད་ཆ་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་རིའི་
གནས་སྤྱིང་གི་ཅེ་ཤོག་ཙམ་ལས་གཞན་རི་སྟེད་དང་རི་གཤམ་ཁོང་མ་ཆུའི་
ནང་ཤོར་ནས་རི་ཅེ་ཙམ་ལས་མཇལ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། གནས་སྤྱིང་གི་རི་
ཅེར་མཆོ་བྱ་བརྒྱད་ནས་སོང་ན། གནས་དེ་ནས་རྟེད་པའི་དངོས་རིགས་ཁག་
འགེམས་སྟོན་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད།དེར་མཇལ་རྒྱ་སོགས་གང་འཆོམ་ཡོད་ན་
ཡང་།ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་རབས་དང་འབྲེལ་ནས་ངོ་འཕྲོད་རིགས་ནི་གནས་འདི་
ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་རི་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད་ཙམ་ལས་གཞན་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་
ཀྱི་ཞིབ་སླའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་དགའ། འདིའི་སྐོར་དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསེར་ཐང་
ནང་རོབ་ཙམ་བཀོད་པར།དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་
ཉིན་བྱེད་ལྷག་པའི་ས་ན་ནག་རྒྱུན་ཀྱང་འཕྲུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་རི་ཀྱི་རི་ཡོད། དེར་
གནའི་དགོན་ཤུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱང་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དཔལ་རི་རིའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གོ་མོ་དང་།ག་གོ་མོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་ཁ་བྱང་བཅས་པ་
དང་།དེའི་ཁོད་ན་སི་རྒྱ་ལའི་དགོན་གནས་ཡིན་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་
ཀྱང་ཡོད་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ཉེ་དུས་ལྷ་ཡང་གནས་དེ་
ལ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རི་བོར་འབོད། འདི་ནས་གོ་རྒྱ་ལ་རིའི་རྒྱ་བོ་ཡང་མི་རིང་བས་
དེ་དཔལ་རི་རིའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅེས་མཁས་བྱུང་གིས་གསུངས་པ་དང་ཡང་
འབྱོར། ཀྱི་ཤི་ན་གཙང་པོ་རྒྱ་མཆོ་ལ་འབབ་པའི་ཡུལ་ཆ་དེ་རྣམས་སྟོན་གྱི་

དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཁྱ་སྐུའ།

ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་བ་འདིར་དབྱེད་གཞིར་བྲངས་ན། རི་དེ་ནས་
 ལུབ་བྱང་མཚམས་སུ་རྒྱུང་གྲགས་ཆིག་སྟོང་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཙམ་བཟོད་པ་ན་གོ་
 ས་ཡིའི་ཡུལ་ཡོད། དེའི་ཐ་གྱར་རྒྱུང་གྲགས་དྲུག་སྟོང་། དབུས་ཀྱི་མཁར་ཆེན་
 བོ་རྒྱུང་གྲགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དུ་ཡངས་པ། རི་ཐང་ཆལ་བར་གདལ་བ།
 རི་བྱག་ནགས་ཚལ་མཆོ་རྗེ་སྟེང་སྟེང་མར་ཡོད་པ། ས་གཤིན་མིན་གཉིས་ཀ་
 འདྲེས་ཀྱང་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་འདེབས་པ། སྟོངས་ཆེ་རྒྱུང་པན་ཚུན་མཐོང་བ།
 བྱོང་སྟོངས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱིས་གིས་གང་བ། མིའི་རང་བཞིན་ལྟས་བོངས་
 རགས་ཤིང་མདོག་ནག་པ། དྲུག་ཤུལ་ཆེ་ལ་གཏུམ་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་
 དད་མོས་མཉམ་པ། ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉིར་བ། བདག་པོ་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པ་
 ལ་མཁས་པར་གྲགས་པ། དུམས་སྟོང་རྗེ་ཆེ་ཞིང་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་བོར་བཀྱར་
 བ། གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ལྷག་པར་དགོ་འདུན་ཁྲིར་ཉེ་བ་ཐམས་ཅད་ཐེག་
 ཆེན་པ། ལུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་ཁང་བདུན་ཅུ་ལྷག་པར་བྱི་པ་རིགས་མི་གཅིག་པ་
 འདྲེས་ཏེ་གནས་གྲོང་ཁྲིར་གྱི་སྟོ་སྟེགས་སུ་མི་རིང་བར་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་
 གི་ལོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པ་ནི་སྟོན་པས་ཆོ་འཕྲུལ་

གོང་ཀ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པས། སྟོན་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། གོང་ཀ་ན་ཡི་གྲོང་
 ཁྲིར་གྱི། དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཆེ་མོར་
 བློ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྤར་ཡུལ་དེའི་
 བྲོང་ཁྲིར་གཙོ་བོ་ཡང་ཡུལ་འདིའི་
 ཉེ་འཁོར་དུ་ཟེར། དེས་ན་སྟེགས་དེ་
 རུང་ཟད་ཀྱང་འབྲུལ་བ་མེད། ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡང་འདིའི་
 སྟོར་མིན་ནམ་སྟམ་པ་ཞིག་ལོ་ངོ་
 ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་སྟོན་ཡུལ་འདིར་
 ཐེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་ཐང་སན་

ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ་མ་སྟེགས་པ་བདུལ་
 ཅིང་། ཕྱིས་སུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐུན་བདག་རྒྱལ་པོ་ས་རུ་སྟེ་ཡང་
 དག་འདྲེན་པ་ཞེས་པས། མགོན་པོ་ལྷ་
 སྐྱབ་བཀུར་སྟེ་ཕྱིར་དུ་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་
 བཞིར་སྐྱང་མ་བཞག་སྟེ། མི་གསར་
 པ་སྟེ་བས་སྐབས་གང་བྱུང་ནང་དུ་མི་
 གཏོང་བ་ལ། སྐབས་ཤིག་ཨུ་དེ་བ་
 སིང་ལའི་ཡུལ་ནས་བྱོན་ཏེ་སྟོན་སྐྱང་ལ་
 ཁྱོད་སོང་ནས་ཨུ་དེ་བ་སྟེ་བས་འདུག་
 ཅེས་མགོན་པོར་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་ཞུས་
 པས། མགོན་པོས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འཕགས་པ་ལྟེ་སྟེ་
 ཏེ་ལྷུང་བཟེད་རྒྱས་གང་བ་ཞིག་ཏེ་གནས་ལ་གཏད་དེ་ཨུ་དེ་བར་སྟོན་ཅིག་
 གསུངས། ཏེ་གནས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་བྱས་པས་ཨུ་དེ་བས་ཅི་ཡང་མི་ཟེར་བར་
 ཁབ་ཅིག་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་བོར་རོ།

ཨུ་དེ་བའམ་འཕགས་པ་ལྷ་

དེ་ནས་ཏེ་གནས་ལོག་ནས་རྒྱལ་དེ་ཞུས་པས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཨ་ཙ་
 མ་མཁས་པར་གྲགས་པ་དོན་ལ་གནས་གསུངས། ཏེ་གནས་ཀྱིས་དོན་དེ་བྱིས་
 པ་ན་རྒྱ་ཞེས་པ་སྟོམ་སེལ་ཅིང་བསེལ་བ་དང་དབྱིབས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 གུབ་པ་སྟོན་ལ་རག་ལས་ཤིང་རྟོག་དྲངས་རྒྱུན་ལ་ལྟོས། ལྷུང་བཟེད་རྒྱས་གང་
 བ་ནི་བདག་གི་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་གྱིས་གང་བའི་བརྟེན་ལོ། ཁོང་གིས་ཁབ་ཅིག་
 བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་རྣེས་དེས་མཐར་འཁྱོལ་བའི་བརྟེན་ལོག་གསུངས་ཤིང་
 སྟོབ་མའི་མཆོག་ཏུ་མཛད། སྟོབ་མ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ནི་ལྟོ་
 ཕྱགས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་གཤེགས་ཁར་ཨུ་དེ་བ་གཅིག་ཕུ་ལ་གཏད་པ་ཡིན་ནོ་
 གསུངས། དེ་ནས་ནང་དུ་བཏང་བར་ཞལ་མཛལ་མ་ཐག་དགའ་བ་དཔག་མེད་

བྱང་སྟེ་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཛུལ་ཞིང་མཇུག་གྱེད་
འཕྲད་པ་ལྟར་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་དུ་འབྲེས་པར་གྱུར། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་མང་
དུ་ཐོས་པ་མན་ངག་གི་ཐབས་ཟབ་མོ་མང་པོ་ལ་མཁས་པས་འཆི་མེད་ཆེད་
རིག་འཛིན་བརྟེས་པ། ཡོན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཆེ་མགོན་པོ་རང་ཉིད་དང་
མཉམ་ཐུབ་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལོན་ཡང་། མཆོད་
ཡོན་གཉིས་བགྲེས་རྒྱུ་མི་མངའ་བས། རྒྱལ་པོ་ལ་བྱ་ཐ་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱལ་
སྲིད་ལ་རིངས་པའི་སློ་སྐྱེས་ནས་ཡུམ་ལ་བྱིས་པ་ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་འཐོབ་ཅིས་
བྱིས་པར།

ཡུམ་གྱིས་སྐྱས་པ། དུས་ནི་ཤེས་དཀའ་སྟེ། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལོན་ཅིང་
བྱ་ཆ་མང་པོ་དག་རྒྱས་ཤིང་འཁོགས་ནས་ཆེ་དུས་བྱས་པ་མང་པོ་བྱང་ཞེས་
པས། བྱ་ཐབས་རྒྱག་སྟེ་ཡིད་ཐུག་པས། ཡུམ་གྱིས་སྐྱས་པ། དེ་ཞིག་ཡི་ཐུག་
མ་བྱེད་ཅིག་ཁྱོད་གྱི་པ་ཆེ་རིང་བ་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ་སློབ་
དཔོན་རང་གི་ཆེ་དང་མཉམ་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་མགོན་པོ་འདས་ན་
ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཡང་གོངས་པས་ཁྱོད་སོང་ལ་མགོན་པོའི་དབུ་སློངས་ཤིག་ཁོང་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས་སྟེར་བའང་སྲིད་
ཅིས་སྐྱས་པས། རྒྱལ་པོ་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་དུ་སོང་ནས་སྐྱོན་པའི་བསྐྱགས་པ་
དང་ལོ་རྒྱས་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་མཐར་དབུ་བསྐྱང་། དེར་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྟོང་
རྗེ་སྐྱེས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་གཟིགས་པས་རྩ་ཀུཤ་དང་ལས་འབྲེལ་ཡོད་
པར་གཟིགས་ནས། ཀུཤ་འི་ལོ་མས་མགུལ་བཅད་དེ་སྐྱོན་པ་ན་རལ་གྱི་ཚོན་
པོས་ཕྲལ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར། དེར་རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་སྟེ་བྱོས་ཤིང་ཡབ་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་
གོངས། སྟེར་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་འབྲེན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་རུང་
ཟད་མ་རྫོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་འབྲེན་སེམས་ལས་སུ་གྱུར་པར། སློབ་
དཔོན་གྱིས་སྟོང་སངས་མཛད་ཅིང་གསེར་འགྱུར་གྱིས་རྩོམ་པོ་གསེར་དུ་
བསྐྱར་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་ལུས་པར་གྱུབ་ཅིང་། གསེར་རྒྱུད་གིས་གཙུང་
ཁང་ཆེན་པོ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ཞིག་བཞེངས།

ཐོག་ཁང་དུ་སྟོན་པའི་གསེར་སྐྱ་ཆེ་བ་དང་གསུང་རབ་མང་པོ་སྐྱེགས་
བམ་དུ་བྲིས་ནས་བསྐྱིགས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་བསྐྱིགས། དེ་དག་
ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། གསེར་ལྷག་མ་ཤམ་ཀ་བྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པ།
མགོན་པོ་འདས་རྗེས་མི་རིང་ཅམ་ན་བྱི་རབས་པ་སྐྱ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བཞོ་བཤའ་བྱས་པ་མ་སྟོམས་པས། དགེ་འདུན་ནམས་པན་ཚུན་ཚོད་པས་
 འཕྲོད་དུ་དགེ་འདུན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་གོག་པོ་ཅམ་
 དུ་འདུག་པར་སྒྲན་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་བསྐྱད་ནས་གཞན་པན་བྱེད་གྱིན་
 འདུག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཐང་སན་གྱིས་མངལ་བའི་གནས་འདི་སྟོ་ཕྱོགས་
 དཔལ་རི་ཡིན་ཅེས་སྟམ་པ་ལྟ་བུར་འདུག་བྱང་ཐག་ཚོད་པ་ནི་ཁྱ་མི་རྣམས་སོ།

ཐང་ཀ་འདི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་བྱག་རྩ་རྩོ་ཆེ་བསྐྱམས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཐང་ཀ་འདི་ཉི་ཉོང་
 རས་གསར་རྟེན་བྱང་ཞིང་། ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་གོང་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཐང་ཀ་འདིའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་གསང་སྐྱགས་ཉམས་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་ཚུལ་ཤོད་གྱི་ཡོད་
 ལ། དེ་འབྲེལ་གསང་སྐྱགས་སངས་རྒྱུ་ཚོས་ལུགས་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་ཚོས་རྒྱུ་རྟེན་གྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་རི།

སྐངས་འཁོར།	ཉི་རྒྱར་ཟླ་དུང་གས་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༠ ཟུན་རྟོར་གས་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༡
མེ་འཁོར།	ཉི་རྒྱར་ཟླ་དུང་གས་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༠ ཟུན་རྟོར་གས་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༡
གནམ་ཐང་།	ཉི་རྒྱར་ཟླ་དུང་གས་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༠

Nagarjunagonda-Hyderabad-Guntur

སན་ཅི།

གནས་འདི་ནི་མཐོ་ཚད་མི་ཉུང་། ཡོད་པའི་སན་ཅི་ཞེས་པའི་རི་
དེའི་ཅེ་མོར་རྟོག་ལྟར་བརྗེད་ཉམས་ཆེན་པོའི་ངང་གནས་ཤིང་། རི་དེའི་ཅེར་
བདག་གཅེས་སྤྱོད་ལེགས་བྱས་པའི་མཚོད་རྟོན་དེ་འདྲ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད།
གནའ་ལྷུ་འདི་ནས་ནང་པའི་བཟོ་རྩལ་གྱི་དར་རིམ་དང་། འཛིག་རིམ་
གཉིས་ཀ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐབས་པར་མ་ཟད། སྐབས་ཤིག་རིང་ནང་པའི་ཆོས་
ལུགས་རྒྱ་གར་ནང་དར་བྱབ་ཅི་ཙམ་ཆེ་མིན་གསལ་མཚོན་ཐབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡོད། གནས་འདིར་ནང་པའི་དགོན་སྡེ་དང་མཚོད་རྟོན་སོགས་གསར་བཞེངས་
བྱས་ནས་དུས་ཕྱིས་ནང་པའི་གདན་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱི་མཛད་རྣམས་ནང་གནས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་
གང་ཡང་མེད་ཁར། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇུག་ལ་
ཐེབས་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་བྲིས་ནང་དུའང་

གནས་འདིའི་སྒོར་གསལ་བཤད་སོགས་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་
ཡ་མཚན་སྟེ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐང་སན་རྒྱ་གར་དུ་
ཐེབས་སྐབས་གནས་འདིར་དགོན་སྡེ་
སོགས་ཏུ་ཙང་དར་རྒྱས་ཆེ་
སྒང་ཞིག་ཡིན་པ་
ཙམ་དུ་མ་
ཟད།

གནས་འདིའི་ཨ་ཤོ་ཀའི་མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་གསར་བཞེངས་གྲུབ་ནས་
 བགྲང་བྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག་ཕྱིན་སྐབས་ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་
 ཡིག་ནང་ངེས་པར་འཁོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་གསལ་ཁ་གང་
 ཡང་མེད་པ་རེད། སན་ཅི་ཞེས་པའི་གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མ་ཤྲིལ་རྒྱའི་
 ལོ་རྒྱུས་(Dipavamsa)དེ་བ་འདིའི་ནང་ཐོག་མར་ཐོན་པ་ལས་དེའི་
 ཡར་ཐོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་གང་གི་ནང་དུ་འང་མེད། ཨ་ཤོ་ཀ་རྒྱལ་པོ་
 མ་ཆགས་གོང་བུ་རྟེ་སའི་(Vidisa)ཆོང་པ་ཞིག་གི་བུ་མོ་རྟེ་བུ་ཞེས་པ་ཞིག་
 དང་གཉེན་སྲིག་བྱས་ནས་ཨུ་རྒྱན་ལ་(Ujjayani)འགོ་སྐབས་ས་ཆ་འདིར་
 བཞུགས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རྗེས་ཨ་ཤོ་ཀའི་སྲས་མ་རྟེན་རྒྱར་བུ་རྟེ་སར་(Vidi-
 sa)རྟེ་བུ་ལ་མཇལ་བར་ཕེབས་སྐབས། རྒྱལ་སྲས་བཙུན་མོ་རྟེ་བུ་མོ་རང་
 གིས་བཞེངས་པའི་(Vidisagiri)བུ་རྟེ་ས་གྲི་རི་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་མཇལ་
 བར་ཁྲིད་པ་དང་། རྒྱལ་སྲས་དེར་སྐྱབ་གཅིག་བཞུགས་ཏེ་དེ་ནས་ཤྲིལ་རྒྱར་
 ཕེབས། སན་ཅི་ཞེས་པའི་དགོན་གནས་འདི་ཉིད་དུས་རབས་མང་པོའི་
 རིང་ནང་པའི་ལྷེ་གནས་ཤིག་ཆགས་པ་དེའི་སྐད་གཞི་ཨ་ཤོ་ཀས་བཏང་བ་
 ཞེ་ཡིན་སྐུམ་པ་ཞིག་ལས་གཞན་གནས་འདི་ནང་པ་དང་དམིགས་བསལ་
 གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མེད།

ཨ་ཤོ་ཀས་དང་ཐོག་གནས་འདིར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་།
 རྟེ་བུ་ཀ་བ་ཞིག་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ནས་དུས་རབས་རིམ་པར་འཕེལ་
 རྒྱས་སོང་ཡང་། སྐབས་འགར་ཉམས་ཆག་ཀྱང་སོང་ཡོད་པ་རེད། ཨ་ཤོ་ཀས་
 མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཡུལ་དུ་གནས་འདི་ཉིད་བདམས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གསལ་པོར་མ་ཤེས་ཀྱང་། ཆོད་དཔག་བྱས་ན། གཅིག་ནས་བུ་རྟེ་སའི་ཆོང་
 པའི་བུ་མོར་གཉེན་སྲིག་བྱས་ནས་ཡུལ་དེར་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཆགས་པ་དང་།

གཉིས་ནས་དགོན་སྡེ་བཞེངས་སྐྱོན་བྱེད་ཡུལ་ལ་སན་ཅི་ཞེས་པའི་རི་འདི་
 མངོས་སྐྱུག་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཅུང་ཆུང་རིང་ཅམ་ནས་བལྟས་ཆོ་
 བརྗེད་ཉམས་དོད་པོའི་ངང་མཐོང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ས་ཆ་འདིར་དགོན་
 སྡེ་བཞེངས་བསྐྱོན་བྱས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟམ། མཆོད་རྟེན་འདིའི་ཁོར་ཡུག་
 གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཁར། ཞི་འཇམ་བག་ཐེབས་ཤིག་ཡིན་
 པས་གནས་འདི་ནས་སྐྱེས་བྱ་དང་ལྷན་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲོམ་སོགས་བྱས་ན་དེ་
 ལ་ཁོར་ཡུག་གི་མཐུན་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་ལེགས་པོ་ཡོད། ཡང་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་གྲོང་
 ཁྱེར་བི་རྒྱུ་ས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་མཐུན་རྒྱུན་སྣ་མང་འདྲོམས་ས་ཞིག་ཡིན་ཁར།
 མི་འབོར་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འཁྲིས་སུ་དགོན་སྡེ་
 ཆགས་པ་ནི་དགོན་སྡེ་རང་གི་མཐུན་རྒྱུན་འདྲོམས་པོ་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་
 ཆེན་པོ་ཡོད། དགོན་ཤུལ་དང་མཆོད་རྟེན་ཉེ་འཁྲིས་ནས་རྟེན་པའི་རྩོམ་ཅིག་
 རོས་སུ་དེ་སྡེའི་སྐྱོན་བདག་གི་མཆན་འཁོད་ཁོངས་སུ་བི་རྒྱུ་སའི་ཆོང་པ་དེ་
 འདྲའི་སྐྱོན་བདག་བྱས་ཚུལ་ཡང་གསལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་གནས་འདི་ཉིད་
 གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འཁྲིས་དང་། གཙང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འདྲེས་མཆམས་
 སུ་ཡོད་སྟབས་མི་སྣ་མང་པོ་འདྲོམས་རྒྱུའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 རེད། དགོན་གནས་འདི་ཉིད་མོར་ཡའི་རྒྱལ་རབས་མཐུག་རྒྱུགས་ན་ཡང་
 ད་དུང་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་ཡུན་རིང་པོར་གནས་ཐུབ་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་ཨ་ཤོ་ཀས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དེར་ཉམས་ཆག་
 ཅུང་ཅམ་བྱུང་སྟབས། ཡུལ་གྱི་ཆོང་པ་དང་དགེ་འདུན་པ་ཆོས་སེམས་ཤུགས་
 ཆེག་སྐྱེལ་གྱིས་ཞིག་གསོ་ཡང་ཡང་བྱས། སན་ཅི་ཞེས་པའི་མིང་རྟིང་པ་དེ་
 བི་ཀ་ཀ་ན་ཡ་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་
 ཅམ་ལ་སི་གླ་སི་(Sungas)ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྩོམ་ཅིག་བྱས་ཏེ་ལྷ་
 ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་གསར་བཞེངས་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་མགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་
 དེའི་ཐོག་ནས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲིད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་
 ཆོད་མཐོར་གནས་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་བྱས་ཤིང་། དེ་སྐབས་སྤར་ཨ་ཤོ་ཀས་
 བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ནས་སྤར་ལས་མངོས་སྐྱུག་
 ལྷན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཟོས། ད་དུང་ཡང་སྐབས་དེར་བཞེངས་
 པའི་གས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་དང་། ལྷ་ཁང་གཅིག་རྒྱས་འདྲིམས་ཁ་ཤས་
 བཅས་ཡོད། སི་གླ་སི་(Sungas)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གུལྟའི་རྒྱལ་རབས་
 སྐབས་ཡང་བསྐྱར་སྤར་བཞེངས་བསྐྱོན་བྱས་པ་ཁག་ཞིག་གསོ་དང་བསྐྱར་
 བསྐྱོན་བྱས། སྤྱིར་ཡང་གུལྟའི་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་པལ་མོ་ཆེར་

ཞིག་གསོ་དང་གསར་བསྐྱོད་གང་མང་བྱས་སྟབས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་
 ཆོག་པ་ནང་བདེ་འཇགས་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་པའོ་རིག་ལག་རྩལ་
 ཆེས་ཆེར་དར་བ་སོགས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་གང་ཅི་ཅེར་སོན་
 གྱི་དུས་རབས་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། དེ་འདྲའི་མཐུན་ཞུན་
 དང་གོ་སྐབས་འོག་སྐབས་ཤིག་སན་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཟོ་རྩལ་དེ་ཡང་ཉ་
 ཅང་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། གོང་དུ་རོབ་ཙམ་བཤད་པ་སྟར་སན་ཅིའི་
 མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་དང་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་གསར་བཞེངས་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་སི་གཱ་
 སི་(Sungas)རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཞིག་གསོ་དང་། གུལླའི་སྐབས་ཡང་བསྐྱར་
 ཞིག་གསོ་བྱས་སྟབས་ད་ཆ་སན་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སྐུ་རེ་བཞེངས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གུལླའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སྐབས་བཞེངས་པ་ཤ་སྟག་
 ཡིན། གུལླའི་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཤེས་པར་ལྟ་ཁང་
 ཨང་བརྩ་བདུན་པར་ཞིབ་གཟིགས་བྱས་ཆོ་དེའི་ནང་གི་བཞོས་རིས་ཀྱི་ཐོག་
 ནས་གུལླའི་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་དེ་ཉིད་དུས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་
 པའི་དོན་གནད་འགའ་གསལ་ཆོག་པ་ཡོང་ཐུབ། གུལླའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་
 གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་པར་འཕྱོར་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་ཡང་། དུས་ཕྱིས་ཏར་ཤ་

བཀའ་འཁུར་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་དྲུང་
 རྒྱུ་ལྟར་འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་

ཕར་དན་གྱིས་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་སྐབས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ནང་
 ཆོས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་ཡང་བསྐྱར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དར་འཕེལ་དང་།
 ལྷ་ཁང་གསར་བསྐྱུན་སོགས་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་རབས་ཕྱི་མ་དག་གི་སྐབས་སུ་
 གུལླའི་བཅོ་རྒྱུན་གྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བཅོས་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་ཆོ་གུལླའི་རྒྱལ་
 རབས་རང་གི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པ་དང་བསྐྱར་ན་དེ་ཙམ་ཞིབ་ཆགས་དང་
 བཅོ་རྒྱལ་ཡག་པོ་མེད།

སན་ཅི་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྒྲིའི་བཀོས་རིས།

སན་ཅི།

སྐངས་འཁོར།

མེ་འཁོར།

གནམ་མང།

སྟོ་པལ་ནས་སྒྱི་ལེ་ ༤༦

སྟོ་པལ་ནས་སྒྱི་ལེ་ ༤༦

སྟོ་པལ་ནས་སྒྱི་ལེ་ ༤༦

Sanchi-Bhopal

ཨ་རྒྱ།

ཨ་རྒྱ་ཞེས་པའི་བྲག་ཕྱག་ནི་མ་ཏ་ར་གི་ཏའི་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཨུ་རུ་ག་རྩུབ་ཅིས་པའི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བྲག་ཕྱག་དེ་ནི་ད་ཨུ་རུ་ག་རྩུབ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠༥ སར་གནས་ཡོད། བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་བྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ནས་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པ་བར་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན། བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་རི་གཉིས་བར་དབྱིབས་སྒྲ་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་གནས། བྲག་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མར་ཆུ་འབབ་པ་སོགས་མངོན་སྲོལ་རྣམས་པར་བཟུང་། བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་བྲག་རྫོང་གི་ནང་ལ་པར་བཞོས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཆོ་ནང་པའི་གྲ་པ་ཆོའི་བཞུགས་གནས་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ལུལ། ཆོ་མས་ཁང་བཅས་ཡིན། གནས་འདིར་ཆོན་ལྷན་གྱི་བྲིས་རིས་སྣ་ཆོགས་དང་། བཞོས་རིས། རྟེན་འགྲུལ་རས་(Writing Devnagari) ཡིག་གཞུགས་ནང་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་འཛམ་གླིང་ནང་སྟན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད། བྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ནས་དུས་རབས་དྲུག་པ་བར་གྱི་ནང་པའི་དགོན་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་རི་(Sahjadri Mountain)འདིའི་སྒང་ལ་ཆགས་ཡོད། བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་ནང་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་། བཟོ་བོ། ལས་མི་སོགས་ཁྱོད་བསྐྱེད་མི་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་མི་རབས་རྒྱུན་མཐུན་གྱིས་བྱི་ལོའི་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ནས་དུས་རབས་དྲུག་པ་ཅམ་གྱི་རིང་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན། བྲག་ཕྱག་དེ་རྣམས་ནི་རིང་ཆད་མི་ཉར་ཉིས་བརྒྱ་དོན་ལྟ་ཅམ་ཡོད་པའི་རྫོང་གྱི་ངོས་སུ་བཞུགས་ཡོད། གནས་འདིར་སྐུ་བྲུག་ཉར་དགུ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཆོའི་ནང་བཞོས་རིས་དང་། བྲིས་རིས་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། བྲག་ཕྱག་གི་མདུན་ངོས་སུ་བཞོས་ར་ཟེར་བའི་གཙང་པོ་ཞིག་རྒྱག་

གི་ཡོད། བྲག་ཕྱག་དེ་ཚོ་སངས་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཚོས་
 ལག་རྩལ་འདྲ་མིན་བརྟོན་ཏེ་བཟོ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ངོ་མཚར་
 བ་སྤངས་བཞག་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བའི་
 བསྐྱེད་པ་རིས་དེ་ཚོ་གསོན་ཉམས་དང་མངོན་སྲུག་ཏེ་ཅང་
 ཆེན་པོ་ལྷན། རྣང་པའི་བཟོ་རྩལ་དེ་ཚོའི་བྱུང་རིམ་ཐད་
 ཉམས་ཞིབ་གནང་འདོད་ཡོད་ཆོ་རྣང་པའི་བཟོ་རིག་ལག་
 རྩལ་གྱི་སྤྱི་བའི་འཕེལ་རིམ་མང་པོ་ཞིག་འདི་ནས་གསལ་
 རྟོགས་ཐུབ། ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བའི་དེ་ཚོའི་ངོས་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གྱི་མཛད་
 རྣམ་མཚོན་པའི་བཞོན་རིས་དང་། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་
 གྱི་གནས་བབ་མཚོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། གྲལ་རིམ་མི་འདྲ་བའི་
 མི་སྡེ་སོ་སོའི་གནས་བབ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་གང་
 མང་བཅས་གསལ་པོར་བཞོད་ཡོད། བསྐྱེད་པ་རིས་དེ་ཚོའི་
 རྣང་ལྟའི་རོལ་མོ་པ་དང་། གར་མཁན་དང་བདུད་རིགས་
 སོགས་གང་མང་གིས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་དུས་སྐབས་དེ་དང་
 དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཁྱེར་སོར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་བདེ་
 པོ་བཟོས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཡ་མཚན་ཞིག་ལ། མིའི་མཐོང་
 སྤང་དང་། དོན་དངོས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་བྲག་ཕྱག་དེ་ཚོ་
 བཟང་བྱ་བ་རྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་བདག་ཉར་དང་བེད་སྤྱོད་བྱས་མཐར་
 སློ་བུར་དུ་བེད་མེད་ལྟ་བུ་ཆགས་ནས་བཟང་བྱ་ཆེག་སྤྱོད་ཅམ་གྱི་རིང་སྤྱི་
 ཀྱང་དོ་སྤང་མེད་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནག་ཁུང་ནང་ལུས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་བའི་ལེགས་
 པ་ཞིག་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་དབྱིན་ཇིའི་དཔལ་དཔོན་ཊོན་སི་མི་ཐི་ (John
 Smith) རི་དྲགས་རྩོད་པར་འགོ་སྐྱབས་བྲག་ཕྱག་དེ་ཚོར་ཕྱག་ནས་ཨ་ཇརྟའི་
 བྲག་ཕྱག་དེ་ཉིད་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རྣང་ལེབས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཏེ་ད་བར་
 བཟང་བྱ་ ༡༩༩ ཅམ་སོང་ཡོད། ཨ་ཇརྟའི་བྲག་ཕྱག་ཆ་ཆང་ནང་པ་ཁོ་ནའི་
 ཆེད་དུ་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། བྲག་ཕྱག་གི་ལས་མཇུག་
 ཆ་ཆང་མ་གྲུབ་པར་ལུས་པ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། བྲག་ཕྱག་ཨང་དགུ་པ་དང་།
 བརྩ་པ། བརྩ་དགུ་པ། ཉེ་ཤུ་པ། ཉེར་དགུ་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་མཚོད་ཉེན་
 དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཤ་སྟག་རེད། ཡང་བྲག་ཕྱག་ཨང་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ།
 བརྩ་པ། བརྩ་བདུན་རྣམས་དེང་སང་འཛམ་གླིང་གི་བཟོ་རྩལ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཆུ་
 ཚད་མཐོ་རིམ་ནང་སྤེལ་པ་ཤ་སྟག་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྲག་ཕྱག་ཨང་དགུ་
 པ་དང་བརྩ་པའི་ནང་གི་རི་མོ་དེ་ཚོ་ཕྱི་ལོའི་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་དང་པོ་ལས་
 མས་ཀྱི་རི་མོ་ཁོ་ན་ཡིན། བྲག་ཕྱག་དེ་ཚོའི་ནང་གི་རི་མོ་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་པ་ཕྱི་

འགྲང་བྱ་གཅིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་སོང་བའི་ཨ་ཇརྟའི་བྲག་ཕྱག་ནང་གི་ལྗེ་བ་རིས།

ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པ་ནས་དུས་རབས་གཉིས་རིང་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་
 སུ་བཞིངས་པའི་བྲག་ཕྱག་ནས་གསལ་རྟོགས་ཡོང་བུལ་ཅིང་རི་མོ་དེ་ཆོའི་ནང་
 དོན་ཆོས་དང་འབྲེལ་བཤ་ལྷག་ཡིན་ཁར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་དང་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཞི་བཙུག་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་རེད། རི་མོའི་འབྲི་གཞི་
 བྲི་དང་ཐོག་རྩོམ་འབྲས་སུ་ས་འདམ་འཇམ་པོ་བྱགས་ནས་དེའི་སྟེང་ཆོན་གདན་
 བྱགས་ཏེ་གཞི་ནས་རི་མོ་བྲིས་པ་ལས་ཐད་ཀར་རྩོམ་འབྲས་སུ་བྲིས་པ་ཞིག་མ་
 རེད། ཡང་རྩོམ་འབྲས་སུ་ས་འདམ་བྱགས་པ་དེ་ཉིད་མེ་འོད་ཀྱིས་སྐམ་བཅུག་
 བས་རི་མོ་བྲིས་པ་སོགས་རི་མོ་འབྲི་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མིན་བཅད་སྟོང་
 བྲས་ཡོད། དེས་ན་ཨ་ཇརྟ་ནས་རྩོམ་སྐོས་སྒྲུ་རྩལ་དང་ལྷག་པར་ཆོན་རིས་ལ་
 ཕྱགས་སྦྲང་གནང་གལ་ཆེ།

ཨ་ཇརྟ།

འབྲས་འཁོར།

མེ་འཁོར།

གནམ་ཐང་།

ཨ་རང་སྟ་བྱད་ནས་སྐྱི་ལེ་ ༡༠༥ རྩལ་ཆོན་ནས་སྐྱི་ལེ་ ༦༠

ཨ་རང་སྟ་བྱད་ནས་སྐྱི་ལེ་ ༡༠༥ རྩལ་ཆོན་ནས་སྐྱི་ལེ་ ༦༠

ཨ་རང་སྟ་བྱད་ནས་སྐྱི་ལེ་ ༡༠༥

Ajanta-Aurangabad-Jalgaon

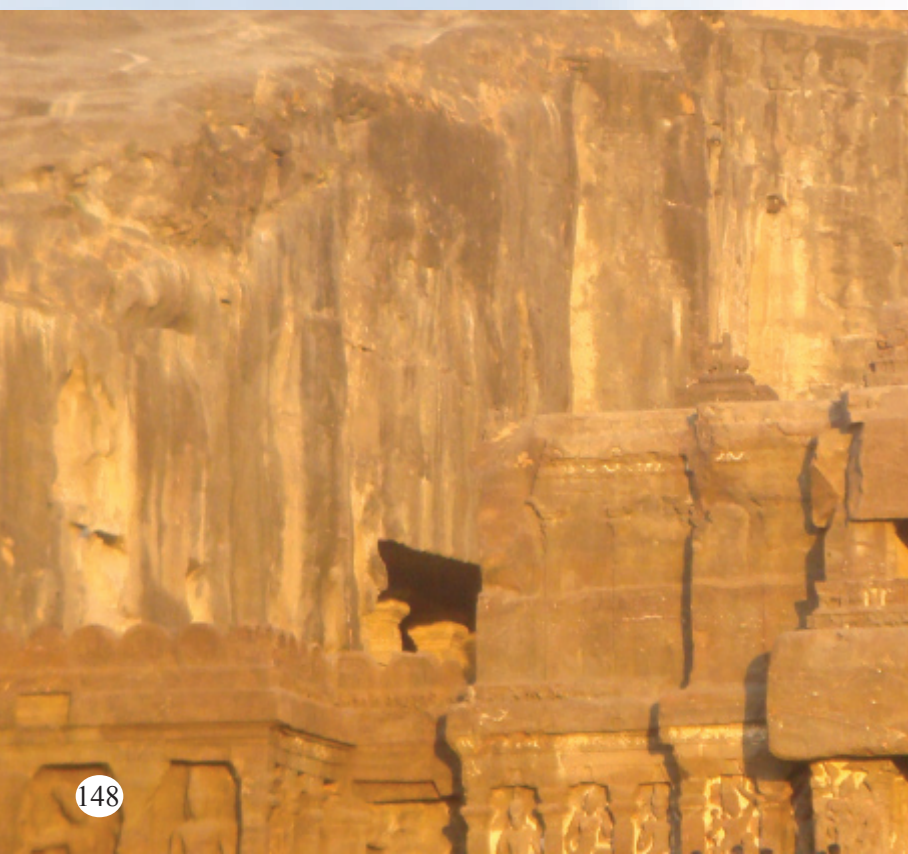
ཞེ་ལོ་རའི་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་ཁག་ཅིག་གི་མདུན་ངོས།

ཨེལ་ར།

ཨེལ་ར་ནི་ཡུ་རང་གྲ་རྒྱད་ནས་སྤྱི་ལེ་སྤྲུལ་བཅུའི་སར་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ནི་འཛམ་གླིང་གི་གནའ་ཤུལ་གྲགས་ཅན་གྲས་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད།
བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་རྟེ་ཁན་རི་བོའི་འདབས་སུ་བཞོས་རིས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ཁྱད་
འཕགས་ངང་བཟོ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞིག་རེད། བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོ་རྟེ་རབས་ལྔའི་
རིང་ནང་པ་དང་། ཉིན་རྒྱ་ གཅེར་བྱ་པ་བཅས་ཀྱི་མི་རབས་མང་པོའི་རིང་
དགོན་པ་དང་། མཚོད་རྟེན་ལྟ་ཁང་སོགས་སྤྱི་ལེ་གསུམ་གྱི་སར་ནར་དབྱིབས་
ཀྱིས་བྱང་སྤྱོད་ནས་ལྟོ་སྤྱོད་སུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཨེལ་རའི་བྲག་
ཕྱག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་དེ་བཞོས་རིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། ཨ་ཇརྒྱ་དང་ཨེལ་ར་གཉིས་ཀྱི་བྲག་ཕྱག་ཡིན་པ་འདྲ་
མཚུངས་ཡིན་ཡང་། ཨ་ཇརྒྱའི་བྲག་ཕྱག་པན་ཚུན་བར་འགྲོ་སྐབས་ལ་ཐུར་
ཅུང་ཅམ་བརྒྱད་དགོས་ན་ཡང་། ཨེལ་རའི་བྲག་ཕྱག་པན་ཚུན་བར་ལ་ཐུར་
སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་འགྲོ་ལམ་བདེ་ཁོད་སྟོངས་ཤིང་། བཞོས་རིས་ཀྱི་
ཟབ་ཚད་རིམ་པ་ཏུ་ཅང་མཐོ་བ་དེ་ཡིན། ཨེལ་རའི་ལྟ་ཁང་དང་དགོན་སྡེ་སོ་
སོའི་མདུན་དུ་བྱམས་ར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད། བྲག་ཕྱག་དེ་དག་གི་མདུན་
ནུབ་སྤྱོད་སུ་འཁོར་ཡོད་སྐབས་དགོང་ཚོ་ཉི་མ་ནུབ་སྐབས་ཉི་འོད་བྲག་ཕྱག་
དེ་དག་གི་ངོས་སུ་བརྒྱབས་ནས་གསེར་མདངས་ལྟ་བུའི་འོད་སྣང་གིས་ཆས་
ཆེར་བརྒྱན་གྱི་ཡོད། ཨེལ་རར་ཁྱོད་བསྟོམས་བྲག་ཕྱག་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོད་
ཅིང་དེའི་ཁོངས་ཀྱི་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་ནང་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ཆོ་རྟེ་རབས་བྲག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་
བྲག་ཕྱག་ཨང་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉེར་དགུ་བར་ནི་ཉིན་རྒྱའི་གནས་ཡིན། དེ་ཆོ་
རྟེ་རབས་བྲག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཡང་
བྲག་ཕྱག་ཨང་སུམ་ཅུ་ནས་སོ་བཞི་བར་གཅེར་བྱ་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཆོ་རྟེ་རབས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་བཞེངས་པ་ཞིག་རེད། ཨེལ་རའི་
བྲག་ཕྱག་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བྲག་ཕྱག་སོ་སོའི་བཞོས་རིས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ཐོག་
ནས་མངོན་པར་མཚོན་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་རྟགས་རམ་
འོག་ཉིན་རྒྱའི་ཆོས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། རང་པའི་ཆོས་ཉམས་ཆག་
འགྲོ་བཞིན་པ། གཅེར་བྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་ཅུང་ཅམ་དར་རྒྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་
ནང་དོན་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་གྱི་ཡོད། ཨེལ་རའི་བྲག་ཕྱག་དེ་ཆོའི་ཕྱི་
ནང་གི་གསང་སྤྲུལ་ལྟ་ཆོག་དེ་དག་གིས་གསང་སྤྲུལ་རང་གི་རྣམ་མཐུ་

མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་སྟབས་བྲག་ཕྱག་དེ་དག་བཞེངས་བསྐྱོན་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་
 ཚོགས་ནང་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱིན་ཅུང་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་
 གསལ་པོར་བྱེད་ཐུབ། དེ་མིན་གནས་འདི་ནས་ཏུ་ཅང་ངོ་མཚར་དགོས་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཞིག་རྟེན་པ་ནི་བསྐྱན་པ་དང་སྟོན་པ་མི་འདྲ་བའི་
 ཚོས་ལྷགས་གསུམ་ཡུལ་དུས་གཅིག་གི་ནང་ལྷན་དུ་གནས་ཐུབ་པ་དེ་ཚོས་
 ལྷགས་མི་སྤྱི་གོ་རྟོགས་མཐོ་ཞིང་། སུན་ཚུན་གྱུ་ཡངས་དང་བསམ་ཤེས་ཚད་
 མཐོར་བྱེད་ཐུབ་པ་མཚོན་ཀྱི་ཡོད། དེ་མིན་སྤྱིར་འཛམ་གླིང་གི་གནའ་ལུལ་
 སོ་སོར་ཐུན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་བཞིན་ཨེ་ལོ་རའི་ཁྱད་ཆོས་
 གཙོ་བོ་བརྟོག་རིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚོན་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་བྲག་ཕྱག་
 ཡང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་ནས་ཨེ་ལོ་རའི་བརྟོག་རིས་ཀྱི་ཟབ་ཚད་མངོན་པར་
 མཚོན་ཁར་བཟོ་ཆལ་ཀྱི་ཚུ་ཚད་དེ་ཉིད་དེང་དུས་སུ་ཡང་བཟོ་ཆལ་ཀྱི་ཚད་
 གཞི་ཏུ་ཅང་མཐོ་གྲས་སུ་སྤེབས་པ་ཞིག་རེད། ལྷ་ཁང་དེའི་མིང་ལ་ཀེ་ལ་ཤའི་
 ལྷ་ཁང་ཟེར་ཞིང་བགྲང་བྱ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུའི་རིང་ལས་མི་བདུན་སྟོང་གིས་
 བྲག་རྩོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྟོག་ཤོད་ཅི་རིགས་བྱས་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། ལྷ་
 ཁང་དེའི་འཆར་འགོད་དང་། བརྟོག་ཆལ་ལ་ཞིབ་བལྟ་བྱས་ཆོ་རྒྱ་གར་ལ་གནའ་
 བོད་དཔལ་ཡོན་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྷན་པ་ཙམ་མ་
 ཟད། གནའ་མིའི་རྩུ་བཙོན་ནི་ཏང་སངས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཞེ་ལོ་ར།

ཆངས་འཁོར།

མེ་འཁོར།

གནམ་ཐང་།

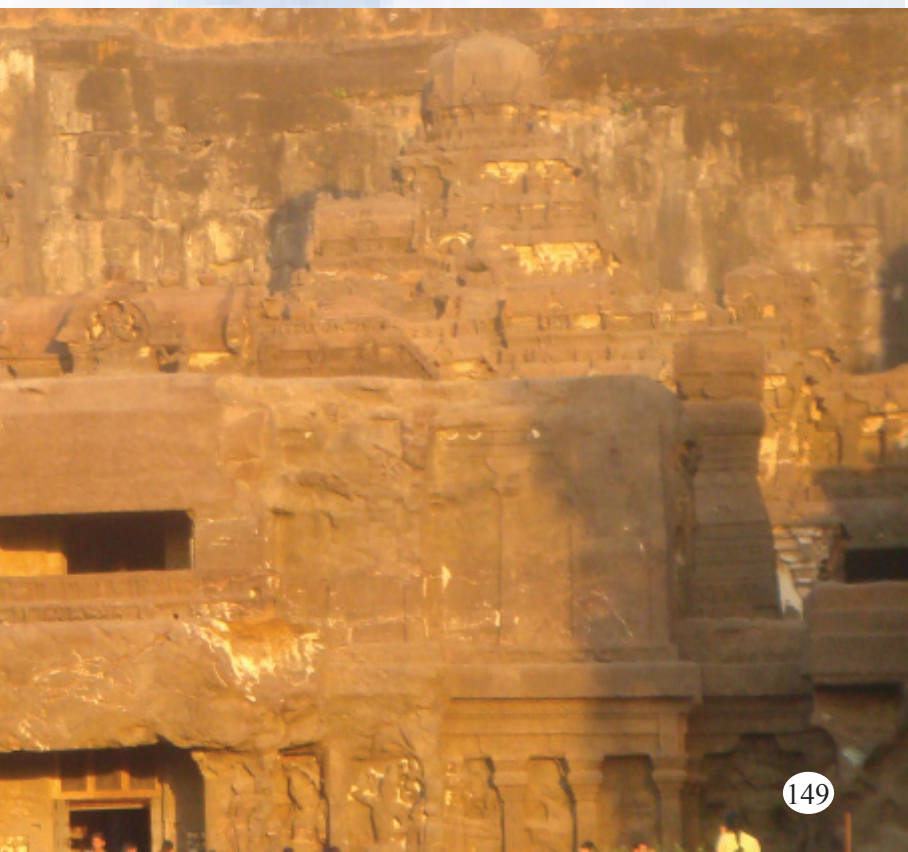
ལྷ་རང་ག་ལྷ་པོ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠ ལ་ཐུག་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༡༥

ལྷ་རང་ག་ལྷ་པོ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠

ལྷ་རང་ག་ལྷ་པོ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༠

Elora-Aurangabad-Ajanta

ལྷ་ཁང་འདི་ལྷ་ཁང་ལ་གེ་ལ་ཤེའི་ལྷ་ཁང་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་
ཡིན། ལྷ་ཁང་འདི་བཟང་བྱ་བ་ཆུ་དང་ལྷ་བཅུའི་རིང་ལས་མི་བདུན་སྟོང་གིས་བྲག་རྩོ་ཆེན་
པོ་ཞིག་བརྒྱུ་གཤོང་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་གི་ངོ་མཆར་
ཅན་གྱི་འཕྲུགས་བསྐྱེད་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཡང་ཆེ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན།

ཀའ་ཉེ་རི་སྟེ་རི་ནག་པོའི་བྲག་ཕྱག་ཅེས་པར་ཡོད་པའི་ཆོགས་ཁང་ཞིག་གི་མདུན་ངོས།

ཀན་ཏེ་རིའི་བྲག་ཕུག

ཀན་ཏེ་རི་ཟེར་བ་འདི་ཀ་རི་ཤ་ན་གླི་རི་(Krishnagiri) ཞེས་པ་ནས་
 བྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་ནི་རི་ནག་པོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེང་དུས་ཡོངས་གྲགས་
 སུ་ཁན་རྟེ་རི་(Khanderi)ཟེར་ཞིང་དེའི་དོན་ཡང་རི་ནག་པོ་ཟེར་བ་ཡིན།
 བྲག་ཕུག་ཨང་ཉེར་གཅིག་དང་། གོ་བརྒྱད། བརྒྱ་དང་གཅིག་བཅས་ཀྱི་མིང་
 ལ་ཀ་རི་ཤ་ན་སེ་ལ་དང་། ཀན་ཏེ་ཤེ་ལེ། ཀ་རི་ཤ་ན་གླི་རི་ཞེས་འཁོད་ཡོད།
 རྩོན་བསྐྱེམས་བྲག་ངོས་སུ་བརྒྱུ་པའི་ཕུག་པ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་པ་དང་།ཁ་
 ཤས་དེ་ལས་ཐག་རིང་ཅམ་ན་གནས་ཡོད། བྲག་ཕུག་དེ་ཆོ་བྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་
 དུས་རབས་དང་པོ་ནས་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་བར་བཞེངས་པ་ཤ་སྟག་
 རེད། བྲག་ཕུག་པལ་མོ་ཆེ་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་པའི་
 བཞུགས་ཤག་དེ་འདྲ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་དགེ་འདུན་པ་
 རྣམས་ལྟ་འཛོམས་བྱེད་སར་བེད་སྟོད་གནང་གི་ཡོད། ཀན་ཏེ་རིའི་དགེ་
 འདུན་པ་དེ་ཆོ་སྦྱིག་ལམ་ཆགས་རྩྭ་པོ་དང་།ཁོང་ཆོ་ཆོང་ལས་ཀྱི་ལྷེ་གནས་
 དེ་འདྲར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ། མི་གང་མང་ཞིག་ལ་
 ཀན་ཏེ་རིའི་བྲག་ཕུག་དེ་ཆོ་དང་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཁག་གི་
 བར་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པའི་མཐོང་རྩལ་ཡོད་གི་ཡོད།གང་

ཡིན་ཞེ་ན་བྲག་ཕུག་ཨང་གསུམ་པའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བའི་སྒང་

ལ་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་གསལ་པོར་ཏེ་གོ་ཐུབ། ཀ་

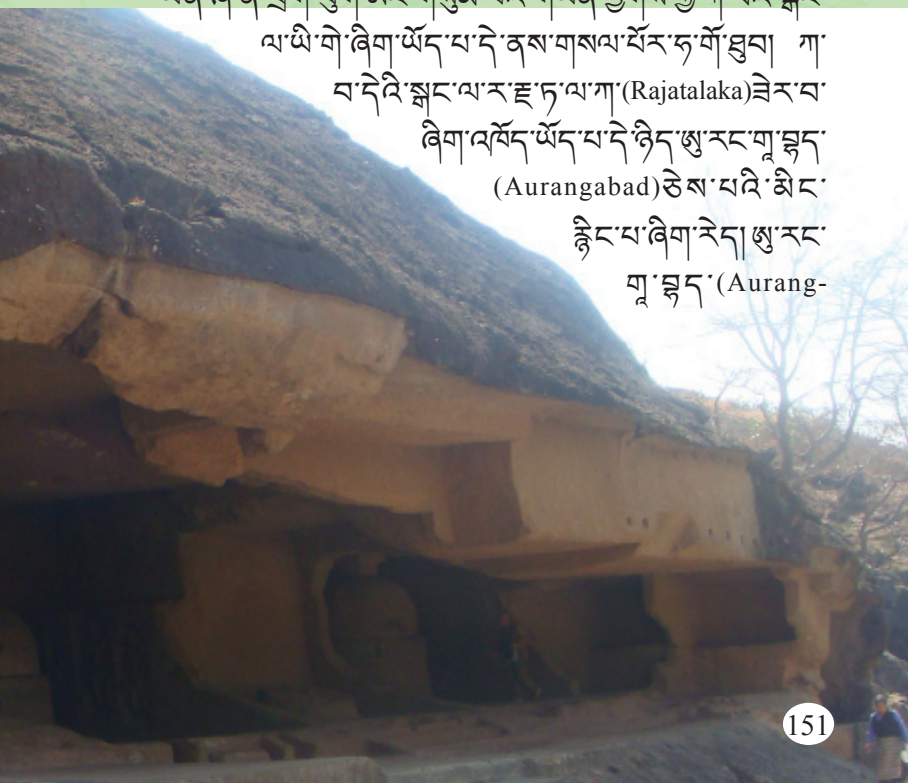
བ་དེའི་སྒང་ལ་ར་རྩ་ཏེ་ལ་ཀ་(Rajatalaka)ཟེར་བ་

ཞིག་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཟུ་རང་གྲ་རྩྭ་

(Aurangabad)ཅེས་པའི་མིང་

རྟེན་པ་ཞིག་རེད། ཟུ་རང་

གྲ་རྩྭ་(Aurang-

abad)ཅེས་པར་འཛམ་གླིང་ན་མཆོན་སྟོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་ཨི་ལོ་རའི་བྲག་
 ཕྱག་ངོ་མཆར་ཅན་ནམས་ཡོད།ད་དུང་ར་རྩ་ཏེ་ལ་ཀ་ཞེས་པ་འཁོད་སའི་ཀ་བ་
 དེའི་ངོས་སུ་པ་ཐན་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་འཁོད་ཡོད།ཡང་བྲག་ཕྱག་ཨང་གསུམ་
 པའི་བྱར་དུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེའི་ནང་ནས་ཀན་ཏེ་རི་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གཙུག་ལག་
 སློབ་གཉེར་ཁང་འཐུས་ཆང་ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།ཡང་བྱི་
 ལོ་ ༡༧༫༤ ལོར་བྲག་ཕྱག་བདག་གཉེར་བྱེད་མཐན་གྱི་ལག་པར་ཡི་གེ་གཞན་
 ཞིག་གསར་རྟེན་བྱུང་བ་དེས་ཡི་གེ་གོང་མའི་བརྗོད་དོན་ལ་མཐུན་འཇུག་ལྟ་
 བྱ་བྱས་ཡོད།ཡི་གེ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་ཕུང་སྤྲས་རྒྱུང་བྱེད་ས་ནས་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
 ཡང་དེས་གནའ་དུས་སུ་ཀན་ཏེ་རི་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་ལྟ་
 གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ཁུངས་སྒྲིལ་བྱེད་ཐུབ།བྲག་ཕྱག་བདག་གཉེར་
 བྱེད་མཐན་གྱི་ལག་པར་ཡི་གེ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་རྟེན་པ་དེ་ཀན་ཏེ་རི་ནས་
 ཡིག་རིགས་གསར་རྟེན་གྱི་ཐོག་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།ཡི་གེ་དེ་ཆོའི་ནང་
 ནང་པའི་སློབ་དཔོན་བཙུ་བརྒྱུད་ཙམ་གྱི་མཆོན་གསལ་པོར་བྲིས་ཡོད་སྟབས་
 དེའི་ཐོག་ནས་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་མཆོད་རྟེན་དང་ལྟ་
 ཁང་གང་མང་གསར་བཞེངས་བྱས་ཡོད་པ་མཆོན་ཐུབ་གྱི་འདུག དེ་མིན་ས་
 ཁུལ་འདི་ནས་རྩོམ་པ་ལོ་ལྟ་ཆ་བརྒྱ་ལྟ་རྟེན་པ་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་གསུམ་
 པ་ལྷ་བི་ས་(Pallavis)དང་། གཉིས་སྐྱི་(Sanskrit) ཡང་གཞན་གཉིས་རྟེན་
 ནག་རས་(Devanagri)།དེ་མིན་ཆ་ཆང་རྩྱར་མའི་(Brahmi)ཡི་གེའི་ནང་ཡོད་
 པ་ཞིག་རེད། ཡི་གེ་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་བརྒྱ་བྱི་ལོ་ ༡༩༩ ནས་བྱི་ལོ་ ༡༥༩ བར་

བྱུང་ཞིང་། ཡང་ཉི་ཤུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ བར་གྱི་གོ་ཏམ་བྱ་ར་ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་ལྷ་བཙུ་དུས་རབས་ལྷ་པ་དང་དུག་པ་
བརྒྱད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་བྱུང་ཞིང་། གསུམ་དུས་རབས་དགུ་པ་དང་བཙུ་པའི་
ནང་བྱུང་། གཅིག་དུས་རབས་བཙུ་གཅིག་ནང་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གཞན་
ཆང་མ་དུས་རབས་བཙེ་ལྷའི་ནང་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་རེད། བྲག་ཕྱག་ཨང་འདི་
དག་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡིན་དང་། སྤྱིན་བདག་སུས་བྱས།
ལོ་རྒྱུ་ཆོས་གྲངས་ནམ་ཞིག་ལ་བཞེངས་མིན་སོགས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད།
གཞན་མང་ཆེ་བ་ཆོང་ལས་པ་དེ་འདྲས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ནས་བཞེངས་སྤྱིན་
བྱས་ཤིང་། བྲག་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་སྤྱིན་བདག་བྱད་མེད་འཕྱོར་ལྷན་དེ་འདྲ་
ཡིན་ཚུལ་ཡང་འཁོད་ཡོད།

ཁྱེད་རང་གོང་ཁྱེད་ཕུམ་བྷེ་(Mumbai)ལ་སྤེལ་སྐབས་སུ་ཇི་ཡ་སྟན་རྟེན་རྒྱལ་
སྤྱིའི་སྤྱོད་ཆ་ལ་(Sanjia Gandhi National Park)ཞེས་པར་འགོ་དགོས། སྤྱོད་
ཆ་ལ་སྤོ་འགྲམ་ནས་འདྲིན་བྱང་ཉོས་ནས་ཡར་ཐུང་ཅམ་སོང་ན། ཀན་ཏེ་རིའི་བྲག་
ཕྱག་ནམས་ལ་མཇལ་ཐུབ། དེས་ན་ཁྱེད་རང་མེ་འཁོར་འབབ་ཆོགས་དང་། གནམ་
ཐང་། དེ་མིན་གོང་ཁྱེད་གྱི་ས་ཆོགས་གཞན་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་། གོང་གསལ་གྱི་མིང་
ནས་བརྒྱུད་ན་ཏེ་ཅང་འཆོལ་བདེ་བ་ཡིན་པས་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད།

བོད་ཡུལ་ན་མུན་
 གཤམ་ཆེ་བའི་སྒྲིད་
 ཁྲོང་འབགས་པའམ་
 སྒྲིད་ཁྲོང་རྫོབ་ཞེས་པ་
 འདི་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 རྒྱལ་སྐྱབས་བཙུང་
 ལ་ཡོང་སྐབས་དཀའ་
 རལ་ཆེན་པོའི་སྒྲི་
 རས་རྒྱ་ཁར་དུ་གདན་
 དངས་ཤིང་། ད་ཆ་
 ར་གོང་ས་མཆོག་གི་སོ་
 བའ་ནང་ཉེན་གཙོའི་
 རོ་བོར་བཞུགས།

རྟ་རམ་ས་ལ།

རྟ་རམ་ས་ལའི་ས་ཁུལ་འདི་ནི་བདེ་མཆོག་གི་གནས་ཉེར་བཞིན་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་གནས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཇ་ལན་རྒྱ་ར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྒོར་དགོ་ཆོས་གནས་ཡིག་ནང་གསལ་བར། ཨ་མ་འབར་ས་ནས་པ་ཐུན་གོ་ཁྱེད་དང་། དེ་ནས་ནག་རོ་ཁ་བར་རི་ལིར་འགོ། ནག་རོ་ཁ་མ་སླེབས་པའི་གྲ་ཟན་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་ཀླང་ར་བྱ་བར་སླེབས། རྒྱུ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ངོས་སུ་གོང་ཁྱེད་ཀླང་ར་ཡོད། དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིན་ནང་གི་ལྷ་པོ་ཕྱོགས་ཇ་ལན་རྒྱ་ར་བྱ་བའི་གྲགས་ཆེན་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་ཆོད་ཆང་པ་མགོན་པོ་རྒྱུ་ཆོད་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཨོ་རྒྱུ་པ་དང་། ལྷ་པོ་ཆང་རས་པ། རང་རིག་རས་པ་སོགས་སྐར་ཕྱོགས་འདིར་བྱོན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། ལྷ་པོ་པར་ཆོད་ཆང་པ་དེ་འདིར་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་གནས་བཤད་ཞིབ་དུ་གསུངས་པས་ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་ཆོད་པ་ཡོད། མཇལ་ས་གཙོ་བོ་ཀླང་ར་མན་དིར་(ལྷ་ཁང་)ནང་དུ་མགོ་ལྷ་བུའི་ལི་རྒྱ་དེ་ (ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷ་པོ་ལི་རྒྱ་) ཡིན། ཀླང་རར་མ་སླེབས་གོང་དུ་ཇ་ལ་ལྷ་པོ་བྱ་བར་སླེབས། དེར་ས་ལ་མེ་འབར་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆོད་ཆང་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།

ཀླང་ར་ཞེས་པ་འདི་དང་སང་འཇམ་སྤིང་ཞི་བདེའི་དེད་ཡོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་བཞུགས་སྐར་རྟ་རམ་ས་ལའི་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞི་ཡོད་ས་དེ་ཡིན། འདིར་ཆོས་རྒྱལ་མ་ཤོ་ཀའི་རྒྱལ་ཁང་གི་ཤུལ་ཡིན་ཟེར་བའི་མཁར་རྫོང་བརྒྱུད་ཉམས་ཅན་གྱི་ཞིག་ཤུལ་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་སྤྱི་ལེ་ཉེ་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་སར་སོང་ན་རྟ་རམ་ཤུལ་དང་། དེ་ནས་རི་རྩེར་འཛེགས་ཆེ་ཡོང་མཆོག་གི་ཕོ་བྲང་གིས་གཙོས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤིང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་། གཏན་ཉེན་གྱི་སློབ་

གྲུ་ཁག་སོགས་བོད་རིགས་ཁྱི་ཚོ་ཁ་ཤས་གཏན་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་དེ་ཡིན།གངས་
 ཅན་སྡིད་གཤོང་ན་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་།བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་སོགས་ཡོད་པས་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་ནམས་ལ་ཐུགས་
 བན་སོས་པའི་ཕྱག་དཔེ་ལྟ་སྟོག་དང་། གཡར་བོ་ལྷ་རྒྱ་སོགས་ཡོད། ཡང་ན་
 རམ་ཤུལ་འེ་གནམ་ཐང་གི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲ་སྒྲལ་གྲོང་རྒྱལ་ནས་ཡར་
 རྒྱ་རམ་ཤུལ་འེ་རུང་ཅམ་ཡོང་སར་ཅ་རྩོས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད།དེ་ནི་ས་གནས་
 ཡུལ་མི་ཚོས་ཤོད་སྟོལ་ལྟར་ན།སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཚོས་བཀའ་བསྟུ་
 གསུམ་པ་གནང་ཡུལ་ཡིན་ཟེར། དེ་མིན་ཡུལ་འདིར་དབྱར་དགུན་མེད་པར་
 གནམ་གཤིས་རུང་བསིལ་ཤས་ཆེ་སྟབས་བོད་རིགས་ནམས་བཞུགས་ཡུལ་ལ་
 ཤིན་ཏུ་འཚམ་ཞིང་།ཆུ་ཡང་རྩལ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་རང་བྱུང་གི་
 རྩ་རྒྱ་བསིལ་མའི་བརྒྱུད་བ་དྲངས་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད།དེས་ན་རྒྱ་
 གར་འདི་ཉིད་ཡུལ་ལུང་ཆེ་སྟབས་ས་གནས་ཚང་མའི་གནམ་གཤིས་གཅིག་
 གུར་ཞིག་མིན་པར་དགུན་དུས་ས་གནས་ཁ་ཤས་ཏུ་ཅང་བསིལ་བོ་ཡོད་སྟབས་
 དེ་ཅིས་ཀྱིས་གྱོན་གོས་འབྱེར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྩོལ་རྒྱར་རི་རྒྱུད་ཀྱི་གཤམ་དུ་ལྷན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
 རྩོད་གྲུ་ཚང་།

ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གཙོས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སླ་ཆེན་
 རྒྱལ་སྤྱོད་འཛོམས་ཀྱིས་སློན་པའི་སྐུ་པར།

གཤམ་གསལ་ས་གནས་ཁག་ནས་དྲ་རམ་ས་ལར་སོང་ན།
 ས་གནས་གང་ནས། གླི་ལེ།
 Delhi- གླི་ལི་ནས། ༥༥༠
 Shimla- ཤིམ་ལ་ནས། ༣༩༥
 Mandi- མན་ཏི་ནས། ༡༣༤
 Rewalsar- མཆོ་པ་སྤ། ༡༥༣
 Manali- མ་ན་ལི་ནས། ༣༩༤
 Champa- ཆམ་པ་ནས། ༡༤༧
 Pathankot- པ་ཏན་གོ་ཏི་ནས། ༧༠
 Chandigarh- ཅན་ཅི་ལྷར་ནས། ༣༥༣
 Dalhousie- ཏ་ལ་ཏོ་སི། ༡༣༧
 Deradung- ཅི་ར་རུན་ནས། ༩༥༠
 གོང་གསལ་ས་གནས་ཁག་ནས་དྲ་རམ་ས་ལར་འགྲལ་སྐྱེལ་རྒྱུ་ལྔ་ལྔ་ལོར་
 བུང་འགྲོ་ཆོག་ལ།གཞན་ས་གནས་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡོང་ཆོ་པ་ཏན་གོ་ཏི་
 བར་མེ་འཁོར་དང་དེ་ནས་རྒྱུང་ས་འཁོར་ནང་འགྲོ་དགོས།དེ་མིན་གནས་
 གུ་ནི་ཁྱི་ལི་གཅིག་པོ་ནས་མ་གཏོགས་འགྲོ་མཁན་མེད་ལ། བར་ཡང་ཁྱི་
 ལི་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་འཕུར་མཁན་མེད།

མ་ཐུས་ར།

ལྷངས་འཁོར་དང་མེ་འཁོར།

གནམ་ཐང་།

ཞི་ལི་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩ ཡག་ར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༤

ཞི་ལི་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༡༩ ཡག་ར་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༤

Mathura-Delhi-Agra

བཅོམ་བརྒྱུག

མ་ཐུས་ར་སྟེ་ཡུལ་བཅོམ་བརྒྱུག་གི་སྐོར་དགེ་ཚེས་ཀྱི་གསེར་ཐང་
ནང་། དེ་ནས་བཅོམ་བརྒྱུག་ཏུ་སླེབས། ཀོ་ཤམ་གྱི་ནས་ལུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་
ཅུ་ནའི་ཆུ་འགམ་སྟེ་ངོས་སུ་ཆགས། ཡུལ་དེ་ཡང་ཐང་འབའ་ཞིག་ན་གནས།
བྱང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཙམ་སོང་ན་རི་ཕྱག་ཅིག་གི་ངོས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་
ཞིག་རོ་མང་དུ་ཡོད་པ། རི་སྒོ་མ་ཆེ་བྱ་བ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱི་བཞུགས་གནས་
དེ་ཡིན་པར་ངས། གཞན་ཕྱོགས་དེར་རི་ཡེ་མེད་ཟེར། ཁྱོང་ཁྱེར་ཤར་ལུབ་ཏུ་
མཆུར་རིང་བ་རྒྱང་ནས་བལྟས་ཆེ་སྐང་ཞིག་གི་སྤང་རིང་མོ་ཞིག་ལ་མཐིམ་
དུ་གནའ་དུས་ཀྱི་དོ་གཅལ་ད་དུང་གནས་པ་ཞིག་འདུག ཁྱོང་གི་ཤར་དུ་དོ་
དམར་སྐྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྐོ་ཆེན་པོ་མར་ཐག་ལྷ་བུའི་མེ་ཏོག་གི་བཞོས་
རིས་གཡོགས་པ་བཞིན་སྤང་། གཞན་དོ་ལས་བྱས་པའི་གནའ་དུས་ཀྱི་ཁང་
བཅེགས་སྐོ་རྒྱན་སོགས་ཆེས་ངོ་མཚར་བ་མང་། ཁྱོང་མི་འབྲུམ་གཅིག་དང་
བྱེད་ལྷག་ཙམ་པ་སྟོན། ལྷ་སྟེགས་རྩམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་།
ཁྱབ་འདུག་གི་འདུག་པ་བདུན་པ། གྲིལ་ནམ་ནག་པོ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཡང་
ཁྱོང་འདི་ཡིན་པར་གྲགས། ལྷ་ཁང་རྩིང་མ་ཞིག་གི་བྱམས་ཀྱི་གནམ་རྒྱན་ལ་
གཟུགས་བརྟན་གངས་མེད་པ་ཞིག་བྲིས་སྤང་སྟེ། དེར་རིག་བྱེད་བཞིའི་ལྷ་སྤྱ་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཆང་ཡོད་ཟེར། ཁྱོང་ཁྱེར་འདི་ལ་ལྷ་སྟེའི་འཛིགས་པ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བ་བྱང་ཡང་། ད་ལྟའི་བར་སྟོན་གྱི་ས་མལ་དེ་ལ་འཇགས་ནས་མ་འཛིག་
པར་གནས། མིང་ལ་ཡང་མ་ཐུ་ར་སྟེ་ད་དུང་ཡང་བཅོམ་བརྒྱུག་ཉིད་དུ་འབོད།
ཁྱོང་གི་ཤར་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཙམ་གྱི་སར་གནའ་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་
སྟེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འཛིག་ལུལ་དང་། དོའི་ཀ་བ་སྐྱུ་བརྟན་སོགས་གངས་ཀྱིས་
མི་ཆོད་པ་ཡོད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་བཅོམ་བརྒྱུག་ནི་དེང་སང་རྒྱ་
གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་ལ། མངའ་སྟེ་ཁྱུས་ཏར་པར་སྟེ་ཤིའི་
(Uttar Pradesh)ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ར་རྩི་སི་ཐན་(Rajasthan)
དང་ཁྱུས་ཏར་པར་སྟེ་ཤིའི་ས་མཆམས་ལྷ་བུར་གནས་ཡོད། ཡུལ་འདིར་སྤར་
སངས་རྒྱས་ཐོན་ཅིང་འཕགས་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ཡང་ཡུན་རིང་བཞུགས།
དུས་ཕྱིས་འདུལ་བའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྲང་སྐྱུ་
འཁྲུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ཡིན།
རྒྱ་གར་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་བརྟན་སོགས་བཟོ་ལུགས་གཉིས་བྱང་བའི་
གཅིག་རི་ཟེའི་ཡུལ་གྱི་སྐུའི་བཟོ་ལུགས་དང་། ཡང་གཅིག་ཡུལ་འདིའི་སྐུའི་
བཟོ་ལུགས་ཡིན་པས་བཟོ་ཆལ་ཡང་བྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་སྟེ། ད་ཆ་ཡུལ་

བཅོམ་བརྒྱུག་ནས་རྟེན་པའི་དངོས་རིགས་རྣམས་གྲོང་ཁྱིམ་དཀྱིལ་གྱི་འགྲེམས་
 ལྟོན་ཁང་དུ་བཤམས་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཀུན་གྱིས་མཇུག་ཐོབ་པ་བཟོས་ཡོད། ཅུས་
 ཚོད་ཁོམ་ལོངས་ཡོད་ཆེ་རིག་དངོས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཐེབས་གཤམ་གྱི་ཏུ་
 ཆེ། དབྱིན་སྐད་གྱིས་(Archaeological Museum) ཞེས་པ་འདི་གང་
 བ་ཡོད་མེད་ཅད་གཅོད་བྱས་ཆེ་རྟེན་སྟེ།

རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་བོད་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ།
 བརྒྱ་ལས་འཁྱུངས་སྐུ་ལ་འདས་འཁྱུངས་མེད།
 ད་ལྟ་ལྟོ་ཅུབ་སྤིན་པའི་ཁ་གཞོན་མཛད།
 ལྷ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

མཆོ་པརྩ།

མཆོ་པརྩ་ཅན་ཟེར་བ་ནི་མཆོ་ཐོག་ཏུ་མེ་ཏོག་པརྩ་སྐྱེས་
པས་དེ་སྐྱེད་གྲགས་ཤིང་། བོད་རིགས་ཆོས་གནས་འདི་སློབ་དཔོན་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་པརྩ་སམ་གླ་བའི་གནས་མཆོག་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་
བྱེད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོངས་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་།
གྲགས་ཆོད་ལ་མཆོ་ཁ་ནས་རི་ཅེར་སོང་ན་དེར་པརྩ་སམ་གླ་བ་
དང་། མན་རྩ་ར་བའི་སྐབ་སྤྱག་ཡིན་ཟེར་བའི་སྤྱག་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡོད་པ་ད་ཆ་བཟོ་བཅས་བྱས་ནས་བོད་རིགས་བཙུན་མ་ཁག་གཅིག་
གིས་བདག་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ལྷ་ཁང་ལྷ་
བྱ་ཞིག་ལས་སྐབ་སྤྱག་གི་དབྱིབས་མེད། སྐབ་སྤྱག་ནང་པརྩ་སམ་
གླ་བ་དང་མན་རྩ་ར་བའི་སྤྱང་བརྟན་གསར་བཞེངས་བྱས་འདུག

མཆོ་པརྩ་ཅན་ཟེར་བའི་མཆོ་དེ་ནི་སློབ་ཀྱི་དུས་ན་ཟ་ཏོར་
རྒྱལ་པོས་པརྩ་སམ་གླ་བ་དང་མན་རྩ་ར་བ་གཉིས་ཁྲིམས་ལ་སྐྱར་ནས་
སམ་གླ་བ་མེར་བསྐྱེད་གས་གཏོང་ས་དེ་ད་ལྟའི་མཆོ་ཤུལ་ཡིན་པར་མ་
ཟད། སམ་གླ་བ་མེས་མ་ཆོག་པར་མེ་སྤང་མཆོ་རུ་གྱུར་ནས་འབྱུང་བ་
མེས་མ་ཆོག་པའི་གྲུབ་ཉག་ས་བཟུན་ཚུལ་སོགས་བཤད། ད་ཆ་མཆོ་ཁ་
དེར་བོད་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་ཁ་ཤས་ཤིག་དང་། ཡང་དབང་དོར་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་
བ་ཞིག་གིས་རི་ངོས་སུ་པརྩ་སམ་གླ་བའི་སྐབ་བརྟན་སྤྱི་ ༡༦༡ ཅན་
ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་འདུག གཞན་གནས་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་གནས་མིན་ཡང་། ད་ལན་གནས་ཡིག་འདིའི་ནང་
འདུག་དོན་ནི། གཅིག་ནས་གནས་འདི་སྐྱིར་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་དང་བྱེ་
བྱག་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཞུགས་སྐར་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་ཁར། བོད་
རིགས་མང་ཆོག་གིས་མཆོན་པའི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོག་ས་
ཤིག་འདིར་མངལ་སྐྱོར་དང་། ལྷ་སྐྱོར་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། སྤྱགས་
སྤྱང་ཅན་ཆོར་ཕན་རེས་འདིར་བྱར་སྐྱར་བྱས་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
འདུག་གི་ལྷ་ཚུལ་བྱས་ན། པརྩ་སམ་གླ་བ་ཨ་བ་སྐྱ་སྐྱ་ནི་སི་ཐན་ནས་

ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་དོན་
 ཡང་ཨ་བ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུར་བའི་སྤྱི་ཨོ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད། སྤྱི་སྤྱིད་
 རྒྱངས་འཁོར་བརྒྱད་སོང་ན་འགྲུལ་སྤྱི་རིན་གོང་ཁེ་ཡང་དུས་ཚོད་མང་
 པོ་འགོར། མཇལ་སྒྲོར་པ་མང་ཆེ་བ་དྲ་རམས་ས་ལ་ནས་སྤྱི་འཁོར་ཁྱུང་
 རིགས་བརྒྱད་མཚོ་པར་མཇལ་སྒྲོར་ལ་འགོ་ལམ་ཐག་ནི་རྒྱངས་
 འཁོར་གྱིས་ཁྱེད་ཆོད་བཞི་ཡིན། ཞོགས་པ་སྤྱི་པོ་ནས་ཕེབས་ན། མཇལ་
 སྒྲོར་ཉིན་གཅིག་གིས་འཁོར་ཐུབ། དེ་མིན་མཚོ་པར་རང་དུ་ཞག་
 སྤྱིད་བྱ་ཡུལ་མགོན་ཁང་དང་བཟུང་སོགས་ཡོད། ལགོང་ས་མཚོག་གི་
 བཞུགས་སྐར་ནས་མཚོ་པར་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༡ ཅམ་ཡོད། གོང་དུ་ཞུས་
 པ་ལྟར་ནང་པ་ཡིན་ན་འདིར་འགོ་དགོས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་པོད་
 རིགས་ཡིན་ན་འདིར་འགོ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་
 ཡང་མེད། དད་པ་ཅན་ལ་པད་འབྱུང་སྤྱི་ཉལ་ཡོད་ཅིས་ཟེར་སྤྱི་ལྟར།
 པར་སྤྱི་ལྟར་དད་འདུན་གཡོ་མེད་བྱེད་མཁན་ཆོ་རང་གི་སྤྱི་བྱུང་གི་
 པད་འབྱུང་གིས་ཡིད་མ་ཆོམས་ཆེ་འདིར་ཕེབས་ན་ཡང་བཟང་སྤྱི་མ།

བཤད་སྤྱི་དུ་སྤྱི་ལྟར་འདི་པར་སམ་ལྟ་བུར་མན་རྒྱ་ར་བའི་སྤྱི་བ་གནས་ཡིན་ཟེར།
 མཇལ་སྒྲོར་ལ་འགོ་ན་མཚོ་ཁ་ནས་རི་ཆེར་རྒྱང་ལམ་བརྒྱད་ཆེ་ཆེད་གཅིག་རིང་
 འཛོགས་དགོས། གཞན་རྒྱངས་འཁོར་བརྒྱད་སོང་ན་སྤྱི་བས་སྤྱི།

གནས་གཞན་ཁག་ཅིག

བོད་རིགས་ཚོས་གནས་འདི་དཔལ་ལྷན་ཤ་བ་རིའི་སྐབ་ཕྱག་ཡིན་ཟེར། ཡང་ནང་པའི་ཡུལ་
ལུང་གཞན་ཁག་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་དྲུག་དཀའ་སྤྱད་མཛད་ས་ཡིན་ཡང་ཟེར།
དེང་སང་མིང་ལ་རྩུར་ལྷ་ཤི་ (Durga Shiri) ཟེར། རྡོར་གདན་ཉི་འཁྲིས་སུ་ཡོད།

གནས་འདི་འོད་མའི་ཚལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་སངས་རྒྱས་འདིར་ཐེབས་བཞུགས་
གནང་ཐྱོང་ཁར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ལག་བཞིའི་ནང་གི་རྒྱལ་
པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཚལ་ཟེར་བ་དེ་འདིར་ཡོད་པར་གྲགས།

འདི་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་ཀྱི་གནས་རིམ་པ་བདུན་ཀྱི་ས་འོག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཟེར། ལྷ་
བར་འགོ་ན་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་ཉི་འཁྲིས་སུ་ཡོད། གནས་བཤད་ནི་མི་ཤེས།
རྒྱ་གར་ནང་གི་ཐབ་ཚུ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་འདིར་སློབ་འབྲམས་པ་མང་།

(Jog Falls Near Shimoga and Hubli)

ལུ་མྱེ་ནི་འེ་རྩོ་རིང་།

ཀློག་མྱེ་འེ་རྩོ་རིང་།

ལོ་རི་ཡ་ནན་ཏན་ལྷ་ར་གྱི་རྩོ་རིང་།

ལོ་རི་ཡ་ཨ་རེ་ར་རྩོ་རིང་།

དེ་རིང་སྒྲུབ།

ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མཉམ་མཉམ་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
གནས་གང་སར་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དེ་རིང་བཙུགས་པ་སོགས་
མང་དུ་མཛད་སྟབས། ད་ཆ་ཡང་ཨ་ཤོ་ཀའི་དེ་རིང་ཅུང་མང་ཙམ་མཛད་དུ་
ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་གོང་ལོ་དུ་ཡུལ་དབུས་སུ་
བྱོན་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྐྱེད་པུན་ནམ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་སྣང་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་
དང་། ཡང་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་བྱོན་པའི་ཐང་སན་ཅང་ངམ། བྱོན་ཅང་གི་ལམ་
ཡིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ་བ་ཇི་བཞིན་ཨ་ཤོ་ཀའི་དེ་རིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་
དང་། མི། རྟ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་ཅན་མི་སྣ་ཡང་། ཁོང་ནམ་པའི་ལམ་ཡིག་ནང་
གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྤང་པོའི་རྟོག་ཅན་མཛད་དུ་ཡོད་པ་རེད། ལུས་གསལ་གྱི་
དེ་རིང་ནམས་ཨ་ཤོ་ཀས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་འཕྲུལ་མེད་ནམས་སུ་བཙུགས་
པའི་བྱ་རྟེན་ནམ་རྟགས་མཆོད་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟབས་དེ་རིང་སོ་སོའི་ཐད་དུ་དེ་
རིང་དེ་ཡུལ་གང་དུ་ཡོད་མེད་བཀོད་དེ་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་། དད་ལྡན་སྦྱེས་
བྱ་ནམས་ལ་ལེགས་སྦྱེས་སུ་བུལ་ཡོད། སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྡན་འདས་སྐུ་མུ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལས་མས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་ཨ་ཤོ་ཀ་ཐེབས་
པར་བརྟེན་ཁོང་གིས་བདག་གཉེར་གནང་བའི་ནང་པའི་གནས་སྦྱི་དང་། བྱེ་
བྲག་དེ་རིང་གི་རྟགས་བཏབ་པ་འདི་ནམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་འཕྲུལ་མེད་
དང་། བྱིན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡང་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
དེ་རིང་ཡོད་སའི་གནས་ནམས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་བྱིན་རྒྱལ་
ཅན་གྱི་གནས་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་རབས་
ཐད་གཟི་བཞིན་དང་། རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དཔང་ལྟ་
བུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་སྒྲིབ་དགོས་ཀྱི་གསེར་ཐང་ནང་། རྒྱལ་པོ་
མུ་ངན་མེད་གྱིས་བཙུགས་པའི་དེ་རིང་ཀྱ་བའི་དབྱིབས་ཅན་སེམས། ལྷ་མཆོག་
སྤང་ཆེན། བྱང་རྒྱལ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་གིས་སྤྲས་པ། ཡི་གེ་ཡོད་མེད་ཅི་
རིགས་པ། སྤར་ཤ་སྤྱི། བྲ་ཡ་ག ལུས་འཕགས། ཀློག་སྒྲི། ལངས་པ་
ཅན། རྟེན་ལི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱུ་དུ་མར་ད་ལྟའི་བར་གནས་ཤིང་། གཞན་བྲག་
ངོས་ལ་བཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱོན་བསྐྱེད་པའི་བཞི་བཙུ་ལྷག་ཙམ་རྒྱ་གར་
ན་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། ད་དུང་རྒྱུ་ཐོས་པ་དང་ས་ལོག་དུ་ཐིམ་པ་སོགས་
ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་ཅིས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

ལྷ་རྒྱུ་ཁྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་

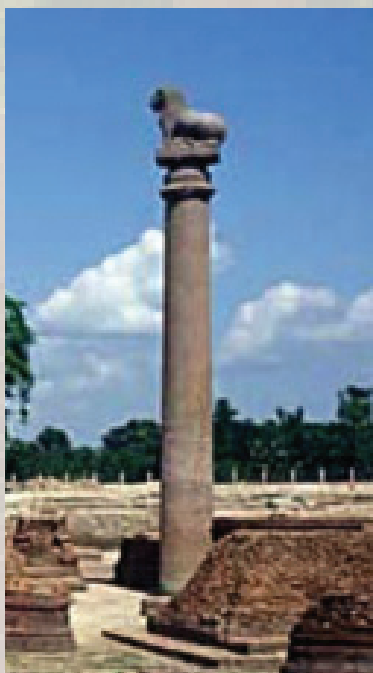
ལྷ་རྒྱུ་ཁྱེད་རྒྱུ་

ལྷ་བབས་ཀྱི་རྫོང་རིང་།

རྫོང་མེ་གདན་གྱི་རྫོང་རིང་།

ཡངས་པ་ཅན་གྱི་རྫོང་རིང་།

སན་ཅིའི་རྫོང་རིང་།

འབས་ཇེས་སྐྱོད།

ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་གང་མང་ཞིག་ཏུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འབས་ཇེས་
ནམས་ནི། སངས་རྒྱུས་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་བསམ་བཞིན་ཇེས་འདུག་ཆོའི་
ཆེད་དུ་བཞག་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་རང་གིས་ད་པན་ལོ་རྒྱུས་རིགས་
བཟླགས་པའི་ཁྱོད་ཆོར་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་སོགས་སུ་
བརྟགས་ཆོ། འབས་ཇེས་ནམས་དོའི་ངོས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་དཔར་བ་ཞིག་མིན་
པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་ཡོད་གི་འདུག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཉིན་རྒྱུད་ཆོས་
ལུགས་པའི་བྱིས་ཆང་ཆོའི་བྱིས་འཛིན་གྱི་བྱས་མནའ་མ་གསར་དུ་སྒངས་
ནས་ནང་དུ་ཐོག་མར་ཡོང་སྐབས་སྟོ་འགམ་དུ་མཆལ་དམར་པོ་ཞིག་སྒྱགས་
ནས་དེའི་ནང་རྒྱང་པས་བརྩུས་ཏེ་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཡུལ་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེར་བསམ་ན། ལམ་སྟོལ་དེ་སྤར་སྟེས་ཆེན་ཆོར་གྱས་བཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
པ་ལ། སྟེས་བྱ་དེ་ཇེས་བྲན་ཆེད་དེའི་འབས་ཇེས་འབྲ་བ་རེ་དོའི་ངོས་སུ་བཟོས་
པ་མིན་ནམ་སྟུམ་ཡང་དེང་སང་རྒྱ་གར་པ་འགའ་རེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་།
འབས་ཇེས་མང་པོ་བཟོས་ནས་ཡུལ་ག་གེ་མོར་བསྐྱལ་ཏེ་གནས་འདི་དང་འདི་
ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འབས་ཇེས་དང་། སྐྱེ་བྱིན་ཅན་ཡོད་ཟེར་ནས་དཔུལ་བཟོ་
མཁན་ཡང་ཡོད་པས། དོའི་ངོས་སུ་འབས་ཇེས་ཀྱི་རི་མོ་ཡོད་ཆད་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་འབས་ཇེས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་ཁར། སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
འབས་ཇེས་མངོན་སུམ་པ་ཞིག་ཡོད་མིན་ཡང་བསམ་སྟོ་གཏོང་གཞི་ཞིག་རེད།
སྤར་སངས་རྒྱུས་སྐྱེ་བྱི་ལས་འདས་ནས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་། སྐྱེ་བརྟན་
བཟོ་སྟོལ་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་ས་གང་ཡིན་ལ། ཁྱི་སྟོང་པ་རེ་དང་འབས་
ཇེས་རེ་ཡོད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་འབས་ཇེས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཇེས་
བྲན་ཆེད་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན་ཡིན་ན་ཡང་སྟེས་བྱ་དང་
པ་ཅན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དག་སྤང་སྟོམ་རུང་བས་འདི་དང་འདི་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་འབས་ཇེས་མངོན་སུམ་པའོ་ཞེས་བྱུག་འཆལ་སྟོར་སྟོང་བྱས་པ་དེ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ནོར་འཁྲལ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་མིན་རུང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་
བསམ་སྟོ་འདི་ལྟར་ཡང་གཏོང་རྒྱ་ཞིག་འདུག་བསམ་པ་བྲན། སྤྱིར་ཡང་དད་
ལྡན་སྟེས་བྱ་ཆང་མས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་གསུང་གི་
མཛད་པར་ཐོས་བསམ་དང་། བཀུར་བསྟི་བྱེད་དགོས་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་འབས་ཇེས་སོགས་སུ་མིག་ཅེར་བ་ནི་རྩ་བ་བཞག་ནས་ཡལ་གར་འཐམ་པ་
དང་མཚུངས་ཞེས་སེམས་གཏོང་གི་གྲོས་འདེབས་འདི་ཤོར་རོ།

བྱུགས་སྒྲུང་གནང་དགོས་རིགས།

ཁྱེད་རང་རྒྱ་གར་ནང་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་ཆེ་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཐོག་གྲ་
སྒྲིག་ཨང་གསར་བྱས་ནས་ཕེབས་དགོས། དཔེ་མཚོན་ཁ་ཤས་ཤིག་གཤམ་དུ་
འབྲེན་རྒྱུ་དེ་ལྷགས་ཐུགས་སྒྲུང་གནང་ལམ་ཡོང་བ་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

སྒྲིག་བཟུ། Torch

དཔེར་ན་ས་གནས་དང་དུས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ནང་སྒྲིག་མེད་པའི་དཀའ་
ངལ་ཡོད་སྐབས་སྒྲིག་བཟུ་སྤྱད་ལེགས་ཤིག་འབྱེད་རྒྱུ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ།

སྒྲན་རིགས། Medicines

གནམ་གཤིས་འཇུག་སྒྲིག་དང་། ཁ་བས་འཕྲོད་མིན་ལས་བྱུང་བའི་
ཆམས་ནད་དང་གྲོད་ཁོག་བཤལ་བ་སོགས་སུ་སྔན་པའི་སྒྲན་རིགས་
གང་འཆམ་ཞིག་ཀྱང་སོ་སོས་མཉམ་འབྱེད་བྱེད་དགོས།

གྲོན་ཆས། Clothes

ས་གནས་ཆང་མའི་གནམ་གཤིས་གཅིག་པ་མིན་སྐབས་སྐབས་འགར་གྲོན་
ཆས་ཚུང་མཐུག་པོ་དང་། སྐབས་འགར་སྤྱབ་བྱའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པས་དེ་
ལྷགས་གྲོན་ཆས་སྤྱབ་མཐུག་གཉིས་ཀ་འབྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་པགས་
རྩྭ་ལྟ་བུ་དགོས་སའི་ས་ཆ་མེད་པས། རྒྱ་གར་དུ་མ་ཁྱུར་ན་བཟང་།

དཔར་ཆས་དང་སྒྲིག་བརྒྱན་དཔར་ཆས། Camera & Video Camera

མི་ཞིག་གང་དུ་སོང་ན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་ཚུང་གསུམ་ཟིན་བྲིས་
སུ་འདེབས་པ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱུ་གཞན་པའི་མི་རིགས་དང་། ལྷག་
དུ་མི་རབས་ཕྱི་མར་དྲན་རྟེན་ཆེད་འཛོག་འོས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱུབ་འབྱས་
ཤིག་ཡིན་པས། ཟིན་བྲིས་འབྲི་རྒྱུ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡིན་ཡང་ཡི་
གོ་འབྲི་མི་ཤེས་མཁན་ཆོས་ཡིག་ཐོག་གི་ཟིན་བྲིས་འདེབས་མི་སྤྱབ་ན་ཡང་།
ད་དུང་དཔར་རྒྱག་པ་དང་། སྒྲིག་བརྒྱན་ཕབ་ལེན་བྱེད་པ་ཡང་དེང་དུས་ཀྱི་

ཟིན་ཟིན་འདེབས་ཐབས་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དཔར་རྒྱག་པ་
 དང་སྒྲིག་བརྟན་ལེན་པ་སོགས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། དེའང་དཔར་ཆས་དང་
 སྒྲིག་བརྟན་དཔར་ཆས་ཀྱི་ནང་འཇུག་ (Memory Card & Photo Negative)
 སོགས་ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཁག་གི་དཔར་ཁང་ཆད་ལྡན་ཞིག་ནས་ཉེ་གལ་ཆེ་བ་
 ལས། གཞན་གནས་ཆེན་སོ་སོའི་འཁྲིམ་སྒྲིག་དཔར་ཆས་ཀྱི་ནང་འཇུག་ (Memory
 Card & Photo Negative) སོགས་ཆད་ལྡན་མེད་པར་སྐྱབས་འགར་རྩལ་མ་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་ལུགས་ཡིད་གཟབ་གནང་དགོས། གནས་སྐྱོར་སྐྱབས་ཀྱི་
 དཔར་རིགས་འཕྲོ་བརྒྱགས་སྒྲིག་སྤོང་ཆེ་དཔར་ཁག་ཅིག་འཕྲོ་བརྒྱགས་སྒྲིག་སྤོང་
 བ་ཅམ་མིན་པར་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སྐྱོར་གྱི་མཐོང་ཐོས་སྒྲིག་མང་ཞིག་
 བསགས་པ་བོར་བརྒྱགས་སྒྲིག་སྤོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལུགས་མ་ཡོང་བ་བྱུང་དགོས།

བཟའ་བཏུང་རིགས། Eating & Drinking

བོད་རིགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བོད་ནང་ནས་ཆེད་མངགས་གནས་མཇལ་
 ལ་ཐེབས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ། རྒྱ་གར་རང་གི་ཁ་ཟས་འཕྲོད་དཀའ་བས་
 རབ་བྱུང་ན། དང་ཐོག་ནས་སོ་སོས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། གཞན་རྒྱ་གར་གྱི་
 ཟ་ཁང་གང་ནས་ཀྱང་། འབྲས་དང་། བག་ལེབ། རྒོ། འོ་མ། ཇ་མངར་མོ། རྩ་
 ཆ་པོ་སོགས་ཐོབ་ཐུབ། ཡིན་ཡང་སྤྱོད་ཆལ་བཞོས་མའི་རིགས་ཀྱི་བྲོ་རྩལ་
 རྩམས་བོད་མི་པལ་མོ་ཆེར་མི་འཕྲོད་པས་སྟབས་བདེའི་ཐུག་པ་སྐྱེས་པོ་དང་།
 རྩམ་པ་སོགས་རང་གི་དགོས་མཁོར་བབ་བསྐྱུན་གྱིས་འབྱེད་ཐུབ་ན་བཟང་།

སྤྱོད་ལམ་སྐོར། Behaviour

དེ་མཚུངས་བོད་མི་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ཇ་ཁང་དང་ཟ་ཁང་སོགས་ནས་
 རང་གི་མཚན་མཐོང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཤས་སྒྲིག་འགྲོ་བའི་ལས་རིགས་
 གཉེར་མཁན་ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདྲར་འཛིན་དགོས། དཔེར་ན། རྩ་ཆ་པོ་ལྟ་
 བུར་རིན་པ་དགོས་ཚུལ་བཤད་ན་དེར་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་རིན་པ་མི་སྤྱོད་པ་དང་།
 དེ་མཚུངས་རང་རེ་བོད་མི་རྩམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱད་གཟེངས་རྩུང་མཐོ་
 བར་བཞེན། སྤྱང་མེད་སྒྲིག་སྐྱད་གཟེངས་མཐོན་པོའི་ངང་སྐྱད་ཆ་ཤོད་པ་དང་།
 ཏུབ་ཆ་ཆོད་མེད་རྒྱག་པ། གཡས་གཡོན་གྱི་མིར་བསྐྱུན་ཤིས་མི་བྱེད་པའི་བྱ་
 སྤྱོད་རིགས་གནང་མི་རུང་། དེ་མཚུངས་བོད་ནང་ནས་ཐེབས་མི་མང་པོ་ཞིག་
 གིས་དངུལ་ཆག་པ་བྱས་ནས་རྐྱེད་པར་བསྐྱམས་འགྲོ་བ་དང་། ཐེབ་གཅིག་དུ་

མི་ཚོགས་ཀྱི་སར་ཕྱིར་འདོན་པ་སོགས་ནི་བརྒྱུ་ཉེན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་
 ལུགས་གཏན་ནས་གནང་མི་འོས། རབ་བྱུང་ན་དུལ་ཁང་གི་འཛིན་བྱང་བེད་
 སློང་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན། དུལ་མང་ཆེ་བ་གཞན་གྱིས་གཏན་ནས་
 མི་མཐོང་སར་ཉར་ཆོགས་བྱས་ཏེ། ལག་ཏུ་ཉེན་རེའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པ་
 ཞིག་ལས་མི་འཛིན་རྒྱ་གཡུ་ཆེ། དེ་མིན་མི་འཁོར་ནང་དང་། མང་ཚོགས་འདུས་
 སློང་བྱེད་ལུས་ནས་ཐ་མག་འཐེན་པ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་པ་ལས། དེང་
 སྐབས་མི་འཁོར་ནང་ཅམ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་དཀྱིལ་ནས་ཐ་མག་འཐེན་མི་
 ཚོག་པའི་ཁྲིམས་བཟོས་ཡོད་སྐབས་ཉེས་ཆད་སོགས་ངེས་ཡིན།

འཕྲོད་བསྟེན་སྒོར། Health

བོད་ནང་གནམ་གཤིས་བསིལ་ཤས་ཆེ་དབང་གིས་གྱོན་ཆས་སོགས་མགྱོགས་
 བོར་བཟུ་བཤལ་བྱེད་མི་ཐུབ་རུང་། སྤྱི་ལོ་བོད་པ་སོགས་མེད་མོད། རྒྱ་གར་
 ལུང་པ་འདི་ཉིད་སྤྱི་ཡོངས་ནས་གནམ་གཤིས་ཏ་ཅང་ཆ་དོད་ཆེ་ས་ཞིག་ཡིན་
 པས། རང་གི་གྱོན་ཆས་རྒྱུ་ལས་བཟུ་བཤལ་ལེགས་པོ་བྱེད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གཡུ་ཆེ།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཡོན་ཆད་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་
 ལ་ཁྱད་མེད་པར་གཅོད་སྤྱོད་ལེགས་པོ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་གང་ཅིར་ཕན་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་དགོངས་པར་འཇགས་དགོས། གྱོན་ཆས་དང་། གཟུགས་པོ་སོགས་
 བཟུ་བཤལ་བྱེད་གཡུ་ཆེ་ཁར། ལྷག་དོན་ཐུགས་སྦྱང་གནང་དགོས་ས་གཞན་
 ཞིག་ནི། ཆ་དོད་ཆེ་ས་ནས་སོ་གཅོད་མ་བཟུ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གཡུ་ཆེན་པོ་ཡིན། སོ་
 མ་བཟུས་པར་མི་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་པའམ། ཡང་ན་མི་གཞན་གྱི་འཁྲིམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་
 བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ནས་སྤྱི་ལོ་བོད་པ་འཕུལ་ཡོང་བར་བརྟེན། སོ་གཅོད་མ་བཟོ་
 རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གཡུ་ཆེ། དེ་མཚུངས་ཆབ་གཅིན་གཏོང་བར་གསང་སློང་ནང་མི་
 འགོ་བར་མི་ཚོགས་ཀྱི་མཐོང་ས་ནས་ས་ཆ་འདྲ་མིན་ལ་ཆབ་གཅིན་གཏོང་བ་
 ལྟ་བུ་སོགས་བྱེད་མི་འོས་ལ།
 དེ་བཞིན་ལག་པའི་སེན་མོའི་བར་སོགས་ཆེལ་དྲེག་གིས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུ་
 གཏན་ནས་བྱེད་མི་འོས་པ་དགོངས་པར་འཇགས་དགོས།

འགྲིམ་འགྲལ་སྒོར། Travel

འགྲིམ་འགྲལ་སྒོར་སྒྲེ་ཤན་པ་དང་། རྒྱངས་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་སོགས་གྱིས་གཟབ་
 བྱེད་གཡུ་ཆེ་མོད། ཡིན་ཡང་སྐབས་འགར་སྤྱོད་འཁོར་རྒྱུ་རིགས་བརྒྱུད་

ནས་ཐེབས་སྐབས་ཁ་ལོ་པས་དཀའ་ངལ་ལ་འཛེམས་ནས་གནས་ག་གི་མོར་
 འགྲོ་མི་ཐུབ་ཚུལ་དང་། དེར་ཇག་རྒྱན་ཚོད་ཚུལ་སོགས་བཤད་ནས་གནས་
 མཇལ་བ་ནམས་ལ་འཛིགས་སྤང་བསྐྱུལ་ཏེ་མི་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་
 པས་གཟབ་དགོས། ཡང་སྐབས་འགར་གནས་མཇལ་བ་དང་། སྤྱ་འཁོར་སྦྱོར་
 བདག་བར་ཐོག་མར་སྐད་ཆ་ཤོད་སྐབས་གནས་ཁ་ཤས་བསྐྱོར་རྒྱུ་ཉིན་གྲངས་
 ལྷ་ཙམ་གྱི་དུས་ཆད་བྱས་ཡོད་ན། དངོས་སུ་བསྐྱོད་སྐབས་ཁ་ལོ་པས་ཉིན་རྒྱག་
 མཆན་རྒྱག་བྱས་ནས་མཁྱེགས་པོར་པར་སྦྱེལ་ཐབས་བྱས་ཏེ་ཉིན་གྲངས་ལྷག་
 མའི་ནང་འབྱུལ་བ་གཞན་རྟེན་ཐབས་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་པས། ཐོག་མའི་
 དུས་བཀག་གཞིར་བཟུང་ཐོག་རང་ལ་དགོས་མཐོང་བྱུང་མཆམས་སྦྱོར་བདག་
 ལ་ཁ་པར་བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས། དུས་ཚོད་དང་དདུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་
 མེད་ན། མཆན་འབྱུལ་དེ་ཙམ་མ་བྱས་ན་ལེགས། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱ་ན་
 བགྲེས་པོ་ཆོའི་གཟུགས་པོར་གཞོད་སྦྱོར་ཆེ། དེས་ན་གང་ཐུབ་ཀྱིས་གནས་
 མཇལ་བྱེད་བཞིན་ཉིན་གར་སོང་ནས་དགོངས་མོ་ངལ་གསོས་ན་ལེགས།

མེ་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ཅིག About Train

གནས་མཇལ་པས་མཆོན་པའི་བོད་རིགས་སུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་། ཐུགས་སྤང་
 གནང་དགོས་པ་ཞིག་ནི། མེ་འཁོར་ནང་ནས་ཐ་མག་གཏན་ནས་འཐེན་མི་
 ཅུང་། ཐ་མག་འཐེན་ཆོ་དདུལ་གྱི་ཉེས་ཆད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཁ་ཚོད་
 དང་ལག་པ་འཁྱེགས་པ་སོགས་བྱུང་ཆོ་ཁྲིམས་ཁང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱང་
 ཡོང་སྲིད་པས་དེ་ལུགས་ལ་གཟབ་དགོས། གཞན་མེ་འཁོར་གྱི་འགྲོ་སྐྱབས་
 སོགས་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་མེ་འཁོར་འབྱུག་ཙམ་བསྐྱད་རིང་
 མཁྱེགས་པོར་བྱེ་ལོགས་སུ་ཐོན་པ་སོགས་གཏན་ནས་གནང་མི་ཅུང་། སྐབས་
 འགར་མེ་འཁོར་དུས་ལྟན་ཅི་ཙམ་རིང་འདུག་མིན་མ་ཤེས་པར། སྒྲོར་ཐོན་
 བས་གཡེང་སྟེ་བསྐྱད་མཆམས་མེ་འཁོར་སོང་ནས་རང་ཉིད་རྗེས་ལྷས་ཐེབས་
 པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། ལོ་ཤས་སྟོན་བོད་ནས་གནས་མཇལ་དུ་ཐེབས་མི་ཞིག་མེ་
 འཁོར་གྱི་སྒྲོར་ཐོན་ནས་སེམས་གཡེང་སྟེ་མེ་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་ལྷས་པ་དང་། དེ་
 བས་མེ་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱགས་ནས་མཐར་རང་གི་རྒྱང་པ་མེ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
 ལོའི་འོག་ཤོར་ནས་རྒྱང་པ་བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་
 བརྟེན། འདི་རིགས་ལ་གཟབ་དགོས། དེ་མིན་བོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནམ་
 རྒྱུན་ཉལ་ས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་རིན་གོང་ཁེ་ཤོས་ཡིན་པའི་མེ་འཁོར་ནང་

(sleeping car)ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་རུང་། གཙང་སྤྱོད་དང་། བདེ་འཇགས། ཚོ་
 རོད་སྟོམ་སྒྲིག་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་གང་སྟོག་ཅན་གྱི་མི་འཁོར་རིམ་
 པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཐུབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད།
 སྐབས་འགར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཕུ་མིན་པར་རྒྱས་ཡོད་མེད་
 གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་འཁོར་གང་སྟོག་ཅན་ནམས་ཏ་ཅང་རིན་གོང་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་པ་ནི། གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱས་ལོན་མེད་པས་ཡིན་སྟབས།
 གནས་སྐྱོར་ལ་མ་ཕེབས་གོང་བོད་རིགས་ཀྱིས་གཉེར་བའི་འགྲིམ་འབྲུལ་ལས་
 བྱངས་སམ། ཡང་ན་རང་ལ་སྟེ་བྲིད་བྱེད་པའི་མི་སྣ་སུ་ཡིན་ལ་སྐད་ཆ་ནན་
 ཏན་ངོས་ཏེ་ཕེབས་ན་དགེ་མཚན་ཡོད། སྤྱིར་གང་སྟོག་ཅན་གྱི་མི་འཁོར་དང་།
 རྒྱན་ལྗན་གྱི་མི་འཁོར་བར་རིན་གོང་བྱེད་པར་བྱང་ཅམ་ཡོད་རུང་། གོང་
 གསལ་གྱི་དགེ་མཚན་ཁག་ལ་བལྟས་ནས་གང་སྟོག་ཅན་ནང་ཕེབས་ན།རང་
 ལ་ཁེ་སན་ཆེ་བ་ཡོད་སྟུང་།

གནམ་གཤེད་སྐོར། About Flight

བོད་ནང་ནས་ཆེད་དུ་གནས་མཇལ་ལ་ཕེབས་མི་ནམས་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་དུ་
 གནས་མཇལ་ལ་ཕེབས་སྐབས་རང་གི་འགྲོ་སོང་གིས་སྟོགས་ན། གནམ་གཤེད་
 ནང་ཕེབས་ཆེ་ལག་འཁྱེར་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། སྐབས་འགར་
 ཏ་ཅང་བྲེལ་འཆུབ་ངང་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་འགར་ནད་པ་ལྟ་བུ་
 མཁྱོགས་མུར་གྱིས་ས་གནས་པན་ཚུན་བརྗེ་སྟོར་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་ཆེ་གནམ་
 གུ་བརྒྱད་ནས་ཕེབས་ཆོག གནམ་གུ་བརྒྱད་ནས་ཕེབས་ཆེ་སྒྲིག་འཇུགས་ཅི་
 ཞིག་བཅི་སྤང་བྱེད་དགོས་མིན་སྐབས་ཐོག་དེར་གནམ་གཤེད་འཛིན་བྱང་ཉོ་ས་
 ནས་བཀའ་འདྲི་བྱ་དགོས།

གཞན་ཡུལ་དུས་གནས་བབ་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། གཙོ་བོ་
 རང་ཉིད་དང་། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ལར་གཞོད་པའི་བྱ་སྟོན་ནམ་
 ཡང་གནང་མི་རུང་། བོད་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་
 དང་། དེ་མཐུན་གྱི་སེམས་བྱུགས་མེད་མཁན་མི་སྤྱིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་རུང་།
 སྐབས་འགར་དེད་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་མི་འཚམ་པའི་ཡུལ་ལུང་བྱེ་བྲག་
 པའི་གོམས་གཤིས་ལྟ་བུ་འགའ་རེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱན་གྱི་མཚན་མཐོང་ལ་གཞོད་
 བྱེད་དུ་འགྲོ་ངེས་པས་དེ་རིགས་ལ་གནས་མཇལ་བ་དང་། དེ་མཚུངས་སྟེ་
 ཤན་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཡིད་གཟབ་གནང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

གནས་ཆེན་སོ་སོར་ཐེབས་ཚུལ་གྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་ལམ་སྟོན།

པ་ཌ་ན།

པ་ཌ་ནའི་གནས་ཐང་།

པ་ཌ་ནའི་གནས་ཐང་ནི། གྲོང་ཁྱེ་བ་ཆུན་རྟི་མ་ཆུན་ (Gandhi Maidan) གན་ཁྱུ་ལི་ ༡ གྱི་སར་ཡོད། པ་ཌ་ན་ནས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་དང་། ལྷ་ས་གྲོ། ཁྲི་ལི། ལྷ་རྩ་ཆ་སྤྱི། ལ་ཀ་རྩོ་བཅས་སུ་འཕུར་བྱུག།

རྒྱལ་ནང་མཁའ་འགྲུལ་ལམ་ཁུངས། Domestic Airlines Offices

Indian Airlines South of Gandhi Maidan Ph 222554/226433 Fax 227310 Airport 231453/223199 (Alliance Air, a Subsidiary of Indian Airlines, Also operates from Patna)

Sahara India Airlines 2nd Floor Mona Cinema, East of Ganhdhi Maidan Ph 661109 Fax 228307 Airport 661289 (Sahara does not operate flights throughout the year, it is worthwhile checking out whether their flights are operational)

མཁའ་འགྲུལ།

གནས་གྱུ་འོ་འབབ་ཆོག་པ།	གནས་གྱུ་འོ་མིང་དང་ཨང་།
པ་ཌ་ན་ནས་མར་ཆ་དང་ཁྲི་ལིར་ཉིན་ལྷུར་འཕུར་མཁུག།	S2 521 Sahara Airlines Daily
ཁྲི་ལི་ནས་ལ་ཀ་རྩོ། པ་ཌ་ན། ཀ་ལི་ཀ་ཏ་བཅས་སུ་འཕུར་མཁུག།	CD 411/412 Allines Daily
མཁའ་འགྲུལ་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡོད་པའི་པ་ཌ་ན་གྱི་གནས་ཐང་།	IC 809/810 India Airlines Daily
གཤམ་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡོད་པའི་པ་ཌ་ན་གྱི་གནས་ཐང་།	S2 907 Sahara Airlines Mo/We/Fr

མི་འཁོར་འབབ་ཆོག་པ།

གཤམ་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡོད་པའི་པ་ཌ་ན་གྱི་གནས་ཐང་།
GÁཁ-GÁ¼-ÍP-IPÁ-fôG-D-q¼-GbôP-hGôÁü

མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ།

མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་མིང་།	མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་མིང་།
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	2401/2402	Shramjeevi Express
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	2309/2310	Patna Rajdhani Exp
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	2305/2306	Howrah Rajdhni Exp
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	2392/2391	Magadh Exp
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	2304/2303	Poorva Exp
མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཨང་།	3202/2301	Patna Kurla Exp

དང་སྒོ་སྒྲུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆོལ།

¶x-¼x-a-ÅxÛ°Û-Gmæ-fP-mÅ-uÛ-¾ï- 30 Å¼-»ôhü

¶x^{-1/4}x-aÂxÛ⁰Û-xj⁰Dô^{1/4}-°zz±ÛGÂ-mÂ-uÛ^{-3/4}h₂Â^{1/4}»ôhü

$\mathfrak{p}\text{-}\mathbb{J}\mathbb{E}^{3/4}\text{-}\mathbb{A}^{-1/4}\mathbb{U}^0\mathbb{U}\text{-}\mathfrak{x}\text{-}^0\mathbb{D}\mathbb{O}^{1/4}\text{-}^0\mathbb{Z}\mathbb{Z}\pm\mathbb{U}\mathbb{G}\mathbb{A}\text{-}\mathfrak{m}\mathbb{A}\text{-}\mathfrak{u}\mathbb{U}^{-3/4}\text{-}\mathbb{A}^{1/4}\text{-}\rangle\mathfrak{o}\mathfrak{h}\mathfrak{u}$

འགྲམ་འགྲལ་ཆོང་ལས་ཁང་ཁག་ཅག་གི་ཁ་བྱང་།

1] Cosmic Travels and Movers, Varuna Bridge. Ph 346726

2] Indian Tourism Development Corpn,

3] Hotel Varanasi Ashok. Ph 342565

4] Impac Tours, Nadesar. Ph 345781

5] Sarnath Travels, Cantonment. Ph 360089
6] Shree Ti. S. H. and Ti. S. H. Travels, Cantonment. Ph 349248

6] Shashi Travels, Hotel Temple Town, Cantonment. Ph 348248

7] Sita World Travels, 53 Cantonment, Ph 343121

8] Surbhi Tours & Travels, Cooperative Building, Nadesar. Ph 348632

9] Varuna Travels, Pandey Haveli. Ph 323370

10] Travel Bureau, Clarks Hotel. Ph 346621

རྟོ་རྒྱུ་གཏུག་།

གྲྭ་ཡའི་གནམ་ཐང་།

6XGmmUQÜGmFGUFAbch/4GmFA6/4GmVchcz/4U³/23/Achü
-Del/41GmFA6/4GmVchcz/4U³/23/Achü

ÄUzÄÄw1/4B/4wP/4Bfßfz/ÄV/4mHßpûmHÜM/4DGîz/4wP/4Bfßûü

M³/₄-mP-hP-M³/₄-Dz-GŸm-mÅ-wizÅ-±q¹/₄-a^oÛ-Gmα-fP-zMäh-hGôÅü

གྲྭ་ཡའི་མེ་འཁོར་འབབ་ཆིགས།

GÙmÁW/4B/4GmPÁhñhñGÙÙhD/4ZHGmÁM/4PGU

lôP-Ei¼-æP-qô¼-olô-fþzü

མེ་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ།

$\alpha\text{-}^{\circ}\text{D}\hat{0}^{1/4}\text{-}\hat{0}\hat{0}\text{-}\zeta\text{PA}\ddot{u}$	$\alpha\text{-}^{\circ}\text{D}\hat{0}^{1/4}\text{-}\text{P}\ddot{u}$	$\alpha\text{-}^{\circ}\text{D}\hat{0}^{1/4}\text{-}\alpha\text{UP}\ddot{u}$
---	---	--

2301/2302	Howrah Rajdhni Expres
-----------	-----------------------

È/4mÅGÙHPIK/4æVmhþj/46Dmü	3003/3004	Howrah Mumbai Mai
---------------------------	-----------	-------------------

୧୩୫୭	୨୪୨୧/୨୪୨୨	Bhubaneshwar Rajdhani Exp.
------	-----------	----------------------------

o!o- π Dmü		nan Exp
----------------	--	---------

Ez/4mApE/4A/UHGUZMh/4/6Dmü	2311/2312	Kalka Mail
----------------------------	-----------	------------

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

178

Èz/4mÅGÜMhVöËp/4/4öDmü	307/2308	Jodhpur Howrah Exp
Èz/4mÅP/aÅUPGÜMhË/4amz/4 oîô-αDmü	3009/3010	Doon Exp

ཐུངས་འཁོར།

l̥/4GmmÅq/4ahP/4a/4UpÅGAGGômPhYÅPPhkmHÜGÿα
3/4EIP/GÅpñqÅh/4Pß/ß/4/4APDö/4mPÅPPGYP/4hD/4/4AA
°Dô1/4-»P-1/4G-3/4Å-ÇÀ-qô-»ôhü

l̥/4GhmmÅÅGmÅG3/4VimDGTÜGz1/4uÜ3/4fU»ôh-U±hü

GÜz/4Uß/4Gö/4amÅVEmhMhUß/415ö/4amÅM/cpÜDzVhUß/4
181üMß/4qôÜDzmÅuÜ3/470üP/4aÅUmÅq/4azMhUß/4393ü

སེར་སྒྲུའི་གྲོང་།

Gmαfp.üP|x-1/4x-aÅXÜ°Ü-Gmαfp-mÅ-uÜ-3/4i-312Å1/4-»ôhü

αi-°Dô1/4üJËô-1/4G-qP1/4-mÅ-uÜ-3/4i-97Å1/4-»ôhü

1/2APÅ-°Dô1/4ü 1/2APDö/4mPß/4MhVÅDöGmÅUß
αZm-»ôh-mÅ-uÜ-3/4i- 147 ü

མཉན་ཡོད།

GmPß/4möÜGmPmÅUß/415Å1/4»ôhü/4mömÅα;ËhRi
çkÜ-3/4Üü;-3/4Ü;-büq1/4-a-zTÅ-ÅP-°wp1/4-zBôh-ihü

རྒྱལ་ནང་མཁའ་འགྲུལ་ལས་ཁུངས། Domestic Airlines Offices

Indian Airlines Mahatma Gandhi Road Ph 220927/224618 Airport Ph 35401/436132
Sahara India Airlines 7 Kapurthala Complex Aliganj Road Ph 321253/325288 Fax 3782000 Airport Ph 437771
Jet Airways 6 Park Road Ph 239612/239614 Fax 239613

མཁའ་འགྲུལ།

Gmα-lâ°Ü-°zz-±ÜGÄü	Gmα-lâ°Ü-αÜP-hP-ÍP-dGÄü
3/4mömÅÜP/4Uß/4Dm(GßPß/4ü)	IC 884 Indian Airlines Mo/Th
3/4mömÅÜP/4Uß/4ZÜmç/4WP/4Dmü	IC 836 Indian Airlines Daily
3/4mömÅÜP/4Uß/4ZÜmç/4WP/4Dm	9W 742 Jet Airlines, Daily
3/4mömÅÜP/4Uß/4ZÜmç/4WP/4Dmü	S2 514 Sahara India Airlines Daily
3/4mömÅq/4ahPß/4Uß/4WP/4Dmü (G, °1-züç;ËG-qüq-ÅPÄüzÜ-αü)	IC 7411 Indian Airlines Mo/We/Fr/Su
3/4mömÅα;Ë/4ZÜmç/4WP/4Dmü	9W 376 Jet Airways Daily
3/4mömÅα;Ë/4ZÜmç/4WP/4Dmü	S2 907 Sahara India Airlines Daily

མེ་འཁོར།

»Üm»PdWß/4C+ô/4qpViz³/4möhP¶1/4aÄÜmÄchÜ/4öZ»Ümü

མེ་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ།

$\alpha_i^{\circ}D\hat{o}^{1/4}-\omega\hat{o}-\zeta eP\hat{A}\ddot{u}$	$\alpha_i^{\circ}D\hat{o}^{1/4}-I\hat{P}\ddot{u}$	$\alpha_i^{\circ}D\hat{o}^{1/4}-\omega\hat{U}\ddot{u}$
$\xi k\hat{U}^{3/4}\hat{U}m\hat{A}^{3/4}m\hat{o}z^{1/4}\hat{o}Dm\ddot{u}$	2003/2004	Shatabdi Exp
$d/4am\hat{A}^{3/4}m\hat{o}z^{1/4}Mh\xi\hat{U}^{3/4}\hat{U}/4\hat{o}Dm\ddot{u}$	2309/2310	Rajdhani Exp
$\xi\hat{U}^{3/4}\hat{U}m\hat{A}^{3/4}m\hat{o}z^{1/4}Mh\xi/4m\hat{U}^{3/4}\hat{U}/4\hat{o}Dm\ddot{u}$	2553/2554	Vaishali Exp
$\xi\hat{U}^{3/4}\hat{U}G\hat{A}^{1/4}qm\hat{A}^{3/4}m\hat{o}z^{1/4}\hat{o}Dm\ddot{u}$	4229/4230	Lucknow Mail
$\xi m\hat{A}^{3/4}\hat{U}/4qp^{1/4}Mh\xi/4q\hat{U}^{3/4}\hat{U}/4\hat{o}Dm\ddot{u}$	5322/532	Kapilvastu Exp

ཐུངས་འཁོར།

1/2ÀPÂÔ/4mPÂPmË/4/æp/4hñhñ/4æAÛö/mzAñH/4bDm
HÛ-1/2ÀPÂ-°Dô1/4-æP-qô-»ôhü

$$\frac{A}{G} \frac{m}{G^{3/4}} \sqrt{\frac{V}{m}} \frac{D}{G T U} \frac{G m A}{Z m} \rightarrow \hat{o} h^{-z^{1/4}} u^{\frac{3}{4}} T U \rightarrow \hat{o} h^{-\hat{U}} \pm \ddot{u}$$

4ÜmÄÜß47/4p/4mÄÜß49ÜmfmÄÜß50ÜßBÜßmÄmG/Ü
 zVhuÜß447ß4mömÄÜß4ÜzVhuÜß451Üß4xÄÜß4mÄÜß46Ü

རྩ་མཆོག་གྲོང་།

¶x-¼x-a-ÅÛxºÛ-Gmα-fP-mÅ-uÛ-¾i- 280 Å¼-»ôhü

JĖô-¼G-qb¼-ři-°Dô¼-°zz-±ŮGǺ-mǺ-uŮ-¾¼i-½Ǻ¼-»ôhü

མེ་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ།

ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	2554/2553	Vaishali Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	1027/1028	Kashi Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	4674/4673	Shaheed Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	1015/1016	Kushinagar Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	5045/5046	Ahmedabad Gorakpur Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	5048/5047	Purvanchal Exp
ᱡᱷᱟᱨᱠᱷᱚᱸᱰᱤᱦᱚᱸᱛᱤᱞᱟᱹ	5610/5609	Assam Exp

JËô-¼G-qþ¼-½ÀPÅ-°Dô¼-°zz-±ÛGÅ-^Û-D-q¼-ÍP.ü Ph 332893

ཕྱི་ལོ།

$$Gm\phi^{\frac{1}{2}}\Gamma^{\frac{1}{4}}\times a^{\frac{1}{2}}Gm\phi^{\frac{1}{2}}Pm\tilde{A}\tilde{U}^{\frac{3}{4}}\tilde{z}^{\frac{3}{4}}\tilde{p}^{\frac{3}{4}}\tilde{H}\tilde{U}^{\frac{1}{4}}\tilde{P}\tilde{U}Gm\phi^{\frac{1}{2}}Pm\tilde{A}\tilde{U}^{\frac{3}{4}}\tilde{z}^{\frac{3}{4}}$$
$$\mathfrak{x}\mathfrak{i}^{\circ}\mathsf{D}\hat{\mathsf{o}}^{1/4}\mathfrak{u}\mathsf{J}\mathring{\mathsf{E}}\hat{\mathsf{o}}^{-1/4}\mathsf{G}\text{-}\mathfrak{q}\mathfrak{p}^{1/4}\text{-}\mathfrak{x}\mathfrak{i}^{\circ}\mathsf{D}\hat{\mathsf{o}}^{1/4}\text{-}\mathsf{o}\mathsf{z}\mathsf{z}\text{-}\pm\mathsf{U}\mathsf{G}\mathring{\mathsf{A}}\text{-}\mathsf{m}\mathring{\mathsf{A}}\text{-}\mathsf{u}\mathsf{U}^{-3/4}\mathfrak{i}^{\circ}\text{-}_{123}$$

1/ẢĐĐ/4B/4/ẢĐĐ/4mPĐm/4Fh/ẢĐĐ/4MGV/4ẢĐĐ/4m
3/4Fh/4MG/4Fh/ẢĐĐ/4ẢĐĐ/4PAG/4Fh/ẢĐĐ/4m
3/4Đ-3/4iGĐ-qô-»ôhũ

འཕྲིན་-mÅ-Å-GmÅ-G^{3/4}-Vim-DG-GTÛG-z^{1/4}-uÛ^{-3/4}i-TÛ-»ôh-^Û-±hü

$\ddot{\text{f}}\ddot{\text{o}}/\text{Gp}/_4\text{m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}/_4\text{U}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{U}/_4\text{U}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}/_4\text{U}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{U}/_4\text{U}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{U}/_4\text{G}$
 $\text{qp}/_4\text{-z}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{h}\text{-m}\text{-u}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{-}_4\text{i}\text{-}_{176}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{-m}\text{-}_3\text{U}\text{-m}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{-u}\overset{\text{Å}}{\text{Å}}\text{-}_4\text{i}\text{-}_{27}$

3/6/4/UmmbmE/4P/4/UAAGmADAAUG/4/APDd/4/PzHAAAP
m3/AGimEUmChHUmChGopAApPp/4dUmChHUmCh
TPPAAAmq/4aPmUEUp/4tP/4PmAobE/4U(Maita)
j/4z/4bzUqDd/4mPAAPmAA3/4z/4TGj/4zUqDd/4zz+UGA
VPzUUGdghimAAzGAADd/4MPzUmPA/4U/4dohGAAimA
»PzB/4U/4TGjYAAq/4APmAqDd/4MhEibU»YAAq/4bhGAAu
jU»mAAzGAADd/4MPzB/4B/4/APDd/4Mh3/6/4/UmmbmE/
Nadragh/4p6VdGimAAu/4q/4a/4»APP»PmUEO1/4GqP/4Gokpu
hAApP/6/4/UmmbmE/4AAQZFAUUPz/4jU»han/4U»EmWU

(Narkatiaganj) ÅôGÅ-mÅ-æï-°Dô¼-½%ooih-ÇÀü

བོ་གླམ་གྱི་ལ།

[illegible]

མག་ཅི།

ÄmÜÜZfÄÄ>chÜföq/4ÜGmPmÜHE/4ämÄÜß/4ZÄ/4chGAGß/4DfE/4
3/4DfHÄDG/ß/4Äföq/mZÜme/4ÜÜÄHPföq/4WP/4DrtÜGmßD/4ÜÜÄHPföq/4
„Ei-ÄöGÄ-mÄ-^P-ZÜm-ze¹/-„Eö-q¾/-¾-owP¹/-qDm-»öhü

མཁའ་འགྲུལ་ལས་ཁུངས། Airlines Offices

Indian Airlines & Alliance Air Airlines House T T Nagar Bhadbhada Road City Office Ph 2778434/2770480 Airport Ph 2521789/2521277

མི་འཁོར་འབབ་ཆོག་ལ།

༤༠༠/4D0/42HUGAmAÜ/4HhPqjG/4jP/4AÜAGAPbDmP/4i
Gd/4D0/4DAÄUGAmTÜÜD0/42HUGAmMmÄbPdhAEPGeÄ
ZöpchiUmPmPjG/4mÄZÄAmTÜ/4APD0/4mPbUmD0/4Gd/4
Ç+hVqUhgOÄq+»öh+HGA-GÄ/4PPÄfGDq/4GbPhGöAü

General Enquiry Ph 131 Reservation Ph 2540170

ཨ་ཇར་དང་ཨ་ལོ་ར།

W'eHf/ö/4GmMhGmPjHhPÜmP/4PÜjHGP/4PhZGöAü
P/4PGÜ,ÄhmÄ»»,ÄhP:kÜ/4Ü/4mMÄmP/4Dm»»ü

ལུ་རུ་ལྷ་གྱི་གནས་ཐང་།

P/4PÜjHUGmPmÜPE/4UA/4GGAÜ/4Ä/4dhGmPHUmÄ»»,Ä
hPÜ/4Ü/4WP/42/4Ü/4HhPqjGmP/4WP/4HhP/4PÜjHmÄW'e
hP-lí-3/4ö-1/4-ÄöP-m-fG-Zi-zö-»»öhü

IndAir(Ph245241)/3ÄDPPÄhÜÜGmPZÜmZel/4»»,ÄhP:kÜ/4Ü/4WP/4HÜ»»ü

JetAirway(Ph2441392)/3ÄDPPÄhÜÜGmPZÜmZel/4»»,ÄhP:kÜ/4Ü/4WP/4HÜ»»ü

AirDccar/3ÄDPPÄhÜÜGmPZÜmZel/4»»,ÄhP:kÜ/4Ü/4WP/4HÜ»»ü

མི་འཁོར་འགྲིམ་འགྲུལ།

ལུ་རུ་ལྷ་གྱི་མི་འཁོར་འབབ་ཆོག་ལ།

ཨ་ཇར་Dö1/4-ölo-ÇePÄü	ཨ་ཇར་Dö1/4-ÄÜP.ü
»»,ÄhmÄhÜ/4»»ÄP»Dmü	Tapovan Express
»»,ÄhmÄhÜ/4»»ÄP»Dmü	Devagiri Express
ÄjÄè1/4-Äh-hY-ölo-ÄDmü	Man-mad Express

ལུ་ལྷ།

»»,ÄhmÄhÜ/4PÜjHUGmPmÜPE/4UA/4GGAÜ/4Ä/4dhGmPHUmÄ»»,Ä
hPÜ/4Ü/4WP/42/4Ü/4HhPqjGmP/4WP/4HhP/4PÜjHmÄW'e
hP-lí-3/4ö-1/4-ÄöP-m-fG-Zi-zö-»»öhü

ཐུངས་འཁོར།

1/ÄPÄDö/4MhP/4ÜDÖ/4GöhmVzh/1Ü#ÄPÄGmÄPÄ/4öDm
HÜ/ÄPÄDö/4dhphGYP/43/CAUP/1UmGöPFDöÜm/4zh/ÄPÄDö/4
dÜ/2/4dq/4ÄGÄqÜhP/4chGzÄHÜ/4/ÄPÄDö/4Gö/4YÜyzhchü

ཏུབ་ལི།

Éz/1mÜhÜGÜGÄqÜG/4onÉhÜGÄRÜÜPÄdqÜGh/1VG/ÄP/Äm
mÄDö/4HÄPÄDö/4MhromÉhÜGÄHÜP/4G/4Éz/1mÄzhGÄqÜG/4ü
HÜGÄonÉhÜGÄPmÄGmÄHÜw/4Éz/1MhÄwÄGÄGÄP/4HÜh
zh/ÜGÄP/4ÄmpödhP/4Ü/4GmPHÉDö/4zzHÜGÄ/ÄPÄDö/4zzHÜGÄ
ZÄhGzÄGmÄwmÉz/4ÜP/4q/4GÄhÜdhÜmmPzhÜw/4öGmP
PÜ/4Üz/4GmÄGmÄP/4/4P/4P/4mÄDö/4MhÜhÜGÜG/4onÉhÜ
HÜHÜÜmÉhÜGÄPmGÜGÄRÜH/4G/4mq/4M/4qÜP/4
hq/4-¿km-°fÄ-ÇtäPÄ-ÄöGÄ-hGöm-Çki-»P-²P-qö-»özü

ཐུངས་འཁོར།

Éz/1Ü/ÄPÄDö/4zzHÜGmÄP/4dhP/4P/4/4Ä/4Ü/4qÜXq/4öpÜi
PÄDöÄGÄPöDmÉhÜHÜG/4ÄP/4öDmHÜ/ÄPÄDö/4MP
PÜmÉhÜGÜG/4/4/ÄPÄDö/4Gö/4HÜGmÄ/4HÜGÄ/ÜGÄP/4GÄGÄ/4P/4G
D-q1/4-GbôP-VöG Ph 2221085

མེ་འཁོར་འབབ་ཆོག་ག།

qDö/4zzHÜGÄPmÄP/4dhP/4P/4/4Ü/4ÜGÄPöDmÉhÜDö/4
mÄGmÄGÜGmÄGÜGmÄHÜGÄGÄÉz/1HÜHÜGÜMh/4GÄHÜG
VGÄdhGmÄ/3/4HÜGÄ/4ÜGÄP/4GÄGÄ/4P/4GDq/4GöPÄG
Ph 2354333

མེ་སོར།

qDö/4mÜÉz/1mPÜmzhP/4ÄmpödhP/4ÜG/4HÜGÜPÄzhÜGÜGÄ
GdhG/4GZÜ/4dhÜmPmÄ/42/4GÄPzÄP/4HÜGÜGÄWöÜmD/ü
HÜDöPÄP/4GmÄP/4GmÄ/4Ü/4ÄÄmpÄGÄGmG/4Ppödhü
HÜPöM/4/4MÄPÜGÜGÄDöP/4kmVhÜDöP/46GÄzhGÄ
qÄö/4/4P/4HÜzhÜÜ±öÜÜPÄ/4jh-»P/4G®ö-zöYÜG-VGÄ»özü

ཐུངས་འཁོར།

qDö/4/ÄPÄDö/4zzHÜGmÄP/4/4HÜ/4Ü/4ÄMhÉz/1mÄGÄPö
DmÄHÜP/4dhÜGÜGÄ/4HÜGmÄ/4P/4P/4/4Ü/4ÄGÄPö
²Dm-HÜ-1/2ÄPÄ-°Dö/4-ÄÜm-bä-²P-qö-»özü Ph 2520853/2425819

མཁའ་འགྲུལ།

l/4/3/4/4D/42VhWzÄÜM/4FMG/4mDP/4GmAPU/4ÜGmP2MhmÄ/4
 Ä/4/4P/4GöÄÜmÜM/4FPE/4GimmÄ/4Ä/4/4P/4Dmth/4Ä/4ÜGmP
 mÜ/4Ä/4Ü/4PGöPEEÄ/4AqÜP/4HÜFÜVpöthGmPmÄ/4Ä/4/4Ü/45
 HPGPÄb/4Ü/4Ä/4YGAQ/4/4Ü/4ZhiÜm/4Ü/4ÄGÄPE/4DGMÄGd/4/4
 Ä/4ZUFÜÜP/4qmpÜ/4Ä/4DmHÜD/4PopöÇzÄ/4D/4Mhü
 qmpÜmÄ/4Ä/4/4APD/4mPÜGmPÜ/4ÜGmÄ/4/4APD/4Mh
 ;/4-l-1/4Ä-Ä-3/4/4-ÄöP-»P-ÇezÄ-zhi-qö-»özü

GmÄ-läÜ-Ü-zz-+ÜGÄü	GmÄÜÜÜ	GmÄ-läÜÜ
JË-JË ³ /4-GmÄ-fP.ü	Kingfisher Airlines	I T 4351

རྒྱ་སྐད་འཁོར་ལ།

l/4/3/4/4mÄGmÄGöMDz/4wÄ#ÜÜh/APD/4Popö/4Gg/4HÜ/4/4
 DmHÜ/4G/4ÜÜh/APD/4mth/4ÜÜÄPpöth/APD/4Ü/4ÜGÄ
 1/4Ä/4PÜ/4/4thÜÜh/4Ä/4ÄP/4ÜÄ/4ÜÜhGzÄh/4ÜGmÄ
 Ä/4/4wÄGÄmpöthÜ/4Ä/4ÜÜÄ/4P/4DGMÄ/APD/4P
 1/4ÜGÄVhÄhMöPöth/4PGÜfMÄmhchöÄZÜmwÄVöG

ཐྱི་ལི།

MÄÜ/4ÜmÜGmÄW/4ÄöMVG/4PÜÄ/4DmPÄMhGöÄ/4ÜGÄ/4m
 YGÜmh/4ÜGÄ/4MÜ/4ÜPöGÄbthÜhÜBÄ/4ÜGmÄh/4Ä/4
 ÄP/4ZÜGh/4ÜÜÜhÜmÄ/4Ä/4HÜmPthGÄZöthÄmGÄh/4Ü
 3/4ÜÜ-Ü-ÜÜÄ-Ülâ³/4-Ç-ö¹/4-Pö-vöh-,Ä-mü

མཁའ་འགྲུལ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁའ་འགྲུལ་ལས་ཁུངས།

Aeroflot	2372324
Air Canada	41528181
Air France	23466262
Air India	23731225
Lufthansa Airlines	23724200
Malaysian Airlines	41512121
Pakistan International Airlines	23737791
Qantas	23321345
British Airways	951244120747
El Al Israel Airlines	23357965
Emirates	66314444
Gulf Air	23324293
Japan Airlines	23324922
KLM-Royal Dutch Airlines	23357747
Royal Nepal Airlines Corporation	23321164

mÜ¾™kÜü

The Guest House/ Burmese Rest House

ᵑ¼-zXôhü

mÜ¾/W/GöGÄV/qDzYGApmömeᵑYGmÄmÜ¾/P
hZYGmÄp/Göphümp/GÄ/öDmÜ¾/P/höqÜGmÜ/ö
GmZö/HGmÄ/öGm/HZYGmÄmBZÜGö/ÄGÄpöü

M¾-qô°Ü-Dzü

Centaur Hokke Hotel

0631 -255245 Fax 5231

Hotel Gautam Vihar

0631 -255273

Hotel Siddharth

0631 -255616

ᵑ¼-zXôhü

öqᵑ¼ÜmÜ¾/ᵑ¼-zXôhü/GöGÄV/möHöGöW/qDzöWP
qÜ/ÄGÄpPRVÄGöpmÄm¹Rp/GmÄGÜFÄpYGÄGÄ
±i-olöm-DP-°hÜ-¼ÜGÄ-mP-zYYGÄ-m-¾iGÄü

lô-Xi-Ghmü

Hotel Sujata

0631-2200761 www.hotelsujata.com

Hotel Tathagat International

0631-2200106 /www.
hoteltathagatbodhgaya.net

Mahayana Guest House

0631-400744

Kirti Guest House

0631-2200744

Budhgaya Ashok

0631-400790/Fax 400788

Niranjana Guest House

0631-400750

Buddha International

0631-400506/Fax 400776

ᵑ¼-zXôhü

ö/Gmhö¹/ÜGÄM/GöpmDÄmhäRGÄhchÜGÄ/²ÜGÄGöGÄ
öDmDPÜ/²öqÜhP/4hchümpÄVh¹/ÜGÄöDmDP¹DöD/4
wmBöGÄPQÜGÄöGÄMöGÜ/4GmPpöqö¹/ÜGÄöDmDPz
fzÄ-GmP-m-z, P.ü

lô¼-Ghm-Zi-°FÜÄü

WÜGÄ¹/4PöH¹/4öH¹/4öZÜ/²¼ÜÜqöMösn¹/4müÄpPGÜGÄ
¹/4öGÄ/4GmmZÜGö/4fzÄ/4öGÄGmÄpmtÜGÄ/4öDmDöGÄh
qÄ-hi-¾PGÄ-^ÜÄ-D-, Ä-ÄöGÄ-°Ei¼-hGöÄü

ལུ་མི་ནི།

1] Niranjana (U P Tourism)	0552238201
2] Lumbini Hokke	20236
3] Sri Lank Pilgrims Guest House	20009

ᵇ¹⁄₄-zXôhü

Mᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄/4ᵇ¹⁄₄Uᵇ¹⁄₄/4Wᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄Hᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4
 3/4ᵇ¹⁄₄Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄Hᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄Dᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄/4ᵇ¹⁄₄Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄Dᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4
 ᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄Dᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4lᵇ¹⁄₄/4ᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4ᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4
 mᵇ¹⁄₄Dᵇ¹⁄₄Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4

ᵇ¹⁄₄-ᵇ¹⁄₄-zzÜ

ᵇ¹⁄₄-zXôhü

Gᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4
 Gᵇ¹⁄₄mᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4/4dᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4
 dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4/4Bᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4
 Pᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4/4-1/4Dᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Bᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4
 Gᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Bᵇ¹⁄₄/4/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4
 hᵇ¹⁄₄Gᵇ¹⁄₄/4qᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4fᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4hü

ᵇ¹⁄₄-kÜ-3⁄₄Üü

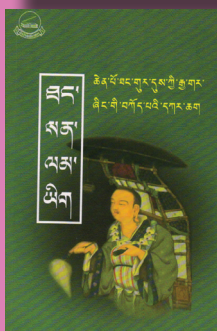
New Peace House	0091-11-23811777/23811888
Peace House	0091-11-23939419/23817713
Himalayan House	0091-11- 23813488/23813988
Wangdhen House	0091-11-23816689/23812896
Tee Dee Restaurant	0091-11-23939414
A-Ma Restaurant	0091-11-23811317/23811589

ᵇ¹⁄₄-zXôhü

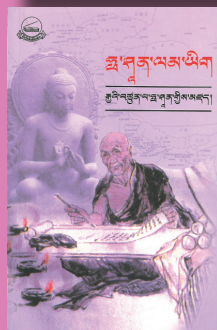
Mᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Bᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4
 Hᵇ¹⁄₄Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Kᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4
 Pᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4
 Aᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Dᵇ¹⁄₄/4dᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4mᵇ¹⁄₄/4Wᵇ¹⁄₄/4zᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4/4Pᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4Aᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Uᵇ¹⁄₄/4Pᵇ¹⁄₄/4Hᵇ¹⁄₄/4Gᵇ¹⁄₄/4

ᵇ¹⁄₄-p-fp-1⁄₄Ü (zTôᵇ¹⁄₄-z¹⁄₂ÀG)

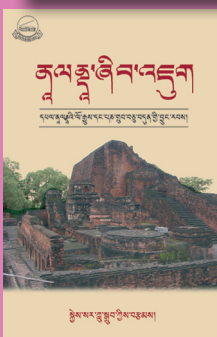
Agra Hotel	2403318
Gurav Guest House	2502772
Hotel Mukund Palace	2410316

[illegible]

དཔའ་དེ་ཡོད་ཆེག་སྒྲིབ་ཀྱིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་གོང་། རྒྱ་ནག་ནས་ཞབས་
ཐང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ཆེད་མེབས་པའི་རྒྱའི་བཅུན་པ་ཐང་
སཀ་ཅང་གིས་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་བསྟར་བྱས་མཛད་པའི་བྱུང་སྐབས་
སུ་བསྟོད་པའི་ཟིན་ཁྲིམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ནང་སངས་རྒྱུས་པའི་
དགོན་སྡེ་དང་། གནས་ཆེན་གང་མང་ཞིག་གི་སྐོར་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་
ཡོད་ལྟར། རང་བསྟན་བྱུང་རབས་ཐད་ཞིབ་འཇུག་གནང་བར་ཕན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གནའ་དཔེ་དེ་ཉིད་སོག་ཡིག་
ནས་གྲུང་མགོན་པོ་རྒྱུབས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་ཞིག་ཡིན།

དཔལ་འདིའི་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱའི་བཙུན་པ་སྐྱ་ལྷན་གྱ་གར་
 ཏུ་ཕེབས་སྐབས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པའི་ནང་བསྟན་བྱུང་རབས་
 དང་། སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་ནང་བསྟན་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཐུབ་
 གྱིས་གསལ་འགོད་བྲས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ནང་བསྟན་
 བྱུང་རབས་ཐད་ཞིབ་འཆུག་གནང་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
 ཞིག་རེད། ཁོང་གི་མཆོད་བོད་ཡིག་ནང་སྐབས་འགར་ཆོས་སྣང་
 དང་། ཐོས་བབྱང་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་ཡོད།

དེ་བའདི་ཕན་སྐྱེས་སར་སྤྱུབ་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲི་ཚུལ་
བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བའདི་དེ་ནང་འཛམ་སྐྱིད་གི་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་ནི་དཔོན་ཨང་དང་པོ་དཔལ་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱང་
རབས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་ཁག་ཅིག་གི་རྣམ་
ཐར་རམ་བྱང་རབས་གང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བྲིས་ཡོད།

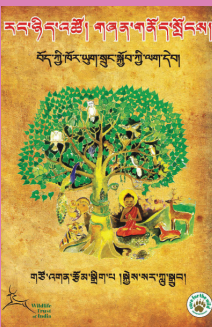
གྱུར་པ་ནང་པའི་གནས་ཡིག་འདི་ཉིད་ཕན་སྐྱེས་སར་ཁྱེད་ཀྱིས་
 ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར་འདེབས་
 བྱས་ཤིང་། རིང་མིན་དེ་བཙུག་ཆོས་སྒྲིག་སྒྲིག་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
 བསྐྱར་དུ་བཙུག་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དཔར་འདེབས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།
 དེ་བཙུག་ཏེ་ནང་གི་ཡོངས་གྲགས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ནང་པའི་
 གནས་གཤམ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་མཚམས་སྦྱར་དང་། གནས་དེ་སོ་
 སོར་ཚུལ་རི་ལྟར་འགྲོ་དགོས་མིན་སོགས་ཞིབ་པར་བཞོད་ཡོད་
 པས། དད་ལྡན་མང་ཆོག་ལ་ཅུང་པན་སོགས་བྱེད་ཅིག་ཡིན།
 དེ་བཙུག་ཏེ་དགོས་མཁན་ཚོས་ཁ་བྱང་འདྲིར་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས།

Nyimon Educational Computer Centre.
 Ph: 01892-221882 / Fax: 01892-220807
nyidhon@yahoo.com

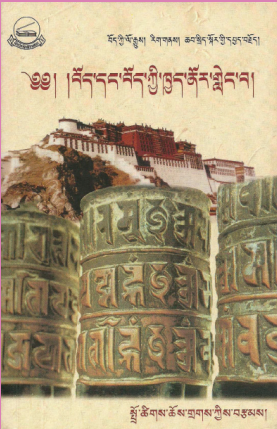
རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་དཀར་ཆག་དང་ལམ་ཡིག་ཅེས་པའི་དེ་བཙུག་ཏེ་
 ཕན་སྐྱེས་སར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐབས་འཛོལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཙུག་
 ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་གནས་དང་བྱེ་བྲག་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱང་བ་ཞིབ་
 པར་བཞོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་རེད། དགེ་ཆོས་
 གྱིས་གསུངས་པའི་ཆག་ལོ་རྒྱུས་དོན་གདན་དཀར་ཆག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་
 དེས་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཅུང་། མཛད་པ་པོའི་མཚན་བསྐྱབ་ནས་མེད་
 སྐབས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆག་ལོ་རྒྱུས་པ་རེད་ཅེས་ལུ་ཐུབ་པ་མི་འདུག་
 གང་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་ཞིག་གིས་
 མཛད་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་བཙུག་ཏེ་ཆུལ་བ་གཞི་པའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་
 འགྲོ་པན་གཙུག་ལག་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྱུར་འབྲེམས་
 གྲུབ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཙུག་ཏེ་དགོས་མཁན་ཚོས་ཁ་བྱང་
 འདྲིར་འབྲེལ་བ་བྱེད་རོགས།

www.kagyuoffice.org/www.kagyumonlam.org

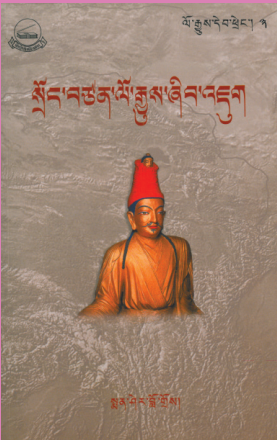

རང་ཉིད་འཛོམས་ གཞན་གཞི་སྦྱོང་ཞེས་པའི་དེ་བཙུག་ཏེ་བོད་
 ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ཞབས་འདེགས་ལུ་
 ཆེད་དུ་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཙུག་ཏེ་རྒྱ་གར་རི་སྐྱེས་སོག་ཆག་
 བདེ་ཆ་ཆོགས་པས་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དེ་བཙུག་ཏེ་གཙོ་འགན་ཚུམ་སྒྲིག་ཕན་སྐྱེས་སར་ཁྱེད་ཀྱིས་
 གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་བོད་རིགས་ཚུམ་པ་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེད་ཚུམ་གསར་
 དུ་སྒྲུབ་པ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དེ་བཙུག་ཏེ་དགོས་མཁན་
 བྱང་མཚམས་གསལ་གསལ་ཁ་བྱང་བརྒྱད་འཛོལ་རོགས།

www.wildlifetrustofindia.com

ཚུམ་པ་པོ་སྒྲོ་ཆོག་མཆོག་གི་འདྲེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་
གཅེས་བཀྲས་འདི་ནང་བོད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ལ་ཕྱིར་རྟོག་དང་། སྒྲེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་
བབ། སྒོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་རི་ལྟར་བྱ་
ཐབས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེད་བཞིན་མི་འདྲ་བ་གངས་བཙོལ་ཅམ་
སྒེལ་ཡོད་ལ།དེ་བའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་
དཔེ་སྐྱོན་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

ཚུམ་པ་པོ་སྐུན་ཤེར་སྒྲོ་བྱོམ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྒོར་
བཙན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་དེབ་འདི། དེ་
སྒྲེ་བོད་ཡིག་ནང་བཙན་པོ་ཁོང་གི་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་
གིས་དེབ་ཐེར་བཏོན་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཆགས་ཡོད།
དེབ་འདི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཤེས་རིག་སྤྱི་དོན།
དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཚུགས་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་
འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་པ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་
གསར་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།དེ་བའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གིས་དཔེ་སྐྱོན་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་དབ་རིགས་ཉི་དགོས་ཆེ་གསལ་གསལ་ཁ་བྱང་
བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས།

Library of Tibetan Works and Archives
Email: info@ltwa.net/office@ltwa.net/www.ltwa.org
Tel: +91 (0)1892 222467 Fax: +91 (0)1892 223723

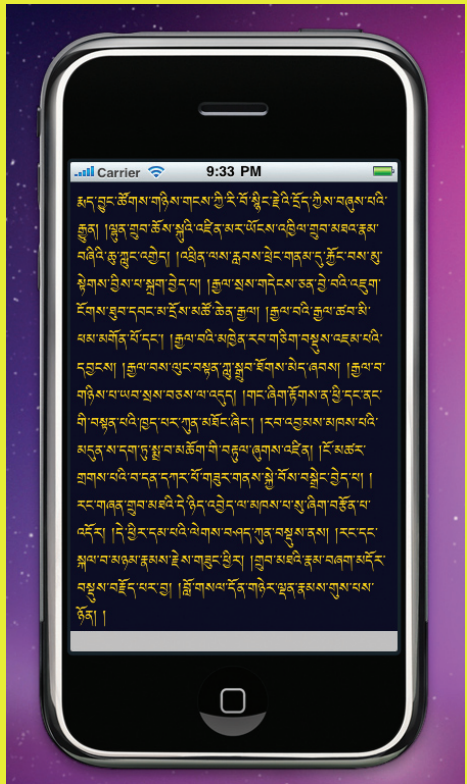
སྒོན་ལམ་བོད་ཡིག་གི་མདུན་བསྐྱོད་གསར་པ།

སྒོ་བཟང་སྒོན་ལམ་ལགས་ཀྱིས་ཉི་ཉོང་གི་ཨོ་ཐ་ནེས་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་
གཉིས་ཁང་དང་ཀུའུ་ཏྲགས་ཅན་གྱི་སྒོག་ཁྲད་བཅོ་གྲུ་གཉིས་དང་མཉམ་
འབྲེལ་གྱིས་སྒོན་ལམ་བོད་ཡིག་གསུམ་པ་དེང་རབས་ཀྱི་འཕུལ་ཆས་
གསར་པའི་སྟེང་བོད་སྐྱོད་ཀྱི་ཆོད་ལྷ་ལེགས་འབྲུབ་བྱང་འདུག་ཉི་ཉོང་
དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨོ་ཐ་ནེས་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་གཉིས་ཁང་ (Otani
University) དང་ཀུའུ་ཏྲགས་ཅན་གྱི་སྒོག་ཁྲད་བཅོ་གྲུ་ Apple
Inc. གཉིས་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ iphone ཁ་པར་དང་ ipad
དང་ ipod བཅས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཅིག་གྱུར་ཨང་ཏྲགས་ཐོག་ཡོད་
པའི་སྒོན་ལམ་བོད་ཡིག་གསུམ་པ་ཆོད་ལྷ་ལེགས་འབྲུབ་བྱང་སྟེ། བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་བཞིན་དེང་རབས་ཀྱི་ཐོན་རྒྱུ་གསར་པའི་ནང་བོད་
སྐྱོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་གོམ་གང་མདུན་སྐྱོད་བྱས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྒོ་
བཟང་སྒོན་ལམ་གྱི་བཀའ་བློན་ལས་ང་ཆོས་ད་ནས་བཟུང་iphone

སྒོན་ལམ་བོད་ཡིག་གསུམ་པ།

དང་ ipad དང་ ipod
 བཅས་སུ་བོད་ཡིག་བཟོ་
 རྒྱུ་དང་གཏོང་ཆོག་པའི་གོ་
 གླེང་ལྟེ་གཞི་གཞི་ལོ་ལོ་
 འདིའི་ཐད་གསུངས་རྒྱུ་
 ཉེ་ཆར་ངས་ཉེ་ཉིད་ཨོ་
 ཐ་ནི་ས་གཙུག་ལག་
 སློབ་གཉེར་ཁང་དང་
 ཀུ་ཕུ་རྟ་གས་ཅན་གྱི་
 སློག་ཁྲི་བཟོ་བྱ་གཉིས་
 དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་
 ཆོད་ལྟ་ལུ་རིང་བྱས་
 པ་བརྒྱུད་ད་ཆ་སློབ་
 ལམ་བོད་ཡིག་གསུམ་

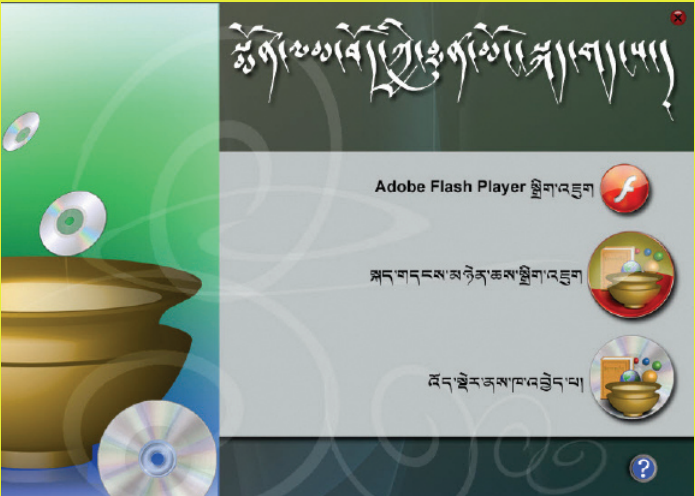

iphone བྱང་གི་སློབ་ལམ་བོད་ཡིག

པ་དེང་རབས་ཀྱི་ཐོན་ཐུང་གསར་པ་ iphone དང་ ipad དང་
 ipod བཅས་སུ་ནང་འདུག་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་ཡོད་པས། ད་ནས་
 བརྒྱུད་འཕུལ་ཆས་འདིའི་རིགས་ནང་བོད་ཡིག་བཟོ་རྒྱུ་དང་གཏོང་རྒྱུ་
 དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་ཅིས་དང་། མཉེན་ཆས་དེ་དག་ནང་བོད་
 ཡིག་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་སྐབས། རྩིས་ཕྱོགས་ iphone ཁ་པར་ནང་
 བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཡིག་ཆ་བསྒྲིག་པ་དང་བརྒྱུད་བསྒྲིག་པ། ཡིག་
 ཆ་ཡར་མར་སྐབས་ལེན་སོགས་ཆ་ཆར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་
 དེས་སློག་ཁྲི་ལྟར་བོད་ཡིག་བརྒྱུད་སོགས་སུ་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་དང་
 ཅང་གི་སྐབས་བདེ་བོ་ཆགས་ཡོད་པས། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་འདིས་
 མ་འོངས་པར་ང་ཆོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད། ཅིས་གསུངས།

སྒོན་ལམ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་སྐད་གདངས།

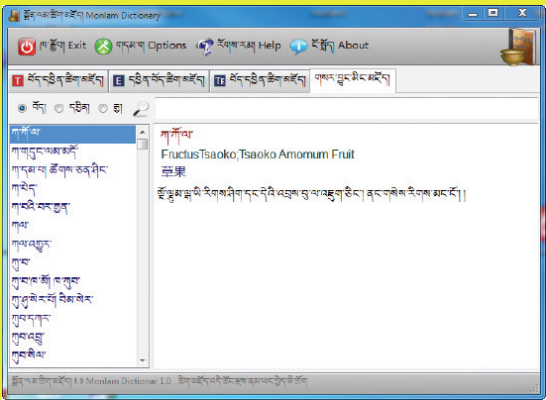
སྒོ་བཟང་སྒོན་ལམ་གྱིས་ད་བར་སྒོན་ལམ་བོད་ཡིག་དང་བོ་དང་།གཉིས་
པ། གསུམ་པ། གཞན་ཡང་སྒོན་ལམ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་སྐད་གདངས་
སྐད་རིམ་བཞིན་བཅོས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་
གི་སྐད་ཡིག་གཞན་དག་དང་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་བྱ་བྱུང་པའི་
སྐད་ཡིག་ཅིག་ཆགས་རྒྱུར་འབད་བཅོན་གནང་གིན་ཡོད་ལ། ཁོང་
གི་རེ་སྒོན་དང་མཐུན་པའི་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་དུས་ནས་དུས་སུ་
སྒོན་བཞིན་ཡོད། ཁོང་གིས་ལོ་སྒོན་མའི་ལོ་མགོར་སྒོན་ལམ་བོད་
ཡིག་གསུམ་པ་དང་སྒོན་ལམ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་སྐད་གདངས་གཉིས་
བཅོ་སྒྲུན་ལེགས་འབྱུང་བྱུང་ཐོང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་བཞིན་རྒྱལ་
སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་དུས་རབས་རང་བཞིན་ཅན། དེར་རབས་
ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ཆེས་གསར་བའི་བརྟན་འཕྲིན་རིགས་སུ་བཅད་སྒྱུར་བྱེད་
རྒྱུའི་བྱ་བ་དུར་ཐག་གིས་བསྐྱབས་ཏེ། ལེགས་འབྱུང་བྱུང་བ་དེ་ནི་བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཆོན་ན་འཕེལ་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སྒོན་ལམ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་སྐད་གདངས།

སྟོན་ལམ་ཆོག་མཛོད།

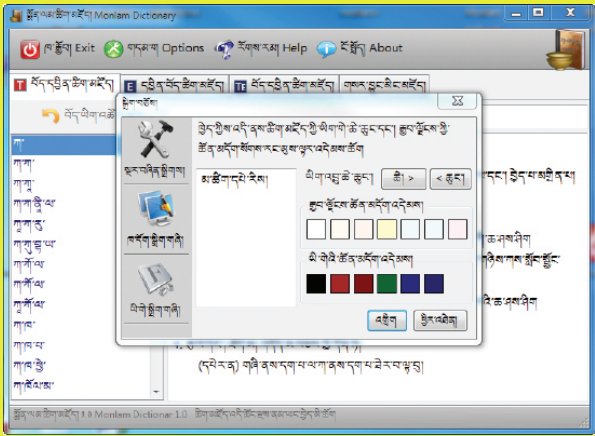
སྟོན་ལམ་ཆོག་མཛོད་ཅེས་པ་ནི་ད་ཆ་གསར་དུ་འབྲེམས་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་པའི་མཉེན་ཆས་ནང་གི་བོད་ཡིག་ཆོག་མཛོད་ལྷ་ཤོས་ཤིག་དང་། ལྷག་དོན་སྟོག་ཁྲད་ནང་བཀོལ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཛོད་ཐོག་མ་དེ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེགས་ཆ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གི་ཆོག་མཛོད་འདིའི་ནང་། བོད་ཡིག་ཆོག་མཛོད་དང་། (བོད་ཆོག་གི་ནང་དོན་བོད་ཡིག་ནས་འཆོལ་བྱེད།) དབྱིན་བོད་ཆོག་མཛོད།(དབྱིན་ཆོག་གི་ནང་དོན་བོད་ཡིག་ནས་འཆོལ་བྱེད།) བོད་དབྱིན་ཆོག་མཛོད། (བོད་ཆོག་གི་ནང་དོན་དབྱིན་ཡིག་ནས་འཆོལ་བྱེད།) གསར་བྱང་ཆོག་མཛོད་བཅས་སྡེ་ཆོན་ཆེ་ཁག་བཞི་ཡོད་པ་རེད། ཆོག་མཛོད་དེའི་ནང་བོད་དབྱིན་གྱི་ཐ་སྟོན་ཉིས་འབྲུམ་ལྷག་ནང་འཇུག་བྱས་

སྟོན་ལམ་ཆོག་མཛོད་ལས་གསར་བྱང་མིང་མཛོད་རེའུ་མིག་ཆོག་མཛོད་འདི་བཅད་སྟོན་གཏོང་ཚུལ་སྟོར་དོ་སྟོན་ཞིབ་ཆུས་བྱེད་དགོས་པ་མང་ཡང་། དུས་ཆོད་དང་ཡིག་ཆོགས་ཀྱིས་འདིར་དོ་སྟོན་ཞིབ་ཆགས་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་དགོངས་འགལ་མེད་པ་བྱུང་མིན་སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་དོ་སྟོན་འདི་བོད་ཀྱི་དུས་བབ་གསར་ཤོག་ནང་བཀོད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། གཞན་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་ལ་དངོས་སུ་བཅར་འདི་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཡོད་ལ། ད་དུང་གསར་བྱུང་ཆོག་མཛོད་ནང་ཐ་སྟད་ཆ་ཆང་རྒྱ་བོད་དབྱིན་གསུམ་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་བཅོས་འདུག།

ཡང་ཁོང་གིས་སློན་ལམ་ཆོག་མཛོད་སྐོར་གསུངས་རྒྱུར། དེང་སྐབས་གོང་གསལ་ཆོགས་པ་གཉིས་དང་ལྟན་སློན་ལམ་ཆོག་མཛོད། ཀུའུ་ཉགས་ཅན་གྱི་ཐོན་རྫས་གསར་པ་ཁག་གི་ནང་རང་ཆས་སུ་སྒྲིག་རྒྱུར་འབད་བཅོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། གོང་གསལ་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སློན་ལམ་ཆོག་མཛོད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་།

སློན་ལམ་ཆོག་མཛོད་ལས་གདམ་གའི་རེབ་མིག

འདི་ལྟར་སྒྱུར་བཏང་བའི་ཐུ་རྒྱུ་མ་ཞིག་གི་གནས་བབ་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་མཉེན་ཆས་བཅོ་སྟན་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་སློ་བཟང་སློན་ལམ་ལགས་ཀྱིས། རྩོགས་སྣ་ཆོགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་བཞིན་བརྗོད་འཕྲིན་དུས་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོད་རྒྱུར་ཆེ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྲོད་ལྟར་པའི་བྱ་བཞག་བསྐྱེད་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་ད་དུང་མ་ཁོངས་པར་བོད་ཡིག་དང་། དབྱིན་ཇིའི་ཤེས་ཆ་དུ་ལག་པོ་ཡོད་པའི་ལས་རོགས་བྱུང་ན། ཀུའུ་ཉགས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ཁྲུང་ནང་གི་མཉེན་ཆས་ཡོད་ཆད་བོད་ཡིག་ཐོག་བཅོ་སྟན་པ་བྱ་རྒྱུའི་དམིགས་ལུལ་ཡོད་སྐོར་ཡང་གསུངས་བྱུང་།

[illegible]

This image shows a full page of a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]